

THE DEVELOPMENT OF MANUAL FOR OFFERING VOCATIONAL PROGRAMME
IN AGRICULTURE

โสพัฒน ปาณานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2567

การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE DEVELOPMENT OF MANUAL FOR OFFERING VOCATIONAL PROGRAMME
IN AGRICULTURE

An Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Development and Management of Education)
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2024

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

ของ

โสพัฒน์ ปาณานนท์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริบุญวงศ์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล กฤษณาสกุล)

ที่ปรึกษาร่วม

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ไอลาส สุขหวาน)

(อาจารย์ ดร.กิตติพันธ์ หันสมร)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชา เกษตรกรรม
ผู้วิจัย	โสพัฒน์ ปาณานนท์
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2567
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาณุวัฒน์ ศิริบุบผะ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. โอภาส สุขหวาน

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัญหาในกระบวนการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม และ 2) พัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม โดยการศึกษาสภาพปัญหาจากเอกสารขออนุมัติเปิดสอนย้อนหลัง จากนั้นสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบไปด้วย 1) ผู้ตรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอน และ 2) ผู้ปฏิบัติงานในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อยืนยันสภาพปัญหา จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับการสรุปอุปนัย (Analytic Induction) และนำข้อมูลที่ได้สร้าง คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม จากนั้นศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษาเกี่ยวกับ คู่มือ ฯ ด้วยการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) จากนั้นตรวจสอบคุณภาพคู่มือด้วยการใช้แบบประเมินคุณภาพของคู่มือที่สร้างโดยใช้มาตรฐานของ JCSEE กับผู้ปฏิบัติงานจริงในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการขออนุมัติเปิดสอนที่พบส่วนใหญ่เกิดจากบุคลากรในวิทยาลัยขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำข้อมูล การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดทำรายงานหรือโครงการ รวมถึงการวางแผนการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับกำหนดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขออนุมัติเปิดสอน ในส่วนของการพัฒนาคู่มือฯ ที่ได้จากการสกัดปัญหาจากการวิจัยและการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ส่งผลให้คู่มือมีองค์ประกอบดังนี้ 1. บทนำ 2. นิยามศัพท์ 3. กระบวนการ 4.การจัดทำเอกสาร 5. เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ 6. ตัวอย่างแบบฟอร์ม และ 7. ภาคผนวก ผลการตรวจคุณภาพของคู่มือจากผู้ปฏิบัติงานจริงพบว่า คู่มือฯ มีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์ เหมาะสม และถูกต้อง สามารถนำไปใช้ปฏิบัติจริงในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้

คำสำคัญ : ขออนุมัติเปิดสอน, หลักสูตรการอาชีวศึกษา, ประเภทวิชาเกษตรกรรม

Title	THE DEVELOPMENT OF MANUAL FOR OFFERING VOCATIONAL PROGRAMME IN AGRICULTURE
Author	SOPHAT PANANONT
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2024
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Panuwat Sirinupong
Co Advisor	Dr. Ophat Sukwan

This research aimed to 1) investigate the problems in the approval process for implementing vocational education curricula in the field of agriculture, and 2) develop a manual to guide this approval process. The research began with an analysis of historical curriculum approval documents, followed by interviews with two key informant groups: curriculum approval reviewers and operational staff at agricultural and technology colleges, to validate the identified issues. Data were analyzed using content analysis and analytic induction. The results were used to develop a manual for curriculum approval, which was then reviewed by experts through a focus group discussion. The quality of the manual was subsequently evaluated using an assessment tool based on the JCSEE standards, with input from actual practitioners. The findings revealed that major issues stemmed from a lack of knowledge and understanding among staff regarding data preparation, collection, analysis, and reporting, as well as misalignment with relevant timelines. The finalized manual, shaped by the research findings and expert input, consists of the following components: 1) introduction, 2) glossary, 3) process guidelines, 4) document preparation, 5) evaluation criteria, 6) sample forms, and 7) appendices. The manual was found to be feasible, useful, appropriate, and accurate, and is deemed applicable for practical use under the Office of the Vocational Education Commission.

Keyword : Approval request, Vocational education program, Agricultural program

กิตติกรรมประกาศ

ก่อนอื่น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริบุบผะ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.โอภาส สุขหวาน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณา อบรมสั่งสอน ชี้แนะแนวทางการดำเนินงานวิจัยด้วยความเอาใจใส่และอดทน ตลอดจนให้กำลังใจอย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอนของการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมสำนึกในพระคุณและขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล กฤษณาสกุล ที่ได้ให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร.กิตติพันธ์ หันสมร ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบ พร้อมทั้งคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้และมอบประสบการณ์อันทรงคุณค่า ซึ่งมีส่วนสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บุคลากรในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งในระดับผู้บริหาร นักวิชาการ ครู และเจ้าหน้าที่จากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลสำคัญอย่างเต็มที่ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย และ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการศึกษาระดับมหาบัณฑิตตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นางวรินยุพา แสงทองสี มารดาผู้ให้กำเนิด ครูคนแรกในชีวิต ผู้เป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการดำเนินชีวิตด้วยความมีวินัย ไม่ประมาท และมุ่งมั่นในการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมาตั้งแต่วัยก่อนประถมศึกษา จนกระทั่งบรรลุการศึกษาระดับมหาบัณฑิตในวันนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานในสายงานอาชีวศึกษา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาให้การอาชีวศึกษาของไทยมีความเจริญก้าวหน้าสืบไป

โสพัฒน์ ปาณานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	8
ความสำคัญของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ระยะที่ 1.....	8
ระยะที่ 2.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
กรอบแนวคิดในงานวิจัย.....	11
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	1
1. หลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม.....	1
2. การขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา.....	35
หลักเกณฑ์ในการเปิดสอน.....	36
3. คู่มือ.....	49

รูปแบบของคู่มือ.....	51
ลักษณะของคู่มือที่ดี	52
ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือที่ดี	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	13
ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาปัญหาในกระบวนการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชา เกษตรกรรม	61
ระยะที่ 2 การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม	65
บทที่ 4 ผลการศึกษา	61
ตอนที่ 2 การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม	92
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
สรุปผลการวิจัย	70
อภิปรายผล	116
ข้อเสนอแนะ	118
บรรณานุกรม.....	121
ภาคผนวก	127
ภาคผนวก ก.....	128
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อตรวจสอบคุณภาพ คู่มือการขอ อนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม.....	128
ภาคผนวก ข	151
แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติการขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เพื่อยืนยันสภาพ ปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน	151
ภาคผนวก ค.....	155

แบบสัมภาษณ์ผู้ตรวจเอกสารขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เพื่อยืนยันสภาพ ปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน	155
ภาคผนวก ง หนังสือรับรองจริยธรรมวิจัยในมนุษย์.....	159
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการเก็บข้อมูลการวิจัย.....	162
ภาคผนวก ฉ คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม.....	165
ประวัติผู้เขียน.....	242

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 การประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอนโดยสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด	43
ตาราง 2 ขั้นตอนการวิจัย	13
ตาราง 3 ผลการตรวจสอบโครงการย้อนหลัง 3 ปี (ปี พ.ศ.2564 ถึงปี พ.ศ.2566)	61
ตาราง 4 แนวทางการแก้ไขการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม	90
ตาราง 5 คุณภาพของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม	112

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 แสดงกระบวนการอนุมัติเปิดสอนหลักสูตรอาชีวศึกษา	41
ภาพประกอบ 2 สภาพปัญหาในการจัดทำรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน	87
ภาพประกอบ 3 สภาพปัญหาในการจัดทำโครงการขออนุมัติเปิดสอน	88
ภาพประกอบ 4 การแก้ปัญหาโดยใช้ทฤษฎีระบบ (Systematics Approach)	89
ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน	97
ภาพประกอบ 6 แสดงวิธีศึกษาบริบทของสถานประกอบการ	98
ภาพประกอบ 7 วิธีการจัดทำข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการแรงงานในชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศ	100
ภาพประกอบ 8 วิธีการเก็บข้อมูลผู้สนใจเข้าศึกษาในหลักสูตรที่เปิดสอน	101

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือ สอศ. (Office of the Vocational Education Commission – OVEC) เป็นหน่วยงานราชการในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 8 และมาตรา 11 ที่กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและส่งเสริมการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ 1) จัดทำข้อเสนอแนวนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับ 2) ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ 3) กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดงบประมาณและสนับสนุนทรัพยากร 4) พัฒนาครูและบุคลากรการอาชีวศึกษา 5) ส่งเสริมประสานงานการจัดการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และรูปแบบความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นและสถานประกอบการ 6) ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการจัดการอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 7) จัดระบบ ส่งเสริม และประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ 8) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและดำเนินการตามที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษามอบหมาย 9) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย ในส่วนของการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นดังนี้ สำนักอำนวยการ สำนักความร่วมมือ สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ และสำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีภารกิจ (Mission) ดังนี้ 1) ผลิตและพัฒนากำลังคนสายอาชีพ ให้เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพและสมรรถนะสูง ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ 2) เพิ่มโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงระบบการเรียนรู้วิชาชีพ ด้วยรูปแบบวิธีการที่ยืดหยุ่น หลากหลาย ตอบสนองต่อความต้องการในการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพของคนทุกช่วงวัย 3) เสริมสร้างและขยาย

ภาคีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการระดมทรัพยากร และยกระดับคุณภาพการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ 4) ยกระดับคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีความทันสมัย ตอบโจทย์การศึกษาแห่งอนาคต และเชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในระดับชาติและระดับสากล 5) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะสูงขึ้น 6) พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัล

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 12 ประเภทวิชา 67 สาขาวิชา ได้แก่ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม จำนวน 24 สาขาวิชา ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ จำนวน 9 สาขาวิชา ประเภทวิชาคหกรรม จำนวน 2 สาขาวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน 2 สาขาวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสุขภาพและความงาม จำนวน 3 สาขาวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ จำนวน 1 สาขาวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 1 สาขาวิชา ประเภทวิชาศิลปกรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ จำนวน 11 สาขาวิชา ประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง จำนวน 3 สาขาวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมแฟชั่นและสิ่งทอ จำนวน 4 สาขาวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 5 สาขาวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมบันเทิง จำนวน 2 สาขาวิชา และหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 12 ประเภทวิชา 104 สาขาวิชา ได้แก่ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม จำนวน 33 สาขาวิชา ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ จำนวน 8 สาขาวิชา ประเภทวิชาคหกรรม จำนวน 2 สาขาวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน 5 สาขาวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสุขภาพและความงาม จำนวน 5 สาขาวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ จำนวน 8 สาขาวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 3 สาขาวิชา ประเภทวิชาศิลปกรรมและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ จำนวน 11 สาขาวิชา ประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง จำนวน 15 สาขาวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมแฟชั่นและสิ่งทอ จำนวน 4 สาขาวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวน 7 สาขาวิชา ประเภทวิชาอุตสาหกรรมบันเทิง จำนวน 3 สาขาวิชา ซึ่งในส่วนของการจัดการเรียนการสอนด้านการเกษตรกรรมของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี มีการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาจำแนกเป็นระดับหลักสูตรได้ดังนี้ หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ จัดการเรียนการสอนจำนวน 43 แห่ง สาขาวิชานวัตกรรมเกษตร ยังไม่พบวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีที่จัดการเรียนการสอนสาขาวิชานี้ และสาขาวิชาประมง จัดการเรียนการสอนจำนวน 30 แห่ง และหลักสูตรระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ จัดการเรียนการสอนจำนวน 31 แห่ง สาขาวิชาพืชศาสตร์ จัดการเรียนการสอนจำนวน 43 แห่ง สาขาวิชาสัตวศาสตร์ จัดการเรียนการสอนจำนวน 43 แห่ง สาขาวิชาช่างกลเกษตร จัดการเรียนการสอนจำนวน 29 แห่ง สาขาวิชาสัตวรักษ์ จัดการเรียนการสอนจำนวน 1 แห่ง สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจเกษตร จัดการเรียนการสอนจำนวน 17 แห่ง สาขาวิชาการจัดการคลังสินค้าเกษตร จัดการเรียนการสอนจำนวน 1 แห่ง สาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิทัศน์ จัดการเรียนการสอนจำนวน 9 แห่ง สาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร จัดการเรียนการสอนจำนวน 9 แห่ง สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการฟาร์มและการเก็บเกี่ยวสมัยใหม่ จัดการเรียนการสอนจำนวน 1 แห่ง สาขาวิชาเทคโนโลยีการผลิตเกษตรอุตสาหกรรม จัดการเรียนการสอนจำนวน 1 แห่ง สาขาวิชาเทคโนโลยีอากาศยานเพื่อการเกษตร จัดการเรียนการสอนจำนวน 1 แห่ง สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสารสนเทศเกษตร อุตสาหกรรม จัดการเรียนการสอนจำนวน 1 แห่ง สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อาหาร จัดการเรียนการสอนจำนวน 30 แห่ง และสาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จัดการเรียนการสอนจำนวน 34 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567) จะเห็นได้ว่ามีหลายสาขาวิชาที่มีโอกาสที่จะได้รับการขออนุมัติเปิดสอนโดยวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีที่มีความต้องการเพิ่มสาขาวิชาที่จัดการเรียนการสอน เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านการเกษตรรองรับความต้องการกำลังแรงงานในพื้นที่ทั้งภาคอุตสาหกรรมและชุมชน

ในด้านการขออนุมัติเปิดสอนนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการขออนุมัติเปิดสอน และแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2564 ไว้เพื่อกำกับดูแลคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาของรัฐในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในการเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา โดยกำหนดให้สถานศึกษาสำรวจความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาที่สถานศึกษาต้องการจัดการเรียนการสอน ทั้งในด้านความต้องการแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ ความต้องการเข้าเรียนของผู้เรียน รวมไปถึงความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ทั้งด้านครูผู้สอน วัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอน อาคารสถานที่ และสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการศึกษา รวมถึงแผนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยสถานศึกษาต้องแสดงข้อมูลเหล่านั้นในรูปแบบของเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนที่ประกอบไปด้วย รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน และโครงการขออนุมัติเปิดสอน

เสนอต่อคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาตามลำดับ เพื่อขออำนาจจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาที่ต้องการเปิดสอน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2564) ในทิศทางเดียวกันผู้มีหน้าที่ในการตัดสินใจถึงความพร้อมในการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักสูตร ตั้งแต่ผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะดำเนินการพิจารณาถึงความคุ้มค่าในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาของสถานศึกษา ทั้งจากเอกสารและสถานที่จริง ที่สุดแล้วหากผลการพิจารณาสรุปได้ว่าสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชา สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการแรงงานของภาคอุตสาหกรรมและชุมชน แสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่าในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชา สถานศึกษาก็จะได้รับการอนุมัติให้จัดการเรียนการสอนสาขาวิชาจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต่อไป

จากการสำรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนย้อนหลัง 3 ปี (ปี พ.ศ. 2563 ถึงปี พ.ศ. 2565) จำนวน 13 โครงการ พบว่า โครงการขออนุมัติเปิดสอนประเภทวิชาเกษตรกรรม พบข้อผิดพลาดที่ต้องดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอน พ.ศ. 2564 ซึ่งหากจำแนกประเภทของประเด็นการผิดพลาดที่เกิดขึ้นในโครงการขออนุมัติเปิดสอนทั้ง 13 โครงการเพื่อกำหนดวิธีการแก้ไขให้เหมาะสมกับข้อผิดพลาดในแต่ละประเด็น ผู้วิจัยจึงแบ่งข้อผิดพลาดออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 ข้อผิดพลาดหลัก เป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากความเข้าใจไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดขึ้น จำเป็นต้องใช้กระบวนการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและสร้างคู่มือเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน โดยมีลักษณะที่พบคือการจัดทำข้อมูลของสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ยกตัวอย่างเช่น การเขียนความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผลพบว่าข้อผิดพลาดจำนวน 2 โครงการ การเขียนวัตถุประสงค์ของโครงการ พบข้อผิดพลาดจำนวน 2 โครงการ ผลที่คาดว่าจะได้รับ พบข้อผิดพลาดจำนวน 2 โครงการ การแสดงข้อมูลเกี่ยวกับครูผู้สอน พบข้อผิดพลาดจำนวน 4 โครงการ การระบุแผนงบประมาณรายจ่าย พบข้อผิดพลาดจำนวน 12 โครงการ การแสดงข้อมูลเกี่ยวกับความร่วมมือกับสถานประกอบการ พบข้อผิดพลาดจำนวน 2 โครงการ ตัวอย่างแผนการเรียนตลอดหลักสูตร พบข้อผิดพลาดจำนวน 9 โครงการ รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน พบข้อผิดพลาด

จำนวน 10 โครงการ เป็นต้น และประเภทที่ 2 ข้อผิดพลาดตรง คือข้อผิดพลาดที่เกิดจากความผิดพลาดแบบไม่ซับซ้อนของผู้ปฏิบัติเอง มิได้เกิดจากความไม่เข้าใจในหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอน ลักษณะที่พบคือ พิมพ์ผิดหรือพิมพ์ไม่ครบ เช่น ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน พบข้อผิดพลาดจำนวน 6 โครงการ กำหนดการเปิดสอน พบข้อผิดพลาดจำนวน 2 โครงการ จำนวนนักเรียน/นักศึกษา พบข้อผิดพลาดจำนวน 5 โครงการ รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา พบข้อผิดพลาดจำนวน 5 โครงการ รายงานการประชุมอาชีวศึกษาจังหวัด พบข้อผิดพลาดจำนวน 4 โครงการ แบบประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอน พบข้อผิดพลาดจำนวน 2 โครงการ ทั้งนี้จากการยกตัวอย่างชี้ให้เห็นว่าสถานศึกษาที่จัดทำโครงการดังกล่าวต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงจากสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบโครงการขออนุมัติเปิดสอน ด้วยการแจ้งเป็นหนังสือราชการ การติดต่อทางโทรศัพท์ หรือการใช้ช่องทางการติดต่ออื่น ๆ ส่งผลให้การดำเนินการขออนุมัติเปิดสอนมีความล่าช้า และเกิดผลกระทบกับกิจกรรมอย่างอื่นที่มีความเชื่อมโยงกับการขออนุมัติเปิดสอนด้วย

จากการสำรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนย้อนหลังที่กล่าวไว้ข้างต้นสอดคล้องกับรายงานสภาพปัญหา ข้อเสนอแนะของสถานศึกษาในการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ข้อมูลจากการลงพื้นที่ที่สถานศึกษาระหว่างวันที่ 21 มิถุนายน 2565 ถึงวันที่ 8 กันยายน 2565 โดยกลุ่มติดตามและรายงานผล สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่รายงานสภาพปัญหาและข้อจำกัดของสถานศึกษาในการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จากการติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาของรัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษาปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 75 แห่ง เกี่ยวกับสภาพปัญหา ข้อจำกัดของสถานศึกษา และข้อเสนอแนะจากสถานศึกษาในการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายพบว่า สถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ส่งผลให้การจัดการอาชีวศึกษาไม่เป็นไปตามที่ต้องการ ผู้เรียนไม่มีสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ปัญหาข้าราชการครูมีภาระหนักเกินไป ส่งผลให้สถานศึกษาขาดแคลนอัตรากำลังด้านครูผู้สอน ปัญหาครูผู้สอนทำงานหลายหน้าที่นอกเหนือจากที่ต้องจัดการเรียนการสอน ปัญหาการจัดหลักสูตรในการอบรมเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรของส่วนกลางยังไม่ทั่วถึง ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้แสดงให้เห็น

เห็นว่าสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรคำนึงถึงคุณภาพมาตรฐานของสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาเพื่อเป็นการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตรงตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ด้านการหมุนเวียนครูผู้สอนบ่อยครั้ง ส่งผลให้สถานศึกษาขาดแคลนอัตรากำลังด้านครูผู้สอนรวมถึงปัญหาครูผู้สอนทำงานหลายหน้าที่นอกเหนือจากที่ต้องจัดการเรียนการสอน ปัญหานี้อาจส่งผลให้ครูและบุคลากรเกิดความกังวลหมดกำลังใจในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้ประสิทธิภาพการจัดการอาชีวศึกษาและประสิทธิภาพการพัฒนาตัวบุคคลลดลง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องคำนึงและดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน ทั้งด้านการลดภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน และการผลิตหรือพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในการจัดการอาชีวศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษา นอกจากนี้ รายงานสภาพปัญหาข้อเสนอแนะของสถานศึกษาในการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ยังได้นำเสนอข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาไว้ว่า ควรมีเกณฑ์ประเมินความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ก่อนจะอนุมัติให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาใหม่ จากข้อเสนอแนะดังกล่าวรวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเอกสารขออนุมัติเปิดสอนย้อนหลังแสดงให้เห็นว่า หลักเกณฑ์ในการเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2564 ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดแนวทางการขออนุมัติเปิดสอนสาขาวิชาใหม่ ยังไม่สามารถช่วยให้สถานศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรได้เท่าที่ควร สถานศึกษาจึงทำเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนได้ไม่เป็นไปตามความต้องการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดังที่แสดงข้างต้น

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการขออนุมัติเปิดสอนที่ผ่านมาอาจเกิดจากที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาใช้วิธีการบริหารนโยบายแบบบนลงล่าง คือเน้นการให้ความสำคัญไปที่ผู้มีบทบาทหน้าที่ในการตัดสินใจ รวมทั้งหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแล และควบคุมการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ส่งผลให้ขาดมุมมองของผู้ที่นำนโยบายไปใช้ ซึ่งอาจแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้จากการผสมผสานระหว่างนโยบายแบบบนลงล่าง ข้อจำกัดคือ ระดับบนไม่สามารถกำกับควบคุมการดำเนินงานของระดับล่างได้อย่างครอบคลุมทั้งหมด และนโยบายแบบล่างขึ้นบน ที่มีข้อจำกัดที่สำคัญคือ นโยบายที่กำหนดอาจมีที่มาจากการใช้ดุลพินิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ส่วนตน เป็นการบริหารนโยบายแบบผสม (ฉันทพล น้อยจาด, 2565) คือการนำหลักเกณฑ์ในการเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอน และมุมมองของ

ผู้ปฏิบัติได้แก่ผู้ปฏิบัติการขออนุมัติเปิดสอนและผู้ตรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอน มาผสมผสานกัน แล้วจัดทำเครื่องมือขึ้นใหม่ที่ใช้สำหรับเป็นตัวช่วยในการขออนุมัติเปิดสอนของสถานศึกษา

ผู้วิจัยจึงศึกษาการใช้คู่มือของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า คู่มือสามารถช่วยลดปัญหาในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ ยกตัวอย่างเช่น จุฑามาศ โสมกลิ้ง (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จากสภาพปัญหาที่ผู้ปฏิบัติงานมิได้เชี่ยวชาญด้านการบริหารพัสดุโดยตรง ส่งผลให้ขาดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่มีความต้องการใช้คู่มืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อช่วยในการวางแผนการกำหนดความต้องการพัสดุมากที่สุด ซึ่งหลังจากใช้คู่มือพบว่าความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการทดลองใช้คู่มือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สดใส เลิศเดช (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานธุรการและงานสารบรรณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานธุรการและงานสารบรรณในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งสภาพปัญหาด้านงานธุรการและงานสารบรรณที่พบคือ ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยในการจัดทำ จัดเก็บ การค้นหา ไม่มีการวางแผนและกำหนดระยะเวลาในการจัดเก็บและทำลาย และเจ้าหน้าที่งานธุรการและงานสารบรรณขาดความรู้ความสามารถในเรื่องของระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยในการวิจัยมีการทดลองใช้คู่มือที่พัฒนาขึ้นในคณะดังกล่าว ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าคู่มือที่พัฒนาขึ้นสามารถช่วยปรับปรุงการปฏิบัติงานได้อย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธนา ลีลาอดิศร (2566) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจต่อคู่มือการทำหนังสือสั่งการ ชนิดคำสั่งของบุคลากรที่รับผิดชอบด้านงานสารบรรณ กระทรวงสาธารณสุข โดยการใช้กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรที่รับผิดชอบด้านงานสารบรรณ จำนวน 103 คน ได้ข้อสรุปว่า สามารถนำความรู้ที่ได้จากคู่มือไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

ในส่วนของการพัฒนาคู่มือที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานได้จริงนั้น ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยเน้นไปที่การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการขออนุมัติเปิดสอนจากผู้ตรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนและจัดทำเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนในการขออนุมัติเปิดสอน เพื่อให้ข้อมูลจากมุมมองและความคิดเห็นที่หลากหลาย ส่งผลให้ได้คู่มือที่มีคุณภาพ แสดงขั้นตอนการทำงานจริงอย่างครบถ้วนและมีข้อเสนอแนะที่เหมาะสม สามารถออกแบบ

ให้ยืดหยุ่นและสามารถปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์หรือความต้องการในอนาคต และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานจริงได้ สอดคล้องกับ (ธนิศร บุญสุข และคณะ, 2566) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงคู่มือปฏิบัติงาน ได้กล่าวไว้ว่าการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพทำให้ได้ข้อมูลมาตีความได้หลายประเด็น สามารถเข้าใจมุมมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับคู่มือ

จากทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาอาชีวศึกษาที่จัดการเรียนการสอนประเภทวิชาเกษตรกรรม มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการขออนุมัติเปิดสอนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการขออนุมัติเปิดสอนได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ทันต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ผู้วิจัยจึงเลือกพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการดำเนินการขออนุมัติเปิดสอนสำหรับสถานศึกษาอาชีวศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรมขึ้น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้สามารถดำเนินการผลิตบุคลากรด้านการเกษตรกรรมสมรรถนะสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม
2. เพื่อพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้เข้าใจปัญหาในการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม
2. ได้คู่มือที่สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการจัดทำโครงการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดไว้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 การศึกษาปัญหาในกระบวนการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม โดยเริ่มจากการวิเคราะห์เอกสารการขออนุมัติเปิดสอนจำนวน 13 ฉบับ จากนั้นสัมภาษณ์ผู้ตรวจโครงการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

ประกอบด้วยบุคลากรของกลุ่มมาตรฐานอาชีวศึกษาเกษตรกรรมและประมง สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 6 ท่าน โดยคัดเลือกผู้ตรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนจำนวน 28 คน เลือกเฉพาะคนที่มีหน้าที่ตรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนประเภทวิชาเกษตรกรรม และมีประสบการณ์การตรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนประเภทวิชาเกษตรกรรม ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ในช่วงเดือนที่ 1 ของการวิจัย เพื่อยืนยันสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน จากนั้นเดือนที่ 2 ของการวิจัย ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลสภาพปัญหาการขออนุมัติเปิดสอนจากสถานศึกษาด้วยวิธีการสัมภาษณ์บุคลากรในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 คือผู้บริหารสถานศึกษา คัดเลือกจาก

1. ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
2. เคยพิจารณาเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนล่าสุดไม่เกิน 1 ปี

รวมสัมภาษณ์จำนวน 15 ท่าน

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยผู้ปฏิบัติงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการทำโครงการขออนุมัติเปิดสอน โดยคัดเลือกจาก

1. มีประสบการณ์ในการจัดทำเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

2. ดำรงตำแหน่งเป็นครู หัวหน้าแผนกวิชา หรือหัวหน้างานหลักสูตร

รวมสัมภาษณ์จำนวน 22 ท่าน

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำร่างคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม จากนั้นศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับกระบวนการขออนุมัติเปิดสอน ประกอบด้วยผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ จำนวน 1 ท่าน ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การขออนุมัติเปิดสอน จำนวน 2 ท่าน และ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 1 ท่าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 7 ท่าน ด้วยวิธีการจัด Focus group ในช่วงเดือนที่ 3 ของการทำวิจัย จากนั้นหาคุณภาพของคู่มือจากผู้ปฏิบัติงานจริงในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจำนวน 5 คน ใช้การวิจัยเชิงทดลองแบบ One-Shot Case Study Design เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบประเมินคุณภาพคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

คู่มือ หมายถึง เครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจแนวทางการปฏิบัติ ซึ่งคู่มือที่ดีจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้านได้แก่ 1. คำชี้แจงและวัตถุประสงค์ 2. เนื้อหาสาระ 3. แหล่งอ้างอิงข้อมูล

การขออนุมัติเปิดสอน หมายถึง การขออำนาจในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาใหม่ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาต่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งสถานศึกษาอาชีวศึกษาต้องดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ เช่น ด้านครูผู้สอน ด้านวัสดุครุภัณฑ์ประกอบการสอน ด้านอาคารสถานที่ เป็นต้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชานั้น ๆ

หลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม หมายถึง หลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสร้างขึ้นเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านการเกษตรกรรม เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ด้านการเกษตรในเชิงวิชาชีพ โดยเน้นการปฏิบัติจริงเพื่อให้นักเรียน/นักศึกษา มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรอย่างมีคุณภาพ สามารถนำไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ ถือเป็นประเภทวิชาเดียวกันกับประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567

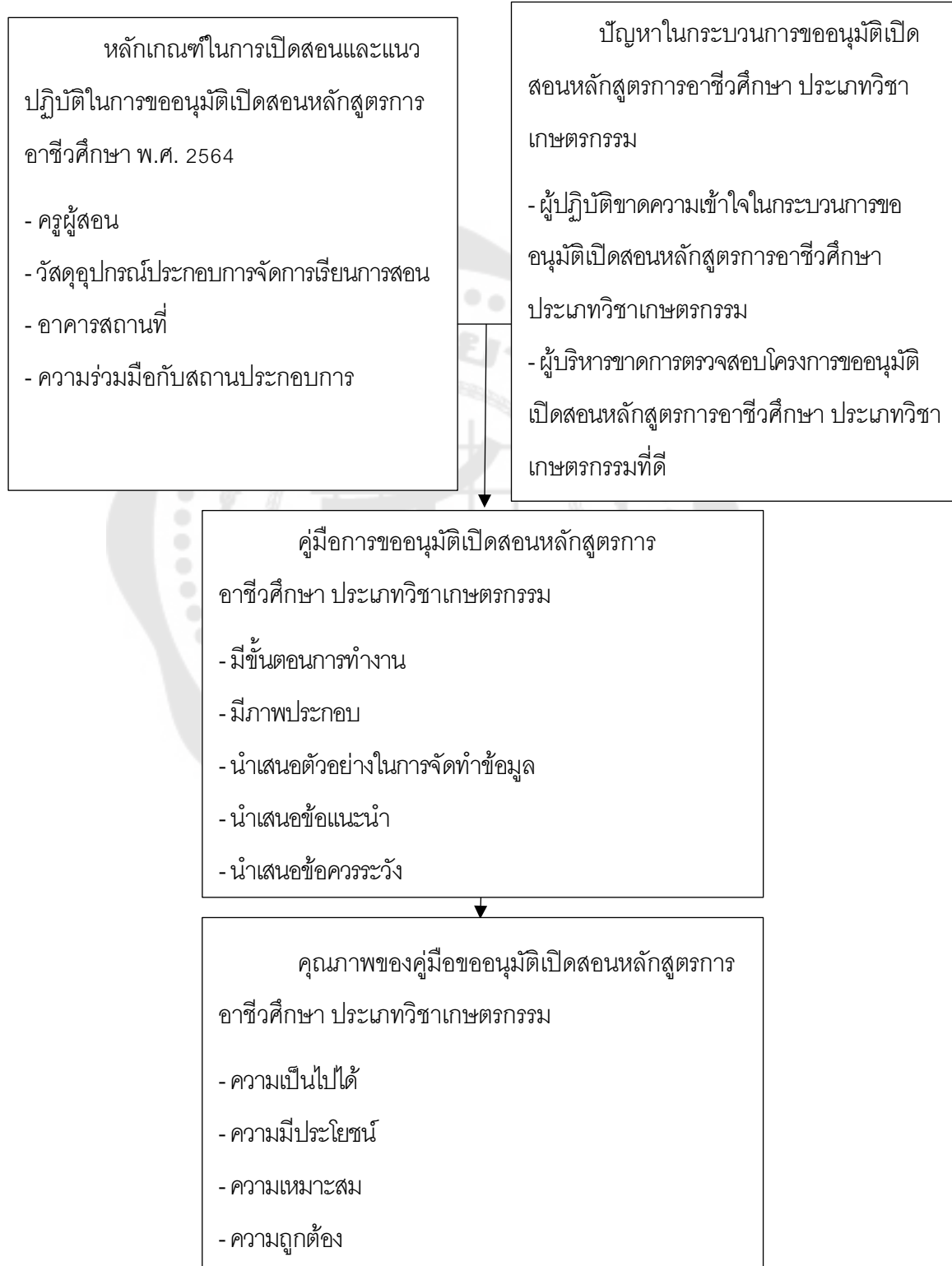
สถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษา หมายถึง สถานที่ที่มีการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน อาจมีลักษณะเป็นสำนักงาน โรงงาน ไร่ ฟาร์ม หรืออื่นใดที่ประกอบกิจการถูกต้องตามกฎหมายจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับสถานศึกษาหรือสถาบันเพื่อร่วมจัดการอาชีวศึกษากับสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน

ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น หมายถึง ตำแหน่งงานหรืออาชีพที่มีความจำเป็นหรือสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ อาจเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม รวมถึงธุรกิจหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้น ๆ

ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ หมายถึง เป้าหมายหรือแนวทางของการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอนที่เชื่อมโยงหรือสอดคล้องกับทิศทางและเป้าหมายสำคัญของประเทศ และรวมถึงนโยบายรัฐบาลในขณะนั้นด้วย

ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน หมายถึง ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสนใจของผู้เรียนที่จะเข้าศึกษาหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม
 - 1.1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 - 1.2 การจัดการเรียนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
 - 1.3 การจัดการเรียนการสอนด้านเกษตรกรรมของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. การขอเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา
3. คู่มือ
 - 3.1 รูปแบบคู่มือ
 - 3.2 ลักษณะของคู่มือที่ดี
 - 3.3 ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.หลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

การอาชีวศึกษา คือการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพที่มุ่งเน้นผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลาง และนักเทคโนโลยีที่มีความรู้ทางทฤษฎี และมีทักษะทางวิชาชีพที่เหมาะสม ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และธุรกิจและบริการ เพื่อเป็นแรงงานในสถานประกอบการหรือเจ้าของกิจการที่มีคุณภาพ (ศุภชัย เอี่ยมสุวรรณ และคณะ, 2561) (สาโรจน์ ขอบจนเตี๋ย, 2560) (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (ชื่อเดิม: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือ สอศ., ภาษาอังกฤษ: Office of the Vocational Education Commission – OVEC) เป็นหน่วยงานราชการในสังกัดของ กระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 8 และมาตรา 11 ที่กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและส่งเสริมการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีวิสัยทัศน์ดังนี้

ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง เพื่อการพัฒนาประเทศ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีพันธกิจดังต่อไปนี้

1. ผลิตและพัฒนากำลังคนสายอาชีพ ให้เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพและสมรรถนะสูง ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

2. เพิ่มโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงระบบการเรียนรู้วิชาชีพ ด้วยรูปแบบวิธีการที่ยืดหยุ่น หลากหลาย ตอบสนองต่อความต้องการในการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพของคนทุกช่วงวัย

3. เสริมสร้างและขยายภาคีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการระดมทรัพยากร และยกระดับคุณภาพการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

4. ยกระดับคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ให้มีความทันสมัย ตอบโจทย์การศึกษาแห่งอนาคต และเชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในระดับชาติและระดับสากล

5. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะสูงขึ้น

6. พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัล

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำข้อเสนอแนวนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับ

2. ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ

3. กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดงบประมาณและสนับสนุนทรัพยากร

4. พัฒนาครูและบุคลากรการอาชีวศึกษา

5. ส่งเสริมประสานงานการจัดการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และรูปแบบความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นและสถานประกอบการ

6. ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการจัดการอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

7. จัดระบบ ส่งเสริม และประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ

8. ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและดำเนินการตามที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษามอบหมาย

9. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

เพื่อการดำเนินการตามพันธกิจอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองต่อนโยบายของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงแบ่งส่วนราชการภายในดังต่อไปนี้

1. สำนักอำนวยการ มีหน้าที่

1.1 ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยการและงานเลขานุการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษางานเลขานุการของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประธานราชการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป กิจกรรมพิเศษการประชาสัมพันธ์และงานเผยแพร่การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ และงานอื่นใดที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.2 พัฒนาระบบงานและการบริหารงานบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.3 ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การพัสดุ งานอาคารสถานที่ งบประมาณ และสินทรัพย์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำหนดและตรวจสอบมาตรฐานอาคารงานออกแบบและก่อสร้าง รวมทั้งการประสานและส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษา

1.4 ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมวินัยและระบบคุณธรรม กฎหมาย นิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่ง อาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.5 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2. สำนักความร่วมมือ มีหน้าที่

2.1 พัฒนาระบบ รูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ เกี่ยวกับความร่วมมือกับเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษา รวมทั้งติดตามและประเมินผล

2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนเอกชนและสถานประกอบการ ให้จัดการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรและมาตรฐานการอาชีวศึกษา รวมทั้งการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ส่งเสริมและพัฒนาระบบการสนับสนุนทรัพยากรและการจัดให้มีกองทุนอาชีวศึกษา

2.3 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาองค์กรวิชาชีพ กลุ่มอาชีพ และสมาคมอาชีพ

2.4 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3. สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา มีหน้าที่

- 3.1 ดำเนินการเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษาในภาพรวมของประเทศ
- 3.2 ส่งเสริม ประสานงานการติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3.3 ให้คำปรึกษา แนะนำเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการอาชีวศึกษา
- 3.4 ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

4. สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา มีหน้าที่

- 4.1 จัดทำข้อเสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา และเป้าหมายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา
- 4.2 จัดทำข้อเสนอและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณเพื่อการอาชีวศึกษา รวมทั้งการติดตามและประเมินผล
- 4.3 พัฒนาระบบข้อมูลเครือข่ายสารสนเทศและส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา
- 4.4 ดำเนินการเกี่ยวกับงานวิเทศสัมพันธ์ การประสานนโยบายและความร่วมมือทางการอาชีวศึกษากับองค์กรและหน่วยงานต่างประเทศ
- 4.5 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

5. สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา มีหน้าที่

- 5.1 จัดทำและประเมินมาตรฐานครูและบุคลากรการอาชีวศึกษา พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแผนการพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรการอาชีวศึกษา
- 5.2 ติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรการอาชีวศึกษา
- 5.3 ดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งประสานความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน ในการฝึกอบรมและพัฒนาครู บุคลากรการอาชีวศึกษา และครูฝึกในสถานประกอบการด้านอาชีพ

5.4 วิจัยและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ ผลิตภัณฑ์และบริการเครื่องจักรกลและเทคโนโลยี พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของ ครูและบุคลากรการอาชีวศึกษา

5.5 สร้างและพัฒนารูปแบบการฝึกสมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษา และสร้างเครือข่ายการฝึกอบรมวิชาชีพให้กับครูและบุคลากรการอาชีวศึกษา

5.6 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

6. สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ มีหน้าที่

6.1 จัดทำข้อเสนอนโยบาย วิจัยและพัฒนามาตรฐานการอาชีวศึกษา และหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับ

6.2 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาระบบมาตรฐานวิชาชีพ และมาตรฐานการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ในการจัดการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ

6.3 จัดทำระบบการรับรองคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ รวมทั้งเสนอแนวทางการเทียบระดับ การเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์

6.4 พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอาชีวศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ ภายใน การกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลการศึกษา และมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษา และสถานศึกษา

6.5 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

7. สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา มีหน้าที่

7.1 วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการอาชีวศึกษาเพื่อประกอบการเสนอแนะนโยบาย แผนงาน โครงการ ความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ

7.2 วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเรียนการสอนและการบริหารจัดการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา

7.3 ส่งเสริม ผลิต พัฒนาและเผยแพร่นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ทางการอาชีวศึกษาและวิชาชีพเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการอาชีวศึกษาและคุณภาพของนักเรียน นักศึกษา

7.4 รวบรวมการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดทำสารสนเทศงานวิจัยอาชีวศึกษา

7.5 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2566)

8. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร มีหน้าที่พัฒนาระบบบริหารของสำนักงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า รวมทั้งการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริการ โดยรับผิดชอบงานขึ้นตรงกับเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567)

การจัดการเรียนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการจัดการในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพระดับฝีมือ เทคนิค และเทคโนโลยี รวมถึงการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยการนำความรู้อันเป็นทฤษฎีระดับสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้เข้ารับการศึกษามีมีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถประกอบอาชีพทั้งในลักษณะผู้ปฏิบัติและผู้ประกอบอาชีพอิสระได้ การจัดการอาชีวศึกษามีลักษณะดังนี้ 1. การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก มีการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือวิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา รวมถึงการวัดและประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน 2. การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการแต่ละกลุ่มบุคคล 3. การจัดการศึกษาทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพจากการตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ การจัดการอาชีวศึกษามีหลักสูตรที่ใช้จัดการศึกษา 3 หลักสูตรได้แก่ 1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 3. หลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ ซึ่งการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษานั้นต้องคำนึงถึง การมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายทางปฏิบัติ โดยมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา ต้องเป็นการจัดการศึกษาสำหรับประชาชนทั้งวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจอย่างทั่วถึง ต่อเนื่องตลอดจนถึงระดับปริญญาตรี ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม และสถาน

ประกอบการในการกำหนดนโยบายการผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา ต้องเป็นการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีระบบเทียบโอนผลการเรียน ระบบเทียบประสบการณ์การทำงานของบุคคลเพื่อเข้ารับการศึกษและการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง การมีระบบจูงใจให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงการประสานประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และต้องการมีระบบการพัฒนาครูและคณาจารย์ของการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายของการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับการศึกษา มีคุณภาพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับสำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร โดยคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับคุณวุฒิอาชีวศึกษาจะต้องประกอบด้วยผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างน้อย 4 ด้านได้แก่ 1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และลักษณะบุคคล หมายถึงพฤติกรรมหรือการกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึงบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย 2. ด้านความรู้ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หลักการ ทฤษฎีและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสาขาวิชาที่เรียนหรือทำงาน โดยเน้นความรู้ทางทฤษฎีและข้อเท็จจริงเป็นหลัก 3. ด้านทักษะ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานซึ่งบุคคลเหล่านั้นสามารถทำได้เมื่อได้รับมอบหมาย โดยสามารถเลือกใช้วิธีการจัดการและแก้ปัญหาการทำงานด้วยทักษะด้านกระบวนการคิด การใช้ภาษาและเทคโนโลยี 4. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ หมายถึงความสามารถของบุคคลที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ที่แสดงออกให้เห็นถึงความสามารถในการสื่อสารภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อองค์กร ตนเองและผู้อื่น ความเป็นอิสระในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567)

สืบเนื่องจากที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ พ.ศ. 2567 เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาในภาพรวมแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้มีประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2567 เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2567 และเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ (ทล.บ.) พ.ศ. 2567 สำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา ให้สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มี

คุณภาพ และเพื่อประโยชน์ต่อการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษา โดยในเกณฑ์มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาแต่ละระดับจะมีการกำหนดมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ผลลัพธ์การเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษา การคิดและการกำหนดหน่วยกิต การกำหนดระยะการจัดการศึกษา โครงสร้างหลักสูตร เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยจะหยิบยกหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับงานวิจัยฉบับนี้ ได้แก่ เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2567 และเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2567 มานำเสนอในประเด็นสำคัญดังนี้

เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2567 ได้กำหนดชื่อคุณวุฒิการศึกษาว่า “ประกาศนียบัตรวิชาชีพ” โดยใช้อักษรย่อ ปวช. ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมีสมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างน้อย 4 ด้าน ประกอบไปด้วย 1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และลักษณะบุคคล หมายถึง พฤติกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ที่แสดงออกให้เห็นถึงการกระทำที่ดี เช่น ความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ การปฏิบัติตามข้อบังคับของสังคม การมีจิตสาธารณะ เป็นต้น 2. ด้านความรู้ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในหลักการทั่วไปของงานอาชีพเฉพาะและการวิเคราะห์เบื้องต้น 3. ด้านทักษะ หมายถึง ทักษะการเลือกและประยุกต์ใช้วิธีการ เครื่องมือและวัสดุพื้นฐานในการปฏิบัติงาน ทักษะการสื่อสาร เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะการวิเคราะห์และแก้ปัญหา และทักษะด้านสุนทรียะและความปลอดภัย 4. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานตามแบบแผน การปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่มีความซับซ้อน การให้คำแนะนำขั้นพื้นฐานที่ต้องใช้การตัดสินใจ วางแผน และแก้ปัญหาที่ไม่อยู่ในการควบคุมบางเรื่องได้ ด้านวัตถุประสงค์กำหนดให้จัดการศึกษาวิชาชีพให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน เพื่อพัฒนาคนระดับฝีมือ ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ เน้นการจัดการศึกษาในระบบทวิภาค 1 ปีมี 2 ภาคเรียน และใน 1 ภาคเรียนมีระยะเวลาในการจัดการศึกษารวมเวลาวัดผลไม่เกิน 18 สัปดาห์ ให้มีหน่วยกิตรวมระหว่าง 100 – 110 หน่วยกิต ระยะเวลาในการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 6 ภาคเรียน และให้เรียนได้ไม่เกิน 2 เท่าของระยะเวลาตามหลักสูตร ในส่วนของโครงสร้างหลักสูตรจะประกอบไปด้วยหมวดต่าง ๆ ของรายวิชา ได้แก่ หมวดสมรรถนะแกนกลาง ประกอบไปด้วยรายวิชากลุ่มสมรรถนะภาษาและการสื่อสาร กลุ่มสมรรถนะการคิดและการแก้ปัญหา และกลุ่มสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต รวมไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ ประกอบไปด้วยกลุ่มวิชาที่พัฒนา

เสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะวิชาชีพ รวมไม่น้อยกว่า 70 หน่วยกิต ทั้งนี้ต้องมีหน่วยกิตของกลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐานและกลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 35 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใดก็ได้ในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต และต้องจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงตลอดภาคเรียน หรือไม่น้อยกว่า 36 ชั่วโมงต่อภาคเรียน โดยจัดการเรียนรู้ให้มีอัตราส่วนของเวลาการเรียนรู้ภาคทฤษฎีต่อภาคปฏิบัติอยู่ที่ประมาณ 20 ต่อ 80 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนรู้ของแต่ละสาขาวิชา ด้านคุณภาพการจัดการศึกษาต้องจัดการศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ โดยสามารถจัดได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ 1. การฝึกอาชีพในการศึกษาระบบทวิภาคี และ 2. การฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพในการศึกษาในระบบ การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ประกอบการเรียนการสอน การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน เน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน มีผลการศึกษาไม่ต่ำกว่า 2.0 จากระบบ 4 ระดับคะแนน และผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ มีการประกันคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยต้องมีการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรอย่างน้อยทุก 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567)

เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2567 ได้กำหนดชื่อคุณวุฒิการศึกษาว่า “ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง” โดยใช้อักษรย่อ ปวส. ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมีสมรรถนะตามผลลัพธ์การเรียนรู้อย่างน้อย 4 ด้าน ประกอบไปด้วย 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และลักษณะบุคคล หมายถึงพฤติกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ที่แสดงออกให้เห็นถึงการกระทำที่ดี เช่น ความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ การปฏิบัติตามข้อบังคับของสังคม การมีจิตสาธารณะ เป็นต้น 2. ด้านความรู้ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจทางทฤษฎีและเทคนิคเชิงลึกภายใต้เขตของงาน อาชีพรวมทั้งในระดับที่เชื่อมโยงกับการทำงาน 3. ด้านทักษะ หมายถึง ทักษะการปรับใช้กระบวนการทำงานที่เหมาะสม ทักษะความปลอดภัยที่เชื่อมโยงกับการทำงาน ทักษะ เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะ การคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา ทักษะในการวางแผน การบริหารจัดการและการประสานงาน การสื่อสารและประเมินผลการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง 4. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานตามแบบแผน การปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงการพัฒนานวัตกรรมสายอาชีพ สามารถแก้ปัญหาที่ไม่คุ้นเคยหรือซับซ้อนได้เป็นบางครั้ง ด้านวัตถุประสงค์กำหนดให้จัดการศึกษาวิชาชีพ

และยกระดับการศึกษาวชิราวุธให้สูงขึ้นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน เพื่อพัฒนาระดับ เทคนิค ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ เน้นการจัดการศึกษาในระบบ ทวิภาค 1 ปีมี 2 ภาคเรียน และใน 1 ภาคเรียนมีระยะเวลาในการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ ให้มีหน่วยกิตรวมระหว่าง 80 – 90 หน่วยกิต ระยะเวลาในการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียน และให้เรียนได้ไม่เกิน 2 เท่า ของระยะเวลาตามหลักสูตร ในส่วนของโครงสร้างหลักสูตรจะ ประกอบไปด้วยหมวดต่าง ๆ ของรายวิชา ได้แก่ หมวดสมรรถนะแกนกลาง ประกอบไปด้วยรายวิชา กลุ่มสมรรถนะภาษาและการสื่อสาร กลุ่มสมรรถนะการคิดและการแก้ปัญหา และกลุ่มสมรรถนะทาง สังคมและการดำรงชีวิต รวมไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ ประกอบไปด้วย กลุ่มวิชาที่พัฒนา เสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะวิชาชีพ รวมไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใดก็ได้ในหลักสูตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต และต้องจัดให้มี กิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงตลอดภาคเรียน หรือไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อ ภาคเรียน โดยจัดการเรียนรู้ให้มีอัตราส่วนของเวลาการเรียนรู้ภาคทฤษฎีต่อภาคปฏิบัติอยู่ที่ประมาณ 40 ต่อ 60 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนรู้ของแต่ละสาขาวิชา ด้านคุณภาพการจัดการศึกษาต้อง จัดการศึกษาพร้อมกับสถานประกอบการ โดยสามารถจัดได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ 1. การฝึกอาชีพ ในการศึกษาระบบทวิภาคี และ 2. การฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพในการศึกษาในระบบ การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ประกอบการเรียนการสอน การจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน เน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน มีผลการศึกษาไม่ต่ำกว่า 2.0 จากระบบ 4 ระดับคะแนน และผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ มีการประกันคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษาโดยต้องมีการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรอย่างน้อยทุก 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา, 2567)

การจัดการเรียนการสอนด้านเกษตรกรรมของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในฐานะผู้รับผิดชอบในการผลิตและพัฒนากำลังคน อาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และปริมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคการเกษตร เพื่อยกระดับเกษตรกรรุ่นใหม่สู่ความเป็นมืออาชีพระดับสากล (ชาติชาย เกตุพรม, เอกราช ไชยิต พิมานเวช, ยุทธศาสตร์ กงเพชร, อดุลย์ พิมพ์ทอง, และ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2565)(สนุน มีเพชร, 2563) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้ดำเนินการผลิตและพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตร

วิชาชีพ และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านการเกษตรกรรม ผ่านวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจำนวน 43 แห่งทั่วประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2567) ได้พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567 ประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง กลุ่มอาชีพเกษตรผสมผสาน สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ เพื่อพัฒนาบุคคลด้านเกษตรกรรมระดับวิชาชีพ โดยกำหนดขอบเขตสาขาวิชาด้าน หลักการผลิตพืช หลักการเลี้ยงสัตว์เบื้องต้น งานช่างเกษตรเบื้องต้น งานอุตสาหกรรมเกษตรเบื้องต้น และขั้นตอนการดำเนินงานอุตสาหกรรมเกษตรอย่างเป็นระบบ โดยระบุว่าผู้สำเร็จการศึกษาตาม หลักสูตรสามารถประกอบอาชีพตามมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพดังนี้ ผู้ปฏิบัติงานรับจ้างผลิตผลิตผล หรือผลิตภัณฑ์เกษตร ผู้ปฏิบัติงานรับจ้างให้บริการการผลิตผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์เกษตร เกษตรกร ผู้ผลิตผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์เกษตร ผู้ประกอบการธุรกิจผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์เกษตร และผู้ จำหน่ายปัจจัยการผลิต ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับคุณวุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชา เกษตรกรรมและประมง กลุ่มอาชีพเกษตรผสมผสาน สาขาวิชา เกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของ สังคมและลักษณะบุคคล

1.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และคุณลักษณะ ตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม ได้แก่ มีความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวที ความอดกลั้น ละเว้น สิ่งเสพติดและการพนัน การมีจิตสำนึก และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและสังคม ภูมิใจ และรักษา เอกลักษณ์ ของชาติไทยเคารพกฎหมาย เคารพสิทธิของผู้อื่น ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ของตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสาธารณะ และ จิตสำนึกรักษาสีงแวดล้อมพึ่งตนเองต่อต้านความรุนแรงและการทุจริต ปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความปลอดภัย อาชีวอนามัย การอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อม

1.2 ลักษณะบุคคลในสาขาวิชา ได้แก่ มีวินัย ความรับผิดชอบ ความรักสามัคคี มีมนุษยสัมพันธ์เชื่อมั่นในตนเอง สนใจใฝ่รู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขยัน ประหยัด อดทน เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต มุ่งมั่น ตั้งใจทำงานให้สำเร็จและมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

2. ด้านสมรรถนะแกนกลาง

2.1 ด้านความรู้ ได้แก่ หลักการใช้ภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร หลักการให้เหตุผล การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการจัดการ หลักการดำรงตน การปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมและการดำเนินชีวิตในสังคมสมัยใหม่

2.2 ด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะการสื่อสารและการเรียนรู้โดยใช้ภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการจัดการ โดยใช้หลักการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิตตามหลักศาสนา วัฒนธรรมและความเป็นพลเมือง และหลักการพัฒนาบุคลิกภาพและสุขอนามัย

2.3 ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ได้แก่ สื่อสารโดยใช้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ แก้ไขปัญหาและพัฒนางานอาชีพโดยใช้หลักการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ พัฒนาบุคลิกภาพ สุขอนามัยและคุณลักษณะเหมาะสมกับการปฏิบัติงานอาชีพและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมทางสังคม และสิทธิหน้าที่พลเมือง

3. ด้านสมรรถนะวิชาชีพ

3.1 ด้านสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน

3.1.1 ด้านความรู้ ได้แก่ หลักการด้านความปลอดภัยสุขภาพและสิ่งแวดล้อม หลักการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน หลักการพื้นฐานทางธุรกิจ บัญชี การลงทุนทางการเงิน และตลาดเบื้องต้น หลักการคุ้มครองแรงงาน แรงงานสัมพันธ์ และกฎหมายแรงงาน หลักการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่ออาชีพ หลักการวางแผน ปฏิบัติงานเกษตรในฟาร์ม หลักการพื้นฐานการเกษตร หลักการเกษตรสมัยใหม่ หลักการผลิตเกษตรอาหารปลอดภัย หลักการตลาด และมาตรฐานสินค้าเกษตร ด้านทักษะ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การอนุรักษ์พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม ทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะ และเพิ่มมูลค่าการควบคุมมลพิษและของเสีย ทักษะปฏิบัติงานพื้นฐานอาชีพตามหลักการวางแผนจัดการธุรกิจ และใช้เทคโนโลยีประกอบธุรกิจ ทักษะการวิเคราะห์กฎหมายคุ้มครองแรงงานตามลักษณะที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน และเลือกใช้กองทุนประกันสังคมตามลักษณะสิทธิประโยชน์ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะการวางแผนและปฏิบัติงานเกษตรในฟาร์ม ทักษะด้านการผลิตพืช การผลิตสัตว์ ข้างเกษตร อุตสาหกรรมเกษตรและประมง ทักษะการคิด วิเคราะห์ ใช้เหตุผลเกี่ยวกับมาตรฐานอาชีพเกษตร และการใช้เทคโนโลยีสร้างการซื้อขายสินค้าออนไลน์ ทักษะการคิด วิเคราะห์ วางแผน การผลิตเกษตรอาหารปลอดภัย ทักษะการคิด วิเคราะห์ ห่วงโซ่คุณค่า ธุรกิจต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ตัดสินใจ วางแผน

ดำเนินงานและแก้ปัญหาในงานอาชีพเกษตรที่ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมในบางเรื่องตามหลักการ กระบวนการและแผนงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมและไม่อยู่ภายใต้การควบคุมเป็นบางเรื่อง เลือกลงใช้ และบำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีในงานอาชีพตาม หลักการและกระบวนการ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย และความปลอดภัย ประยุกต์ใช้หลักการ อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม หลักสุขภาวะและความปลอดภัย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง กฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอาชีพ ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะทาง วิชาชีพ เทคโนโลยี สารสนเทศ การสื่อสารและเทคโนโลยีดิจิทัลในงานอาชีพ ให้คำแนะนำพื้นฐาน ที่ต้องใช้การตัดสินใจ วางแผนและแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามแผนงานแก่ผู้ร่วมงาน

3.2 ด้านสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ

3.2.1 ด้านความรู้ ได้แก่ หลักการผลิตพืช หลักการเกี่ยวกับสัตว์ และการเลี้ยงสัตว์ เบื้องต้น หลักการเกี่ยวกับงานช่างเกษตรเบื้องต้น หลักการเกี่ยวกับงานอุตสาหกรรมเกษตรเบื้องต้น และขั้นตอนการดำเนินงานอุตสาหกรรมเกษตรอย่างมีระบบและมาตรฐาน หลักการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการจัดการผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเบื้องต้น หลักการจัดการดิน ปุ๋ยและน้ำเพื่อ การเกษตร หลักเศรษฐศาสตร์เกษตร ระบบเศรษฐศาสตร์ อุปสงค์ อุปทานการกำหนดราคา ทฤษฎี การผลิต และสภาพเศรษฐกิจการเกษตรของต่างประเทศ หลักการทำเกษตรแบบผสมผสาน หลักการ ผลิตและการใช้สารชีวภาพเพื่อการเกษตรเบื้องต้น หลักการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการจัดทำเอกสาร สำนักงาน หลักการทำงานและวิธีการใช้แทรกเตอร์และเครื่องจักรกลเกษตร หลักการทำงานของ ระบบต่าง ๆ การใช้และบำรุงรักษารถยนต์

3.2.2 ด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือทางพืชกรรม และ ปฏิบัติงานพื้นฐานเกี่ยวกับการขยายพันธุ์พืช การปลูกพืชและปฏิบัติดูแลรักษาตามขั้นตอน ทักษะ การปฏิบัติงานพื้นฐานเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ตามขั้นตอนกระบวนการ โดยเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ และ เครื่องมือในการปฏิบัติงานด้วยหลักความปลอดภัย ทักษะการเลือกใช้เครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ ในงานเชื่อมโลหะ งานปูนและคอนกรีต งานไฟฟ้า และงานเครื่องยนต์เล็กทางการเกษตร การปฏิบัติงาน เชื่อมโลหะ งานปูนและคอนกรีต เบื้องต้น งานไฟฟ้าเบื้องต้น และงานเครื่องยนต์เล็กทางการเกษตร ทักษะการคิด วิเคราะห์ การวางแผน การดำเนินงานอุตสาหกรรมเกษตรการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ในระบบอุตสาหกรรมเกษตร การบรรจุภัณฑ์ การควบคุมคุณภาพ การขนส่งการจำหน่าย ความ ปลอดภัยในการปฏิบัติงานและมาตรฐานโรงงานอุตสาหกรรมเกษตร ทักษะการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มี ความสำคัญทางเศรษฐกิจ ทักษะการวิเคราะห์ดิน ปุ๋ยและน้ำเบื้องต้น การปรับปรุงดินเพื่อการเกษตร การผลิตและใช้ปุ๋ยเพื่อการเกษตร แหล่งน้ำและวิธีการให้น้ำเพื่อการเกษตร ทักษะการคิด วิเคราะห์

ภาวะดุลยภาพตลาดสินค้าเกษตร นโยบายเกี่ยวกับสินค้าเกษตรของรัฐบาล เศรษฐกิจการเกษตรของประเทศ ทักษะการคิด วิเคราะห์ วางแผนและจัดการเกษตรแบบผสมผสานเบื้องต้นโดยประยุกต์ใช้หลักเกษตรทฤษฎีใหม่ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทักษะการผลิตและใช้สารชีวภาพเพื่อการเกษตร ทักษะการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการจัดทำเอกสารสำนักงานเอกสารจดหมายเวียน เอกสารเผยแพร่สร้างสูตรคำนวณ จัดการรายการข้อมูลและเชื่อมโยงข้อมูลในงานอาชีพกับอินเทอร์เน็ต ทักษะการเลือก ใช้งานและบำรุงรักษาแทรกเตอร์และเครื่องจักรกลเกษตร ทักษะการบำรุงรักษา การเตรียมและการติดเครื่องยนต์ การขับเคลื่อนการชะลอความเร็ว การหยุดรถยนต์และการขับเคลื่อนรถยนต์ในสภาวะต่าง ๆ ตามกฎจราจร

3.2.3 ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ได้แก่ ตัดสินใจวางแผน ดำเนินงานและแก้ปัญหาในงานอาชีพเฉพาะที่ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมในบางเรื่องตามหลักการ กระบวนการและแผนงานที่กำหนด โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม หลักสุขภาวะและความปลอดภัย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เลือก ใช้และบำรุงรักษาเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีในงานอาชีพเฉพาะตามหลักการและกระบวนการ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย และความปลอดภัย ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ เทคโนโลยี สารสนเทศ การสื่อสารและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาและสนับสนุนงานอาชีพเฉพาะ ให้คำแนะนำพื้นฐานงานอาชีพเฉพาะที่ต้องใช้การตัดสินใจ วางแผนและแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงานในบริบทใหม่

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้รายปีของหลักสูตร เพื่อใช้แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ผู้เรียนจะได้รับในแต่ละปีการศึกษาไว้ดังนี้

ชั้นปีที่ 1

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และลักษณะบุคคล ได้แก่ ปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม มีความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวทีความอดกลั้น การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน การมีจิตสำนึกและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและสังคมปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับ

2. ด้านความรู้ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการทั่วไปของการจัดการงานอาชีพเฉพาะด้านการเกษตรครบวงจรเชิงธุรกิจ

3. ด้านทักษะ ได้แก่ สามารถบริหารจัดการงานอาชีพเฉพาะครบวงจร ภายใต้กฎหมาย นโยบายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

4. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ได้แก่ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ด้านการวางแผน การดำเนินงานและแก้ปัญหาตามหลักการ กระบวนการและแผนงานที่กำหนดไปใช้ในการทำเกษตรแบบครบวงจร โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม หลักสุขภาวะและความปลอดภัย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

ภาพความสำเร็จรายปีของลูกอาชีพ สามารถทำการเกษตรแบบครบวงจร ภายใต้กฎหมาย นโยบายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถวางแผนในการผลิต และการดำเนินงานในอาชีพเกษตรได้ เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพคุณวุฒิวิชาชีพ

ชั้นปีที่ 2

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และลักษณะบุคคล ได้แก่ สามารถปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรม มีความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูต่อเวทีความอดกลั้น การละเว้นสิ่งเสียดและการพนัน การมีจิตสำนึก และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและสังคม ภูมิใจและรักษาเอกลักษณ์ของชาติไทย เคารพกฎหมาย เคารพสิทธิของผู้อื่น ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ด้านความรู้ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องจักร เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ บำรุงรักษาการผลิต เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และเทคโนโลยีดิจิทัลในงานอาชีพเฉพาะ

3. ด้านทักษะ ได้แก่ มีทักษะการเลือกใช้เครื่องจักร เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ บำรุงรักษาการผลิต เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานเฉพาะ

4. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ สามารถประยุกต์ความรู้ในการเลือกและบำรุงรักษาเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ บำรุงรักษาการผลิตและเทคโนโลยี ไปใช้ในงานเชื่อมโลหะ งานปูนและคอนกรีต งานไฟฟ้า งานเครื่องยนต์เล็กทางการเกษตรและใช้ในการปฏิบัติงานพื้นฐานเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ โดยคำนึงถึงความประหยัด และความปลอดภัย

ภาพความสำเร็จรายปีของลูกอาชีพ สามารถปฏิบัติงานฟาร์มการผลิตด้านการเกษตรได้โดยเลือกใช้และบำรุงรักษาเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ บำรุงรักษาการผลิตและเทคโนโลยีในงานอาชีพเฉพาะตามหลักการและกระบวนการ โดยคำนึงถึงความประหยัด และความปลอดภัย เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพคุณวุฒิวิชาชีพ : และมาตรฐานฝีมือแรงงาน : อาชีพช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็กเพื่อการเกษตร ช่างเชื่อมอาร์กโลหะด้วยมือ ช่างอนกประสงค์สำหรับงานเกษตร และช่างไฟฟ้าภายในอาคาร อาชีพผู้ดูแลรักษาข้าว ระดับ 2 อาชีพผู้ดูแลรักษาอ้อยระดับ 2

ชั้นปีที่ 3

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และลักษณะบุคคล ได้แก่ สามารถปฏิบัติตามหลักคุณธรรม มีความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูทวนเวียนที่ความอดกลั้น การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน การมีจิตสำนึกและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและสังคม ภูมิใจและรักษาเอกลักษณ์ ของชาติไทย เคารพกฎหมาย เคารพสิทธิของผู้อื่น ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสาธารณะ มีภาวะความเป็นผู้นำ และจิตสำนึกรักษาสีเสื้อและสิ่งแวดลอมพึ่งตนเองต่อต้านความรุนแรงและการทุจริต ปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน ก้าวทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยคำนึงถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความปลอดภัยอาชีวอนามัย การอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดลอม

2. ด้านความรู้ ได้แก่ เข้าใจในหลักการวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน พัฒนาและแก้ไขปัญหาเบื้องต้นในงานอาชีพเฉพาะ

3. ด้านทักษะ ได้แก่ มีทักษะการวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผนและแก้ไขปัญหาเบื้องต้นในงานอาชีพเฉพาะ

4. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ได้แก่ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ เทคโนโลยี สารสนเทศ การสื่อสาร และเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาและสนับสนุนงานอาชีพเฉพาะ และให้คำแนะนำพื้นฐานงานอาชีพเฉพาะที่ต้องใช้การตัดสินใจ วางแผนและแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงานในบริบทใหม่

ภาพความสำเร็จรายปีของโลกอาชีพสามารถจัดการผลผลิตทางการเกษตรและการตลาดได้ โดยมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการผลิตและการตลาดในการสนับสนุนงานอาชีพเฉพาะ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานและให้คำแนะนำแก่ผู้อื่นได้ เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพคุณวุฒิวิชาชีพ : นักออกแบบบรรจุภัณฑ์ ผู้ปฏิบัติงานผลิต ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้อบ นักผลิตผลิตภัณฑ์นม ประเมินคุณภาพอาหารด้านประสาทสัมผัส และผู้ตรวจแปลงเกษตรอินทรีย์ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS สำหรับพืชอาหาร) ระดับ 3 อาชีพ ผู้ปลูกข้าว ผู้ปลูกอ้อย และเทคโนโลยีชีวภาพ ระดับ 3 อาชีพ ผู้ช่วยพยาบาลสัตว์ระดับ 3 เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน อาชีพ นักออกแบบผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป (ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์) ระดับ 2

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567 ประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง กลุ่มอาชีพเกษตรผสมผสาน สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ กำหนดให้ผู้เรียนจะต้องศึกษารายวิชาในหมวดต่าง ๆ รวมไม่น้อยกว่า 100 หน่วยกิต ตามโครงสร้างหลักสูตรดังต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต
 - 1.1 กลุ่มสมรรถนะภาษาและการสื่อสาร ไม่น้อยกว่า 7 หน่วยกิต
 - 1.2 กลุ่มสมรรถนะการคิดและการแก้ปัญหา ไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต
 - 1.3 กลุ่มสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต ไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 70 หน่วยกิต
 - 2.1 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน 22 หน่วยกิต
 - 2.2 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์หรือไม่น้อยกว่า 36 ชั่วโมงต่อภาคเรียน)

โดยกำหนดรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรกรรมในหมวดสมรรถนะวิชาชีพ ดังนี้

รายวิชาในหมวดสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน ได้แก่ วิชาสุขภาพความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม วิชาการพัฒนาอย่างยั่งยืน วิชาธุรกิจเบื้องต้น วิชากฎหมายแรงงาน วิชาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่ออาชีพ วิชาองค์การเกษตรกรรมในอนาคตแห่งประเทศไทย วิชาความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพเกษตร วิชาปฏิบัติงานเกษตร วิชาทักษะวิชาชีพเกษตร วิชาหลักการเกษตรสมัยใหม่ วิชาหลักการผลิตเกษตรอาหารปลอดภัย

รายวิชาในหมวดสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ หลักสูตรได้บังคับให้เรียน 12 รายวิชาในหมวดนี้ จากนั้นให้เลือกรายวิชาอื่นจนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนด รายวิชาที่บังคับเรียน 12 รายวิชา ได้แก่ วิชาหลักพืชกรรม วิชาหลักการเลี้ยงสัตว์ วิชาช่างเกษตรเบื้องต้น วิชาอุตสาหกรรมเกษตรเบื้องต้น วิชาหลักการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ วิชาดิน ปุ๋ย และน้ำเพื่อการเกษตร วิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร วิชาการเกษตรผสมผสาน วิชาสารชีวภาพเพื่อการเกษตร วิชาการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ในงานอาชีพ วิชาแทรกเตอร์และเครื่องจักรกลเกษตร 1 และวิชาการชลประทาน จากนั้นหลักสูตรได้แบ่งกลุ่มวิชาที่สอดคล้องกับงานอาชีพดังนี้ กลุ่มการเกษตร กลุ่มผลิตพืช กลุ่มผลิตสัตว์ กลุ่มบริหารสัตว์ กลุ่มช่างเกษตร กลุ่มธุรกิจเกษตร กลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์เกษตร

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2567) ได้พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ขั้นสูง พุทธศักราช 2567 ประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง ประกอบไปด้วย 8 กลุ่มอาชีพ 15 สาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มอาชีพเกษตรผสมผสาน สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ กลุ่มอาชีพการผลิตพืช สาขาวิชา

พืชศาสตร์ กลุ่มอาชีพการผลิตสัตว์ สาขาวิชาสัตวศาสตร์ กลุ่มอาชีพช่างเกษตร กลุ่มอาชีพการจัดการ และการบริการทางการเกษตร สาขาวิชาสัตวรักษ์ เทคโนโลยีการจัดการธุรกิจเกษตร การบริหารจัดการ คลังสินค้าเกษตร เทคโนโลยีภูมิทัศน์ กลุ่มอาชีพเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร สาขาวิชาเทคโนโลยี และนวัตกรรมการเกษตร เทคโนโลยีการจัดการฟาร์มและการเก็บเกี่ยวสมัยใหม่ เทคโนโลยีการผลิต เกษตรอุตสาหกรรม เทคโนโลยีอากาศยานเพื่อการเกษตร เทคโนโลยีการจัดการสารสนเทศเกษตร อุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อาหาร สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อาหาร กลุ่มอาชีพ ประมง สาขาวิชาประมง ซึ่งในที่นี้ขอยกตัวอย่างการจัดการเรียนการสอนด้านเกษตรกรรมในหลักสูตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567 ประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง กลุ่มอาชีพ เกษตรผสมผสาน สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ในหลักสูตรฯ ได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลด้าน เกษตรกรรมระดับเทคนิค โดยกำหนดขอบเขตสาขาวิชาในด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน ประสานงาน บริหารจัดการ สร้างสรรค์ ประเมินผลและแก้ไขปัญหา สามารถปรับตัวและพัฒนางาน อาชีพผลิตและหรือให้บริการแบบครบวงจรเชิงธุรกิจตามแบบแผนและเงื่อนไขที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง โดยระบุอาชีพที่สามารถประกอบได้หลักสำเร็จการศึกษาดังนี้ พนักงานราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานองค์กรท้องถิ่นด้านการเกษตรพนักงาน/เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของหน่วยงานภาครัฐหรือ เอกชน หัวหน้างานสถานประกอบการผลิต/ให้บริการการผลิตผลิตผลและหรือผลิตภัณฑ์เกษตร เกษตรกรผู้ผลิตผลิตผลและหรือผลิตภัณฑ์เกษตรผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการผลิตผลิตผลและหรือ ผลิตภัณฑ์เกษตร ผู้จำหน่ายปัจจัยการผลิต ผลิตผลและหรือผลิตภัณฑ์เกษตร ผลลัพธ์การเรียนรู้ของ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับคุณวุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาเกษตรกรรมและ ประมง กลุ่มอาชีพเกษตรผสมผสาน สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และลักษณะบุคคล

1.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะตามบรรทัดฐาน ที่ดีของสังคมได้แก่ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวที ความอดกลั้น การละเว้นสิ่ง เสพติดและการพนันการมีจิตสำนึกและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและสังคม ภูมิใจและรักษาเอกลักษณ์ของ ชาติไทย เคารพกฎหมาย เคารพสิทธิของผู้อื่น ประพฤติปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองตามระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสาธารณะ และจิตสำนึกรักษาสีงแวดล้อม ความมี วินัย ความรับผิดชอบความรักสามัคคี มีมนุษยสัมพันธ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง สนใจใฝ่รู้ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ขยัน ประหยัดอดทน พึ่งตนเองต่อต้านความรุนแรงและการทุจริต ปฏิบัติตนและปฏิบัติงาน

โดยคำนึงถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความปลอดภัย อาชีวอนามัย การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

1.2 ลักษณะบุคคลในสาขาวิชา ได้แก่ มีความสนใจใฝ่รู้ เชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีภาวะผู้นำในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น เคารพสิทธิของผู้อื่นและยอมรับความสามารถของผู้ร่วมงานประพจน์และปฏิบัติตนตามหลักกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตรงต่อเวลา มีวินัย มีความรับผิดชอบต่องานและสังคมโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ที่มุ่งเน้นการรักษาเอกลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามมุ่งมั่นตั้งใจทำงานและพัฒนาให้สำเร็จ มีมนุษยสัมพันธ์ รักสามัคคี เสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพโดยคำนึงถึงหลักความปลอดภัยและมาตรฐานวิชาชีพ

2. ด้านสมรรถนะแกนกลาง

2.1 ด้านความรู้ ได้แก่ หลักการใช้ภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร หลักการใช้เหตุผล การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการจัดการ หลักการดำรงตน การปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม และการดำเนินชีวิตในสังคมสมัยใหม่

2.2 ด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะการสื่อสารและการเรียนรู้โดยใช้ภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการจัดการโดยใช้หลักการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิตตามหลักศาสนา วัฒนธรรมและความเป็นพลเมืองและหลักการพัฒนาบุคลิกภาพและสุขอนามัย

2.3 ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ได้แก่ การสื่อสารโดยใช้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ แก้ไขปัญหาและพัฒนางานอาชีพโดยใช้หลักการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ พัฒนาบุคลิกภาพสุขอนามัยและคุณลักษณะเหมาะสมกับการปฏิบัติงานอาชีพและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมทางสังคมและสิทธิหน้าที่พลเมือง

3. ด้านสมรรถนะวิชาชีพ

3.1 ด้านสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน

3.1.1 ด้านความรู้ ได้แก่ หลักการบริหารจัดการงานอาชีพด้านเกษตรศาสตร์ ครอบคลุมเชิงธุรกิจ ภายใต้กฎหมาย นโยบายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง หลักการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน ประสานงาน บริหารจัดการ ประเมินผลและแก้ไขปัญหาในงานอาชีพด้านเกษตรศาสตร์ หลักการเลือก ใช้เครื่องจักร เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการพัฒนางานอาชีพด้านเกษตรศาสตร์ หลักการจัดการพลังงาน ทรัพยากรและ

สิ่งแวดล้อมในงานอาชีพด้านเกษตรศาสตร์ หลักสุขภาวะและความปลอดภัยที่เชื่อมโยงกันในการทำงานที่หลากหลาย

3.1.2 ด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะการบริหารจัดการงานอาชีพเพื่อการผลิตและหรือบริการด้านเกษตรศาสตร์แบบครบวงจรเชิงธุรกิจ ภายใต้กฎหมาย นโยบายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ทักษะการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน ประสานงาน บริหารจัดการ ประเมินผลและแก้ปัญหาในงานอาชีพด้านเกษตรศาสตร์ ทักษะการเลือก ใช้เครื่องจักร เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร และเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนางานอาชีพ ทักษะการจัดการพลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในงานอาชีพด้านเกษตรศาสตร์ ทักษะด้านสุขภาวะและความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ที่เชื่อมโยงกันในการทำงานที่หลากหลาย

3.1.3 ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ได้แก่ คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน ประสานงาน บริหารจัดการประเมินผลและแก้ปัญหาในงานอาชีพด้านเกษตรศาสตร์ที่ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมในบางเรื่องตามหลักการ กระบวนการและแผนงานที่กำหนด เลือก ใช้และบำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีในงานอาชีพด้านเกษตรศาสตร์ ตามหลักการและกระบวนการ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความปลอดภัย ประยุกต์ใช้หลักการจัดการพลังงานและสิ่งแวดล้อม หลักสุขภาวะและความปลอดภัย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องในงานอาชีพ ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยี สารสนเทศการสื่อสาร และเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนา และสนับสนุนงานอาชีพด้านเกษตรศาสตร์ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.2 ด้านสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ

3.2.1 ด้านความรู้ ได้แก่ แสดงความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ หลักการและกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร หลักการและวิธีการศึกษาค้นคว้าและดำเนินงานสัมมนาทางวิชาชีพเกษตร หลักการและกระบวนการทางสรีรวิทยาของพืชและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อกระบวนการทางสรีรวิทยาของพืช ความสำคัญ หลักการจัดการ และวิธีการปรับปรุงดินและธาตุอาหารเพื่อการเกษตร โครงสร้างและระบบการทำงานด้านกายวิภาคและสรีรวิทยาของสัตว์ ประเภทย่อยและชนิดของวัตถุดิบอาหารสัตว์ สารพิษและข้อจำกัดในการใช้วัตถุดิบความต้องการโภชนาการของสัตว์ หลักการและกระบวนการเกี่ยวกับงานช่างเกษตรเบื้องต้น ความสำคัญของงานช่างเกษตรในฟาร์ม ความปลอดภัยในงานช่างเกษตรเครื่องมือวัสดุและอุปกรณ์ในงานช่างเกษตร การเลือกใช้เครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ หลักการ กระบวนการแปรรูปอาหาร การเตรียมวัตถุดิบและกระบวนการแปรรูปอาหาร องค์ประกอบ

ของฟาร์มปศุสัตว์ วงจรการผลิตปศุสัตว์ การขอมาตรฐานฟาร์ม และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ระบบการปลูกพืช การเพิ่มศักยภาพการผลิตพืช สารควบคุม การเจริญเติบโตของพืช

3.2.2 ด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะการเลือกใช้รูปแบบและวิธีการเผยแพร่เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรได้ถูกต้องตามหลักการและกระบวนการ ทักษะการดำเนินงานสัมมนาทางวิชาชีพเกษตรตามหลักการและวิธีการด้วยความรับผิดชอบ สนใจใฝ่รู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการทางสรีรวิทยากับการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของพืช วางแผนการเพิ่มและปรับปรุงผลผลิตโดยประยุกต์ใช้ความรู้ทางสรีรวิทยา ทักษะการประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดินจากการวิเคราะห์ สมบัติทางกายภาพเคมีและชีวภาพของดิน ทักษะการวิเคราะห์โครงสร้างและระบบการทำงานของอวัยวะตามหลักการและกระบวนการ ทักษะการสร้างสูตรอาหาร ผสมอาหาร เก็บรักษาอาหารให้อาหารสัตว์ ทักษะการปฏิบัติงานพื้นฐานเกี่ยวกับงานช่างเกษตรตามหลักการและขั้นตอนกระบวนการ ทักษะการวางแผน เตรียมวัตถุดิบในการแปรรูปอาหาร ตามหลักการและกระบวนการ ทักษะการวางแผนและการจัดวางโรงเรือน การวิเคราะห์จุด อ่อน จุดแข็ง ของฟาร์มการตรวจประเมินความ ตามระเบียบมาตรฐานฟาร์ม ทักษะการผลิตเมล็ดพันธุ์พืช การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช ระบบการให้น้ำเครื่องจักรกลและเครื่องทุ่นแรงการเกษตร ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ประมวลความรู้เกี่ยวกับ การเลือกใช้ ผลิต เผยแพร่และติดตามประเมินผลการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร ประยุกต์ใช้หลักการและวิธีการศึกษาค้นคว้าและดำเนินงานสัมมนาทางวิชาชีพเกษตรตามหลักการและวิธีการ ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการด้านทางสรีรวิทยาของพืช ประยุกต์ใช้และรับผิดชอบในงานด้านการจัดการทรัพยากรดินและธาตุอาหารเพื่อการเกษตร ประยุกต์ใช้ความรู้โครงสร้างและระบบการทำงานด้านกายวิภาคและสรีรวิทยาของสัตว์ วิเคราะห์ใช้เหตุผลในกระบวนการทำอาหารและการให้อาหารสัตว์ วางแผนจัดเตรียมสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบอาหารสัตว์ตามหลักการและกระบวนการ ประยุกต์ใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติด้วยหลักความปลอดภัยและคำนึงถึงการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประยุกต์ใช้ความรู้หลักการและกระบวนการโดยคำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยต่อผู้บริโภค การอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประยุกต์ใช้การวางแผนและการจัดวางโรงเรือน การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ของฟาร์มการตรวจประเมินความ ตามระเบียบมาตรฐานฟาร์ม ภายใต้สภาพแวดล้อมเหมาะสม ประยุกต์ใช้วิทยาการจัดการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว ของพืชสวน และพืชไร่สรีรวิทยาของพืช ภายใต้สภาพแวดล้อมวิกฤต การผลิตพืชภายใต้สภาพแวดล้อม ที่ไม่เหมาะสม และเทคโนโลยี ชีวภาพทางการเกษตร

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้รายปีของหลักสูตร เพื่อใช้แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ผู้เรียนจะได้รับในแต่ละปีการศึกษาไว้ดังนี้

ชั้นปีที่ 1

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมและลักษณะบุคคล ได้แก่ ปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับ มีภาวะความเป็นผู้นำปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพที่กำหนด ก้าวทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงในโลกอาชีพมีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง เคารพกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ

2. ด้านความรู้ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจหลักการบริหารจัดการงานอาชีพเฉพาะในการผลิตและหรือให้บริการแบบครบวงจรเชิงธุรกิจ ภายใต้กฎหมาย นโยบายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง หลักการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน ประสานงาน บริหารจัดการ สร้างสรรค์ ประเมินผล และแก้ไขปัญหาในงานอาชีพเฉพาะ หลักคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของวิชาที่กำหนด

3. ด้านทักษะ ได้แก่ สามารถบริหารจัดการงานอาชีพเฉพาะเพื่อการผลิตและหรือให้บริการแบบครบวงจรเชิงธุรกิจ ภายใต้กฎหมาย นโยบายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องทักษะการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน ประสานงาน บริหารจัดการ สร้างสรรค์ ประเมินผลและแก้ไขปัญหาที่ไม่คุ้นเคยหรือซับซ้อนและเป็นนามธรรมในบางครั้งในงานอาชีพเฉพาะ

4. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบประยุกต์ความรู้ด้านการบริหารจัดการงานอาชีพเฉพาะเพื่อการผลิตและหรือให้บริการแบบครบวงจรเชิงธุรกิจ ภายใต้กฎหมาย นโยบายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน ประสานงาน บริหารจัดการ สร้างสรรค์ ประเมินผลและแก้ไขปัญหาที่ไม่คุ้นเคยหรือซับซ้อนและเป็นนามธรรมในบางครั้งในงานอาชีพเฉพาะ

ภาพความสำเร็จรายปีของโลกอาชีพ วางแผนการผลิต ผลิต เลือกและประยุกต์ใช้อุปกรณ์ในการผลิตบำรุงรักษา เครื่องจักร เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีในงานอาชีพเฉพาะตามหลักการและกระบวนการ โดยคำนึงถึงความประหยัด และความปลอดภัย เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ : อาชีพผู้ประกอบการเกษตรระดับ 4

ชั้นปีที่ 2

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมและลักษณะบุคคล ได้แก่ ปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมาย และ

ระเบียบข้อบังคับ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีภาวะความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบต่อตัวเองและสังคม มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพที่กำหนด ก้าวทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่เปลี่ยนแปลงในโลกอาชีพมีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง เคารพกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ

2. ด้านความรู้ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจหลักการเลือก ใช้เครื่องจักร เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต เทคโนโลยี สารสนเทศการสื่อสาร และเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการพัฒนา งาน การสร้างสรรค์และหรือพัฒนานวัตกรรมในงานอาชีพเฉพาะหลักคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับของวิชาที่กำหนด

3. ด้านทักษะ ได้แก่ ใช้รูปแบบและวิธีการเผยแพร่เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรได้ถูกต้อง ตามหลักการและกระบวนการ ทักษะการเลือก ใช้เครื่องจักร เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานอาชีพเฉพาะ

4. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบประยุกต์ใช้หลักการจัดการพลังงานและสิ่งแวดล้อม หลักสุขภาวะและความปลอดภัย หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องในงานอาชีพเฉพาะ ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะทางวิชาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยี สารสนเทศ การสื่อสาร และเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาและสนับสนุนงานอาชีพเฉพาะ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ภาพความสำเร็จรายปีของโลกอาชีพ สามารถจัดการผลผลิตทางการเกษตรได้ถูกต้องตามหลักการและกระบวนการ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานอาชีพ ทำการเกษตรโดยคำนึงถึง การพลังงานและสิ่งแวดล้อม หลักสุขภาวะและความปลอดภัย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องในงานอาชีพเฉพาะ ใช้ทักษะทางวิชาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาอาชีพได้ เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ : อาชีพผู้ประกอบการเกษตร อาชีพนักเทคโนโลยีการจัดการเกษตร ระดับ 5 และ อาชีพผู้ประกอบการเกษตร ระดับ 6

หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567 ประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง กลุ่มอาชีพเกษตรผสมผสาน สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ กำหนดให้ผู้เรียนจะต้องศึกษารายวิชาในหมวดต่าง ๆ รวมไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต ตามโครงสร้างหลักสูตรดังต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต

1.1 กลุ่มสมรรถนะภาษาและการสื่อสาร ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

- 1.2 กลุ่มสมรรถนะการคิดและการแก้ปัญหา ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
 - 1.3 กลุ่มสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
 2. หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต
 - 2.1 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน 19 หน่วยกิต
 - 2.2 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 41 หน่วยกิต
 3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต
 4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์หรือไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคเรียน)
- โดยกำหนดรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรกรรมในหมวดสมรรถนะวิชาชีพ ดังนี้

รายวิชาในหมวดสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน ได้แก่ วิชาการเป็นผู้ประกอบการ วิชาการและการวางแผน วิชาการบริหารงานคุณภาพ วิชาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในอาชีพ วิชาสถิติและการวางแผน การทดลองทางการเกษตร วิชาหลักพันธุศาสตร์ วิชาธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการเกษตร วิชากฎหมายในงานอาชีพเกษตร

รายวิชาในหมวดสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ หลักสูตรได้บังคับให้เรียน 9 รายวิชาในหมวดนี้ จากนั้นให้เลือกเรียนรายวิชาอื่นจนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนด รายวิชาที่บังคับเรียน 9 รายวิชา ได้แก่ วิชาการเกษตรแนวใหม่วิชา เทคโนโลยีการจัดการทรัพยากรดินและธาตุอาหารเพื่อการเกษตร วิชาการจัดการทรัพยากรเกษตรและสิ่งแวดล้อมเพื่อเกษตรอัจฉริยะ วิชาช่างเกษตรในงานฟาร์ม วิชาการจัดการฟาร์ม วิชาการระบบการทำฟาร์มเกษตรผสมผสาน วิชาเกษตรอาหารปลอดภัย วิชาการถ่ายทอด เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร และ วิชาสัมมนาทางด้านเกษตรศาสตร์ จากนั้นเลือกเรียน รายวิชาดังต่อไปนี้ให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่หลักสูตรกำหนด วิชาเกษตรอินทรีย์ สรีรวิทยาเพื่อการ ผลิตพืช วิชาการผลิตพืชระบบเกษตรอัจฉริยะ วิชากายวิภาคและสรีรวิทยาของสัตว์ อาหารและการให้อาหารสัตว์ วิชาการผลิตสัตว์ระบบเกษตรอัจฉริยะ วิชาการจัดการผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร วิชาโลจิสติกส์เพื่องานเกษตร วิชาการป่าไม้ วิชาการจัดการระบบเกษตรป่าไม้เบื้องต้น วิชาการจัดการปลูกสร้างสวนป่าเศรษฐกิจเพื่อชุมชน วิชาภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการเกษตรป่าไม้ วิชาผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์เกษตรป่าไม้ วิชากฎหมายและนโยบายสำหรับเกษตรป่าไม้ วิชาการจัดการปศุสัตว์และสัตว์น้ำในระบบเกษตรป่าไม้ วิชาการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้ วิชาการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้ วิชาโครงการ

2. การขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา

การจัดการเรียนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องทำตามความต้องการของตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการ

อาชีวศึกษา, 2564) เพื่อพัฒนาแรงงานให้สอดคล้องกับการพัฒนาทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศและการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2562) ได้จัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เล่ม 3 เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติมและการขออนุมัติเปิดสอน โดยมีรายละเอียดว่า เพื่อให้การผลิตและพัฒนากำลังคนสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการประกอบอาชีพอิสระ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ตลอดจนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาและการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ซึ่งแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนในข้อที่ 4 ระบุว่า สถานศึกษาที่ประสงค์จะเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาที่ยังไม่เคยเปิดสอน หรือเคยเปิดสอนแล้วแต่ระงับการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่องกันเป็นเวลาเกินกว่า 5 ปีการศึกษา ต้องทำโครงการขออนุมัติเปิดสอนสาขานั้นเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ในการเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2564 กำหนดวิธีการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษาไว้ ดังนี้

หลักเกณฑ์ในการเปิดสอน

1. หลักสูตรที่เปิดสอนต้องสอดคล้องกับแผนการผลิตนักเรียน นักศึกษา ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน สังคม และชุมชน
2. หลักสูตรที่เปิดสอนต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา
3. หลักสูตรที่เปิดสอนต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัด ตามเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา โดยหลักสูตรที่เปิดสอนต้องไม่เป็นสาขาวิชาที่ซ้ำซ้อนกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่บริการเดียวกัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามดุลพินิจของคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัด
4. สถานศึกษาต้องมีศักยภาพและความพร้อมในการเปิดดำเนินการสอนตามหลักสูตรทั้งด้านผู้สอน ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน และปัจจัยเกี่ยวเนื่องอื่นๆ

แนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอน

1. สถานศึกษาจะขออนุมัติเปิดสอนได้เฉพาะสาขาวิชาหรือสาขางานที่มีในหลักสูตรเท่านั้น

2. สถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชานั้นอยู่แล้ว ไม่ต้องดำเนินการขออนุมัติเปิดสอนสาขาวิชานั้นอีก

3. สถานศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาและสาขางานในหลักสูตรอยู่แล้ว แต่ประสงค์จะขอเปิดสอนสาขางานเพิ่มเติมภายใต้สาขาวิชานั้น ให้ดำเนินการเปิดสอนต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา และแจ้งผลการขออนุมัติเปิดสอนให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทราบด้วย

4. สถานศึกษาที่ประสงค์จะเปิดสอนในสาขาวิชาที่ยังไม่เปิดสอน หรือเคยเปิดสอนแล้ว แต่ระงับการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่องกันเป็นเวลาเกินกว่า 5 ปีการศึกษา ต้องทำโครงการขออนุมัติเปิดสอนสาขาวิชานั้นเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

5. ให้สถานศึกษาดำเนินการตามขั้นตอนการขออนุมัติเปิดสอนและยื่นขออนุมัติเปิดสอนต่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษาที่จะดำเนินการเปิดสอน ไม่น้อยกว่า 120 วัน นับตั้งแต่วันที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้รับเรื่อง

6. ให้คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบการขออนุมัติเปิดสอนตามแบบประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอน

7. แนวปฏิบัตินี้ใช้สำหรับการจัดการศึกษาในระบบแบบเต็มเวลา หากสถานศึกษาใดจำเป็นต้องขออนุมัติเปิดสอนด้วยระบบหรือรูปแบบอื่น ให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัตินี้ และยึดมาตรฐานการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องควบคู่ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2564) ได้กำหนดเอกสารแนบท้ายประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่องหลักเกณฑ์ในการเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2564 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2564 มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการขออนุมัติเปิดสอน

1. สืบรวจข้อมูลและจัดทำรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน

1.1 สถานศึกษาสำรวจข้อมูลดังนี้

1.1.1 ความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษาและสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่เปิดสอน

1.1.2 ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ

1.1.3 ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน และข้อมูลการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน

1.1.4 ข้อมูลสาขาวิชาที่เปิดสอนในสถานศึกษาเขตพื้นที่บริการเดียวกัน โดยสาขาวิชาที่จะขออนุมัติเปิดสอนนั้น ต้องไม่เป็นสาขาวิชาที่ซ้ำซ้อนกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่บริการเดียวกัน

1.2 เรียบเรียงข้อมูลจัดทำเป็น “รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน”

2. จัดทำเอกสารโครงการขออนุมัติเปิดสอน

สถานศึกษาจัดทำรูปเล่มเอกสาร “โครงการขออนุมัติเปิดสอน” ตามแบบฟอร์มที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ดังหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ชื่อโครงการ

2.2 ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน

2.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

2.4 ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล ระบุหลักการและเหตุผลความจำเป็น/ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นหากไม่ได้ดำเนินการ โดยอ้างอิงข้อมูลจากรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน

2.5 วัตถุประสงค์ของโครงการ

2.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

2.7 กำหนดการเปิดสอน

2.8 ครูผู้สอน

2.9 จำนวนนักเรียน/นักศึกษา โดยระบุจำนวนนักเรียน/นักศึกษาที่จะเข้ารับการศึกษ และที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในระยะเวลา 5 ปี นับจากปีการศึกษาที่จะเริ่มเปิดดำเนินการ

2.10 ทรัพยากรประกอบการสอนประกอบด้วย

2.10.1 อาคารสถานที่

2.10.2 ครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน

2.11 แผนงบประมาณรายจ่าย ให้ประมาณการแผนงบประมาณรายจ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน ในระยะเวลา 5 ปี นับจากปีการศึกษาที่จะเริ่มดำเนินการ โดยแยกรายละเอียดดังนี้

2.11.1 งบประมาณการ ให้ระบุค่าจ้างชั่วคราว (ครูจ้างสอน) และหรือ ค่าตอบแทนพนักงานราชการ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน

2.11.2 งบดำเนินงาน ให้ระบุค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน

2.11.3 งบลงทุน ให้ระบุค่าครุภัณฑ์และหรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน

2.11.4 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัว คำนวณจากยอดรวมงบประมาณในแต่ละปี การศึกษา จากข้อ 2.11.1 - 2.11.3 แล้วนำมาหารด้วยจำนวนนักเรียน /นักศึกษาทั้งหมดในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน

2.12 ความร่วมมือกับสถานประกอบการ

2.13 ตัวอย่างแผนการเรียนตลอดหลักสูตร

3. เสนอคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาเสนอรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอนและโครงการขออนุมัติเปิดสอนให้คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

4. เสนอคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัด

สถานศึกษาเสนอรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอนและโครงการขออนุมัติเปิดสอนที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ให้คณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยให้คณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดพิจารณาตามแบบประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอน

5. เสนอสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สถานศึกษาเสนอโครงการขออนุมัติเปิดสอนต่อสํานักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อพิจารณาอนุมัติเปิดสอน ประกอบด้วย

5.1 หนังสือราชการนำเรียนเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง ขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ/ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช ... ประถมศึกษา ... สาขาวิชา ...

5.2 โครงการขออนุมัติเปิดสอน จำนวน 2 เล่ม โดยจัดทำเอกสารเป็นรูปเล่มให้เรียบร้อย

5.3 รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน

5.4 สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาที่มีมติเห็นชอบให้
เปิดสอนหลักสูตรนั้น

5.5 สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดที่มีมติเห็นชอบให้
เปิดสอนหลักสูตรนั้น

5.6 แบบประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอน

5.7 เอกสารประกอบอื่นหรือที่อ้างถึง (ถ้ามี) โดยให้จัดทำเป็นเอกสารผนวกแนบ
ท้ายเอกสารโครงการขออนุมัติเปิดสอน

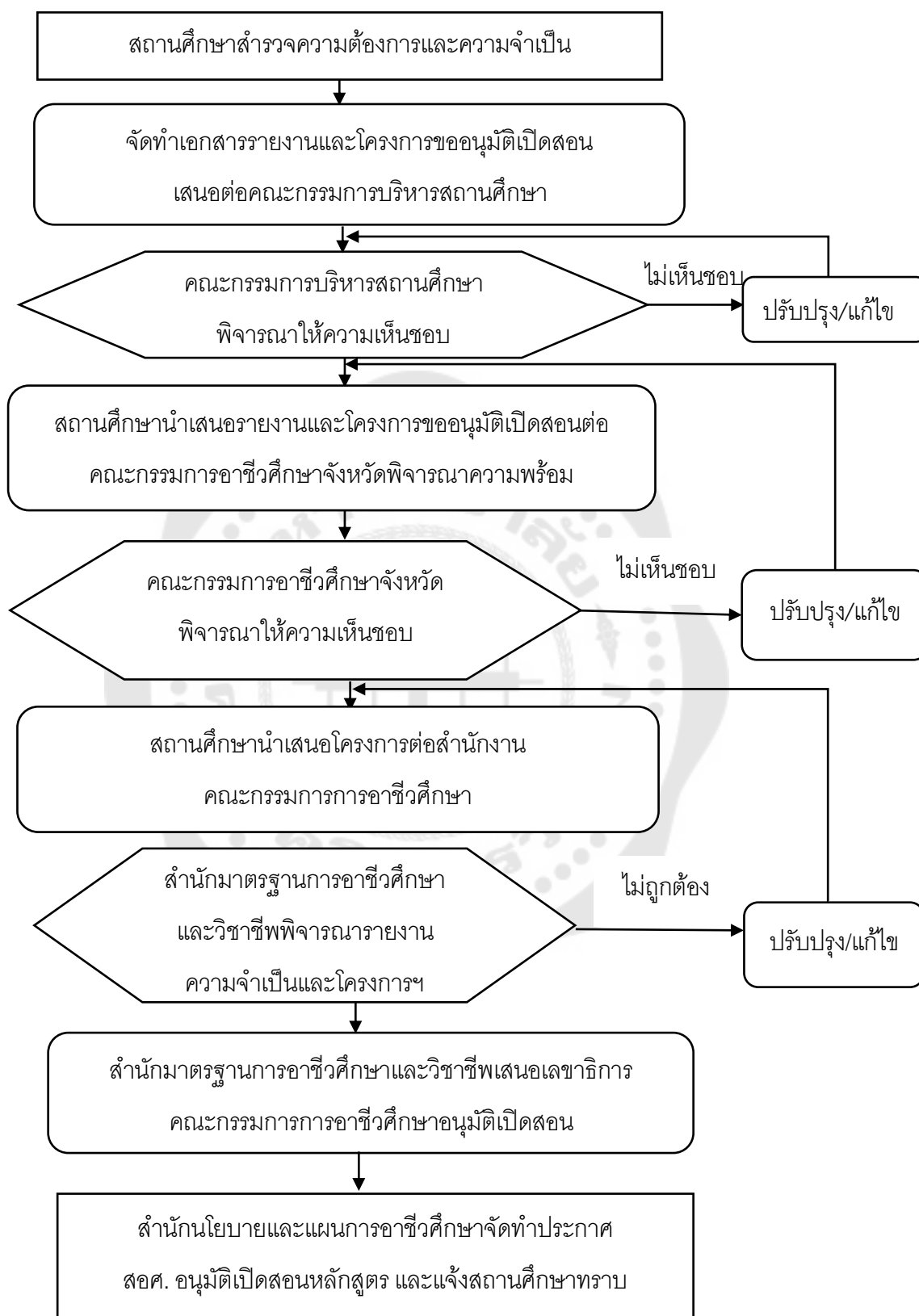
6. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพิจารณาการขออนุมัติเปิดสอน

6.1 สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ พิจารณาเอกสารโครงการขออนุมัติ
เปิดสอนของสถานศึกษา หากเอกสารไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน หรือไม่สมบูรณ์ ให้แจ้งสถานศึกษา
เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

กรณีตรวจสอบแล้วพบว่าเอกสารถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และสถานศึกษามี
ศักยภาพและความพร้อมในการเปิดดำเนินการสอนในหลักสูตร สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและ
วิชาชีพจึงดำเนินการเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อพิจารณาอนุมัติเปิดสอนต่อไป

6.2 สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษาดำเนินการจัดทำประกาศสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษาและแจ้งให้สถานศึกษาทราบผลการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตร

สำหรับขั้นตอนการขออนุมัติเปิดสอนสามารถแสดงได้ตามแผนภาพดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงกระบวนการอนุมัติเปิดสอนหลักสูตรอาชีวศึกษา

นอกจากนี้หลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดขึ้นยังได้ระบุแบบประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอนเพื่อให้สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดประเมินถึงความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาของสถานศึกษา ซึ่งมีหัวข้อการประเมิน 13 ข้อใหญ่ ในรูปแบบการประเมินจะมีลักษณะเป็นการให้คะแนนตั้งแต่ 1-3 คะแนน ซึ่งในบางหัวข้อที่เป็นประเด็นสำคัญจะไม่อนุญาตให้ผู้ประเมินให้คะแนน 1 และ 2 คะแนน และในข้อนั้นหากสถานศึกษามีความพร้อมแบบประเมินได้กำหนดให้นำคะแนนนั้นไปคูณ 2 จากนั้นจึงนำคะแนนไปรวม ประกอบด้วย ข้อ 3 ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล ที่กำหนดให้สถานศึกษาแสดงหลักการและเหตุผลความจำเป็น หรือปัญหาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นหากไม่ได้ดำเนินการ ความต้องการของตลาดแรงงาน ความต้องการของสังคมและชุมชน/ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศ ความต้องการของผู้ที่จะเข้าศึกษา ข้อ 11 ความร่วมมือกับสถานประกอบการ ต้องประกอบไปด้วย ชื่อสถานประกอบการ ลักษณะดำเนินงานของกิจการ ที่อยู่ จำนวนนักเรียนนักศึกษาที่สามารถรับเข้าฝึกอาชีพได้ ข้อ 13.1 รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน ประกอบไปด้วย ข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงาน/สถานประกอบการ ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น รวมถึงความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ ข้อมูลและหรือแบบสำรวจความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษา และข้อ 13.2 รายงานการประชุมของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาที่มีมติเห็นชอบการขออนุมัติเปิดสอนในระเบียบวาระเพื่อพิจารณาหัวข้อในแบบประเมินที่กำหนดให้ผู้ประเมินให้คะแนนระดับ 2 และ 3 ได้แก่ ข้อ 7 ครูผู้สอน โดยกำหนดว่า ครูผู้สอนประจำหลักสูตรอย่างน้อย 2 คนมีวุฒิการศึกษา /สาขาวิชาเอกหรือประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปีที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน ข้อ 9.1 อาคารสถานที่ ต้องสอดคล้องและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนนักศึกษา สอดคล้องและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน ข้อ 9.2 ครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนสอดคล้องตามมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน และในส่วนของหัวข้อที่ให้ผู้ประเมินทำการประเมินในระดับคะแนนได้ตั้งแต่ 1 – 3 ได้แก่ ข้อ 1. ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน 2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ 4. วัตถุประสงค์ของโครงการ 5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ 6. กำหนดการเปิดสอน 8. จำนวนนักเรียนนักศึกษา 10. งบประมาณรายจ่าย 12. ตัวอย่างแผนการเรียนตลอดหลักสูตร โดยในแบบประเมินได้กำหนดถึงระดับคะแนนที่แสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนของ

สถานศึกษา ดังนี้ 1-26 หมายถึง ขาดความพร้อมและศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน 27-49 หมายถึง ควรพัฒนาความพร้อมและศักยภาพในการเปิดสอน และ 50-66 หมายถึง มีความพร้อมและศักยภาพในการเปิดสอน ดังตัวอย่างแบบประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอนดังนี้ ตาราง 1 การประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอนโดยสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ระดับ ความ พร้อมและ ศักยภาพ			เกณฑ์การให้คะแนน
1. ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน	ก. ชื่อหลักสูตร/ พุทธศักราช ข. ชื่อประเภทวิชา ค. ชื่อสาขาวิชา				1 = ไม่ระบุ ก. - ค. /ระบุผิดทุกข้อ 2 = ระบุไม่ครบ/ไม่ถูกต้องบางข้อ 3 = ระบุครบถ้วน/ถูกต้อง สมบูรณ์
2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อแผนกวิชา/หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักสูตร				1 = ไม่ระบุข้อมูล 2 = ระบุข้อมูลไม่ถูกต้อง 3 = ระบุข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์
3. ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล*	ก. หลักการและเหตุผล ความจำเป็น/ ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นหาก ไม่ได้ดำเนินการ ข. ข้อมูลความต้องการ ของตลาดแรงงาน ค. ข้อมูลความต้องการ ของสังคมและชุมชน/ ความสอดคล้องกับ นโยบายและทิศทางการ พัฒนาสังคมและประเทศ ง. ความต้องการของผู้ที่				3 = ระบุครบถ้วน/ถูกต้อง สมบูรณ์ นำคะแนนที่ประเมินได้คูณด้วย 2

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ระดับ ความ พร้อมและ ศักยภาพ			เกณฑ์การให้คะแนน
	จะรับเข้าศึกษา				
4. วัตถุประสงค์ของโครงการ	ก. ชัดเจน ปฏิบัติได้ วัดได้ ข. สอดคล้องกับ ความสำคัญของปัญหา/ หลักการและเหตุผล				1 = ไม่ระบุ ก. - ข. /ระบุผิดทุกข้อ 2 = ระบุไม่ครบ/ไม่ถูกต้องบางข้อ 3 = ระบุครบถ้วน/ถูกต้อง สมบูรณ์
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ก. ผลกระทบในทางที่ดีที่ คาดว่าจะเกิดขึ้นโดยตรง และโดยอ้อม ข. ผู้ได้รับผลประโยชน์ จากโครงการ ได้รับ ประโยชน์อย่างไร (ทั้งใน เชิงปริมาณและคุณภาพ ในแง่การสร้างมูลค่าเพิ่ม มิใช่คัดลอกวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย)				1 = ไม่ระบุ ก. - ข. /ระบุผิดทุกข้อ 2 = ระบุไม่ครบ/ไม่ถูกต้องบางข้อ 3 = ระบุครบถ้วน/ถูกต้อง สมบูรณ์
6. กำหนดการเปิดสอน	ระบุนักเรียนและปี การศึกษาที่จะเริ่มเปิด ดำเนินการสอน				1 = ไม่ระบุข้อมูล 2 = ระบุข้อมูลไม่ถูกต้อง 3 = ระบุข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์
7. ครูผู้สอน*	ครูผู้สอนประจำหลักสูตร อย่างน้อย 2 คนมีวุฒิ การศึกษา/สาขาวิชาเอก หรือประสบการณ์การ สอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี ที่ สอดคล้องกับสาขาวิชาที่				2 = ครูผู้สอนบางคน ไม่มีวุฒิ การศึกษา /สาขาวิชาเอก และหรือ ประสบการณ์การสอนที่ สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ ขออนุมัติเปิดสอน

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ระดับ ความ พร้อมและ ศักยภาพ			เกณฑ์การให้คะแนน
	ขออนุมัติเปิดสอน				3 = ครูผู้สอนทุกคน มีวุฒิการศึกษา /สาขาวิชาเอก และหรือ ประสบการณ์การสอนที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน นำคะแนนที่ประเมินได้คูณด้วย 2
8. จำนวนนักเรียน/นักศึกษา	ก. จำนวนนักเรียน/นักศึกษาที่รับในแต่ละปี การศึกษาตามระดับหลักสูตร ข. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาตามระดับหลักสูตร				1 = ไม่ระบุ ก. - ข. /ระบุผิดทุกข้อ 2 = ระบุไม่ครบ/ไม่ถูกต้องบางข้อ 3 = ระบุครบถ้วน/ถูกต้องสมบูรณ์
9. ทรัพยากรประกอบการเรียนรู้					
9.1 อาคารสถานที่*	ก. สอดคล้องและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน/นักศึกษา ข. สอดคล้องและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน				2 = ระบุไม่ครบ/ไม่ถูกต้องบางข้อ 3 = ระบุครบถ้วน/ถูกต้องสมบูรณ์ นำคะแนนที่ประเมินได้คูณด้วย 2

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ระดับ ความ พร้อมและ ศักยภาพ			เกณฑ์การให้คะแนน
9.2 ครุภัณฑ์และวัสดุ อุปกรณ์ประกอบ การสอน*	มีครุภัณฑ์และวัสดุ อุปกรณ์ประกอบ การสอนตามมาตรฐาน ครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานที่ สอดคล้องกับแผนการ จัดการเรียนรู้ ในสาขาวิชาที่ขออนุมัติ เปิดสอน				ประเมินผลจากร้อยละของ รายการครุภัณฑ์และวัสดุ อุปกรณ์ประกอบ การสอนตามมาตรฐานครุภัณฑ์ ขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับ แผนการจัดการเรียนรู้ใน สาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน ดังนี้ 2 = ร้อยละ 40 - 75 3 = ร้อยละ 76 - 100 นำคะแนนที่ประเมินได้คูณด้วย 2
10. แผนงบประมาณ รายจ่าย					
10.1 งบบุคลากร	ก. ระบุค่าจ้างชั่วคราว (ครูจ้างสอน) และหรือ ค่าตอบแทนพนักงาน ราชการ เฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ ขออนุมัติเปิดสอน				1 = ไม่ระบุ ก. - ง. /ระบุผิดทุกข้อ 2 = ระบุไม่ครบ/ไม่ถูกต้องบางข้อ 3 = ระบุครบถ้วน/ถูกต้อง สมบูรณ์
10.2 งบดำเนินงาน	ข. ระบุค่าตอบแทน ค่าใช้ สอย ค่าวัสดุ และค่า สาธารณูปโภคเฉพาะใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ สาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิด				

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ระดับ ความ พร้อมและ ศักยภาพ			เกณฑ์การให้คะแนน
	สอน				
10.3 งบประมาณ	ค. ระบุค่าครุภัณฑ์และ หรือค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้างเฉพาะในส่วน ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ ขออนุมัติเปิดสอน				
10.4 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ต่อหัว	ง. คำนวณจากยอดรวม งบประมาณใน แต่ละปีการศึกษาจากข้อ 10.1 - 10.3 แล้วนำมาหารด้วย จำนวนนักเรียน/นักศึกษา ทั้งหมดในสาขาวิชาที่ขอ อนุมัติเปิดสอน				
11. ความร่วมมือกับ สถานประกอบการ	ก. ชื่อสถานประกอบการ ลักษณะการดำเนินงาน ของกิจการ ที่อยู่ ข. จำนวนนักเรียน/ นักศึกษาที่สถาน ประกอบการนั้นสามารถ รับเข้าฝึกงานฝึกอาชีพ ได้ในแต่ละปีการศึกษา				3 = ระบุครบถ้วน/ถูกต้อง สมบูรณ์ นำคะแนนที่ประเมินได้คูณด้วย 2
12. ตัวอย่างแผนการ เรียนตลอดหลักสูตร	ก. ถูกต้องตาม หลักเกณฑ์การใช้				1 = ไม่ระบุ ก. - ข. /ระบุผิดทุก ข้อ

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ระดับ ความ พร้อมและ ศักยภาพ			เกณฑ์การให้คะแนน
	หลักสูตร ข. ถูกต้องตามโครงสร้าง หลักสูตรที่ขออนุมัติเปิด สอน				2 = ระบุไม่ครบ/ไม่ถูกต้องบาง ข้อ 3 = ระบุครบถ้วน/ถูกต้อง สมบูรณ์
13. ภาคผนวก					
13.1 รายงานความ จำเป็นในการขออนุมัติ เปิดสอน*	ก. ข้อมูลความต้องการ ของตลาดแรงงาน/สถาน ประกอบการ ข. ข้อมูลโอกาสการมีงาน ทำ ความต้องการและ แหล่งงานในชุมชน ท้องถิ่น รวมถึง ความสอดคล้องกับ นโยบายและทิศทาง การพัฒนาสังคมและ ประเทศ ค. ข้อมูลและหรือแบบ สำรวจความต้องการของ ผู้ที่จะรับเข้าศึกษา				3 = ระบุครบถ้วน/ถูกต้อง สมบูรณ์ นำคะแนนที่ประเมินได้คูณด้วย 2
13.2 รายงานการ ประชุมคณะกรรมการ บริหารสถานศึกษา*	มีมติเห็นชอบการขอ อนุมัติเปิดสอน ในระเบียบวาระเพื่อ				3 = ระบุข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์ นำคะแนนที่ประเมินได้คูณด้วย 2

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ระดับ ความ พร้อมและ ศักยภาพ			เกณฑ์การให้คะแนน
	พิจารณา				
รวมทั้งหมด 15 รายการ คะแนนเต็ม 66					
คะแนน					
คะแนนที่ได้รวม คะแนน					

หมายเหตุ ข้อ 3./ข้อ 7./ข้อ 9.1/ข้อ 9.2/ข้อ 11/ข้อ 13.1 และ ข้อ 13.2 ให้นำ

คะแนนที่ประเมินได้คูณด้วย 2

สรุปผลการประเมิน

จากแบบประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตร
.....ประเภทวิชา.....สาขาวิชา.....ของวิทยาลัย..... พบว่า

- ☐ ขาดความพร้อมและศักยภาพในการเปิดสอน 1 - 26 คะแนน (ประมาณร้อยละ 1 - 39)
- ☐ ควรพัฒนาความพร้อมและศักยภาพในการเปิดสอน 27 - 49 คะแนน (ประมาณร้อยละ 40 - 74)
- ☐ มีความพร้อมและศักยภาพในการเปิดสอน 50 - 66 คะแนน (ประมาณร้อยละ 75 - 100)

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

3. คู่มือ

คู่มือ (manual) หมายถึงตำรา หรือเอกสารรวบรวมความรู้ที่เป็นรูปเล่ม เปรียบเสมือนแผนที่บอกทิศทางการทำงานที่มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของงาน ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้ความรู้ ถ่ายทอดวิธีการ หรือใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน รายละเอียดการดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ เทคนิคการ

ดำเนินงาน หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควบคู่กับการดำเนินการสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ของคู่มือ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีรายละเอียดที่สามารถปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยมุ่งหวังให้ผู้ใช้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการในสิ่งที่คู่มือถ่ายทอดเอาไว้ได้อย่างถูกต้อง เพื่อให้การดำเนินงานมีความถูกต้องจนสามารถบรรลุเป้าหมายได้ (พัชรินทร์ จันแจ่ม, 2559); (นพพล อักฮาด และ พนมพันธ์ สมิตานนท์, 2563); (อิฐฉัตร คงจันทร์, 2560); (เอกวุฒิ บุตรประเสริฐ, 2559)

ประเภทของคู่มือ (Types of Manuals) สามารถแบ่งออกเป็นหลายประเภทตามวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายที่ใช้งาน โดยในงานวิจัยหลายฉบับได้จำแนกประเภทของคู่มือไว้แตกต่างกันเล็กน้อย แต่มีแนวโน้มสอดคล้องกัน โดยรวม คู่มือสามารถแบ่งได้เป็นอย่างน้อย 4 ประเภทหลัก ดังนี้

1. คู่มือปฏิบัติงาน (Operation Manual) มีลักษณะ อธิบายขั้นตอนการทำงานในหน้าที่ เพื่อใช้เป็นแนวทางหรือแบบแผนในการปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดการสอนงานจากปากเปล่าซึ่งอาจทำให้คลาดเคลื่อนได้ ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และเป็นมาตรฐานเดียวกัน (กานติมา ภูมิวิสัย, 2564)

2. คู่มือการใช้งาน (User Manual / Instruction Manual) มีลักษณะ อธิบายวิธีใช้งาน ขั้นตอนการทำงาน ฟังก์ชัน การแก้ปัญหาเบื้องต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ใช้งาน (User) สามารถใช้งานผลิตภัณฑ์ ระบบ ซอฟต์แวร์ เครื่องมือ หรือบริการต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (สิริภพ นาคทั้ง, 2563)

3. คู่มือฝึกอบรม (Training Manual) มีลักษณะ เป็นเอกสารหรือชุดเนื้อหาที่ใช้เป็นแนวทางในการสอน ถ่ายทอดองค์ความรู้ หรือฝึกอบรมบุคลากรให้สามารถพัฒนาทักษะ ความรู้ หรือความสามารถในการทำงานในด้านใดด้านหนึ่งได้อย่างมีระบบ โดยเนื้อหาในคู่มือจะครอบคลุมตั้งแต่ วัตถุประสงค์การฝึกอบรม เนื้อหาวิชา กิจกรรม วิธีการสอน ไปจนถึง การประเมินผล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม (ศิริพร ประสิทธิ์เรืองฤทธิ์, 2563)

4. คู่มือครู/คู่มือการสอน (Teacher's Manual) มีลักษณะ เป็นเอกสารทางวิชาการที่เป็นแนวทางหรือข้อเสนอแนะสำหรับครูเกี่ยวกับสาระ วิธีการ กิจกรรม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ปกติมักใช้คู่กับแบบเรียนหรือหนังสือเรียน (พันธ์ุพงษ์ วรวานม, 2562)

นนทรี ศรีแสงฉาย (2566) การกำหนดประเภทของคู่มือเป็นสิ่งไม่จำเป็น ส่วนใหญ่ประเภทคู่มือจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการเสนอแนะแนวทาง เทคนิค ในการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สรุปได้ว่า การจำแนกประเภทของคู่มือสามารถพิจารณาได้จากวัตถุประสงค์ว่าต้องการให้คู่มือนั้นแก้ไขปัญหาอะไรในการทำงาน โดยลักษณะของคู่มือแต่ละประเภทจะแตกต่างกันตามบริบทและกลุ่มผู้ใช้งาน ซึ่งส่งผลต่อเนื้อหา รูปแบบ และแนวทางในการนำไปใช้ ตัวอย่างเช่น 1) คู่มือปฏิบัติงานเป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานภายในองค์กร กำหนดขั้นตอนการทำงานให้ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบุคลากร 2) คู่มือการใช้งานจะเน้นไปที่การอธิบายวิธีการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือซอฟต์แวร์ต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าใจการใช้งานได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย 3) คู่มือฝึกอบรมจะใช้ในบริบทของการจัดกิจกรรมฝึกอบรม ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทักษะ การถ่ายทอดความรู้ หรือการจัดการเรียนรู้ในลักษณะเฉพาะ โดยเนื้อหาภายในคู่มือมักครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แผนการฝึกอบรม และกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ 4) คู่มือครูเป็นคู่มือที่ช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนการจัดการชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ

รูปแบบของคู่มือ

ฐปนีย์ นารี (2561) กล่าวว่า คู่มือควรมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 บทนำ เพื่ออธิบายถึงความเป็นมาความสำคัญในการจัดทำคู่มือ รวมถึงประโยชน์ของคู่มือด้วย ส่วนที่ 2 คือ คำชี้แจงการใช้คู่มือ เป็นส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการใช้คู่มือ และส่วนที่ 3 คือ เนื้อหา เป็นส่วนที่อธิบายเกี่ยวกับเนื้อหาของคู่มือ

ศุภณัฐ จันทรวงศ์ (2561) กล่าวว่ารูปแบบของคู่มือต้องประกอบไปด้วย

1. ชื่อคู่มือ (Name)
2. คำชี้แจง (Explanation)
3. ความเป็นมาและความสำคัญ (Background and Signification)
4. วัตถุประสงค์(Objectives)
5. ขอบเขต (Scope)
6. คำจำกัดความ (Definition)
7. เนื้อหา (Content)
8. เอกสารอ้างอิง (Reference Document)
9. ภาคผนวก (Appendix)

ริต้า ทัทภมาน (2556) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของคู่มือประกอบด้วย คำชี้แจงหรือคำอธิบายวัตถุประสงค์ของคู่มือ เนื้อหาสาระของคู่มือทั้งนี้รวมถึงแหล่งข้อมูลอ้างอิงด้วย อาจประกอบด้วยแบบฝึกปฏิบัติ แบบฝึกหัด หรือการยกตัวอย่างเพื่อให้ผู้ใช้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานหรือกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้

สรุปได้ว่า คู่มือที่ดีควรมีรูปแบบดังนี้ 1) กำหนดผู้ใช้คู่มืออย่างชัดเจนว่าเป็นใคร 2) มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย 3) มีการแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้ผู้ใช้ได้เห็นถึงความคุ้มค่าในการใช้คู่มือ 4) ควรแสดงองค์ความรู้ที่จำเป็นเพื่อสร้างพื้นฐานให้กับผู้ใช้คู่มือ 5) ควรพัฒนาให้อยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ ความคุ้มค่า ความถูกต้อง ความเป็นประโยชน์ ความน่าใช้ 6) ระบุแหล่งอ้างอิงข้อมูล

ลักษณะของคู่มือที่ดี

ปรีชา ช่างขวัญยืน (2550 อ้างอิงใน สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก 2561) ได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับลักษณะของคู่มือแสดงให้เห็นว่า ลักษณะของคู่มือที่ดีจะต้องให้ความรู้กับผู้อ่านผ่านทางภาษาเขียนได้อย่างมีคุณภาพ เนื่องจากข้อจำกัดที่ผู้อ่านไม่สามารถซักถามข้อสงสัยที่เกิดขึ้นในคู่มือได้ คู่มือจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความชัดเจน ระบุรายละเอียดในประเด็นที่น่าสงสัยไว้ทั้งหมด เพื่อการสร้างความต้องการอ่านคู่มือส่วนของการออกแบบก็เป็นอีกปัจจัยที่ต้องคำนึงถึง ซึ่งคู่มือที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. กำหนดผู้ใช้คู่มือให้ชัดเจน
2. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน
3. ควรแสดงให้เห็นถึงประโยชน์จากการใช้คู่มือ
4. ควรแสดงหลักการหรือความรู้พื้นฐานที่จำเป็นเพื่อให้การใช้คู่มือเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
5. ควรแนะนำสิ่งที่เป็นเกี่ยวกับการเตรียมการใช้คู่มือ
6. การแนะนำผู้ใช้คู่มือควรอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง
7. ควรมีคำถามหรือกิจกรรมให้ผู้ใช้คู่มือได้ปฏิบัติเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ
8. ควรใช้เทคนิคเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือใช้งานได้สะดวก
9. ควรระบุแหล่งอ้างอิงข้อมูล

ณัฐพัฒน์ ฤงพลอย (2563) กล่าวว่า คู่มือที่ดีต้องมีเนื้อหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษา มีความถูกต้องและมีเนื้อหาที่ครอบคลุม การจัดเรียงลำดับการนำเสนอเป็นขั้นตอนที่เข้าใจง่ายส่งผลให้ผู้ใช้งานสามารถดำเนินการตามแนวทางและขั้นตอนต่าง ๆ ได้ดี

นพพล อักฮาด และ พนมพันธ์ สมิตานนท์ (2563) ได้กล่าวไว้ว่าคู่มือที่ดีนั้น ควรประกอบไปด้วยเนื้อหาที่มีความชัดเจน กระชับ จัดลำดับของข้อมูลเป็นขั้นเป็นตอน เข้าใจง่าย ในส่วนของเนื้อหาควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน มีคำแนะนำในการศึกษาคู่มือ มีความเหมาะสมตรงกับความต้องการและความจำเป็น ควรมีการกำหนดขั้นตอนการศึกษาคู่มือ กิจกรรม หรือเนื้อหาที่สัมพันธ์กัน ในส่วนขององค์ประกอบของคู่มือควรมีอยู่ด้วยกัน 3 ส่วน ประกอบด้วย 1. คำชี้แจงและวัตถุประสงค์ 2. เนื้อหาสาระ 3. แหล่งอ้างอิงข้อมูล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบจะต้องมีความเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน โดยขั้นตอนการจัดทำคู่มือควรเริ่มจากการกำหนดหัวข้อที่จะศึกษา ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง จัดทำตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน ตรวจสอบและทดสอบเนื้อหา ปรับปรุงคู่มือและใช้งาน ประเมินผล รวบรวมข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงคู่มือ และจัดทำคู่มือที่สมบูรณ์เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน

เอกุฒิ บุตรประเสริฐ (2559) คู่มือที่ดีจะต้องระบุชัดเจนว่าจัดทำคู่มือมาเพื่อใคร มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีการจัดลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน เรียบเรียงความองค์ความรู้จากง่ายไปยาก เพื่อความสะดวกต่อการทำความเข้าใจ สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้อง ไม่สับสน และต้องเน้นแผนภาพ แผนภูมิ แผนผัง เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติตามได้ง่าย ต้องเลือกใช้คำที่ชัดเจน สิ่งใดไม่ควรกระทำ สิ่งใดควรทำ รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

สรุปได้ว่า คู่มือที่ดีจะต้องมีเนื้อหาและวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน กระชับ มีการเรียงลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน จัดลำดับองค์ความรู้จากง่ายไปยาก เพื่อความสะดวกต่อการทำความเข้าใจและปฏิบัติตามได้ง่าย

ขั้นตอนการพัฒนาคู่มือที่ดี

ฐปนีย์ นารี (2561) กล่าวว่า การจัดทำคู่มือที่ดีต้องประกอบไปด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. การวางแผนร่างคู่มือ
2. การเตรียมข้อมูลในการพัฒนาคู่มือ
3. การทดสอบคู่มือ

พนัสนิพนธ์ วรวาน (2562) กล่าวว่า การจัดทำคู่มือที่ดีต้องมีกระบวนการในการกำหนดเนื้อเรื่อง การวางแผน การลงมือสร้างคู่มือ การตรวจสอบและการปรับปรุง ดังนั้นการพัฒนาคู่มือต้องมีความเหมาะสมและชัดเจนทั้งเนื้อหาและรูปแบบ

เอกฤทธิ บุตรประเสริฐ (2559) กล่าวว่า การพัฒนาคู่มือมี 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำคู่มือโดยนำความรู้พื้นฐานมาจัดทำ
3. ดำเนินการประเมินคุณภาพของคู่มือจากผู้เชี่ยวชาญ
4. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

ซึ่งสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญคือการวางแผนการเก็บข้อมูลเพื่อสร้างคู่มือ การเน้นข้อมูลที่เป็นปฏิบัติเป็นสำคัญ และการให้ข้อมูลอย่างละเอียด ในส่วนขององค์ประกอบของคู่มือ จะเป็นกรอบให้ผู้จัดทำทราบว่า คู่มือที่มีประสิทธิภาพควรมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไรและมีองค์ประกอบใดบ้าง เพื่อให้คู่มือมีเนื้อหาที่ครบถ้วนสมบูรณ์

พัชรินทร์ จันทรแจ่ม (2559) ได้กล่าวว่า คู่มือ แนวทางในการพัฒนาประกอบด้วย 1) ต้องศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้น 2) สรุปรว วิเคราะห์รายละเอียดการเขียนเนื้อหาในการให้ความรู้ 3) มีกระบวนการพัฒนาคู่มือโดยการออกแบบรูปแบบภาพประกอบ และมีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเพื่อความเหมาะสม 4) การทดลองใช้ในกลุ่มทดลอง

ชลธิรา ศรีสไต (2557) ได้กล่าวไว้ว่าสำหรับขั้นตอนการจัดทำคู่มือนั้น ผู้จัดทำต้องศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากการศึกษาเอกสาร จากนั้นสรุปรวข้อมูลพื้นฐานหรือวิเคราะห์ให้ผู้รู้คู่มือการจัดทำคู่มือนั้นให้นำความรู้พื้นฐานมาดำเนินการจัดทำคู่มือ และทดสอบ ประเมินจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงให้สมบูรณ์

สรุปได้ว่าขั้นตอนของการพัฒนาคู่มือที่ดีคือ 1) การวางแผน 2) การเตรียมคู่มือ 3) การทดสอบคู่มือ และมีแนวทางในการพัฒนาประกอบด้วย 1) ต้องศึกษาข้อมูล 2) สรุปรว วิเคราะห์ รายละเอียดการเขียนเนื้อหาสำหรับการให้ความรู้ 3) มีกระบวนการพัฒนาคู่มือโดยการออกแบบรูปแบบ และมีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเพื่อความเหมาะสม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทัศพร อยู่ทวี (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเอกชน (กรุงเทพมหานคร) กลุ่ม 13 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ

- 1) สร้างคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาเอกชน (กรุงเทพมหานคร)

กลุ่ม 13 และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา กลุ่ม
เครือข่ายพัฒนาเอกชน (กรุงเทพมหานคร) กลุ่ม 13 โดยมีกระบวนการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1
การสร้างคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเอกชน (กรุงเทพมหานคร)
กลุ่ม 13 กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระและครู รวมทั้งหมดเป็นจำนวน 18 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การถอดแบบ
สัมภาษณ์มาวิเคราะห์แบบอุปนัย และขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อ
คู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเอกชน(กรุงเทพมหานคร) กลุ่ม 13
กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระ และครู รวมทั้งหมดเป็นจำนวน 16 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมินคู่มือที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้อเท่ากับ 1.00
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยพบว่า คู่มือการนิเทศภายใน
สถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเอกชน (กรุงเทพมหานคร) กลุ่ม 13 หลักการนิเทศภายใน
สถานศึกษา วัตถุประสงค์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา และ
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา บทสรุป และข้อเสนอแนะ ผลการ
ประเมินคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเอกชน (กรุงเทพมหานคร)
กลุ่ม 13 ภาพรวมรายด้าน พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ด้านความเหมาะสม
และด้านความถูกต้องอยู่ใน ระดับมากที่สุด

นิพล แก้วกาหลง (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์ของการ
วิจัยเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ หาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปัจจัยทางการบริหารของวิทยาลัยในสังกัด
อาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างได้ครอบคลุมได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร และ
สถานประกอบการ ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed
Methods Research) โดยผลการวิจัยในภาพรวมแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยทางการบริหารของวิทยาลัย
ประสิทธิผลการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนครโดยรวม
อยู่ในระดับมาก ปัจจัยทางการบริหารของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนครจำแนกตาม
สถานภาพการดำรงตำแหน่ง อายุ ประเภทสถานศึกษา และระดับการเปิดการเรียนการสอน พบว่า ไม่
แตกต่างกันปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย
ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนครพบตัวแปร 4 ตัวแปร ที่สามารถพยากรณ์การจัดการศึกษาระบบ
ทวิภาคีของวิทยาลัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านสถานประกอบการและความ

ร่วมมือ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านบุคลากรและด้านการประชาสัมพันธ์ แนวทางส่งเสริมการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ถึงการเข้าศึกษาในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทั้งในรูปแบบเอกสาร วิชยกระจายเสียงหนังสือพิมพ์ สื่อออนไลน์ 2) ด้านสถานประกอบการและความร่วมมือ ได้แก่ หามาตรการว่าด้วยการควบคุมคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3) ด้านบุคลากร ได้แก่ ควบคุมบรมบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา และสถานประกอบการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเอง และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดสอบเพื่อวัดและประเมินผลการจบหลักสูตรของนักเรียน/นักศึกษา โดยยึดหลักการประเมินผลตรงตามศักยภาพของนักเรียน มีความยุติธรรมในการประเมินผล

สิทธิสอน คำต๋วย (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการเปลี่ยนผ่านเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการเปลี่ยนผ่านของโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดโดยใช้แบบสัมภาษณ์ รองผู้อำนวยการกลุ่มกิจการนักเรียน ผู้ช่วยรองผู้อำนวยการกลุ่มกิจการนักเรียน ครูผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ วัดภูประสงค์ข้อที่ 2) การสร้างคู่มือการเปลี่ยนผ่านของโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 โดยการใช้แบบสอบถามครูที่ปรึกษานักเรียนโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการเปลี่ยนผ่านของ โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ มีความไม่ชัดเจนของข้อมูลเพียงพอ เนื่องจากการเปลี่ยนครูที่ปรึกษาในชั้นเรียนถัดไป และขาดการประสานงานหน่วยงานระหว่างภายในและภายนอก การแก้ไขปัญหาโดยนำข้อมูลสารสนเทศเดิมของนักเรียนให้ครูที่ปรึกษาคนใหม่ และมีการประสานงานที่ชัดเจนระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก ในส่วนของผลการพัฒนาคู่มือแนวทางการเปลี่ยนผ่านที่จัดทำขึ้นสำหรับโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน ผลการประเมินพบว่า ผู้เชี่ยวชาญค่าเฉลี่ย 4.12 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82 ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมมากในการนำไปใช้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

อนุสรณ์ เหล็กคำ, หยกแก้ว กมลวรรณ และสุกัญญา รุจิเมธภาส (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือระบบสารสนเทศฐานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) สภาพและ

ปัญหากระบวนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 2) เพื่อพัฒนาคู่มือระบบสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และ 3) เพื่อประเมินความเหมาะสมของคู่มือระบบสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เลือกโดยวิธีเจาะจง (purposive sampling) และผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้คือ 1) แบบสอบถามสภาพการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานระบบสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 2) แบบสอบถามความเหมาะสมของคู่มือระบบสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 และ 3) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พบว่า สภาพปัญหาที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยสุดในแต่ละกลุ่มคือ การเตรียมข้อมูลสารสนเทศตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำข้อมูลผลงาน/ชิ้นงาน/โครงการของนักเรียน 2) การพัฒนาคู่มือระบบสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน พบว่า มีองค์ประกอบบทนำ ระบบสารสนเทศ การประกันคุณภาพการศึกษา และแนวทางการจัดเตรียมข้อมูล/ร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ และ 3) การประเมินความเหมาะสมของคู่มือระบบสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ด้านเนื้อหาของคู่มือ และด้านการใช้ภาษาตามลำดับ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้กับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เห็นถึงความสำคัญของระบบสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษา และควรกำหนดผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษาให้ชัดเจนและตรงตามภาระงานของคณะครู

ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสายสามัญหรือสายอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยศึกษาเฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปี การศึกษา 2560 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 660 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การ

วิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) ผลวิจัยสรุปได้ว่า ตัวแปรที่อิทธิพลต่อเลือกศึกษาต่อในสายสามัญหรือสายอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีจำนวน 12 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แลระดับการศึกษาของผู้ปกครองระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตัวแปรทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม ตัวแปรทักษะนวัตกรรมและการทำงานเป็นทีม ตัวแปรเพศและตัวแปรอิทธิพลของบุคคลต้นแบบ ในส่วนของตัวแปรทักษะชีวิตและการคิดวิเคราะห์ตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ปกครองและรายได้เฉลี่ยของผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวถึงข้างต้นพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าตัวแปรนี้พยากรณ์นักเรียนที่เลือกศึกษาต่อสายสามัญได้ถูกต้องร้อยละ 92.40 พยากรณ์นักเรียนเลือกศึกษาต่อสายอาชีพได้ถูกต้องร้อยละ 82.40 และสามารถพยากรณ์ในภาพรวมได้ถูกต้องร้อยละ 88.60

Batool (2021) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาอิทธิพลของคู่มือการบริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนาโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ภายใต้การกำกับของกรมการศึกษาระดับกลางแห่งรัฐบาลกลาง เนื่องจากต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงานทั่วไป และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง รวมถึงการสนทนากลุ่มโดยใช้ผู้เข้าร่วมกลุ่มเดียวกันกับการสัมภาษณ์คือผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 12 คน แบ่งเป็นชาย 6 คน หญิง 6 คน ผลการวิจัยพบว่า แม้คู่มือจะมีประสิทธิภาพในการช่วยบริหารจัดการโรงเรียน แต่การนำไปใช้งานจริงยังมีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ การขาดแคลนทรัพยากรทั้งในด้านบุคลากรและงบประมาณ ความต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลงของครูผู้สอน และการขาดความเป็นเจ้าของของฝ่ายบริหารระดับสูงในการผลักดันนโยบายอย่างจริงจัง อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารโรงเรียนยังเห็นว่าคู่มือดังกล่าวมีคุณูปการสำคัญในการวางกรอบการดำเนินงานด้านต่าง ๆ หากมีการสนับสนุนในด้านการอบรมการจัดสรรทรัพยากร และการติดตามกำกับจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง

Singh and Sharma (2023) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมตามแนวทางที่ขับเคลื่อนด้วยความต้องการ และการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ ด้วยวิธีการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อศึกษาการผลิตกำลังคนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสอดคล้องของหลักสูตรการอาชีวศึกษากับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ส่งผลถึงการออกแบบหลักสูตร โดยวิธีวิจัยใช้การสังเคราะห์เอกสารจำนวน 70 บทความ เพื่อสกัดแนวคิดและแนวปฏิบัติที่เกิดขึ้นซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า ระบบอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเกิดจากความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับผู้ให้แรงงาน โดยเฉพาะการ

ออกแบบการฝึกภาคปฏิบัติ หรือการฝึกสมรรถนะวิชาชีพ ซึ่งผู้ประกอบการจะมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความพร้อมในการทำงานของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ ผู้วิจัยยังได้เน้นย้ำว่า ข้อมูลของตลาดแรงงานที่เป็นปัจจุบัน และข้อเสนอแนะจากภาคผู้ใช้แรงงานมีความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งในการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน

Illinois Community College Board (2019) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนขึ้น เนื่องจากรัฐอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการผลิตหรือปรับเปลี่ยนหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับวิทยาลัยชุมชนบ่อยครั้ง ส่งผลให้สถานศึกษาหลายแห่งเกิดปัญหาในการขออนุมัติเปิดสอน ทั้งในด้านการจัดทำข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน ความไม่เข้าใจในข้อกำหนด และการใช้แบบฟอร์มที่ไม่เป็นปัจจุบัน ซึ่งส่งผลให้กระบวนการอนุมัติล่าช้าและไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำคู่มือการขออนุมัติเปิดสอน เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยคู่มือฉบับนี้มีลักษณะเป็นเอกสารแนวทางที่ครอบคลุมทั้งนิยามศัพท์ ข้อกำหนดกฎหมาย แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง และตัวอย่างเอกสารประกอบการพิจารณา โดยใช้การสังเคราะห์เอกสารการขออนุมัติหลักสูตร การประชุมเชิงปฏิบัติการกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อออกแบบแนวทางที่ใช้งานได้จริง เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับข้อกำหนดทางกฎหมาย ซึ่งผลการใช้คู่มือฉบับนี้ช่วยให้สถานศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจและลดข้อผิดพลาดในขั้นตอนต่าง ๆ ได้ ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมการผลิตกำลังคนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานได้ดียิ่งขึ้นด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เป็นการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีความต้องการพัฒนาคู่มือสำหรับให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ต้องการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ใช้เป็นแนวทางในการขออนุมัติเปิดสอน เพื่อให้สถานศึกษาทำการขออนุมัติเปิดสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาปัญหาในกระบวนการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรมโดยใช้การสัมภาษณ์ผู้ตรวจโครงการขออนุมัติเปิดสอนและผู้ปฏิบัติการขออนุมัติเปิดสอน

ระยะที่ 2 การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ขั้นตอนการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมเป็นดังนี้

ตาราง 2 ขั้นตอนการวิจัย

ระยะการดำเนินการวิจัย	รายละเอียดการดำเนินงานวิจัย	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาปัญหาในกระบวนการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรมโดยใช้การสัมภาษณ์ผู้ตรวจโครงการขออนุมัติเปิดสอนและผู้ปฏิบัติการขออนุมัติเปิดสอน	- ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขออนุมัติเปิดสอน - เอกสารการขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีขอนแก่น 3 ปี	- สภาพปัญหาในการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม - แนวทางการสร้างคู่มือการขออนุมัติเปิดสอน หลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม
ระยะที่ 2 การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม	- จัดทำร่างคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนฯ - การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อตรวจสอบคุณภาพ - ตรวจสอบคุณภาพจากผู้ใช้งานจริง 5 ท่าน	- คู่มือการขออนุมัติเปิดสอน - คุณภาพของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอน

โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาปัญหาในกระบวนการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

การศึกษาระยะที่ 1 มีเป้าหมายเพื่อสำรวจข้อมูลของการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม และความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การวิจัยในขั้นตอนนี้เลือกใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นวิธีการวิจัย ซึ่งการวิจัยจะเป็นการทำความเข้าใจถึงแนวทางและสภาพปัญหาการขออนุมัติเปิดสอน ปัญหาผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยแนวคิดการตรวจสอบสามเส้า (triangulation) เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูล (สุปภาณี กิตติวรชฎ์, 2560) โดยการเก็บข้อมูล 3 ช่องทาง ได้แก่ 1) เอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ผู้ที่มีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารการขออนุมัติเปิดสอน 3) ผู้ที่มีหน้าที่จัดทำเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนประกอบไปด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการวิจัยดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม เพื่อให้เห็นถึงสภาพปัญหาที่ผ่านมาและเป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม โดยมีเนื้อหาในการศึกษาดังนี้

1.1.1 เอกสารที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการขออนุมัติเปิดสอนสาขาวิชาใหม่ของวิทยาลัยในกำกับ เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการขออนุมัติเปิดสอนที่ถูกต้อง

1.1.2 เอกสารขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ที่จัดทำโดยวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีย้อนหลัง 3 ปี จำนวน 13 ฉบับ เพื่อให้เห็นถึงข้อผิดพลาดและข้อควรระวังอันจะส่งผลให้ทราบถึงปัญหาในการขออนุมัติเปิดสอนที่ผ่านมา

1.1.3 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำคู่มือในการขออนุมัติเปิดสอนในสถานศึกษา การจัดทำคู่มือที่ใช้เกี่ยวกับการจัดการในสถานศึกษา หรือการจัดทำคู่มืออื่นที่มีลักษณะการดำเนินการวิจัยในการศึกษาสภาพปัญหาเดิม จากนั้นนำสภาพปัญหาเดิมมาพัฒนาเป็นคู่มือเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านั้น

1.2 สัมภาษณ์ผู้ตรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

ในขั้นตอนนี้เป็นการยืนยันสภาพปัญหาที่ได้จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขออนุมัติเปิดสอนในระดับการตรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1.2.1 สัมภาษณ์ผู้ตรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนผู้ตรวจโครงการขออนุมัติเปิดสอน โดยคัดเลือกจากผู้ตรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพทั้งหมด 28 คน เลือกเฉพาะคนที่มีหน้าที่ตรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนประเภทวิชาเกษตรกรรม และมีประสบการณ์การตรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนประเภทวิชาเกษตรกรรม ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ได้จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 6 ท่าน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ได้มาจากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัย หลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการขออนุมัติเปิดสอน และเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนย้อนหลัง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถยืนยันสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการขออนุมัติเปิดสอน โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.2.2.1 รวบรวมประเด็นที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องมาจัดทำ (ร่าง) แบบสัมภาษณ์ผู้ตรวจเอกสารขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เพื่อยืนยันสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน จากนั้นนำ (ร่าง) แบบสัมภาษณ์ฯ ที่ได้รับจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมและความเหมาะสม จากนั้นปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ

1.2.2.2 นำ (ร่าง) แบบสัมภาษณ์ฯ หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์รายข้อมีค่าเท่ากับ 0.50 -1.00 ซึ่งถือว่าข้อนั้น ๆ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความถูกต้องในการใช้ภาษาแต่ละข้อคำถามมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- +1 หมายถึง ข้อนั้นสื่อความหมายได้ชัดเจน ตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อนั้นสื่อความหมายได้ชัดเจน ตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย
- 1 หมายถึง ข้อนั้นสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน ไม่ตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย

ในส่วนของเกณฑ์สำหรับการใช้ตัดสินผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาค่าดัชนีความสอดคล้องและความเหมาะสมเป็นรายข้อ ค่า IOC ที่คำนวณได้จะต้องอยู่ระหว่าง 0.50-1.00 ซึ่งแสดงว่าคำถามข้อนั้นสื่อความหมายได้ชัดเจน ตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย สามารถนำไปใช้ได้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 แสดงว่าคำถามข้อนั้นสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน

ไม่ตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย ควรปรับปรุงให้สื่อความหมายได้ชัดเจน และตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนี IOC โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร } IOC = \Sigma R / N$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของคุณลักษณะที่ต้องการวัดกับวัตถุประสงค์ของการวัด

ΣR แทน ผลรวมคะแนนความคิดของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามผลของการหาค่าความเชื่อมั่นและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่มีคุณภาพมากที่สุด

ผลที่ได้จากการประเมิน IOC พบว่าข้อคำถาม ชื่อ-นามสกุล ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่ได้คะแนนต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยจึงตัดข้อคำถาม ชื่อ-นามสกุล ออกไม่ใช้สอบถามในการสัมภาษณ์ ส่วนข้อคำถามอื่นได้คะแนน IOC มากกว่า 0.5 ทุกประเด็น ผู้วิจัยจึงนำข้อคำถามเหล่านั้นดำเนินการสัมภาษณ์ในขั้นตอนต่อไป (สรุปผลการประเมินและความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญดังภาคผนวก ก)

1.2.2.3 ดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2.2.4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับการสรุปอุปนัย (Analytic Induction)

1.2.3 สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติการขออนุมัติเปิดสอนเพื่อยืนยันสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอนในมุมมองของผู้ปฏิบัติการ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ในขั้นตอนนี้เป็นการยืนยันสภาพปัญหาที่ได้จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการรับฟังความคิดเห็นจากผู้จัดทำเอกสารขออนุมัติเปิดสอนและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีหน้าที่ตัดสินใจในการขออนุมัติเปิดสอน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1.2.3.1 สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติการขออนุมัติเปิดสอนในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษา คัดเลือกจาก ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และเคยพิจารณาเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีล่าสุดไม่เกิน 1 ปี

ได้จำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 ท่าน เพื่อให้ทราบถึงมุมมองเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการขอ
อนุมัติเปิดสอน จากผู้บริหารของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี และกลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย
ผู้ปฏิบัติงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการทำโครงการขออนุมัติเปิดสอน โดยคัดเลือกจาก 1) มี
ประสบการณ์ในการจัดทำเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชา
เกษตรกรรม และ 2) ดำรงตำแหน่งเป็นครู หัวหน้าแผนกวิชา หรือหัวหน้างานหลักสูตร รวมสัมภาษณ์
จำนวน 22 ท่าน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมี
ประเด็นในการสัมภาษณ์ได้มาจากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัย หลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง
กับการขออนุมัติเปิดสอน และเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนย้อนหลัง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถยืนยัน
สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการขออนุมัติเปิดสอน โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.3.2.1 รวบรวมประเด็นที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องมาจัดทำ (ร่าง)
แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติการขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เพื่อยืนยันสภาพ
ปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน จากนั้นนำ (ร่าง) แบบสัมภาษณ์ฯ ที่ได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ
ตรวจสอบความครอบคลุมและความเหมาะสม และปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ

1.3.2.2 นำ (ร่าง) แบบสัมภาษณ์หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการ
วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์รายข้อมี
ค่าเท่ากับ 0.50 -1.00 ซึ่งถือว่าข้อนั้น ๆ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความถูกต้องในการใช้ภาษา
แต่ละข้อคำถามมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- +1 หมายถึง ข้อนั้นสื่อความหมายได้ชัดเจน ตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อนั้นสื่อความหมายได้ชัดเจน ตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย
- 1 หมายถึง ข้อนั้นสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน ไม่ตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย

ในส่วนของเกณฑ์สำหรับการใช้ตัดสินผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ค่าดัชนีความ
สอดคล้องและความเหมาะสมเป็นรายข้อ ค่า IOC ที่คำนวณได้จะต้องอยู่ระหว่าง 0.50-1.00
ซึ่งแสดงว่าคำถามข้อนั้นสื่อความหมายได้ชัดเจน ตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย สามารถ
นำไปใช้ได้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 แสดงว่าคำถามข้อนั้นสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน
ไม่ตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย ควรปรับปรุงให้สื่อความหมายได้ชัดเจน และตรงตามความมุ่ง
หมายของการวิจัย จากนั้นนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนี IOC โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร } IOC = \Sigma R/N$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของคุณลักษณะที่ต้องการวัดกับวัตถุประสงค์ของการวัด

ΣR แทน ผลรวมคะแนนความคิดของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามผลของการหาค่าความเชื่อมั่นและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่มีคุณภาพมากที่สุด

ผลที่ได้จากการประเมิน IOC พบว่าข้อคำถาม ชื่อ-นามสกุล ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่ได้คะแนนต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยจึงตัดข้อคำถาม ชื่อ-นามสกุล ออกไม่ใช้สอบถามในการสัมภาษณ์ ส่วนข้อคำถามอื่นได้คะแนน IOC มากกว่า 0.5 ทุกประเด็น ผู้วิจัยจึงนำข้อคำถามเหล่านั้นดำเนินการสัมภาษณ์ในขั้นตอนต่อไป (สรุปผลการประเมินและความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญดังภาคผนวก ก)

3.1.3.2.3 ดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับการสรุปอุปนัย (Analytic Induction)

ระยะที่ 2 การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

การวิจัยในระยะที่ 2 มีเป้าหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม และตรวจสอบคุณภาพของคู่มือฯ โดยผู้ใช้งานจริงในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

2.1. การศึกษาความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ขั้นตอนนี้เป็นการระดมความคิดเห็นตลอดจนข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ (ร่าง) คู่มือฯ ด้วยการจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1.1 จัดทำ (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมจากสภาพปัญหาที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่

ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมและความเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทให้คำแนะนำ

2.1.2 กำหนดโครงสร้างของการสนทนากลุ่ม โดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งโครงสร้างของข้อคำถามคือเพื่อยืนยันลักษณะการสื่อสารของ (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

2.1.3 ติดต่อประสานงานผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ จำนวน 1 ท่าน ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่เคยขออนุมัติเปิดสอนล่าสุดไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 3 ท่าน และ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติดังนี้ 1) ดำรงตำแหน่งนักวิชาการศึกษาระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป 2) ปฏิบัติราชการที่สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี และ 3) มีประสบการณ์ในการตรวจสอบเอกสารการขออนุมัติเปิดสอน เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 3 ท่าน

2.1.4 นำเสนอ (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม แก่ผู้ทรงคุณวุฒิก่อนการสนทนากลุ่ม 1 สัปดาห์ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิมีเวลาในการศึกษา (ร่าง) คู่มือฯ ก่อนการสนทนากลุ่ม

2.1.5 ดำเนินการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินรายการ (Moderator) โดยชี้แจงเหตุผลในการสนทนากลุ่ม นำเสนอ (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมและสนทนาตามประเด็นที่กำหนด

2.1.6 เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่มได้แก่

2.1.6.1 (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

2.1.6.2 ข้อคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างเพื่อยืนยันลักษณะการสื่อสารของ (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับฟังคำแนะนำเพิ่มเติม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

2.1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการบันทึกเสียงการประชุมที่ได้อัดไว้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มาจัดหมวดหมู่และจำแนกผลในแต่ละด้าน จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของที่ประชุม จากนั้นสรุปเป็นคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

2.2. การหาคุณภาพของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม โดยผู้ใช้งานจริงในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

การหาคุณภาพของคู่มือฯ ผู้วิจัยใช้มาตรฐานของ JCSEE (Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) (จตุภูมิ เขตจัตุรัส & สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์, 2561) ประกอบไปด้วย ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้อง โดยสอบถามจากผู้ใช้งานจริงในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจำนวน 5 คน มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.2.1 คุณภาพของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้งานจริงในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ความเป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในการขออนุมัติเปิดสอนสาขาวิชาใหม่ ความเหมาะสมของการนำเสนอของคู่มือฯ และความถูกต้องของเนื้อหาในคู่มือ โดยให้หัวหน้าหลักสูตร ครู หรือเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีที่มีหน้าที่ในการขออนุมัติเปิดสอนสาขาวิชาใหม่ จำนวน 5 คน

2.2.2 แผนการหาคุณภาพของคู่มือฯ ใช้การวิจัยเชิงทดลองแบบ One-Shot Case Study Design (สุดลัทธิ ฦ พิกุล, 2557) โดยใช้กลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม ดำเนินการทดลอง 1 สัปดาห์

2.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการประเมินคุณภาพ คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนและการแปลความหมายดังนี้

1. เกณฑ์การให้ความหมายของระดับความคิดเห็น

คะแนน	ระดับคุณภาพของคู่มือ	
5	ระดับคุณภาพของคู่มือ	มากที่สุด
4	ระดับคุณภาพของคู่มือ	มาก

3	ระดับคุณภาพของคู่มือ	ปานกลาง
2	ระดับคุณภาพของคู่มือ	น้อย
1	ระดับคุณภาพของคู่มือ	น้อยที่สุด

2. เกณฑ์การแปลความของระดับความคิดเห็น

<u>ค่าเฉลี่ย</u>	<u>ระดับคุณภาพของคู่มือ</u>	
4.50-5.00	ระดับคุณภาพของคู่มือ	มากที่สุด
3.50-4.49	ระดับคุณภาพของคู่มือ	มาก
2.50-3.49	ระดับคุณภาพของคู่มือ	ปานกลาง
1.50-2.49	ระดับคุณภาพของคู่มือ	น้อย
1.00-1.49	ระดับคุณภาพของคู่มือ	น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้จัดรูปแบบการดำเนินการเป็น 2 ระยะตามความมุ่งหมายของการวิจัย ได้แก่ ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาปัญหาในกระบวนการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม และระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม โดยผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาในกระบวนการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

การศึกษาสภาพปัญหาในการขออนุมัติเปิดสอนฯ ดำเนินการ 2 ลักษณะ ได้แก่ การศึกษาจากเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนย้อนหลัง 3 ปี และการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับการขออนุมัติเปิดสอน ผลการศึกษามีดังนี้

สภาพปัญหาการจัดทำรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอนจากการศึกษาเอกสารขออนุมัติเปิดสอนย้อนหลัง 3 ปี สามารถสรุปได้ตามตารางดังนี้ไปนี้

ตาราง 3 ผลการตรวจสอบโครงการย้อนหลัง 3 ปี (ปี พ.ศ.2564 ถึงปี พ.ศ.2566)

เครื่องหมาย ✓ หมายความว่า มี และถูกต้อง : เครื่องหมาย X หมายความว่า ไม่มี หรือ ไม่ถูกต้อง

รายการ	โครงการที่												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	X	X	X	✓	✓	X
2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล*	✓	✓	✓	✓	X	✓	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4. วัตถุประสงค์ของโครงการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	✓	✓	✓
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	✓	✓	✓
6. กำหนดการเปิดสอน	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓

รายการ	โครงการที่												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
7. ครูผู้สอน*	✓	✓	X	✓	✓	X	✓	✓	✓	✓	✓	X	X
8. จำนวนนักเรียน/นักศึกษา	✓	✓	X	✓	X	X	✓	✓	X	X	✓	✓	✓
9. ทรัพยากรประกอบการเรียนรู้													
9.1 อาคารสถานที่*	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9.2 ครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10. แผนงบประมาณรายจ่าย													
10.1 งบประมาณบุคลากร	X	✓	✓	X	✓	✓	X	X	X	X	X	✓	✓
10.2 งบดำเนินงาน	X	✓	✓	X	✓	✓	X	X	X	X	X	✓	✓
10.3 งบลงทุน	X	✓	✓	X	✓	✓	X	X	X	X	✓	X	✓
10.4 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัว	X	✓	X	X	X	X	✓	X	X	X	✓	X	✓
11. ความร่วมมือกับสถานประกอบการ	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X
12. ตัวอย่างแผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร	✓	✓	✓	X	X	X	X	X	✓	X	X	X	X
13. ภาคผนวก													
13.1 รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน*	✓	X	X	✓	✓	X	X	X	X	X	X	X	X
13.2 รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา*	✓	✓	✓	X	✓	✓	X	X	X	X	✓	✓	✓
13.2 รายงานการประชุม อศจ.	✓	✓	✓	X	✓	✓	✓	X	X	X	✓	✓	✓
13.4 แบบประเมินความ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	✓	✓	✓

12 หมายถึง โครงการขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแห่งหนึ่ง
ขออนุมัติเปิด ปวส. 63 บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร

13 หมายถึง โครงการขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแห่งหนึ่ง
ขออนุมัติเปิด ปวส. 63 เทคโนโลยีการจัดการธุรกิจเกษตร

จากตารางข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า รายการที่ 1 ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอนมีถูกต้อง 7 โครงการ ไม่ถูกต้อง 6 โครงการ รายการที่ 2 หน่วยงานที่รับผิดชอบถูกต้องทั้งหมด 13 โครงการ รายการที่ 3 ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผลมีถูกต้อง 11 โครงการ ไม่ถูกต้อง 2 โครงการ รายการที่ 4 วัตถุประสงค์ของโครงการมีถูกต้อง 11 โครงการ ไม่ถูกต้อง 2 โครงการ รายการที่ 5 ผลที่คาดว่าจะได้รับมีถูกต้อง 11 โครงการ ไม่ถูกต้อง 2 โครงการ รายการที่ 6 กำหนดการเปิดสอนมีถูกต้อง 11 โครงการ ไม่ถูกต้อง 2 โครงการ รายการที่ 7 ครูผู้สอนมีถูกต้อง 9 โครงการ ไม่ถูกต้อง 4 โครงการ รายการที่ 8 จำนวนนักเรียนนักศึกษา มีถูกต้อง 8 โครงการ ไม่ถูกต้อง 5 โครงการ รายการที่ 9 ทรัพยากรประกอบการเรียนรู้มีถูกต้อง 13 โครงการ รายการที่ 10 แผนงบประมาณรายจ่าย มีถูกต้อง 2 โครงการ ไม่ถูกต้อง 11 โครงการ รายการที่ 11 ความร่วมมือกับสถานประกอบการมีถูกต้องมีถูกต้อง 11 โครงการ ไม่ถูกต้อง 2 โครงการ รายการที่ 12 ตัวอย่างแผนการเรียนตลอดหลักสูตรมีถูกต้อง 4 โครงการ ไม่ถูกต้อง 9 โครงการ รายการที่ 13 ภาคผนวก มีถูกต้อง 2 โครงการ ไม่ถูกต้อง 11 โครงการ

สภาพปัญหาการจัดทำรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอนในมุมมองของผู้เกี่ยวข้อง

1. ความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า สถานศึกษาบางแห่งยังขาดความเข้าใจในแนวทางและวิธีการจัดทำข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงาน หรือสถานประกอบการที่มีศักยภาพในการร่วมจัดการอาชีวศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอนนั้น ยังไม่ถูกจัดเตรียมและนำเสนออย่างชัดเจนและสอดคล้องกับความเป็นจริง

นอกจากนี้ ยังพบว่าสถานศึกษาหลายแห่ง ไม่มีที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ ที่สามารถให้คำแนะนำในการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของสถานประกอบการ หรือแนวทางในการวิเคราะห์ความต้องการกำลังคนได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ส่งผลให้เอกสารหรือข้อมูลที่จัดทำนั้น ขาดความ

เชื่อมโยงหรือความสอดคล้อง ระหว่างบริบทของสถานประกอบการเป้าหมายกับลักษณะของสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน

ยิ่งไปกว่านั้น ในหลายกรณี สถานศึกษามีได้ระบุข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับ ปริมาณหรือความต้องการกำลังคน ที่สถานประกอบการต้องการในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน จึงทำให้เอกสารประกอบการขออนุมัติเปิดสอนขาดความน่าเชื่อถือ และไม่สามารถสะท้อนความจำเป็นในเชิงระบบได้อย่างแท้จริง

ในส่วนของคุณข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“สถานศึกษาแสดงรายละเอียดความต้องการแรงงานของสถานประกอบการไม่ตรงหรือสอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“สถานศึกษานำเสนอสถานประกอบการเป้าหมายที่มีบริบทการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

“บุคลากรภายในสถานศึกษาไม่มีผู้ที่สามารถตรวจสอบ ให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทางแก้ไขการจัดทำสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอนได้”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 3)

2. ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ปัญหาเกิดจากความไม่เข้าใจของผู้ปฏิบัติในการจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโอกาสการมีงานทำ ความต้องการแรงงานในพื้นที่ และความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศ ส่งผลให้ ไม่สามารถสะท้อนสภาพความต้องการแรงงานในชุมชนท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน และ ไม่สอดคล้องกับลักษณะของสาขาวิชาที่เสนอขอเปิดสอน อีกทั้งยังไม่สามารถเชื่อมโยงกับนโยบายการพัฒนาในระดับมหภาค ได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลบางรายยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ไม่เข้าใจเจตนารมณ์ของหัวข้อ ส่งผลให้ ไม่สามารถเขียนข้อมูลในประเด็นดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง และเกิดความล่าช้าในการจัดทำเอกสาร ที่สำคัญ มีผู้ให้ข้อมูลบางรายแสดงความสับสนใน การแยกแยะเนื้อหาระหว่างหัวข้อ “ความ

ต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน” กับหัวข้อ “ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ” โดยไม่สามารถระบุความแตกต่างหรือขอบเขตเนื้อหาของทั้งสองหัวข้อได้ชัดเจน

ดังนั้น ปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อ คุณภาพและความครบถ้วนของข้อมูลในเอกสารขออนุมัติเปิดสอน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ใช้ในการพิจารณาความเหมาะสมของการเปิดสาขาวิชาใหม่ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

ในส่วน of ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“สถานศึกษาไม่ศึกษาข้อมูลเชิงบริบทพื้นที่ของตนเอง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ และด้านเศรษฐกิจศาสตร์เพื่อนำข้อมูลมาเชื่อมโยงในการเขียนข้อนี้”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“เมื่อเริ่มจัดทำข้อมูลในข้อนี้พบปัญหาคือไม่ทราบว่าจะต้องเริ่มอย่างไร เนื่องจากอ่านชื่อกับหัวข้อความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอนแล้วไม่เข้าใจ”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

“เมื่อเริ่มทำข้อมูลเกิดความสับสน ไม่เข้าใจว่าความต้องการของแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น ต้องจัดทำข้อมูลด้านใด และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องการรายละเอียดมากเท่าใด”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 3)

3. ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน และข้อมูลการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า หนึ่งในปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของเอกสารการขออนุมัติเปิดสอน คือ การไม่ระบุข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนอย่างชัดเจนและเป็นระบบ โดยผู้ให้ข้อมูลระบุว่า สถานศึกษาหลายแห่ง มุ่งเน้นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มนักเรียนหรือผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งแม้ว่าจะเป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรงของการเปิดสอนสาขาวิชา แต่ข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มเยาวชนเหล่านี้มักมีลักษณะไม่คงที่ และ อาจมีการเปลี่ยนแปลงความต้องการได้ตลอดเวลา เนื่องจากผู้เรียนยังอยู่ในช่วงวัยที่กำลังเปลี่ยนแปลงความสนใจ และยังไม่มีความมั่นคงในการตัดสินใจเรื่องอาชีพหรือเส้นทางการเรียนรู้ในระยะยาว

นอกจากนี้ ยังพบว่า สถานศึกษาบางแห่งมิได้จัดเก็บข้อมูลจากแหล่งอื่นที่มีความน่าเชื่อถือสูงหรือมีความเชื่อมโยงกับข้อมูลผู้เรียน เช่น ผู้ปกครอง หรือชุมชน ซึ่งอาจช่วยยืนยันแนวโน้มความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนได้ในเชิงระบบ ส่งผลให้ ข้อมูลที่นำมาใช้สนับสนุนการขออนุมัติเปิดสอนนั้นมีความคลาดเคลื่อน และอาจไม่สามารถสะท้อนถึงแนวโน้มความต้องการที่แท้จริงได้อย่างถูกต้อง

ในส่วนของคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“สถานศึกษาบางแห่งไม่ระบุข้อมูลของจำนวนผู้สนใจจะเข้าศึกษาในสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน ส่งผลให้ไม่ทราบปริมาณผู้สนใจ จึงไม่สามารถประเมินความเสี่ยงได้”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“ขณะเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง (ผู้เรียนระดับมัธยมต้น, ปวช., มัธยมปลาย) ไม่ค่อยให้ข้อมูล และข้อมูลที่ได้จึงเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

“การเก็บข้อมูลในส่วนนี้ตอนเก็บข้อมูลกับผู้เรียนได้รับข้อมูลผู้สนใจเข้าเรียนเพียงพอต่อการเปิดสอนสาขาวิชา แต่เมื่อเปิดรับสมัครแล้วผู้สนใจสมัครจำนวนน้อยกว่าตอนเก็บข้อมูลมาก”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 3)

สภาพปัญหาของการจัดทำโครงการขออนุมัติเปิดสอน

1. ชื่อโครงการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเขียนชื่อโครงการ เพื่อเสนอขออนุมัติเปิดสอนไม่ปรากฏปัญหาหรืออุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินการ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ระบุว่า การเขียนชื่อโครงการเป็นขั้นตอนที่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน โดยมีการกำหนดรูปแบบหรือแนวทางการเขียนไว้ในแบบฟอร์มที่ใช้ประกอบการจัดทำเอกสาร ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยไม่เกิดความสับสนหรือคลาดเคลื่อน

นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจตรงกันในการเลือกใช้อักษร คำ รูปแบบการเขียน และโครงสร้างของชื่อโครงการ ซึ่งช่วยให้สามารถจัดทำข้อมูลได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการขออนุมัติเปิดสอน

ในส่วน of ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“ในหัวข้อนี้ไม่พบปัญหา เนื่องจากหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนกำหนดให้สถานศึกษาทำตามอยู่แล้ว”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“เขียนชื่อโครงการตามหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอน สำหรับการทำข้อนี้ยังไม่พบปัญหา”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

“เขียนชื่อโครงการตามที่แบบฟอร์มกำหนดไว้ ไม่เจอปัญหาอะไรตอนเขียนชื่อโครงการ”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 3)

2. ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ในภาพรวม ขั้นตอนการจัดทำเอกสารมีความเรียบง่ายและเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม ยังปรากฏปัญหาบางประการ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ความถูกต้องของการพิมพ์ข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ปัญหาดังกล่าวมักเป็นความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการพิมพ์ข้อความผิด ซึ่งส่งผลให้เอกสารไม่เป็นไปตามรูปแบบหรือข้อกำหนดที่ระบุไว้ในหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอน

ในส่วน of ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“ข้อนี้พบปัญหาเล็กน้อยในเรื่องของการพิมพ์ เช่น พิมพ์ผิด หรือพิมพ์ไม่ครบตามที่หลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนกำหนด”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“เขียนตามเล่มหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพัฒนาขึ้น และแนวนไว้บนเว็บไซต์ ไม่พบปัญหาในการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

“เขียนตามเล่มหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ไม่พบปัญหาในการเขียนชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 3)

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ การกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน ไม่ปรากฏปัญหาหรืออุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า โดยทั่วไปแล้ว สถานศึกษาจะพิจารณาเลือกหน่วยงานที่รับผิดชอบจากโครงสร้างภายในของสถานศึกษาเอง โดยเฉพาะหน่วยงานหรือแผนกวิชาที่มีความเกี่ยวข้องหรือมีภารกิจสอดคล้องกับลักษณะของสาขาวิชาที่เสนอขอเปิดสอน

ในส่วน of ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“พิจารณาโดยดูความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน กับบริบทของหน่วยงานที่สถานศึกษาเสนอมา”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“ระบุตามแผนกวิชาที่มีหน้าที่รับผิดชอบสอดคล้องกับบริบทของสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน ไม่พบปัญหาในการทำข้อมูลส่วนนี้”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

“ระบุตามแผนกวิชาที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ ไม่พบปัญหาในการระบุหน่วยงานที่รับผิดชอบสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 3)

4. ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า หนึ่งในประเด็นที่มักพบปัญหาคือ การเขียนเนื้อหาในส่วน “ความสำคัญของปัญหา” หรือ “หลักการและเหตุผล” ซึ่งเป็นหัวข้อสำคัญที่แสดงถึงที่มาของการเปิดสาขาวิชาใหม่ ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า สถานศึกษาบางแห่ง ยังขาดความเข้าใจในแนวทางการเขียนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ส่งผลให้ข้อความที่เขียนในส่วนนี้ ไม่สอดคล้องกับลักษณะของสาขาวิชาที่เสนอขอเปิดสอน หรือขาดการเชื่อมโยงกับบริบทของพื้นที่ ความต้องการของตลาดแรงงาน หรือทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ จึงไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึง “ความสำคัญของปัญหา” หรือ “สภาพปัญหา” ที่ชัดเจนเพียงพอ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชานั้น ๆ ส่งผลให้เอกสารขออนุมัติเปิดสอนบางฉบับ ขาดความน่าเชื่อถือ หรือไม่สามารถตอบคำถามสำคัญได้ว่า “ทำไมจึงต้องเปิดสอนสาขาวิชานี้” ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในการพิจารณาเชิงนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด

ในส่วน of ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“สถานศึกษาเขียนไม่ชัดเจน ไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน ไม่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญหรือสภาพปัญหาที่ส่งผลให้จะขอเปิดสอนสาขาวิชานั้น ๆ”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“ผู้จัดทำไม่เข้าใจวิธีเขียนความสำคัญของปัญหาหรือหลักการและเหตุผล จึงเขียนได้ไม่เข้มข้น ไม่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

5. วัตถุประสงค์ของโครงการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า สถานศึกษาบางแห่งยัง ขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเขียนวัตถุประสงค์ของโครงการในบริบทของการเปิดสอน โดยมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนระหว่าง วัตถุประสงค์ของโครงการ กับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่งผลให้ในหลายกรณี พบว่า มีการคัดลอกวัตถุประสงค์จากเอกสารหลักสูตรมาใช้โดยตรง โดยไม่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์หรือปรับบริบทให้สอดคล้องกับโครงการที่จัดทำขึ้น

นอกจากนี้ ยังพบว่า เจ้าหน้าที่ในสถานศึกษาบางแห่งต้องอาศัยความช่วยเหลือจากบุคลากรภายในที่มีประสบการณ์มากกว่า เช่น หัวหน้าแผนกวิชา หรือผู้บริหารระดับกลาง เพื่อให้สามารถจัดทำเอกสารได้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ ในส่วนของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“สถานศึกษาเอาเนื้อหาของหลักสูตร จุดหมายของหลักสูตรมาเขียนวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการและเหตุผล”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“วัตถุประสงค์ไม่ได้เขียนเอง ให้รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการช่วยเขียนให้ เพื่อความถูกต้องของวัตถุประสงค์”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ประเด็นเรื่องการเขียน “ผลที่คาดว่าจะได้รับ” ยังคงเป็นจุดที่พบความคลาดเคลื่อน และอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของเอกสารในภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ปัญหาสำคัญเกิดจาก การจัดทำผลที่คาดว่าจะได้รับที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ กล่าวคือ ในบางกรณี ข้อมูลที่ระบุไว้ในส่วนนี้ ไม่สามารถเชื่อมโยงกลับไปยังวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างชัดเจน หรือไม่สะท้อนถึงผลลัพธ์ที่สามารถประเมินผลได้ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

นอกจากนี้ยังพบว่า สถานศึกษาบางแห่ง ไม่ได้ตระหนักว่าการเขียนผลที่คาดว่าจะได้รับที่ไม่สอดคล้องกันนั้นเป็นปัญหา โดยระบุว่า “ไม่มีปัญหา” ในการจัดทำเอกสารในส่วนนี้ แต่เมื่อพิจารณาจากคำอธิบายเพิ่มเติม พบว่า มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับหลักการเขียนผลลัพธ์ที่ชัดเจนและวัดผลได้

ในส่วนของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“ในบางครั้งสถานศึกษาเขียนไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“การเขียนผลที่คาดว่าจะได้รับจะเน้นเรื่องเปิดแล้วได้จำนวนผู้เรียนมากน้อยเท่าใด เกิดความคุ้มค่าที่จะเปิดสอนสาขาวิชานั้นอย่างไร ซึ่งไม่พบปัญหาในการจัดทำข้อมูลข้อนี้”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

“การเขียนผลที่คาดว่าจะได้รับจะเน้นเรื่องความต้องการที่จะเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาให้กับผู้เรียน หรือเพิ่มมาตรฐานวิชาชีพให้กับผู้เรียน ซึ่งไม่พบปัญหาในการจัดทำข้อมูลข้อนี้”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 3)

7. กำหนดการเปิดสอน

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ประเด็นปัญหาที่น่าสนใจเกี่ยวกับการลำดับเวลาในการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการขออนุมัติเปิดสอน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางท่านให้ข้อมูลว่ามีสถานศึกษาบางแห่ง ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่เสนอขออนุมัติก่อนที่จะได้รับการอนุมัติอย่างเป็นทางการ โดยเลือกใช้วิธีการยื่นเอกสารขออนุมัติเปิดสอนในลักษณะย้อนหลัง ซึ่งส่งผลให้ช่วงเวลาที่จะระบุในเอกสารไม่สอดคล้องกับช่วงเวลาที่มีการเปิดสอนจริง เกิดความไม่สอดคล้องระหว่างวันที่จัดการเรียนการสอนกับวันที่จัดส่งเอกสาร

ในส่วน of ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“สถานศึกษาบางแห่งระบุกำหนดเวลาการเปิดสอนสาขาวิชานั้น ๆ ก่อนวันที่ยื่นเอกสารขออนุมัติเปิดสอนต่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

8. ครูผู้สอน

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า สถานศึกษาบางแห่งยังคงมีข้อจำกัดในการคัดเลือกและระบุชื่อครูผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การระบุครูผู้สอนที่มีคุณวุฒิไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน

นอกจากนี้ ยังพบปัญหาเกี่ยวกับ การขาดความรู้ความเข้าใจในการกรอกข้อมูลครูในสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแม้จะเป็นข้อมูลเสริม แต่ก็มีความสำคัญในการแสดงศักยภาพของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอย่างครบถ้วน และการระบุจำนวนครูผู้สอนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่ระบุไว้ในแผนเปิดสอน ซึ่งอาจเกิดจากความเข้าใจคลาดเคลื่อนในแนวทางการคำนวณอัตราส่วนครูต่อนักเรียน หรือการขาดความชัดเจนในเกณฑ์การระบุจำนวนครูตามที่ระบุไว้ในหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอน

ในส่วน of ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“ตามที่สถานศึกษารายงานเกี่ยวกับคุณวุฒิทางการศึกษาของครูผู้สอนประจำหลักสูตรบาง คนไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน หรือมีประสบการณ์การสอนที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขอ อนุมัติต่ำกว่า 5 ปี”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“พบคุณวุฒิทางการศึกษาของครูผู้สอนประจำหลักสูตรบางคนไม่สอดคล้องกับสาขาวิชา ที่ขอเปิดสอน หรือมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

“ตอนทำข้อมูลในส่วนนี้พบปัญหาคือไม่มั่นใจว่าต้องกรอกข้อมูลครูผู้สอนสาขาอื่นที่ เกี่ยวข้องด้วยหรือไม่ เนื่องจากแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนเขียนไม่ชัดเจน”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 3)

9. จำนวนนักเรียน/นักศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า สถานศึกษาบางแห่ง ยังขาดความรู้ความเข้าใจใน การระบุจำนวนนักเรียน/นักศึกษา ตามแบบฟอร์มที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กำหนดไว้ ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ในหลายกรณี พบการระบุจำนวนผู้เรียนที่ไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง หรือ ไม่สอดคล้องกันในแต่ละปีการศึกษา

อีกทั้ง ยังพบว่าสถานศึกษาบางแห่งระบุจำนวนผู้เรียนไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงอย่าง เห็นได้ชัด หรือการระบุข้อมูลในแต่ละปีการศึกษาไม่สอดคล้องกัน

ในส่วนของคุณวุฒิที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“สถานศึกษาบางแห่งใส่ข้อมูลผู้เรียนไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง หรือจำนวนผู้เรียน ในแต่ละปีไม่สัมพันธ์กัน”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“ระบุข้อมูลผู้เรียนตามแผนการรับนักเรียนที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น แต่พบปัญหาตอนกรอก ข้อมูล เนื่องจากสับสนแบบฟอร์มที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

10. ทรัพยากรประกอบการเรียนรู้ ประกอบด้วย อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์และวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการสอน

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า การประเมินความเหมาะสมของทรัพยากรประกอบการเรียนรู้ในปัจจุบัน ในบางครั้งจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากเอกสารเป็นหลัก โดยไม่มีการตรวจสอบจากสภาพจริง ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพหรือความเพียงพอของทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในกรณีที่สถานศึกษา จัดทำข้อมูลไม่ตรงตามข้อเท็จจริง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานที่ สอศ. กำหนดไว้ และสถานศึกษาบางแห่งมีการระบุนายการครุภัณฑ์หรือทรัพยากรที่ใช้ในการเรียนรู้น้อยเกินไป เมื่อเทียบกับรายวิชาหรือเนื้อหาหลักสูตรที่เสนอเปิดสอน ซึ่งสะท้อนถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างทรัพยากรที่มีอยู่จริงกับความต้องการทางวิชาการของหลักสูตร

นอกจากนี้ยังได้ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพิ่มเติมว่า หลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอน และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ยังขาดความชัดเจนในส่วนของแนวทางการจัดทำข้อมูลด้านทรัพยากร ทั้งในด้านรูปแบบ รายการ และมาตรฐานอ้างอิงที่ใช้ ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นใจในการจัดทำข้อมูล และอาจทำให้เอกสารขาดความสมบูรณ์หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด

ในส่วนของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“สถานศึกษาจัดทำรายการทรัพยากรประกอบการเรียนรู้ไม่สอดคล้องตามมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานประจำสาขาวิชาที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดไว้”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“จากที่เจ้าหน้าที่ได้เสนอโครงการขออนุมัติเปิดสอนมา พบบางสาขาวิชาใส่ข้อมูลทรัพยากรประกอบการเรียนรู้ไม่ครบตามความต้องการของสาขานั้น ๆ ”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

“ในหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนระบุความต้องการของข้อมูลไม่ชัดเจน ส่งผลให้ไม่ทราบว่าต้องการข้อมูลมากน้อยเท่าใด”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 3)

11. แผนงบประมาณรายจ่าย ทั้งในส่วนของงบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัว

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า สถานศึกษาบางแห่ง ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนงบประมาณให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด โดยเฉพาะในส่วนของ การจำแนกหมวดรายจ่ายให้ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายบุคลากร และงบรายจ่ายอื่น ๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ใช้พิจารณาความพร้อมและความเป็นไปได้ในการเปิดสอนสาขาวิชาใหม่

นอกจากนี้ ยังพบว่าสถานศึกษาบางแห่งมีข้อจำกัดในการจัดทำแผนงบประมาณ อันเนื่องมาจาก บริบทของการจัดสรรงบประมาณภาคราชการที่มีกรอบและระเบียบข้อบังคับเฉพาะ ส่งผลให้การพิจารณาข้อมูลในส่วนนี้มีความยืดหยุ่น

ในส่วน of ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“ปัญหาที่พบจากการเขียนแผนงบประมาณคือสถานศึกษาส่งงบประมาณภาพรวม แต่ไม่จำแนกหมวดรายจ่ายทั้ง 4 ด้านตามที่หลักเกณฑ์กำหนด”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“ด้วยวิทยาลัยเป็นหน่วยงานรัฐ การจัดสรรงบประมาณจะได้เป็นรอบ เข้าใจว่ามีข้อจำกัดในส่วนนี้ ไม่พิจารณาว่ามีพอหรือไม่ แค่เห็นจากการนำเสนอเชิงประจักษ์ ไม่มีเกณฑ์ ไม่ให้ความสำคัญ”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

“ไม่ทราบแนวทางในการเขียนแผนงบประมาณที่ชัดเจน ที่ผ่านมาใช้วิธีการเขียนตามความเข้าใจ แล้วส่งไปเพื่อรอผู้ตรวจจะบรูให้แก้ไข”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 3)

12. ความร่วมมือกับสถานประกอบการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า หนึ่งในประเด็นที่ยังปรากฏเป็นปัญหา คือ การระบุข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการที่ใช้เป็นแหล่งฝึกงานหรือฝึกประสบการณ์วิชาชีพของผู้เรียน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ข้อมูลว่า สถานศึกษาบางแห่งมีการระบุสถานประกอบการที่มีลักษณะของกิจการไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน ซึ่งสะท้อนถึงความไม่ชัดเจนในการวิเคราะห์ความเหมาะสมระหว่างหลักสูตรการเรียนการสอนกับสภาพจริงของแหล่งฝึกงาน

นอกจากนี้ ยังพบว่าในเอกสารหลายฉบับ ไม่ได้มีการระบุจำนวนผู้เรียนที่สถานประกอบการสามารถรองรับได้ ซึ่งถือเป็นข้อมูลสำคัญในการประเมินความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

อย่างไรก็ตาม เมื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญบางรายกลับพบว่า ข้อมูลเชิงปัญหาในประเด็นนี้ไม่ได้ถูกสะท้อนออกมาอย่างชัดเจน หรือไม่ได้มองว่าเป็นอุปสรรคในการจัดทำเอกสาร

ในส่วน of ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“สถานศึกษาไม่ระบุข้อมูลจำนวนผู้เรียนที่สถานประกอบการแต่ละแห่งสามารถรับเข้าฝึกงาน”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“สถานศึกษาบางแห่งระบุสถานประกอบการที่มีบริบทการดำเนินกิจการไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

13. ตัวอย่างแผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า หนึ่งในประเด็นสำคัญที่ยังคงเป็นปัญหา คือ ความไม่เข้าใจในหลักสูตรของสถานศึกษาบางแห่ง ซึ่งส่งผลต่อการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า มีสถานศึกษาจำนวนหนึ่ง จัดทำแผนการเรียนรู้โดยไม่ยึดตามโครงสร้างของหลักสูตรอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดเรียงรายวิชาไม่สอดคล้องกับลำดับการเรียนรู้ก่อน-หลัง เช่น การจัดสอนวิชาที่ควรเรียนในชั้นปีหลังตั้งแต่ภาคเรียนต้น ส่งผลให้แผนการเรียนขาดความต่อเนื่อง และอาจกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

นอกจากนี้ ยังพบว่า ในบางภาคเรียน มีการกำหนดรายวิชาหรือจำนวนหน่วยกิตมากเกินไปกว่าที่เหมาะสม ทำให้นักเรียนมีภาระทางการเรียนสูง และอาจขัดต่อแนวปฏิบัติในการใช้หลักสูตรที่กำหนดให้การเรียนในแต่ละภาคเรียนต้องมีความสมดุลทั้งด้านปริมาณและลักษณะของเนื้อหาวิชา

ในส่วน of ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถนำเสนอได้ดังนี้

“สถานศึกษาจัดรายวิชาไม่ครบตามที่โครงสร้างหลักสูตรกำหนดไว้ หรือจัดรายวิชาต่อ 1 เทอม เกินกว่าที่หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรกำหนดไว้”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“ปัญหาช่วงแรกที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดให้ใช้หลักสูตรใหม่ ยังไม่เข้าใจหลักสูตรเท่าไร ส่งผลให้ไม่สามารถจัดแผนการเรียนได้ตามที่หลักสูตรกำหนดได้”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

“เนื่องจากหลักสูตรใหม่ใช้มาตรฐานอาชีพเป็นฐาน จึงส่งผลให้การจัดการเรียนยากกว่าที่เคยทำมา”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 3)

แนวทาง หรือตัวอย่างการจัดทำรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน และ โครงการขออนุมัติเปิดสอน

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ปัจจุบันยังไม่มีคู่มือหรือแนวทางแบบเป็นระบบที่ใช้ในการดำเนินการขออนุมัติเปิดสอน โดยเฉพาะคู่มือที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นทางการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขออนุมัติเปิดสอน ซึ่งสถานศึกษายังคงอาศัย ตัวอย่างโครงการจากสถานศึกษาที่เคยได้รับการแก้ไขหรือผ่านการอนุมัติแล้วเป็นต้นแบบในการเขียนเอกสาร

สถานศึกษาใช้วิธี ศึกษาด้วยตนเองจากหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอน ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด หรือศึกษาโครงการของสถานศึกษาใกล้เคียงที่ได้รับการอนุมัติให้เปิดสอน หรือติดต่อสอบถามไปยัง สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ โดยตรงเพื่อขอคำชี้แจงหรือแนวทางเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่ชัดเจน

ข้อค้นพบนี้สะท้อนถึง ความจำเป็นในการจัดทำคู่มือหรือแนวทางการดำเนินงานที่มีโครงสร้างชัดเจน ครอบคลุม และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนสถานศึกษาในการจัดทำเอกสารขออนุมัติเปิดสอนให้ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ

ตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“ปัจจุบันยังไม่มีแนวทาง หรือตัวอย่าง ซึ่งใช้วิธีการปฏิบัติงานในส่วนนี้โดยนำโครงการเคยตรวจผ่านไปแล้ว ส่งให้กับวิทยาลัยที่กำลังขออนุมัติเปิดสอนเป็นตัวอย่าง”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

“ปัจจุบันยังไม่มีแนวทางในการจัดทำเอกสารขออนุมัติเปิดสอนหรือตัวอย่างให้ใช้เป็นแนวทาง ซึ่งแก้ปัญหาโดยศึกษาจากตัวอย่างจากหลักสูตรเก่าที่อนุมัติแล้ว”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

“ยังไม่มีแนวทางในการจัดทำเอกสารขออนุมัติเปิดสอนให้ใช้เป็นแนวทาง ที่ผ่านมาศึกษาจากโครงการที่ผ่านแล้วจาก สมอ. ซึ่งมองว่าเอกสารจัดทำค่อนข้างยาก”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 3)

มีแนวทางอย่างไรในการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า หนึ่งในแนวทางที่ผู้ให้ข้อมูลเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดทำเอกสารขออนุมัติเปิดสอน คือ การจัดทำ “คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม” ที่มีความชัดเจน ครอบคลุม และสามารถนำไปใช้ได้จริง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเห็นพ้องว่า คู่มือดังกล่าวควรมีลักษณะเป็น เอกสารมาตรฐานที่อธิบายขั้นตอน วิธีการ และรายละเอียดในการจัดทำเอกสารอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การเริ่มต้นวางแผน การเขียนโครงการ การจัดทำข้อมูลประกอบ ตลอดจนแนวทางการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะให้ ดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่คู่มือดังกล่าวอย่างทั่วถึง เพื่อให้สถานศึกษาทราบ เข้าถึง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ถูกต้อง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการมี ช่องทางสำหรับการสอบถามและแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น ระบบถาม-ตอบ ปรัชชาออนไลน์ หรือกลุ่มสนทนาในระดับเขต/ภาค เพื่อให้สถานศึกษาสามารถขอคำแนะนำเมื่อพบปัญหาในการดำเนินงาน และลดความคลาดเคลื่อนจากการตีความแนวทางปฏิบัติ

ข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นว่า การมีคู่มือที่มีคุณภาพ ไม่เพียงแต่ช่วยยกระดับความถูกต้องของเอกสารเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการ เสริมสร้างความมั่นใจ สนับสนุนการเรียนรู้ และสร้างมาตรฐานร่วมกันในระบบการอาชีวศึกษา โดยเฉพาะในประเภทวิชาเกษตรกรรมซึ่งมีความเฉพาะทางและซับซ้อนในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

- “1.จัดทำคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรอาชีวศึกษา
2. การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์คู่มือให้สถานศึกษาทราบ
3. เพิ่มช่องทางการติดต่อเพื่อถาม-ตอบ ประเด็นที่เป็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำเอกสาร”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 1)

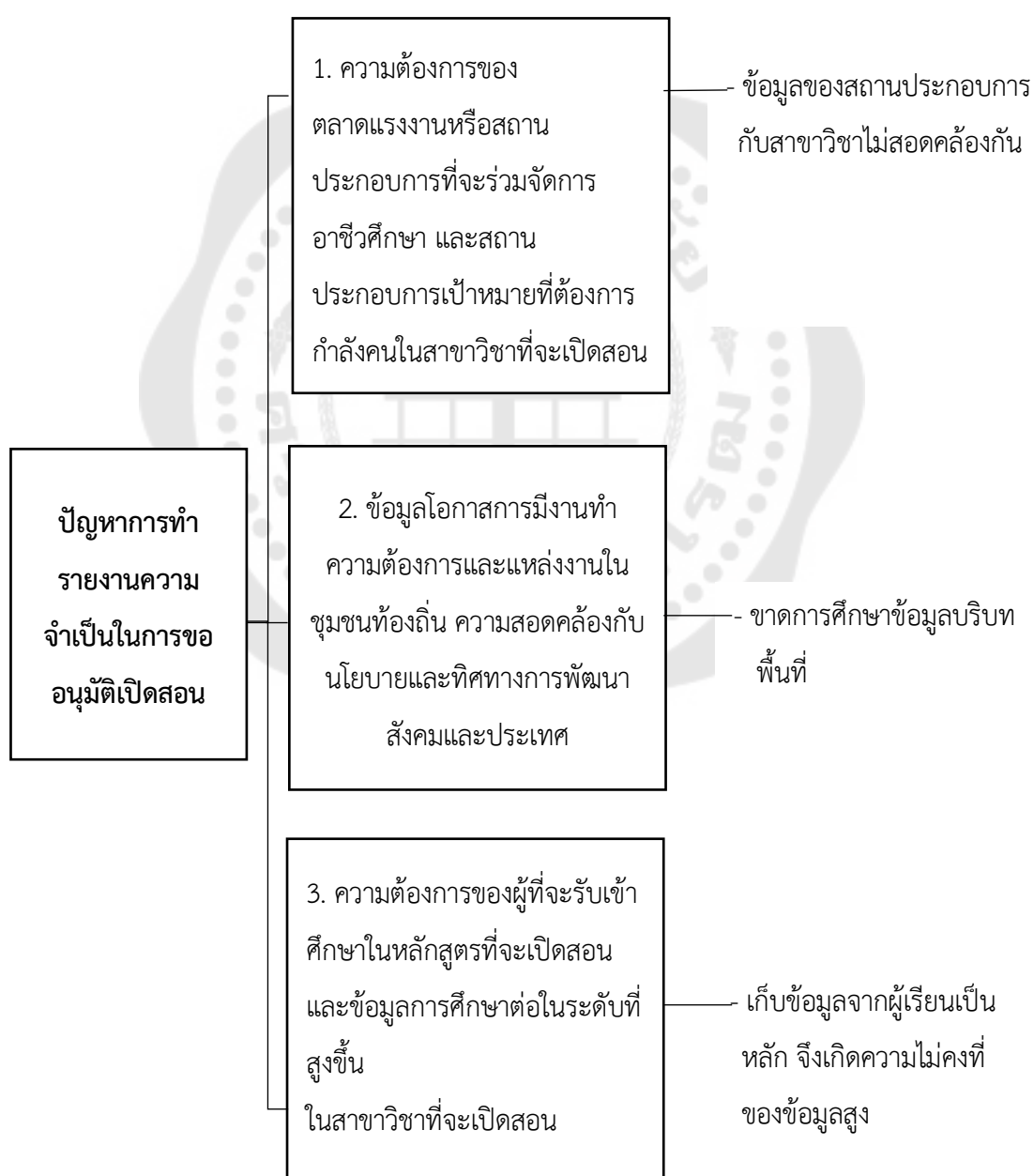
“ทำเป็นคู่มือที่ให้รายละเอียด ขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน รวมถึงการยกตัวอย่างการสำรวจกลุ่มเป้าหมายว่าควรหาข้อมูลอย่างไร”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 2)

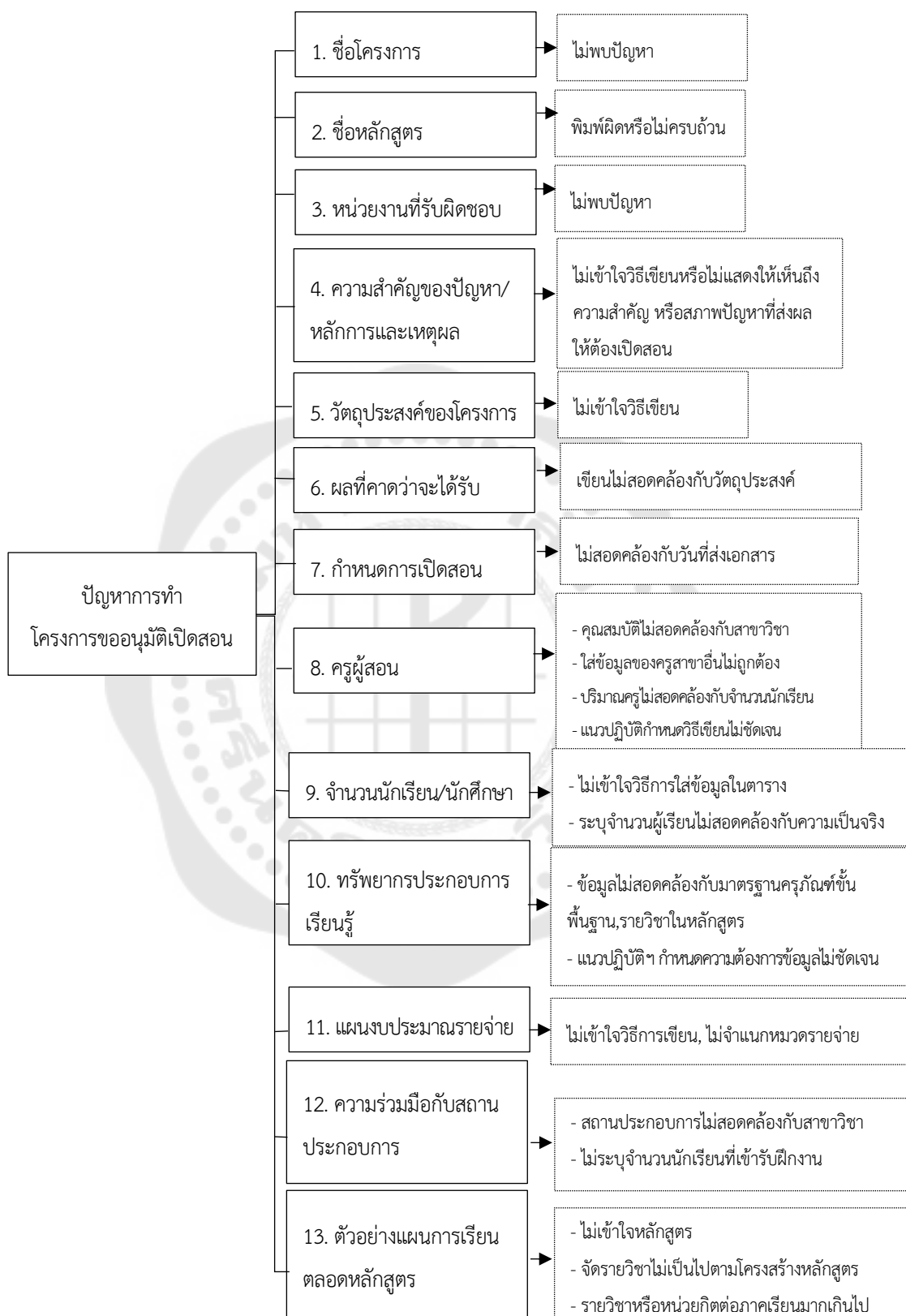
“ควรมีคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรอาชีวศึกษา ที่แสดงแนวทางการจัดทำเอกสาร
พร้อมมีเบอร์โทรสำหรับติดต่อสอบถาม”

(ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ 3)

จากนั้นผู้วิจัยได้สกัดประเด็นปัญหาที่ได้จากการวิจัยโดยแยกเป็นปัญหาของรายงานความ
จำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน และโครงการขออนุมัติเปิดสอนดังตารางต่อไปนี้

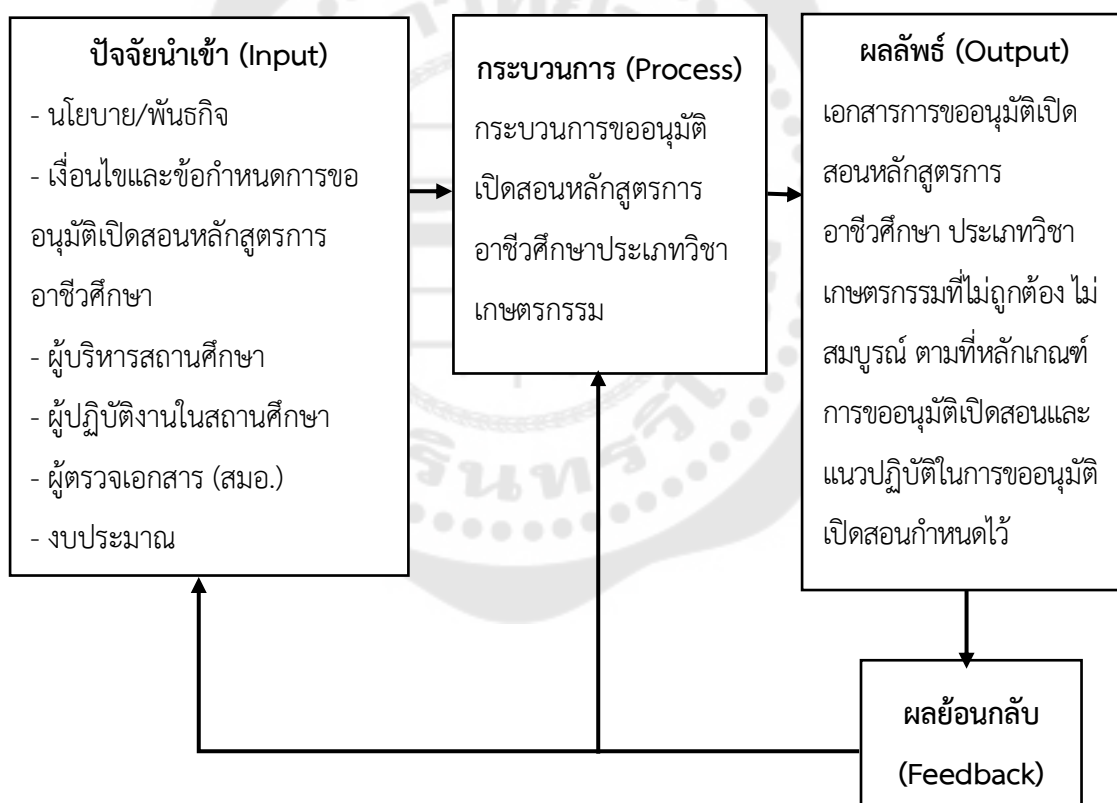
ภาพประกอบ 2 สภาพปัญหาในการจัดทำรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน

ภาพประกอบ 3 สภาพปัญหาในการจัดทำโครงการขออนุมัติเปิดสอน

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเกิดจาก 1. ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำข้อมูล 2. การเก็บข้อมูลที่ไม่มีคุณภาพ 3. การขาดทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูล 4. การขาดทักษะในการจัดทำรายงานหรือโครงการ และ 5. การวางแผนการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับกำหนดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติเปิดสอน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้กระบวนการขออนุมัติเปิดสอนเกิดความล่าช้า

จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการระบบ (Systematics Approach) (ดนิตา จันทรช้าว, 2565) วิเคราะห์การขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมเพื่อการพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

ภาพประกอบ 4 การแก้ปัญหาโดยใช้ทฤษฎีระบบ (Systematics Approach)

การใช้กระบวนการระบบวิเคราะห์ปัญหาการขออนุมัติเปิดสอนแสดงให้เห็นว่า สภาพปัญหาของกระบวนการขออนุมัติเปิดสอนเกิดจากด้านนโยบาย ข้อกำหนดหรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงกระบวนการขออนุมัติเปิดสอนที่ส่งผลกระทบต่อ การขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม

ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการจัดทำคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม เพื่อให้วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการขออนุมัติเปิดสอนควบคู่ไปกับหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอน โดยคู่มือจะมีการแก้ปัญหาตามหัวข้อของรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน และโครงการขออนุมัติเปิดสอนดังนี้

ตาราง 4 แนวทางการแก้ไขการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

ที่	หัวข้อ	ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน			
1.	ความต้องการของตลาดแรงงาน หรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน	- ข้อมูลของสถานประกอบการกับสาขาวิชาไม่สอดคล้องกัน	- วิธีศึกษาบริบทของหลักสูตร วิธีศึกษาบริบทของสถานประกอบการ
2.	ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ	- ขาดการศึกษาข้อมูลบริบทพื้นที่	- เน้นย้ำให้สถานศึกษาศึกษาบริบทพื้นที่
3.	ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน และข้อมูลการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน	- เก็บข้อมูลจากผู้เรียนเป็นหลัก จึงเกิดความไม่คงที่ของข้อมูลสูง	- อธิบายวิธีการเก็บข้อมูลที่ต้องเก็บทั้งผู้เรียนและผู้ปกครอง
โครงการขออนุมัติเปิดสอน			
1.	ชื่อโครงการ	- ไม่พบปัญหา	-
2.	ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน	- พิมพ์ผิด หรือไม่ครบถ้วน	- เน้นย้ำเรื่องการพิมพ์และชี้ตำแหน่งที่ต้องคัดลอก
3.	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	- ไม่พบปัญหา	-
4.	ความสำคัญของปัญหา/หลักการ	- ไม่เข้าใจวิธีเขียนหรือ	- แสดงให้เห็นวิธีเขียนให้

ที่	หัวข้อ	ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
	และเหตุผล	เขียนไม่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ หรือสภาพปัญหาที่ส่งผลให้จะขอเปิดสอนสาขาวิชา	แสดงถึงความสำคัญสภาพปัญหาที่ส่งผลให้จะขอเปิดสอนสาขาวิชา
5.	วัตถุประสงค์ของโครงการ	- ไม่เข้าใจวิธีเขียน	-แสดงวิธีเขียนพร้อมยกตัวอย่าง
6.	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	- เขียนไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	-แสดงวิธีเขียนพร้อมยกตัวอย่าง
7.	กำหนดการเปิดสอน	- กำหนดการเปิดสอนไม่สอดคล้องกับวันที่ส่งเอกสารขออนุมัติเปิดสอน	-เน้นย้ำให้สถานศึกษาเขียนให้สอดคล้องกับวันที่ยื่นเอกสาร พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
8.	ครูผู้สอน	- ระบุครูผู้สอนที่มีคุณวุฒิไม่สอดคล้องกับสาขาวิชา - ไม่เข้าใจการใส่ข้อมูลในส่วน of ครูสาขาอื่น - จำนวนครูผู้สอนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน - หลักเกณฑ์กำหนดวิธีเขียนข้อมูลครูไม่ชัดเจน	- อธิบายวิธีการเขียนพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
9.	จำนวนนักเรียน/นักศึกษา	- ไม่เข้าใจวิธีการใส่ข้อมูลตามตาราง - ระบุจำนวนผู้เรียนไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง	- อธิบายวิธีการเขียนพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
10.	ทรัพยากรประกอบการเรียนรู้	- ข้อมูลไม่สอดคล้องตามมาตรฐาน - ครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน - ไม่สอดคล้องกับรายวิชาในหลักสูตร	- อธิบายวิธีการเขียนการศึกษามาตรฐานครุภัณฑ์ประจำสาขาพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

ที่	หัวข้อ	ปัญหา	แนวทางการแก้ไข
		- หลักเกณฑ์ฯ กำหนดความต้องการ ของข้อมูลไม่ชัดเจน	
11.	แผนงบประมาณรายจ่าย	- ไม่เข้าใจการเขียนแผนงบประมาณ - ไม่จำแนกหมวดรายจ่าย	- อธิบายวิธีการเขียนพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
12.	ความร่วมมือกับสถานประกอบการ	- สถานประกอบการไม่สอดคล้องกับสาขาวิชา - ไม่ระบุจำนวนผู้เรียนที่รับเข้าฝึกงาน	- ปัญหาได้เน้นย้ำในส่วน of รายงานความจำเป็น และยกตัวอย่างประกอบ
13.	ตัวอย่างแผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร	- ไม่เข้าใจหลักสูตร - จัดรายวิชาไม่เป็นไปตามโครงสร้าง หลักสูตร - รายวิชาหรือหน่วยกิตต่อภาคเรียนมากเกินไป	- วิธีการศึกษาหลักสูตร - ตัวอย่างการเขียนแผนการเรียนรู้

ตอนที่ 2 การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิจัยระยะที่ 1 ได้แก่การศึกษาเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการขออนุมัติเปิดสอน รวมถึงสภาพปัญหาที่ได้จากการศึกษาเอกสารการขออนุมัติเปิดสอน ย้อนหลังและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งพบว่าการขออนุมัติเปิดสอนที่ผ่านมามีข้อผิดพลาดทางด้านการจัดทำเอกสาร กระบวนการดำเนินงานที่ไม่เป็นระบบ และการตีความหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่คลาดเคลื่อน ส่งผลให้การขออนุมัติใช้เวลานาน และกระทบต่อการเปิดการเรียนการสอน

(ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม จึงถูกออกแบบขึ้นมาจากสภาพปัญหานั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งและสะท้อนภาพการปฏิบัติงานจริงนำไปสู่การจัดทำเป็นคู่มือที่ครอบคลุม ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ โดย(ร่าง) คู่มือมีองค์ประกอบดังนี้

บทนำ ประกอบไปด้วย

1. ความเป็นมา ความสำคัญ นำเสนอเกี่ยวกับ ภาพรวมเกี่ยวกับการขออนุมัติเปิดสอน
2. วัตถุประสงค์ของคู่มือ
3. สิ่งที่ต้องทราบเกี่ยวกับหลักสูตรการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอเพื่อนำเสนอองค์ความรู้ที่สำคัญจำเป็นเกี่ยวกับหลักสูตรการอาชีวศึกษา
4. การเขียนโครงการขออนุมัติเปิดสอนที่ดี

ตอนที่ 1 กระบวนการ

นำเสนอกระบวนการในการขออนุมัติเปิดสอนทั้งหมดตั้งแต่เริ่มเกิดความต้องการเปิดสอนสาขาวิชาใหม่ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอแผนภาพขั้นตอนการขออนุมัติเปิดสอนตามหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดไว้พร้อมคำอธิบายในแต่ละขั้นตอนโดยละเอียด เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ศึกษาทำความเข้าใจและลดข้อผิดพลาดในการดำเนินการขออนุมัติเปิดสอนในแต่ละขั้นตอนได้

ตอนที่ 2 นิยามศัพท์

เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในทิศทางเดียวกันของผู้ใช้คู่มือ และป้องกันความผิดพลาดในการทำความเข้าใจในการดำเนินการ

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร เป็นการนำเสนอขั้นตอนการจัดทำเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนประกอบไปด้วย ขั้นตอนการทำรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอนและโครงการขออนุมัติเปิดสอน

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ

เป็นการนำเสนอหลักเกณฑ์ในการขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาใช้ปฏิบัติตามในการขออนุมัติเปิดสอน รวมถึงตารางแสดงรายละเอียดการตรวจสอบรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน

ตอนที่ 5 ตัวอย่างแบบฟอร์ม นำเสนอเกี่ยวกับช่องทางการเข้าถึงแบบฟอร์ม และตัวอย่างแบบฟอร์มโครงการขออนุมัติเปิดสอนพร้อมตัวอย่างการกรอกข้อมูล ข้อเสนอแนะและข้อควรระวัง และแสดงตัวอย่างแบบฟอร์มสำหรับเก็บข้อมูลความต้องการเข้าศึกษา และแบบสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการด้วย

ภาคผนวก

นำเสนอตัวอย่างหน้าเว็บไซต์สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำหรับการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขออนุมัติเปิดสอน

จากนั้นผู้วิจัยได้นำ (ร่าง) คู่มือฯ ไปศึกษาความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับลักษณะของ (ร่าง) คู่มือฯ โดยการดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ที่ประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการขออนุมัติเปิดสอน ซึ่งผลจากการประชุมกลุ่มย่อย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการใช้ภาษาและแผนภาพในการนำเสนอของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าการใช้ภาษาและแผนภาพในการนำเสนอของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมนำเสนอการอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ ได้เข้าใจ มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เป็นคู่มือที่มีคุณภาพ และมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มนิยามศัพท์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนเพื่อความชัดเจนในส่วนของที่มาของคู่มือฯ ดังตัวอย่างการวิพากษ์จากผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

“ในส่วนของการใช้ภาษาและแผนภาพ (Flowchart) ทำได้ดี มีประสิทธิภาพ แต่ควรเพิ่มนิยามศัพท์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอน เพื่อให้ทราบว่าคู่มือนี้ได้พัฒนาตามหลักเกณฑ์ปี พ.ศ. 2564 เนื่องจากหากในอนาคตหลักเกณฑ์เปลี่ยนไปคู่มือต้องปรับตาม”

2. ด้านองค์ประกอบของ (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า องค์ประกอบของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม มีความครบถ้วน และเห็นด้วยกับการนำเสนอตัวอย่างแบบฟอร์ม ข้อควรระวัง และข้อเสนอแนะไว้ในคู่มือ ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้ใส่แบบฟอร์มการให้คะแนนของสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดไว้ในภาคผนวก เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ศึกษาเกณฑ์การให้คะแนนของสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดด้วย ดังตัวอย่างการวิพากษ์จากผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

“เห็นด้วยกับองค์ประกอบของคู่มือฉบับนี้ การมีตัวอย่างแบบฟอร์ม ข้อควรระวัง และ ข้อเสนอแนะ นั้นจะส่งผลให้ผู้ใช้อำนาจคู่มือเกิดความรู้ความเข้าใจได้เร็ว และลดข้อผิดพลาดในการขอ อนุมัติเปิดสอนได้”

“คู่มือฉบับนี้วางองค์ประกอบได้ครบถ้วน แต่ถ้าผู้จัดทำเอกสารขออนุมัติเปิดสอนได้เห็น เกณฑ์การให้คะแนนของสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดจะทำให้ผู้จัดทำเอกสารไปในทิศทาง ที่ถูกต้องมากขึ้น การตรวจสอบตามตอนที่ 4 ของคู่มือ จะทำให้รู้ว่าต้องดำเนินการอย่างไร แต่จะไม่ ทราบถึงน้ำหนักของการพิจารณาในแต่ละประเด็น อยากให้เอาแบบฟอร์มที่สำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดใส่ไว้ในภาคผนวกด้วย”

3. รูปแบบการนำเสนอของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า รูปแบบการนำเสนอของคู่มือ การขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม นั้นมีประสิทธิภาพ การนำเสนอแผนภาพพร้อมกับคำอธิบายจะช่วยผู้จัดทำเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนเกิดความรู้ ความเข้าใจในการขออนุมัติเปิดสอนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้นำเสนอนิยามศัพท์ไว้ใน ช่วงแรก เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในนิยามศัพท์กับผู้ใช้อำนาจคู่มือตั้งแต่เริ่มต้น ดังตัวอย่างการวิพากษ์ จากผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

“รูปแบบของคู่มือถือว่าทำออกมาได้ดี เห็นด้วยกับการจัดวางประเด็น การนำเสนอแผนภาพ พร้อมคำอธิบาย แต่คิดว่าควรเอานิยามศัพท์ไว้เริ่มแรก เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนิยาม ศัพท์เฉพาะให้ไปในทิศทางเดียวกันตั้งแต่เริ่มแรก”

4. ความคิดเห็นในภาพรวมของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ถึงการนำไปสู่การปฏิบัติจริงในสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตร การอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมสามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้ในสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ดังตัวอย่างการวิพากษ์จากผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

“จากที่ศึกษาคู่มือฉบับนี้มาสามารถนำไปใช้ได้จริงได้ เนื่องจากคู่มือฉบับนี้ได้ทำขึ้นจากปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา”

“จากที่เคยขออนุมัติเปิดสอนมานั้นจะเกิดการส่งกลับให้แก้ไขหลายครั้ง ซึ่งการที่มีคู่มือฉบับนี้จะช่วยให้การขออนุมัติเปิดสอนจัดทำได้ง่ายมากขึ้น ลดขั้นตอนการสอยงานลง ถือเป็นเรื่องที่ดีมาก”

สรุปได้ว่า (ร่าง)คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้จริงในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หากแต่ควรปรับปรุงบางประเด็น เพื่อเพิ่มคุณภาพของคู่มือมากขึ้น ดังนี้

1. เพิ่มนิยามศัพท์เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอน

2. ใส่แบบฟอร์มการให้คะแนนของสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดไว้ในภาคผนวก

3. นำเสนอนิยามศัพท์ไว้ในช่วงแรก

ผู้วิจัยจึงได้ปรับแก้ตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ข้อ ส่งผลให้ได้คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ประกอบไปด้วย

บทนำ

ตอนที่ 1 นิยามศัพท์

ตอนที่ 2 กระบวนการ

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ

ตอนที่ 5 ตัวอย่างแบบฟอร์ม

ภาคผนวก

การแก้ปัญหาการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษาประเภทวิชา เกษตรกรรมของคู่มือ

การแก้ปัญหาของคู่มือในประเด็นต่าง ๆ ที่พบจากการวิจัยนั้น สามารถนำเสนอตามหัวข้อ
ของรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอนและโครงการขออนุมัติเปิดสอน ดังนี้

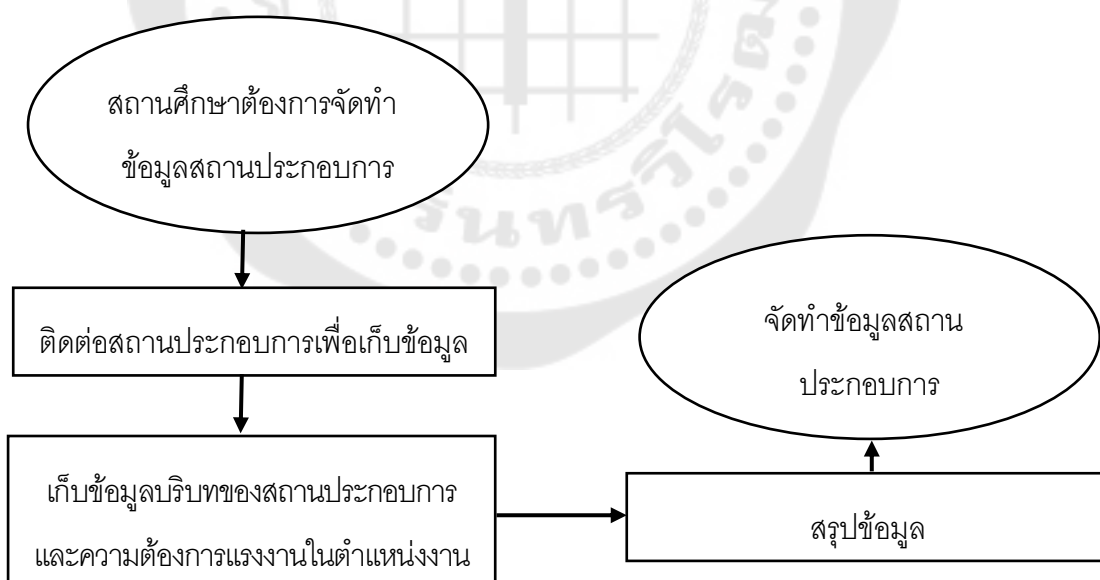
รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน

1. ความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการ อาชีวศึกษา และสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน

สภาพปัญหาในหัวข้อนี้คือ สถานศึกษาบางแห่งแสดงข้อมูลของสถานประกอบการไม่
สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ต้องการเปิดสอน

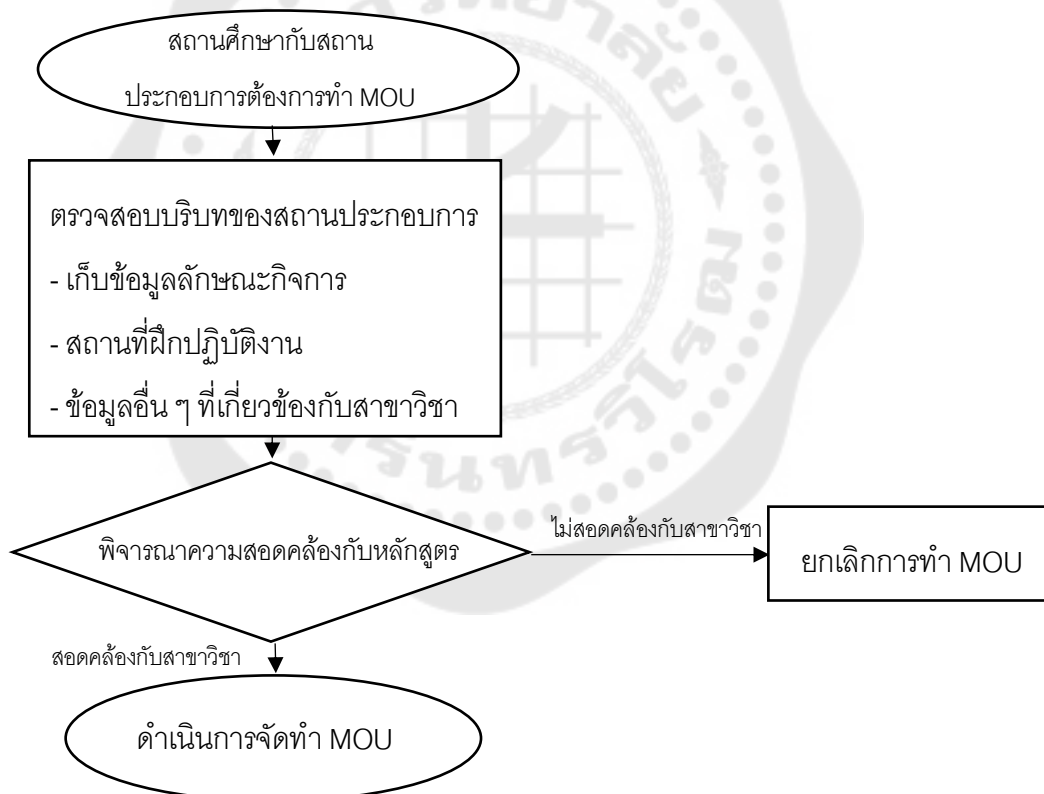
คู่มือฉบับนี้แก้ไขปัญหาในประเด็นนี้ดังนี้

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร นำเสนอวิธีการสำรวจความต้องการจำเป็นในการขออนุมัติเปิด
สอน โดยการนำเสนอแผนภาพการทำงานดังนี้

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วม
จัดการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน

พร้อมอธิบายว่าขั้นตอนการศึกษาบริบทของสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษานั้น เริ่มจากที่เกิดความต้องการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษาระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ จากนั้นสถานศึกษาต้องดำเนินการตรวจสอบบริบทของสถานประกอบการถึงความสอดคล้องกับบริบทของสาขาวิชาที่ต้องการจัดการเรียนการสอน โดยการขอเข้าพื้นที่ของสถานประกอบการเพื่อตรวจสอบลักษณะของการดำเนินกิจการ สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน และข้อมูลที่จำเป็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพในการร่วมจัดการอาชีวศึกษา หากผลการวิเคราะห์ออกมาว่าเกิดความคุ้มค่าในการจัดการอาชีวศึกษาให้ดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน ขั้นตอนต่าง ๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

ภาพประกอบ 6 แสดงวิธีศึกษาบริบทของสถานประกอบการ

จากนั้นได้ระบุให้สถานศึกษาแสดงข้อมูลความต้องการของผู้ว่าจ้างหรือองค์กรที่ต้องการจ้างแรงงานในตำแหน่งงานหรือมีสมรรถนะสอดคล้องกับผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ขอเปิดสอน รวมข้อมูลความต้องการของสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา และเน้นย้ำให้สถานศึกษาคำนึงถึงความสอดคล้องกันระหว่างบริบทของสถานประกอบการกับบริบทของสาขาวิชา

และความสามารถในการร่วมจัดการอาชีวศึกษาของสถานประกอบการ พร้อมนำเสนอตัวอย่างการจัดทำข้อมูล

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ อธิบายให้ผู้รู้มือได้ทราบเกี่ยวกับการพิจารณาในประเด็นนี้ว่า ผู้ตรวจสอบจะพิจารณาจากคุณสมบัติของสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษากับสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน เพื่อให้สามารถเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เหมาะสม นอกจากนี้ ควรมีข้อมูลความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการทั้งที่เข้าร่วมและในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อยืนยันถึงความจำเป็นและความเหมาะสมในการผลิตกำลังคนในสาขาดังกล่าว

นอกจากนี้คู่มือยังได้กำหนดข้อแนะนำและข้อควรระวังเพื่อให้ผู้รู้มือได้ตระหนักถึงการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

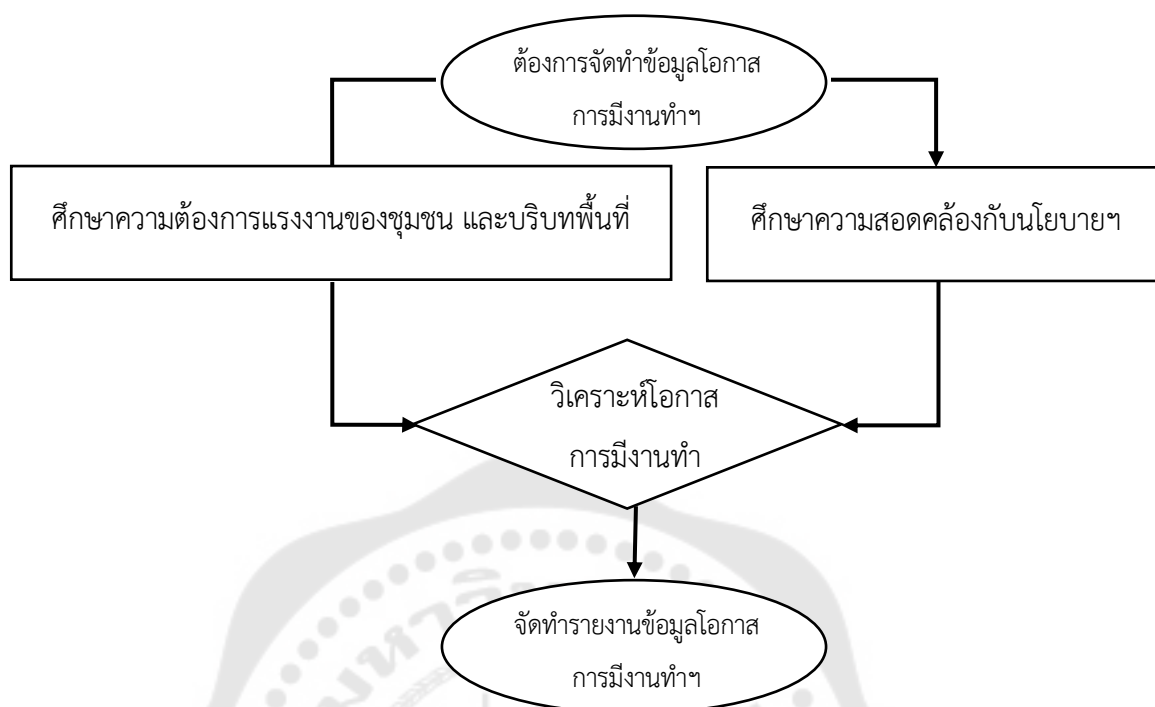
ข้อแนะนำ สถานศึกษาต้องศึกษาหลักสูตรและบริบทของสถานประกอบการให้ชัดเจน

ข้อควรระวัง ข้อมูลของสถานประกอบการกับสาขาวิชาไม่สอดคล้องกัน

2. ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ

สภาพปัญหาในหัวข้อนี้คือ การที่สถานศึกษาบางแห่งขาดการศึกษาข้อมูลบริบทพื้นที่ จึงไม่มีข้อมูลดังกล่าวปรากฏในเอกสารการขออนุมัติเปิดสอน หรือปรากฏข้อมูลที่ไม่แสดงให้เห็นถึงข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ คู่มือฉบับนี้แก้ไขปัญหานี้ในประเด็นนี้ดังนี้

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสารได้อธิบายวิธีการเขียนข้อมูล ว่าต้องระบุบริบทของพื้นที่ การคาดการณ์ความต้องการแรงงานของชุมชนในอนาคต ทักษะที่ชุมชนต้องการในอนาคต จนถึงความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ แล้วจึงเชื่อมโยงไปถึงสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน พร้อมระบุผลเสียหากไม่ได้จัดการเรียนการสอนสาขาวิชานั้น นอกจากนี้คู่มือยังได้นำเสนอแผนภาพการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

ภาพประกอบ 7 วิธีการจัดทำข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการแรงงานในชุมชนท้องถิ่น
ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้ในตอนี่ 4 ยังได้ระบุถึงเกณฑ์ที่ผู้ตรวจใช้ในการตรวจสอบ โดยระบุรายละเอียด การพิจารณาดังนี้ การพิจารณาข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงโอกาสการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่นความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนา สังคมและประเทศ และที่สำคัญที่สุดคือข้อมูลดังกล่าวต้องสอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน พร้อมระบุข้อแนะนำและข้อควรระวังดังนี้ ข้อแนะนำ สถานศึกษาต้องศึกษาบริบทของพื้นที่ก่อน จากนั้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่ชุมชนในพื้นที่จำเป็นต้องมีผู้มีความรู้ความสามารถตรงตามสาขาวิชา ที่ขออนุมัติเปิดสอนรวมถึงผลเสียหากไม่ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชานั้น และข้อควรระวัง สถานศึกษาไม่ได้ศึกษาข้อมูลบริบทพื้นที่

นอกจากนี้คู่มือยังได้กำหนดข้อแนะนำและข้อควรระวังเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ตระหนักถึงการ จัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

ข้อแนะนำ สถานศึกษาต้องศึกษาบริบทของพื้นที่ก่อน จากนั้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่ ชุมชนในพื้นที่จำเป็นต้องมีผู้มีความรู้ความสามารถตรงตามสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอนรวมถึงผลเสีย หากไม่ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชานั้น

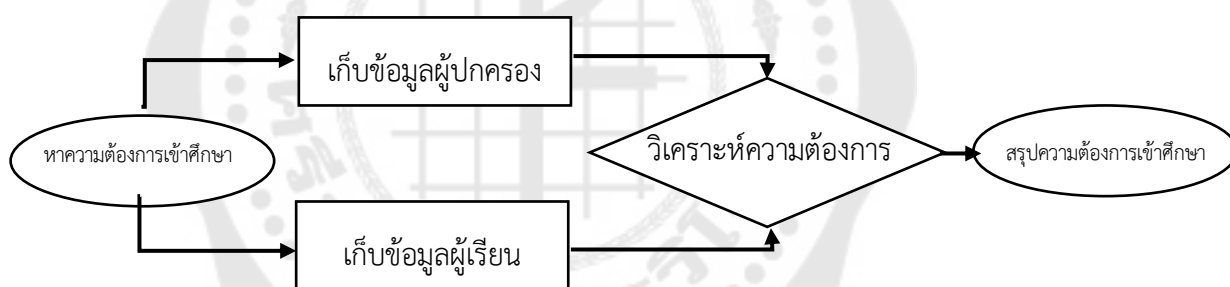
ข้อควรระวัง ขาดการศึกษาข้อมูลบริบทพื้นที่

3. ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน และข้อมูลการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน

สภาพปัญหาในหัวข้อนี้คือ สถานศึกษาบางแห่งเก็บข้อมูลจากผู้เรียนเป็นหลัก ส่งผลให้ข้อมูลมีความไม่คงที่สูง เนื่องจากความสนใจของผู้เรียนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกระแส ความนิยม หรือปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ๆ ส่งผลให้ข้อมูลที่ได้อาจไม่มีเสถียรภาพเพียงพอสำหรับการวางแผนเปิดสอนหลักสูตรในระยะยาว

คู่มือฉบับนี้แก้ไขปัญหานั้นประเด็นนี้ดังนี้

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร คู่มือได้อธิบายว่าให้แยกประเด็นการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน และ 2) ข้อมูลการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน โดยการจัดทำข้อมูลในส่วนความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน ได้นำเสนอแผนภาพการทำงานดังนี้

ภาพประกอบ 8 วิธีการเก็บข้อมูลผู้สนใจเข้าศึกษาในหลักสูตรที่เปิดสอน

โดยคู่มือได้อธิบายขั้นตอนในส่วนนี้ให้ผู้ใช้คู่มือได้เข้าใจว่า การสำรวจความต้องการเข้าศึกษาในหลักสูตรหากอาศัยข้อมูลจากผู้เรียนเพียงอย่างเดียว อาจก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนหรือความไม่แน่นอนสูง ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ควรมีการเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองควบคู่กันไป เนื่องจากผู้ปกครองมักมีบทบาทในการตัดสินใจด้านการศึกษาของบุตรหลาน และสามารถให้มุมมองที่มีเสถียรภาพมากกว่า พร้อมแสดงตัวอย่างการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้

ในส่วนของการจัดทำข้อมูลการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น คู่มืออธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ว่า เพื่อให้ทราบถึงช่องทางการศึกษาต่อของผู้เรียนสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน เนื่องจากแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนไม่ได้กำหนดรูปแบบการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้อย่างชัดเจน คู่มือฉบับนี้จึงได้นำเสนอตัวอย่างการจัดทำข้อมูล

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ คู่มือได้แสดงให้เห็นถึงหลักเกณฑ์การพิจารณาจากผู้ตรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนว่า มีรายละเอียดการพิจารณาในส่วนของคุณวุฒิที่นำเสนอมีความสมเหตุสมผล เกิดขึ้นได้จริง

นอกจากนี้คู่มือยังได้กำหนดข้อแนะนำและข้อควรระวังเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ตระหนักถึงการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

ข้อแนะนำ สถานศึกษา ควรเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองร่วมด้วย

ข้อควรระวัง การเก็บข้อมูลจากผู้เรียนเป็นหลัก จึงเกิดความไม่คงที่ของข้อมูลสูง

โครงการขออนุมัติเปิดสอน

1. ชื่อโครงการ

จากการศึกษาวิจัยไม่พบปัญหาที่เกิดขึ้นในข้อนี้ เนื่องจากแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนได้กำหนดวิธีการจัดทำข้อมูลไว้อย่างชัดเจน และเป็นหัวข้อที่ไม่มีความซับซ้อน แต่เพื่อป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดในการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ คู่มือจึงได้แนะนำให้ผู้ใช้คู่มือตั้งชื่อโครงการว่า “โครงการขออนุมัติเปิดสอน”

2. ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน

สภาพปัญหาในข้อนี้คือการพิมพ์ชื่อหลักสูตรผิด หรือเขียนไม่ครบถ้วนตามรูปแบบที่กำหนด ซึ่งส่งผลให้เอกสารไม่มีความถูกต้องตามมาตรฐาน ทำให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาอนุมัติ และอาจต้องมีการแก้ไขหรือส่งเอกสารใหม่ คู่มือได้แก้ไขปัญหาดังนี้

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร ได้นำเสนอตัวอย่างการเขียนชื่อหลักสูตรที่ถูกต้อง พร้อมแสดงช่องทางการเข้าถึงหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ประกาศเอาไว้ วิธีการนำข้อมูลชื่อหลักสูตรมาเขียนให้ถูกต้องตามที่แนวปฏิบัติฯ ได้กำหนดไว้ และระบุตัวอย่างของการผิดพลาดที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งไว้ด้วย

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ ได้ระบุประเด็นในการพิจารณาของผู้ตรวจว่า ผู้ตรวจพิจารณาชื่อหลักสูตร ปีพุทธศักราช ชื่อประเภทวิชา และชื่อสาขาวิชา

นอกจากนี้คู่มือยังได้กำหนดข้อแนะนำและข้อควรระวังเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ตระหนักถึงการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาควรตรวจสอบการเขียนชื่อหลักสูตร ประเภทวิชา กลุ่มอาชีพ และสาขาวิชาให้ถูกต้องตามที่หลักสูตรระบุไว้

ข้อควรระวัง การพิมพ์ผิด หรือ การใช้ตัวย่อ ปวส. หรือ พ.ศ. ซึ่งไม่ตรงตามชื่อที่ระบุในหลักสูตร

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

จากการวิจัยไม่พบปัญหาในข้อนี้ เนื่องจากแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนได้กำหนดวิธีการจัดทำข้อมูลไว้อย่างชัดเจน และเป็นหัวข้อที่ไม่มีความซับซ้อน แต่เพื่อป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดในการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ คู่มือจึงได้แสดงตัวอย่างในการระบุข้อมูล

นอกจากนี้คู่มือยังได้กำหนดข้อเสนอแนะและข้อควรระวังเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ตระหนักถึงการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ ควรระบุผู้รับผิดชอบเป็นแผนกวิชาภายในสถานศึกษา และสถานศึกษา

ข้อควรระวัง ไม่ควรระบุแต่เพียงชื่อสถานศึกษาเท่านั้น

4. ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล

สภาพปัญหาในข้อนี้คือผู้ปฏิบัติงานขาดความเข้าใจในการจัดทำข้อมูลหรือจัดทำข้อมูลที่ไม่สามารถสะท้อนถึงความสำคัญและสภาพปัญหา อันเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เกิดความจำเป็นต่อการเสนอขอเปิดสอนสาขาวิชา คู่มือได้แก้ปัญหาดังนี้

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร ได้อธิบายวิธีการจัดทำข้อมูลให้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่ต้องจัดการเรียนการสอนสาขาวิชา พร้อมแสดงแผนภาพการจัดทำข้อมูลประกอบ และเขียนอธิบายท้ายภาพให้ผู้ใช้คู่มือเข้าใจว่า การจัดทำข้อมูลควรเริ่มจากการแสดงให้เห็นถึงหลักการหรือเหตุผลที่ต้องเปิดสอนสาขาวิชานี้ ความต้องการแรงงาน ความต้องการทักษะ รวมถึงความต้องการเข้าเรียนของผู้เรียน จากนั้นสรุปให้เห็นถึงความสำคัญจำเป็นที่ส่งผลให้ต้องเปิดสอนในสาขาวิชา

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ ได้ระบุประเด็นในการพิจารณาของผู้ตรวจว่าผู้ตรวจพิจารณาจากการแสดงให้เห็นถึงหลักการและเหตุผลความจำเป็นหรือปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น หากไม่ได้จัดการเรียนการสอนสาขาวิชา การแสดงถึงข้อมูลความต้องการแรงงานในสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน ทั้งในมิติของสถานประกอบการในภาคอุตสาหกรรมหรือภาคชุมชน ที่เชื่อมโยงถึงนโยบายหรือทิศทางการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน

นอกจากนี้คู่มือยังได้กำหนดข้อเสนอแนะและข้อควรระวังเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ตระหนักถึงการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาควรระบุให้เห็นว่าต้องทำโครงการนี้เพราะอะไร เกิดปัญหาอะไรที่ส่งผลให้สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนสาขาวิชานี้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดังกล่าว มักจะเขียนเป็นย่อหน้า และไม่ยาวจนเกินไป ตรงประเด็น เน้นปัญหาให้ถูกจุด กระชับ เข้าใจง่าย ไม่นำข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องมาใส่มากนัก เนื้อเรื่องต้องมีความสัมพันธ์กัน และแบ่งตอนได้อย่างเหมาะสม

ข้อควรระวัง ต้องระบุข้อมูลให้เห็นถึงความสำคัญจำเป็น หรือสภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบหากไม่ได้จัดการเรียนการสอนสาขาวิชานั้น

5. วัตถุประสงค์ของโครงการ

สภาพปัญหาในข้อนี้คือ ผู้ปฏิบัติไม่เข้าใจหลักการและวิธีการเขียนวัตถุประสงค์ให้ถูกต้อง ซึ่งส่งผลให้เอกสารไม่มีความถูกต้องตามมาตรฐาน ทำให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาอนุมัติ และอาจต้องมีการแก้ไขหรือส่งเอกสารใหม่ คู่มือได้แก้ปัญหาดังนี้

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร ในส่วนนี้ คู่มือได้อธิบายแนวทางการเขียนวัตถุประสงค์ให้ถูกต้องตามหลัก SMART ซึ่งเป็นหลักการที่ใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ความชัดเจนและเฉพาะเจาะจง (Specific) ความสามารถในการวัดผลได้ (Measurable) ความเป็นไปได้ (Achievable) ความสอดคล้องกับเป้าหมายหรือเหตุผลของการดำเนินงาน (Relevant) และการกำหนดกรอบเวลาในการดำเนินการ (Time-bound) พร้อมทั้งมีการยกตัวอย่างวัตถุประสงค์ที่เขียนอย่างถูกต้องเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ใช้งานสามารถนำไปปรับใช้ได้เหมาะสมและเป็นรูปธรรม

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ ผู้ตรวจเอกสารจะพิจารณาจากความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ความสามารถในการปฏิบัติได้จริง และการวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการมีกรอบระยะเวลาดำเนินการที่ชัดเจน อีกทั้งยังต้องสอดคล้องกับความสำคัญของปัญหา หรือหลักการ และเหตุผลที่เสนอไว้ เพื่อให้มั่นใจว่าหลักสูตรที่ขอเปิดมีความเหมาะสมและสามารถตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้คู่มือยังได้กำหนดข้อแนะนำและข้อควรระวังเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ตระหนักถึงการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

ข้อแนะนำ วัตถุประสงค์เป็นข้อความที่แสดงถึงความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ของโครงการให้ปรากฏผลเป็นรูปธรรม สถานศึกษาต้องเขียนให้ชัดเจน ไม่คลุมเครือ สามารถวัดและประเมินผลได้ โดยโครงการหนึ่งๆ อาจมีวัตถุประสงค์มากกว่า 1 ข้อ แต่ไม่ควรเกิน 3 ข้อ หากสถานศึกษาเขียนวัตถุประสงค์ไว้มากข้อ จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติมองภาพไม่ชัด และอาจดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ยาก ทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นถึงความสำคัญ สภาพปัญหาที่ส่งผลให้จะขอเปิดสอนสาขาวิชา

ข้อควรระวัง สถานศึกษาต้องเข้าใจวิธีการเขียนวัตถุประสงค์

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สภาพปัญหาในข้อนี้คือผู้ปฏิบัติจัดทำข้อมูลผลที่คาดว่าจะได้รับไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่งผลให้ข้อมูลที่นำเสนอในโครงการไม่สอดคล้องหรือไม่ไปในทิศทางเดียวกัน คู่มือได้แก้ปัญหาดังนี้

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร ในส่วนนี้คู่มือได้เสนอแนวทางให้สถานศึกษาพิจารณาวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นลำดับแรก เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดผลที่คาดว่าจะได้รับ โดยผลลัพธ์ที่ระบุต้องมีความเชื่อมโยงอย่างชัดเจนกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมถึงระบุผู้ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสะท้อนถึงการต่อยอดจากวัตถุประสงค์สู่ผลสัมฤทธิ์ของโครงการอย่างมีทิศทาง พร้อมแสดงตัวอย่างในการเขียนผลที่คาดว่าจะได้รับที่ถูกต้อง

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ ได้ระบุประเด็นในการพิจารณาของผู้ตรวจว่า พิจารณาจากการแสดงให้เห็นถึงผลกระทบในทางที่ดีที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม พร้อมระบุผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ ได้รับประโยชน์อย่างไรทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งไม่ควรคัดลอกวัตถุประสงค์มาใส่ในข้อนี้

นอกจากนี้คู่มือยังได้กำหนดข้อแนะนำและข้อควรระวังเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ตระหนักถึงการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ การเขียนผลที่คาดว่าจะได้รับเป็นการบอกถึงว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการ จะเกิดผลในทางที่ดีทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยระบุให้ชัดเจนว่าใครเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการบ้าง ได้รับประโยชน์อย่างไร ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ

ข้อควรระวัง ต้องเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

7. กำหนดการเปิดสอน

สภาพปัญหาในข้อนี้คือผู้ปฏิบัติระบุกำหนดการเปิดสอนไม่สอดคล้องกับวันที่ส่งเอกสารขออนุมัติเปิดสอน กล่าวคือระยะเวลาที่ต้องการเริ่มเปิดสอนที่กำหนดไม่อยู่ในขอบเขตของความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ส่งผลให้โครงการขออนุมัติเปิดสอนเกิดความไม่น่าเชื่อถือ โดยคู่มือได้แก้ไขปัญหาดังนี้

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร แสดงตัวอย่างในการระบุข้อมูลในส่วนนี้

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ ให้ระบุระยะเวลาที่ต้องการเริ่มจัดการเรียนการสอนโดยต้องสอดคล้องกับระยะเวลาที่จัดส่งเอกสาร

นอกจากนี้คู่มือยังได้กำหนดข้อเสนอแนะและข้อควรระวังเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ตระหนักถึงการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาต้องได้รับการอนุมัติให้เปิดสอนสาขาวิชาก่อนที่จะจัดการเรียนการสอนสาขาดังกล่าวได้ เพราะฉะนั้นเวลาของการกำหนดการเปิดสอนต้องเกิดขึ้นหลังจากวันที่ส่งเอกสารขออนุมัติเปิดสอน

ข้อควรระวัง ต้องระบุระยะเวลาที่จะเริ่มเปิดสอน

8. ครูผู้สอน

สภาพปัญหาในข้อนี้คือมีการระบุครูผู้สอนที่มีคุณสมบัติไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่จะเปิดสอน อีกทั้งผู้ปฏิบัติบางรายยังไม่เข้าใจแนวทางการกรอกข้อมูลในกรณีครูจากสาขาอื่น การระบุจำนวนครูผู้สอนก็ยังไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะรับเข้าเรียน อีกทั้งยังสะท้อนปัญหาว่าหลักเกณฑ์ในการระบุข้อมูลครูผู้สอนยังไม่มี ความชัดเจนเพียงพอ ซึ่งข้อมูลครูผู้สอนในโครงการขออนุมัติเปิดสอนถือเป็นส่วนสำคัญที่ต้องคำนึงถึง เนื่องจากเป็นองค์ประกอบหลักในการจัดการเรียนการสอน โดยคู่มือได้แก้ไขปัญหาดังนี้

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร ในส่วนนี้คู่มือได้ระบุให้ผู้ใช้คู่มือคำนึงถึงคุณวุฒิทางการศึกษาที่ตรงหรือสอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน จำนวนครูผู้สอนต้องสอดคล้องกับประมาณการการรับนักเรียน/นักศึกษา รวมถึงการใส่ข้อมูลครูผู้สอนให้ครบทุกรายวิชาที่มีในหลักสูตร ทั้งครูผู้สอนหมวดสมรรถนะแกนกลางและสมรรถนะวิชาชีพ พร้อมแสดงตัวอย่างการจัดทำข้อมูลทั้งในส่วนของคุณครูประจำหลักสูตร อาจารย์พิเศษ/ผู้ทรงคุณวุฒิ และครูผู้สอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ คู่มือได้กำหนดเกณฑ์การตรวจสอบของผู้ตรวจไว้อย่างชัดเจนว่า สถานศึกษาต้องมีครูประจำหลักสูตรอย่างน้อย 2 คน ซึ่งต้องมีวุฒิการศึกษา หรือสาขาวิชาเอกที่ตรงกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน หรือมีประสบการณ์การสอนในสาขานั้นไม่น้อยกว่า 5 ปี เพื่อเป็นหลักประกันด้านคุณภาพและความพร้อมของการจัดการเรียนการสอน

นอกจากนี้คู่มือยังได้กำหนดข้อแนะนำและข้อควรระวังเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ตระหนักถึงการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

ข้อแนะนำ ครูผู้สอนประจำหลักสูตรอย่างน้อย 2 คนมีวุฒิการศึกษา/สาขาวิชาเอก หรือประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี ที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน และต้องใส่ข้อมูลครูผู้สอนต้องใส่ให้ครบทุกรายวิชาที่มีในหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอนรายวิชาสมรรถนะแกนกลาง และครูผู้สอนรายวิชาสมรรถนะวิชาชีพ

ข้อควรระวัง จำนวนครูผู้สอนต้องสอดคล้องกับสาขาวิชา มีเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนและจำนวนนักเรียนหรือนักศึกษาที่กำหนดไว้

9. จำนวนนักเรียน/นักศึกษา

สภาพปัญหาในข้อนี้ คือ ผู้ปฏิบัติงานบางรายยังขาดความเข้าใจในวิธีการกรอกข้อมูลตามตารางที่กำหนด ส่งผลให้การจัดทำเอกสารไม่เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ยังมีการระบุจำนวนผู้เรียนที่คาดว่าจะเข้าศึกษาในหลักสูตรไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงหรือศักยภาพของสถานศึกษา โดยคู่มือได้แก้ไขปัญหาดังนี้

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร ในส่วนนี้คู่มือได้ระบุให้จัดทำข้อมูลโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนการรับนักเรียน/นักศึกษาที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นและเชื่อมโยงกับข้อมูลจากการเก็บความต้องการเข้าเรียนในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน พร้อมอธิบายวิธีจัดทำข้อมูลทั้งในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พร้อมแสดงตัวอย่างการ

กรองข้อมูลหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เนื่องจากมีระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ คู่มือได้แสดงให้เห็นว่าผู้ตรวจพิจารณาจากจำนวนผู้เรียนที่รับในแต่ละปีการศึกษา ความสอดคล้องของข้อมูลในแต่ละปี รวมถึงผู้สำเร็จการศึกษาด้วย

ข้อเสนอแนะ ให้สถานศึกษาเขียนให้สอดคล้องกับแผนการรับนักเรียนที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น แล้วจึงนำมาเขียนแยกเป็นรายปีซึ่งกำหนดว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพใช้เวลาเรียน 3 ปี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ใช้เวลาเรียน 2 ปี นั้นแสดงให้เห็นว่าหากสถานศึกษาขอเปิดระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในปีที่ 3 จะมีผู้เรียนเป็น 3 เท่าของปีแรก และปีที่ 4 กับปีที่ 5 จะมีผู้เรียนเท่ากับปีที่ 3 เนื่องจากผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาเมื่อเรียนครบ 3 ปี เช่นเดียวกันกับในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผู้เรียนในปีที่ 2 จะเป็น 2 เท่าของปีแรก และปีที่ 3,4,5 จะมีจำนวนเท่ากับปีที่ 2 เนื่องจากระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาเมื่อเรียนครบ 2 ปี

ข้อควรระวัง จำนวนผู้เรียนในแต่ละชั้นปีต้องสอดคล้องกัน และสามารถเกิดขึ้นได้จริง สอดคล้องกับข้อมูลความต้องการเข้าเรียนในสาขาวิชาที่เปิดสอน

10. ทรัพยากรประกอบการเรียนรู้

สภาพปัญหาในข้อนี้คือ การจัดทำข้อมูลทรัพยากรประกอบการเรียนรู้ในกระบวนการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรอาชีวศึกษา ยังประสบปัญหาความไม่สอดคล้องกับมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดไว้ ตลอดจนไม่สอดคล้องกับรายวิชาในหลักสูตรที่เสนอขออนุมัติ ส่งผลให้การประเมินความพร้อมของสถานศึกษาขาดความชัดเจนและอาจไม่สามารถสะท้อนถึงความพร้อมที่แท้จริงได้ นอกจากนี้ แนวทางหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการระบุรายละเอียดของทรัพยากรประกอบการเรียนรู้ยังไม่ครอบคลุมและชัดเจนเพียงพอ จึงเป็นอุปสรรคต่อการจัดทำข้อมูลอย่างถูกต้องและเป็นระบบ โดยคู่มือได้แก้ปัญหาดังนี้

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร ได้เน้นย้ำให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน พร้อมแสดงวิธีการเข้าถึงรายการมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน ในเว็บไซต์ของสำนักงานมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ พร้อมแนะนำวิธีการจัดทำข้อมูลและแสดงตัวอย่างการระบุข้อมูลตามตารางที่กำหนดไว้ทั้งในส่วนของอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ประกอบการสอน

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ ความสอดคล้องระหว่างทรัพยากรประกอบการสอนกับจำนวนผู้เรียน มาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด และความเหมาะสมของทรัพยากรกับรายวิชาในหลักสูตรที่เสนอขออนุมัติเปิดสอน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีบทบาทสำคัญต่อการประเมินความพร้อมของสถานศึกษาและการรับรองคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษา

นอกจากนี้คู่มือยังได้กำหนดข้อแนะนำและข้อควรระวังเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ตระหนักถึงการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

ข้อแนะนำ ได้อธิบายว่า สถานศึกษาควรดำเนินการศึกษามาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานประจำสาขาวิชา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดไว้เป็นแนวทาง เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการสำรวจและประเมินความพร้อมด้านทรัพยากรสำหรับการจัดการเรียนการสอน

ข้อควรระวัง ข้อมูลไม่สอดคล้องตามมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน จำนวนผู้เรียน และรายวิชาในหลักสูตร

11. แผนงบประมาณรายจ่าย

สภาพปัญหาในข้อนี้คือ ผู้ปฏิบัติงานบางรายยังขาดความเข้าใจในการจัดทำแผนงบประมาณรายจ่าย ส่งผลให้การนำเสนอข้อมูลไม่เป็นระบบ โดยเฉพาะการไม่จำแนกรายละเอียดตามหมวดรายจ่ายที่เหมาะสม ซึ่งอาจก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการวางแผนและการบริหารงบประมาณ ตลอดจนกระทบต่อความถูกต้องและความโปร่งใสในการพิจารณาอนุมัติแผนงบประมาณดังกล่าว โดยคู่มือได้แก้ปัญหาดังนี้

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร ได้อธิบายถึงการประมาณการค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน ควรดำเนินการอย่างรอบคอบและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง โดยพิจารณาจากจำนวนผู้เรียนที่คาดว่าจะรับเข้า และวิเคราะห์บนพื้นฐานของข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในอดีต ประกอบกับนโยบายและแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อให้การวางแผนด้านงบประมาณมีความเหมาะสม โปร่งใส และสามารถรองรับการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมแสดงตัวอย่างการจัดทำข้อมูล

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจ คู่มือได้แสดงให้เห็นว่าผู้ตรวจพิจารณาประเด็นดังนี้

งบบุคลากร พิจารณาจาก การระบุค่าจ้างชั่วคราว (ครูจ้างสอน) และหรือค่าตอบแทนพนักงานราชการ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน

งบดำเนินงาน พิจารณาจาก ระบุค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภคเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน

งบลงทุน พิจารณาจาก ระบุค่าครุภัณฑ์และหรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัว พิจารณาจาก คำนวณจากยอดรวมงบประมาณในแต่ละปีการศึกษาแล้ว นำมาหารด้วยจำนวนนักเรียน/นักศึกษาทั้งหมดในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน

นอกจากนี้คู่มือยังได้กำหนดข้อแนะนำและข้อควรระวังเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ตระหนักถึงการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

ข้อแนะนำ การระบุงบประมาณรายจ่ายต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง สอดคล้องกับจำนวนผู้เรียนที่คาดว่าจะเข้าเรียน แผนการรับนักเรียนของสถานศึกษา และกรอบวงเงินงบประมาณในแต่ละปีงบประมาณ

ข้อควรระวัง สถานศึกษาต้องแยกหมวดรายจ่ายให้ครบตามที่แบบฟอร์มกำหนดไว้

12. ความร่วมมือกับสถานประกอบการ

สภาพปัญหาในข้อนี้คือ การระบุสถานประกอบการที่ใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพยังพบปัญหาความไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน อีกทั้งยังไม่มีการระบุจำนวนผู้เรียนที่สถานศึกษาคาดว่าจะส่งเข้ารับการฝึกงานอย่างชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลต่อการประเมินความพร้อมและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ในด้านภาคปฏิบัติ และไม่สามารถสะท้อนถึงศักยภาพของสถานศึกษาด้านการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้อย่างครบถ้วน โดยคู่มือได้แก้ปัญหาดังนี้

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร คู่มือได้ให้แนวทางแก่ผู้ปฏิบัติในการจัดทำข้อมูล โดยเน้นย้ำให้ระบุรายละเอียดให้สอดคล้องกับรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน พร้อมทั้งกำหนดให้มีการระบุจำนวนผู้เรียนที่สถานประกอบการแต่ละแห่งสามารถรองรับเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดเตรียมข้อมูลมีความครบถ้วน น่าเชื่อถือ และเอื้อต่อการประเมินความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ พร้อมแสดงตัวอย่างการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา คู่มือได้แสดงให้เห็นถึงแนวทางและประเด็นที่ผู้ตรวจใช้ประกอบการพิจารณา ได้แก่ ความชัดเจนของชื่อสถานประกอบการ ลักษณะการดำเนินงานของ

กิจการ ที่ตั้งหรือสถานที่ตั้งของสถานประกอบการ ตลอดจนจำนวนผู้เรียนที่สามารถรับเข้าฝึกงาน หรือฝึกอาชีพได้ในแต่ละปีการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อประเมินความเหมาะสมและความพร้อมของสถานประกอบการในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ด้านภาคปฏิบัติของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้คู่มือยังได้กำหนดข้อแนะนำและข้อควรระวังเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ตระหนักถึงการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

ข้อแนะนำ การเขียนต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง ผู้เรียนที่คาดว่าจะได้รับ แผนการรับนักเรียน และงบประมาณของแต่ละปีงบประมาณต้องสอดคล้องกัน

ข้อควรระวัง สถานศึกษาต้องแยกหมวดรายจ่ายให้ครบตามที่แบบฟอร์มกำหนดไว้

13. ตัวอย่างแผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร

สภาพปัญหาในข้อนี้คือ ผู้ปฏิบัติบางรายยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรอย่างถ่องแท้ ส่งผลให้การจัดรายวิชาในแผนการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตร อาทิ การจัดตารางรายวิชาหรือการจัดสรรหน่วยกิตในแต่ละภาคเรียนที่เกินขอบเขตที่เหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสมดุลของการเรียนการสอน ตลอดจนคุณภาพของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยคู่มือได้แก้ปัญหาดังนี้

ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร คู่มือได้กำหนดแนวทางให้แก่ผู้ปฏิบัติในการจัดทำตัวอย่างแผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร โดยเน้นให้คำนึงถึงเกณฑ์การใช้หลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร ลำดับความยากง่ายของรายวิชา ตลอดจนการจัดวางรายวิชาให้เหมาะสมทั้งในเชิงลำดับก่อน-หลัง และความต่อเนื่องของการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้รายปี เพื่อให้การจัดแผนการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะตามลำดับขั้นอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมแสดงตัวอย่างแผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาพืชศาสตร์ เนื่องจากเป็นหนึ่งในสาขาวิชาที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเกษตรกรรมให้ผู้ใช้คู่มือได้เห็นถึงการจัดแผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรที่มีความถูกต้องตามหลักการ

ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา คู่มือได้แสดงแนวทางและประเด็นสำคัญที่ผู้ตรวจใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความถูกต้องของแผนการเรียนรู้ โดยเน้นว่าการจัดทำแผนการเรียนรู้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร และต้องสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน ทั้งในด้านลำดับรายวิชา จำนวนหน่วยกิต และการกระจายรายวิชาในแต่ละภาคเรียน เพื่อให้การจัดการ

เรียนการสอนมีความเป็นระบบ และสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้คู่มือยังได้กำหนดข้อแนะนำและข้อควรระวังเพื่อให้ผู้ใช้คู่มือได้ตระหนักถึงการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ดังนี้

ข้อแนะนำ ควรศึกษาหลักสูตรให้ครบทุกส่วน

ข้อควรระวัง ต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร การลำดับความยากง่ายของรายวิชา การจัดวางรายวิชาก่อนหลัง จำนวนรายวิชาในแต่ละเทอมต้องไม่มากหรือน้อยเกินไป และคำนึงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้รายปี

การหาคุณภาพของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

คุณภาพของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ประกอบไปด้วยความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้อง โดยสอบถามจากผู้ใช้งานจริงในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจำนวน 5 ท่าน ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 5 คน ได้ผลดังนี้

ตาราง 5 คุณภาพของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

คุณภาพของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพของคู่มือ
1. ด้านความเป็นไปได้	4.93	0.15	
1.1 สามารถทำความเข้าใจได้ ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน	4.8	0.45	มากที่สุด
1.2 สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนและดำเนินงานขออนุมัติเปิดสอนได้จริง	5	0	มากที่สุด
1.3 สามารถนำคู่มือไปปรับใช้ในบริบทที่แตกต่างกันของสถานศึกษา	5	0	มากที่สุด
2. ด้านความเป็นประโยชน์	5	0	
2.1 มีประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการขออนุมัติเปิดสอนสาขาวิชาใหม่	5	0	มากที่สุด
2.2 ช่วยให้ออกเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนได้มี	5	0	มากที่สุด

คุณภาพของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการ อาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ คุณภาพ ของคู่มือ
ประสิทธิภาพมากขึ้น			
2.3 ช่วยลดข้อผิดพลาดในการดำเนินงานขออนุมัติเปิดสอน	5	0	มากที่สุด
3. ความเหมาะสม	4.93	0.15	
3.1 มีเนื้อหาที่ครอบคลุมกระบวนการขออนุมัติเปิดสอน ตามที่ สอศ. กำหนด	5	0	มากที่สุด
3.2 ลำดับขั้นตอนของการนำเสนอเข้าใจง่าย	5	0	มากที่สุด
3.3 การนำเสนอภาพประกอบ และตัวอย่างช่วยให้เข้าใจง่าย ยิ่งขึ้น	4.8	0.45	มากที่สุด
4. ความถูกต้อง ตอนที่ 1 นิยามศัพท์	4.93	0.15	
4.1 เนื้อหาที่ปรากฏในคู่มือมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ	5	0	มากที่สุด
4.2 ภาษาและคำที่ใช้ในคู่มือสื่อความหมายได้ถูกต้อง ไม่ คลาดเคลื่อน	5	0	มากที่สุด
4.3 คู่มือไม่มีข้อมูลที่ขัดแย้งกับระเบียบที่ สอศ. กำหนด	4.8	0.45	มากที่สุด
5. ความถูกต้อง ตอนที่ 2 กระบวนการ	4.93	0.15	
5.1 เนื้อหาที่ปรากฏในคู่มือมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ	5	0	มากที่สุด
5.2 ภาษาและคำที่ใช้ในคู่มือสื่อความหมายได้ถูกต้อง ไม่ คลาดเคลื่อน	5	0	มากที่สุด
5.3 คู่มือไม่มีข้อมูลที่ขัดแย้งกับระเบียบที่ สอศ. กำหนด	4.8	0.45	มากที่สุด
6. ความถูกต้อง ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร	4.93	0.15	
6.1 เนื้อหาที่ปรากฏในคู่มือมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ	5	0	มากที่สุด
6.2 ภาษาและคำที่ใช้ในคู่มือสื่อความหมายได้ถูกต้อง ไม่ คลาดเคลื่อน	5	0	มากที่สุด
6.3 คู่มือไม่มีข้อมูลที่ขัดแย้งกับระเบียบที่ สอศ. กำหนด	4.8	0.45	มากที่สุด
7. ความถูกต้อง ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ	4.93	0.15	
7.1 เนื้อหาที่ปรากฏในคู่มือมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ	5	0	มากที่สุด
7.2 ภาษาและคำที่ใช้ในคู่มือสื่อความหมายได้ถูกต้อง ไม่	5	0	มากที่สุด

คุณภาพของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการ อาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ คุณภาพ ของคู่มือ
คลาดเคลื่อน			
7.3 คู่มือไม่มีข้อมูลที่ขัดแย้งกับระเบียบที่ สอศ. กำหนด	4.8	0.45	มากที่สุด
8. ความถูกต้อง ตอนที่ 5 ตัวอย่างแบบฟอร์ม	4.93	0.15	
8.1 เนื้อหาที่ปรากฏในคู่มือนี้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ	5	0	มากที่สุด
8.2 ภาษาและคำที่ใช้ในคู่มือสื่อความหมายได้ถูกต้อง ไม่ คลาดเคลื่อน	5	0	มากที่สุด
8.3 คู่มือไม่มีข้อมูลที่ขัดแย้งกับระเบียบที่ สอศ. กำหนด	4.8	0.45	มากที่สุด
9. ความถูกต้องในภาพรวม	5	0	
9.1 มีการบรรยายวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ถูกต้อง	5	0	มากที่สุด
9.2 มีขั้นตอนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ สอศ. กำหนด	5	0	มากที่สุด
9.3 เนื้อหา มีความถูกต้อง	5	0	มากที่สุด
รวมคุณภาพของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการ อาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม	4.94	0.15	

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นคุณภาพของคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.15) โดยด้านที่มีคุณภาพของคู่มือฯ มากที่สุด ได้แก่ด้านความมีประโยชน์และด้านความถูกต้องในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0) ด้านที่มีค่าคุณภาพของคู่มือฯ น้อยที่สุดได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้องตอนที่ 1 นิยามศัพท์ ด้านความถูกต้องตอนที่ 2 กระบวนการ ด้านความถูกต้องตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร ด้านความถูกต้องตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ และด้านความถูกต้องตอนที่ 5 ตัวอย่างแบบฟอร์ม (ค่าเฉลี่ย 4.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.15)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม มีความมุ่งหมายประกอบไปด้วย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในกระบวนการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม และ 2) เพื่อพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ให้มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม จากการศึกษาสภาพปัญหาในระยะที่ 1 โดยการวิเคราะห์เอกสารการขออนุมัติเปิดสอนย้อนหลัง และการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า กระบวนการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรของสถานศึกษายังขาดความสอดคล้องตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดไว้ในหลายประเด็น ซึ่งปัญหาเหล่านั้นเกิดจากการที่ผู้ปฏิบัติขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำข้อมูล การเก็บข้อมูลยังไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การขาดทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูล การขาดทักษะในการจัดทำรายงานหรือโครงการ รวมไปถึงการวางแผนการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับกำหนดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติเปิดสอน ทำให้รายงานความจำเป็นและโครงการขออนุมัติเปิดสอนมีข้อผิดพลาดทั้งในด้านโครงสร้าง เนื้อหา ความครบถ้วน และความสอดคล้องตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลต่อความล่าช้าและการพิจารณาที่ไม่ผ่านเกณฑ์ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว งานวิจัยในระยะที่ 2 ได้ออกแบบและพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอน

2. การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม การพัฒนาคู่มือฯ เริ่มจากการสกัดสภาพปัญหาที่พบในระยะแรกมาวิเคราะห์ตามประเด็นของเอกสารการขออนุมัติเปิดสอน จากนั้นออกแบบคู่มือที่ครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นตามหัวข้อของเอกสารที่ต้องใช้ในการขออนุมัติเปิดสอน ประกอบด้วย รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน โครงการขออนุมัติเปิดสอน ตัวอย่างแผนการเรียน และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในด้านภาษา โครงสร้าง และรูปแบบการนำเสนอ จากนั้นจึงปรับปรุงคู่มือตามคำแนะนำและจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) กับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ตรงในการตรวจสอบการขออนุมัติเปิดสอน อาทิ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และนักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของคู่มือที่พัฒนา ผลจากการประชุมกลุ่มย่อยโดยสรุปพบว่า คู่มือมี

ความครบถ้วน ถูกต้อง เข้าใจง่าย มีโครงสร้างเป็นระบบ สามารถนำไปใช้ในกระบวนการจริงของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากนั้นผู้วิจัยได้นำคู่มือฉบับที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ปฏิบัติงานจริงในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จำนวน 5 คน เพื่อหาคุณภาพของคู่มือ ผลการประเมินคุณภาพแสดงให้เห็นว่าภาพรวมของคู่มืออยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.15) โดยด้านที่มีคุณภาพของคู่มือฯ มากที่สุด ได้แก่ด้านความมีประโยชน์และด้านความถูกต้องในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0) ด้านที่มีค่าคุณภาพของคู่มือฯ น้อยที่สุดได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้องตอนที่ 1 นิยามศัพท์ ด้านความถูกต้องตอนที่ 2 กระบวนการ ด้านความถูกต้องตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร ด้านความถูกต้องตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ และด้านความถูกต้องตอนที่ 5 ตัวอย่างแบบฟอร์ม (ค่าเฉลี่ย 4.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.15) ซึ่งต่างก็ให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า คู่มือมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้งานจริง เป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี มีความเหมาะสม และมีความถูกต้องของเนื้อหา กล่าวโดยสรุป การวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จทั้งในด้านการวิเคราะห์ปัญหาตามบริบทจริง และการพัฒนาเครื่องมือที่มีคุณภาพ ตอบสนองต่อความจำเป็นของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี และส่งเสริมให้กระบวนการขออนุมัติเปิดสอนดำเนินไปได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

1. สภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ผลการวิจัยฉบับนี้แสดงให้เห็นถึงปัญหาเชิงระบบในกระบวนการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่แสดงให้เห็นถึงการนำนโยบายที่กำหนดโดยส่วนกลางลงไปสู่การปฏิบัติงานจริงในระดับสถานศึกษา โดยเฉพาะในด้านการจัดทำข้อมูลความต้องการแรงงานในสถานประกอบการหรือชุมชนท้องถิ่น ถึงแม้ว่าแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนจะแสดงความต้องการของข้อมูลไว้แล้ว แต่ที่ผ่านมาสถานศึกษาบางแห่งยังนำเสนอข้อมูลไม่ตรงหรือไม่สอดคล้องกับที่แบบฟอร์มกำหนดไว้ ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้ถือเป็นประเด็นสำคัญที่จะตอบได้ว่าการผลิตกำลังแรงงานสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้แรงงานหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการแรงงานของสถานประกอบการมีการเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา การผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการจึงเป็นเรื่องที่มีความท้าทายอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (นิพล แก้วกาหลง, 2564) ที่กล่าวว่าจัดการอาชีวศึกษาให้มีความสำคัญต้องให้ความสำคัญกับสถานประกอบการที่มีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อผลิต

กำลังคนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และปัญหาด้านการเก็บข้อมูลที่ไม่มีคุณภาพเช่นข้อมูลความต้องการเข้าเรียนในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน คือการเก็บข้อมูลจากผู้เรียนเพียงด้านเดียว ซึ่งปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจเข้าเรียนของผู้เรียนคือผู้ปกครอง ทำให้ข้อมูลเกิดความคลาดเคลื่อน ส่งผลให้จำนวนผู้เรียนจริงไม่สอดคล้องกับที่นำเสนอในเอกสารขออนุมัติเปิดสอน สอดคล้องกับ (ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์, 2561) ที่ได้กล่าวว่าตัวแปรด้านผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากนี้สภาพปัญหาดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นถึงผลที่เกิดจากการบริหารนโยบายแบบบนลงล่าง (Top Down Theories of Implementation) ซึ่งทำให้ข้อมูลที่ใช้ตัดสินใจในการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนนั้นขาดมุมมองจากสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานที่ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ (ฐิตพล น้อยจาด, 2565) ที่กล่าวว่า วิธีการบริหารนโยบายแบบบนลงล่าง (Top Down Theories of Implementation) เป็นการเน้นความสำคัญไปที่ผู้มีบทบาทหน้าในการตัดสินใจ อาจส่งผลให้ขาดมุมมองของผู้ที่นำนโยบายไปใช้ นอกจากรูปแบบการบริหารนโยบายแล้ว ปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพของครูในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีก็อาจเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ส่งผลให้การจัดทำเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับ รายงานสภาพปัญหา ข้อเสนอแนะของสถานศึกษาในการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2565) ที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาการดำเนินงานของครู ภาระงานครูที่มีมากเกินไป รวมไปถึงภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนที่ได้รับมอบหมายจากส่วนกลาง และการอบรมพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษายังไม่ทั่วถึง

2. การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม คู่มือฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีที่ได้พัฒนาโดยการนำสภาพปัญหาที่ค้นพบจากเอกสารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม เพื่อพัฒนาคู่มือที่ตอบโจทย์กับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับบริบทของคู่มือ ส่งผลให้ได้คู่มือที่มีองค์ประกอบที่เรียงตามลำดับความสำคัญของเนื้อหาประกอบไปด้วย บทนำได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของคู่มือ ตอนที่ 1 นิยามศัพท์ เพื่อทำความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับศัพท์ที่ใช้ในคู่มือ ตอนที่ 2 กระบวนการ แสดงให้เห็นขั้นตอนการขออนุมัติเปิดสอน ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร แสดงให้เห็นวิธีการจัดทำเอกสารขออนุมัติเปิดสอน ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ แสดงให้เห็นประเด็นที่ผู้

ตรวจสอบเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนให้มีความสำคัญ ตอนที่ 5 ตัวอย่างแบบฟอร์ม แสดงตัวอย่างแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้องกับการขออนุมัติเปิดสอน และภาคผนวก แสดงข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการขออนุมัติเปิดสอน ถือได้ว่าเป็นคู่มือที่มือที่ประกอบครบถ้วนสอดคล้องกับ (คเชนเทพ จันทวงศ์, 2561) ที่ได้กล่าวไว้ว่า คู่มือที่ดีควรประกอบไปด้วย ชื่อ คำชี้แจง ความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ ขอบเขต คำจำกัดความ เนื้อหา เอกสารอ้างอิง และภาคผนวก และผู้วิจัยได้หาคุณภาพของคู่มือจากผู้ใช้งานจริง ผลการวิจัยพบว่า คู่มือฉบับนี้มีคุณภาพ ทั้งด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความถูกต้อง นั้นแสดงให้เห็นว่าคู่มือฉบับนี้มีความเหมาะสมที่จะใช้แก้ไขปัญหาการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม สอดคล้องกับ (ณัฐพัฒน์ ฤงพลอย, 2563) ที่ได้กล่าวไว้ว่า คู่มือที่ดีต้องมีเนื้อหาที่เหมาะสมและมีความสอดคล้องกับเรื่องที่ต้องการจัดทำ ประกอบกับความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหา รวมไปถึงการให้ความสำคัญกับการจัดเรียงลำดับการนำเสนอเป็นขั้นตอนที่เข้าใจง่าย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้สามารถศึกษา ทำความเข้าใจและดำเนินการตามแนวทางและขั้นตอนต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม เป็นภารกิจที่มีขั้นตอนซับซ้อน ต้องใช้ข้อมูลจำนวนมาก และเกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่าง ๆ หลายฝ่าย เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจ (Working Team) สำหรับการขออนุมัติเปิดสอนแต่ละสาขาวิชา โดยประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวิชาการ ด้านการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการจัดการเรียนการสอนเป็นต้น
2. การทำงานแบบบูรณาการ (Integration Working) ใช้แนวทางการทำงานแบบบูรณาการระหว่างทีม เช่น การประชุมวางแผนร่วมกัน การแบ่งปันข้อมูลระหว่างฝ่าย และการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำเสนอในลำดับถัดไป
3. การประเมินและสรุปบทเรียนหลังดำเนินการ หลังจากเสร็จสิ้นการขออนุมัติแต่ละรอบ ควรมีการประเมินผลการดำเนินงาน (After Action Review: AAR) เพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการขออนุมัติเปิดสอน

นอกจากนี้ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีควรจัดอบรมเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การขออนุมัติเปิดสอนสาขาวิชาใหม่ก่อนปฏิบัติงานจริงเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการดำเนินการขอ อนุมัติเปิดสอน ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรใช้กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) เข้ามาเป็นตัวช่วยในกระบวนการดำเนินงานการสร้างและรวบรวม องค์ความรู้ โดยผลักดันให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการจัดการความรู้เกี่ยวกับการขออนุมัติเปิด สอนภายในสถานศึกษา เช่นการรวบรวมกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ข้อผิดพลาดที่เคยเกิดขึ้น จัดให้มีการ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้เกี่ยวกับการขออนุมัติเปิดสอน ทบทวนผลลัพธ์การขออนุมัติเปิดสอนในแต่ละ สาขาวิชา และปรับปรุงองค์ความรู้เกี่ยวกับการขออนุมัติเปิดสอนอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้ ผู้รับผิดชอบในการจัดทำเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลสำคัญ และสร้าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขออนุมัติเปิดสอนได้ด้วยตนเอง เป็นผลให้การจัดทำเอกสารการขอ อนุมัติเปิดสอนได้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรใช้คู่มือฉบับนี้เป็นเครื่องมือในการช่วยลดปัญหาการขออนุมัติเปิด สอน โดยการประชาสัมพันธ์คู่มือฉบับนี้ให้วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีทั่วประเทศได้ใช้เป็น แนวทางในการขออนุมัติเปิดสอนสาขาวิชาใหม่ และเนื่องจากหลักเกณฑ์ในการเปิดสอนและแนว ปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอน พ.ศ.2564 ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดทำคู่มือฉบับนี้ใช้บังคับใช้ในทุก ประเภทวิชา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสามารถประชาสัมพันธ์คู่มือฉบับนี้กับประเภท วิชาอื่นเพื่อลดโอกาสการเกิดข้อผิดพลาดในการขออนุมัติเปิดสอนสาขาวิชาใหม่ได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านองค์ความรู้ งานวิจัยชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหาด้านต่าง ๆ อาทิ ความ ผิดพลาดในการจัดทำข้อมูล ความไม่เข้าใจแนวทางปฏิบัติ การขาดประสบการณ์ของผู้จัดทำเอกสาร ตลอดจนการขาดการสื่อสารและการถ่ายทอดองค์ความรู้ในองค์กร ซึ่งผู้บริหารวิทยาลัยเกษตรและ เทคโนโลยีสามารถนำข้อมูลปัญหาเหล่านี้ไปเป็นแนวทางการบริหารจัดการองค์กรให้สามารถ ดำเนินการขออนุมัติเปิดสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ด้านนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรใช้กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) เข้ามาเป็นตัวช่วยในกระบวนการดำเนินงานการสร้างและรวบรวม

องค์ความรู้ โดยผลักดันให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการจัดการความรู้เกี่ยวกับการขออนุมัติเปิดสอนภายในสถานศึกษา เช่นการรวบรวมกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ข้อผิดพลาดที่เคยเกิดขึ้น จัดให้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เกี่ยวกับการขออนุมัติเปิดสอน ทบทวนผลลัพธ์การขออนุมัติเปิดสอนในแต่ละสาขาวิชา และปรับปรุงองค์ความรู้เกี่ยวกับการขออนุมัติเปิดสอนอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้ผู้รับผิดชอบในการจัดทำเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลสำคัญ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขออนุมัติเปิดสอนได้ด้วยตนเอง เป็นผลให้การจัดทำเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนได้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3. ด้านการนำไปใช้ คู่มือฉบับนี้สร้างขึ้นโดยการรวมสภาพปัญหาและการพิจารณาจากผู้ใช้งานจริงเพื่อตรวจสอบคุณภาพของคู่มือเท่านั้น ในส่วนของการนำคู่มือฉบับนี้ไปใช้จริง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรจัดให้มีการทดลองให้เพื่อศึกษาผลที่ได้มาประกอบการปรับปรุงหรือพัฒนาคู่มือฉบับนี้ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นก่อนนำไปใช้ปฏิบัติงานจริงในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมด้วยกระบวนการ KM (Knowledge Management)
2. การพัฒนารูปแบบการวิเคราะห์บริบทของสถานประกอบการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการอาชีวศึกษา
3. การพัฒนากระบวนการเก็บข้อมูลความสนใจเข้าศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษา

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2562). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.

2546. (2562, 6 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา (เล่ม 120 ตอนที่ 62 ก, หน้า 1)

กระทรวงศึกษาธิการ (2567). กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

พ.ศ. 2567. (2567, 10 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา (เล่ม 120 ตอนที่ 62 ก, หน้า 1)

กระทรวงศึกษาธิการ (2567). กรอบคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ พ.ศ. 2567. (2567, 2 กุมภาพันธ์).

ราชกิจจานุเบกษา (เล่ม 141 ตอนพิเศษ 33 ง, หน้า 21-25)

กานติมา ภูมิวัลย์. (2564). คู่มือการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในส่วนของลำดับ

ขั้นตอนงานเอกสารขาออกของ NVOCC SECTION ในแผนก SEA EXPORT บริษัท
เคไลน์ โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด. วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

คเชนเพท จันทวงศ์ (2561). การพัฒนาคู่มือการบริหารงานสถานนักเรียน ตามแนวคิดความเป็น
พลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา.

จตุภูมิ เขตจัตุรัส, & สัมพันธ์ พันธุ์พุกกะ. (2561). การพัฒนาระบบการวัดมูลค่าเพิ่มของผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนเพื่อติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายงานวิจัย).

สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

https://elibrary.tsri.or.th/fullIP/MRG5480065/MRG5480065_full.pdf

จุฑามาศ โสมกลิ่น (2564). การพัฒนาคู่มืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.

ชาติชาย เกตุพรม, เอกราช โสมิตพิมานเวช, ยุทธศาสตร์ กงเพชร, อุดุลย์ พิมพ์ทอง, และ สัมฤทธิ์ กาง
เพ็ง (2565). รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเกษตรเพื่อการสร้างเกษตรกรยุคใหม่
ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

Journal of Roi Kaensarn Academi, Vol. 7 No 7 July 2022. 394 – 410.

ชลธิรา ศรีสดีโส. (2557). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัด
เชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ฐปณีย์ นารี (2561). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู เพื่อดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร

ดุเชฎฐิบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.

ฐิตพล น้อยจาด. (2565). ตัวแบบการนำทฤษฎีนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ. *Journal of Digital Business and Social Sciences*, Vol. 9, No. 1, Article JDB005.

ณัฐพัฒน์ ฤงพลอย. (2563). การพัฒนาคู่มือการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.*

ดนิตา จันทรขาว. (2565). การพัฒนาระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ของภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.* <http://buuir.buu.ac.th/handle/1234567890/5630>

ถิรฉัตร คงจันทร์ (2560). การพัฒนาคู่มือการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการภายในประเทศ. กลุ่มบริหารงบประมาณ โรงเรียนสตรีภูเก็ต. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14, จังหวัดภูเก็ต.

ทัศพร อยู่ทวี. (2564). การพัฒนาคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา เอกชน (กรุงเทพมหานคร) กลุ่ม 13. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพมหานคร.*

ธนิศร บุญสุข, สรวิชัย เกาสมบัติ , ศิริบุญญา ทับสมบัติ และ วานิต พรสุธารักษ์ (2566). การ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงคู่มือปฏิบัติงาน. รายงาน สืบเนื่องการประชุมวิชาการด้านการบริหารระดับชาติ ครั้งที่ 3. สถาบันการบิณพลเรือน กระทรวงคมนาคม, 18-25.

นนทวัช ศรีแสงฉาย. (2566). การพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้ดำเนินิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

นพพล อักฮาด และ พนมพันธ์ สมิตานนท์ (2563). การพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ หมู่บ้านในการบูรณาการความร่วมมือเชิงพื้นที่เพื่อเอาชนะปัญหาเสพติดในระดับ ชุมชนท้องถิ่น. *มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, จังหวัดสงขลา.*

นิพล แก้วกาหลง (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวสกลนคร. (*วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*). *มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร, จังหวัดสกลนคร.*

พัชรินทร์ จันแจ้ง (2559). การพัฒนาคู่มือการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดโครงการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, จังหวัดนครปฐม.

พันธุ์พงษ์ วรวาน (2562). การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ เพื่อลดอคติทางชาติพันธุ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย.

ริต้า ทัทมาน. (2556). การพัฒนาคู่มือ แนวทางสำหรับ SMES เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์ เอ็มเอไอ. สารนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ศิริพร ประสิทธิ์เรืองฤทธิ์. (2563). การพัฒนาคู่มือการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของครูระดับประถมศึกษา วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นายเรืออากาศ, 6(2), 117-132.

ศุภชัย เอี่ยมสุวรรณ, ยกิตติธเนศ พันธุ์พานูรัตน์, เสริมศิษฐ์ พิมพันธุ์ดี, ดารณีย์ พยัคฆ์กุล, พรปวีณ์ วิจิต, มนุญ สุขศรีจันทร์ (2561). ความต้องการแรงงานและการผลิตกำลังคนสู่ตลาดแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่.

สนุน มีเพชร, (2563 กันยายน - ตุลาคม). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอาชีวเกษตร. วารสารสหสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 3, 380 – 388.

สมเด็จ ภิมายกุล. (2561). การพัฒนาคู่มือการขอขึ้นทะเบียน รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2567). ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2567. (2567, 18 มีนาคม).

ราชกิจจานุเบกษา (เล่ม 141 ตอนพิเศษ 38 ง, หน้า 57-64)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2567). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567. สืบค้นจาก <https://bsq.vec.go.th>.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2567). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567. สืบค้นจาก <https://bsq.vec.go.th>.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2564). หลักเกณฑ์ในการเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา. ประกาศ ณ วันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ.2564.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2565). สภาพปัญหา ข้อเสนอแนะของสถานศึกษา ในการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ข้อมูลจากการลงพื้นที่สถานศึกษา. กลุ่มติดตามและรายงานผล สำนักติดตามและประเมินผลอาชีวศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2566). อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. สืบค้นจาก <https://vec.go.th/th-th/เกี่ยวกับสอศ/อำนาจหน้าที่สอศ.aspx>

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567). ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2567. (2567, 18 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา (เล่ม 141 ตอนพิเศษ 38 ง, หน้า 65-74)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. (2551, 18 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 125 ตอนที่ 14 ก, หน้า 1-11.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567). ระบบบริหารสถานศึกษา ศบ.02 ออนไลน์.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง: เรื่องที่ 3 การพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติมและการขออนุมัติเปิดสอน. สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ.

สิทธิสอน คำต๋อย. (2565). การพัฒนาคู่มือการเปลี่ยนผ่านเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

สิรภพ นาคทัง. (2563). การพัฒนาโปรแกรมบริหารจัดการคลินิกทันตกรรม และคู่มือการใช้งานสำหรับผู้ดูแลระบบ. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สุดลักษณ์ ณ พิกุล. (2557). การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีพุทธศักราช 2552 – 2554. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุธนา ลีลาอดิศร (2566). ความพึงพอใจต่อหนังสือสั่งการ ชนิด คำสั่ง ของบุคลากรที่รับผิดชอบด้านงานสารบรรณ กระทรวงสาธารณสุข. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์, 43-56.

สุปราณี กิตติวรเชษฐ. (2562). การศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของประธานคณะกรรมการสภานักเรียนตามความคาดหวังของนักเรียน โรงเรียนรัฐบาลขนาดกลางแห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สดไธ เลิศเดช. (2562). การพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานธุรการและงานสารบรรณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 6(2), 271-287

อนุสรณ์ เหล็กคำ, หยกแก้ว กมลวรรณ และสุกัญญา รุจิเมธภาส. (2564). การพัฒนาคู่มือระบบสารสนเทศงานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. Journal of Roi Kaensarn Academi, Vol. 6 No.8 August 2021, 233 – 252.

เอกวุฒิ บุตรประเสริฐ. (2559). การพัฒนาคู่มือการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

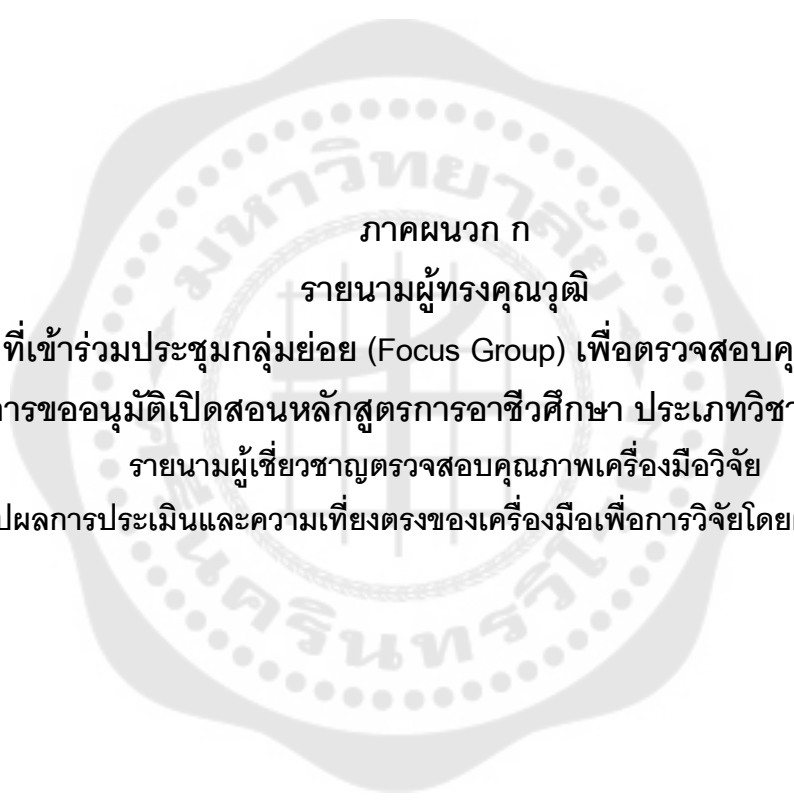
Batool, N. (2021). Influence of "School Management Manual" on School Effectiveness. Retrieved from https://norr.numl.edu.pk/attachments/37_1665631920_ec2777a44a.%20Nadia%20Batool%20M.Phil.pdf

Illinois Community College Board. (2019). *Program approval manual*. Springfield, IL: ICCB. Retrieved from https://www.iccb.org/iccb/wp-content/pdfs/manuals/program_approval/Program_Manual_Aug_2019.pdf

Singh, B., & Sharma, S. (2023). Demand-driven approach of vocational education and training (VET) and experiential learning: A thematic analysis through systematic literature review (SLR). *Asian Education and Development Studies*.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อตรวจสอบคุณภาพ
คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
สรุปผลการประเมินและความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อตรวจสอบคุณภาพ
คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม
1.1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.1.1 ระดับผู้บริหาร

ชื่อ-นามสกุล	ดร.สุรพงษ์ เอ็มอุทัย
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ
ชื่อ-นามสกุล	นายปกรณ์ อินศร
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสระแก้ว
ชื่อ-นามสกุล	นายประสิทธิ์ สุวรรณา
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครศรีธรรมราช
ชื่อ-นามสกุล	นายประสงค์ หอมจันทร์
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี

1.1.2 ระดับนักวิชาการศึกษา

ชื่อ-นามสกุล	นางทิพวรรณ วงศ์เขียว
ตำแหน่ง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
ชื่อ-นามสกุล	นางสาวอรรณพ พรหมใหม่
ตำแหน่ง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
ชื่อ-นามสกุล	นางสาวจตุมา เกรียงเดชาสันติ
ตำแหน่ง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ผศ.ดร.ภูซงค์ จันทริจิระ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผศ.ดร.ปวิณวงศ์ บำรุงจันทร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อ.ดร.กิตติพันธ์ หันสมร	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. นางสาวอรรวรรณ พรหมไหม	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
5. นางสาวจุติมา เกรียงเดชาสันติ	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ที่ อว 8718/49

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ

เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

13 มกราคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.สุรพงษ์ เอ็มอุทัย

เนื่องด้วย นายโสพัฒน์ ปาณานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิด สอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริพงษ์ และ อาจารย์ ดร.โอภาส สุขหวาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการ จริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC - 672178

ในการนี้ นิสิตขอความเห็นชอบเพื่อการวิจัย โดยเข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) พิจารณา (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม กับ ท่าน เพื่อเป็น ข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุมัติ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 084 014 2770

ที่ อว 8718/49

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

13 มกราคม 2568

เรื่อง ขอมูลความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายปกรณ์ อินทร

เนื่องด้วย นายโสพัฒน ปาณานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการ
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิด
สอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริพงษ์ และ
อาจารย์ ดร.โอภาส สุขหวาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการ
จริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC -
672178

ในการนี้ นิสิตขอมูลความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยเข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
พิจารณา (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม กับ ท่าน เพื่อเป็น
ข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอมูลความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 084 014 2770

ที่ อว 8718/49

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

13 มกราคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายประสงค์ หอมจันทร์

เนื่องด้วย นายโสพัฒน ปานานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิด สอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริพงษ์ และ อาจารย์ ดร.โอภาส สุขหวาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการ จริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC - 672178

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยเข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) พิจารณา (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม กับ ท่าน เพื่อเป็น ข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุมัติ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 084 014 2770

ที่ อว 8718/49

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

13 มกราคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการวิจัย

เรียน นายประสิทธิ์ สุวรรณ

เนื่องด้วย นายโสพัฒน ปาณานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการ
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิด
สอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริพงษ์ และ
อาจารย์ ดร.โอภาส สุขหวาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการ
จริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC -
672178

ในการนี้ นิสิตขอความเห็นชอบเพื่อการวิจัย โดยเข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
พิจารณา (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม กับ ท่าน เพื่อเป็น
ข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความเห็นชอบ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 084 014 2770

ที่ อว 8718/49

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

13 มกราคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางทิพวรรณ วงศ์วีเชียร

เนื่องด้วย นายโสฬพัฒน์ ปาณานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิด สอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริบุพผะ และ อาจารย์ ดร.โอภาส สุขหวาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการ จริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC - 672178

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยเข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) พิจารณา (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม กับ ท่าน เพื่อเป็น ข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 084 014 2770

ที่ อว 8718/49

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

13 มกราคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวอรรณพ พรหมใหม่

เนื่องด้วย นายโสพัฒน ปาณานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการ
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิด
สอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริพงษ์ศ์ และ
อาจารย์ ดร.โอภาส สุขหวาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการ
จริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC -
672178

ในการนี้ นิสิตขอความเห็นชอบข้อมูล โดยเข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
พิจารณา (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม กับ ท่าน เพื่อเป็น
ข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความเห็นชอบ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 084 014 2770

ที่ อว 8718/49

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

13 มกราคม 2568

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวจุติมา เกรียงเดชาสันติ

เนื่องด้วย นายโสพัฒน ปาณานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการ
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิด
สอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริพงษ์ และ
อาจารย์ ดร.โอภาส สุขหวาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการ
จริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายเลขรับรอง : SWUEC -
672178

ในการนี้ นิสิตขออนุมัติขอความเห็นชอบข้อมูล โดยเข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
พิจารณา (ร่าง) คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม กับ ท่าน เพื่อเป็น
ข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุมัติ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 084 014 2770

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/747

วันที่ 17 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษงค์ จันทระจิระ

เนื่องด้วย นายโสฬพัฒน์ ปาณานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติ เปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริพงษ์ และอาจารย์ ดร.โอภาส สุขหวาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ 1) แบบสัมภาษณ์ผู้ตรวจ เอกสารขออนุมัติเปิดสอนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อยืนยันสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน 2) แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติการขออนุมัติเปิดสอนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อยืนยันสภาพปัญหาของ การขออนุมัติเปิดสอน และ 3) แบบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของร่างคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตร การอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะ ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 084 014 2770

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายโสฬพัฒน์ ปาณานนท์ และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.วงศ์วิทย์ เสนะวงศ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/747

วันที่ 17 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณวงศ์ บำรุงขันท์

เนื่องด้วย นายโสฬพัฒน์ ปาณานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติ เปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริรุ่งพงศ์ และอาจารย์ ดร.โอภาส สุขหวาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ 1) แบบสัมภาษณ์ผู้ตรวจ เอกสารขออนุมัติเปิดสอนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อยืนยันสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน 2) แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติการขออนุมัติเปิดสอนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อยืนยันสภาพปัญหาของ การขออนุมัติเปิดสอน และ 3) แบบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของร่างคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตร การอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะ ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 084 014 2770

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายโสฬพัฒน์ ปาณานนท์ และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.วงศ์วิทย์ เสนะวงศ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/747

วันที่ 17 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.กิตติพันธ์ หันสมร

เนื่องด้วย นายโสฬพัฒน์ ปาณานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติ เปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริพงษ์ และอาจารย์ ดร.โอภาส สุขหวาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ 1) แบบสัมภาษณ์ผู้ตรวจ เอกสารขออนุมัติเปิดสอนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อยืนยันสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน 2) แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติการขออนุมัติเปิดสอนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อยืนยันสภาพปัญหาของ การขออนุมัติเปิดสอน และ 3) แบบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของร่างคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตร การอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะ ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 084 014 2770

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายโสฬพัฒน์ ปาณานนท์ และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.วงศ์วิทย์ แสนวงศ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/747

วันที่ 17 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.กิตติพันธ์ หันสมร

เนื่องด้วย นายโสฬพัฒน์ ปาณานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติ เปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ศิริพงษ์ และอาจารย์ ดร.โอภาส สุขหวาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ 1) แบบสัมภาษณ์ผู้ตรวจ เอกสารขออนุมัติเปิดสอนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อยืนยันสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน 2) แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติการขออนุมัติเปิดสอนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อยืนยันสภาพปัญหาของ การขออนุมัติเปิดสอน และ 3) แบบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของร่างคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตร การอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะ ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร. 084 014 2770

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายโสฬพัฒน์ ปาณานนท์ และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.วงศ์วิทย์ เสนะวงศ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน รักษาการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว 8718/971

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

17 มิถุนายน 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เนื่องด้วย นายโสฬพัฒน์ ปาณานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการ
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติ
เปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์
ศิริพงษ์ และอาจารย์ ดร.โอภาส สุขหวาน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสาวอรรณพ พรมใหม่ และนางสาวจุติมา เกรียงเดชาสันติ
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ1) แบบสัมภาษณ์ผู้ตรวจเอกสารขออนุมัติเปิดสอนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อยืนยัน
สภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน 2) แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติการขออนุมัติเปิดสอนวิทยาลัยเกษตรและ
เทคโนโลยีเพื่อยืนยันสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน และ3) แบบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของ
ร่างคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมทั้งนี้ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อ
ประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้ นายโสฬพัฒน์
ปาณานนท์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.วงศ์วิทย์ เสนะวงศ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 084 014 2770

**สรุปผลการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา
ประเภทวิชาเกษตรกรรม**

สรุปการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ซึ่งทำการประเมินความเที่ยงตรงโดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

คะแนน +1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

คะแนน 0 ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

คะแนน -1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

โดยนำการประเมินมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อพิจารณาข้อที่มีค่าดัชนี ความสอดคล้อง โดยเลือกข้อที่มีค่า 0.5 ขึ้นไปมาใช้เป็นข้อความในแบบสัมภาษณ์สำหรับการเก็บข้อมูล

ตารางสรุปผลการประเมินหาความเชื่อมั่น (ICO) แบบสัมภาษณ์ผู้จัดทำกรขออนุมัติเปิดสอน
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เพื่อยืนยันสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน

1. ผศ.ดร.ภูษงค์ จันทร์จิระ 2. ผศ.ดร.ปวิณวงศ์ บำรุงพันธ์ 3. อ.ดร.กิตติพันธ์ หันสมร

4. นางสาวอรรณพ พรมใหม่ 5. นางสาวจุติมา เกรียงเดชาสันติ

ข้อ	คำถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	loc	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์									
1	ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์								
1.1	ชื่อ-สกุล	-1	+1	+1	-1	-1	-1	-0.2	ใช้ไม่ได้
1.2	ตำแหน่ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.3	สังกัด (วิทยาลัย)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.4	ประสบการณ์การดำเนินการเกี่ยวกับการขออนุมัติเปิดสอน ☐ 1 – 2 ครั้ง ☐ 3 – 5 ครั้ง ☐ มากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
ตอนที่ 2 สภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน									
1.	ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรเกษตรกรรมอย่างไรบ้าง	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
2.ทั้งปัจจุบันและที่ผ่านมา ท่านสำรวจข้อมูลและจัดทำรายงานความจำเป็นในหัวข้อดังต่อไปนี้หรือไม่ และประสบปัญหาอะไรบ้าง									
2.1	หัวข้อ ความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน ท่านสำรวจข้อมูลและจัดทำอย่างไร และประสบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2	หัวข้อ ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องกับ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	loc	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
	นโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ ท่านสำรวจข้อมูลและจัดทำอย่างไร และประสบ ปัญหาอะไรบ้าง								
2.3	หัวข้อ ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาใน หลักสูตรที่จะเปิดสอน และข้อมูลการศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน ท่านสำรวจ ข้อมูลและจัดทำอย่างไร และประสบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.ท่านจัดทำเอกสารโครงการขออนุมัติเปิดสอนอย่างไร ด้วยวิธีการใด									
3.1	หัวข้อ ชื่อโครงการ ท่านเขียนด้วยหลักการหรือ แนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
3.2	หัวข้อ ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน ท่านเขียน ด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหา อะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
3.3	หัวข้อ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ท่านเขียนด้วย หลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.4	หัวข้อ ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบ ปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.5	หัวข้อ วัตถุประสงค์ของโครงการ ท่านเขียนด้วย หลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.6	หัวข้อ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ท่านเขียนด้วยหลักการ หรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.7	หัวข้อ กำหนดการเปิดสอน ท่านเขียนด้วยหลักการ หรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.8	หัวข้อ ครูผู้สอน ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทาง ใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	loc	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
3.9	หัวข้อ จำนวนนักเรียน/นักศึกษา ท่านเขียนด้วย หลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.10	หัวข้อ ทรัพยากรประกอบการเรียนรู้ ประกอบด้วย อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการสอน ท่านเขียนด้วยหลักการหรือ แนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.11	หัวข้อ แผนงบประมาณรายจ่าย ทั้งในส่วนของงบ บุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ต่อหัว ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และ ประสบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.12	หัวข้อ ความร่วมมือกับสถานประกอบการ ท่านเขียน ด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหา อะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.13	หัวข้อ ตัวอย่างแผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร ท่าน เขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหา อะไรบ้าง	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
4.	ในปัจจุบันมีแนวทาง หรือตัวอย่างการจัดทำรายงาน ความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน และโครงการ ขออนุมัติเปิดสอนที่ถูกต้อง สมบูรณ์ ไร้ให้ผู้ขออนุมัติ เปิดสอนใช้เป็นแนวทางในการขออนุมัติเปิดสอน หรือไม่	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
5.	ในฐานะที่ท่านเป็นผู้จัดทำเอกสารในการขออนุมัติ เปิดสอน ท่านมีแนวทางอย่างไรในการแก้ไขข้อหาที่ ผ่านมา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ตารางสรุปผลการประเมินหาความเชื่อมั่น (ICO) แบบสัมภาษณ์ผู้ตรวจเอกสารขออนุมัติเปิดสอน
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เพื่อยืนยันสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน

1. ผศ.ดร.อุษงค์ จันทร์จิระ 2. ผศ.ดร.ปวีตวงศ์ บำรุงพันธ์ 3. อ.ดร.กิตติพันธ์ หันสมร
4.นางสาวอรรณพ พรมไหม 5. นางสาวจุติมา เกรียงเดชาลันติ

ข้อ	คำถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	loc	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์									
1. ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์									
1.1	ชื่อ-สกุล	-1	+1	+1	-1	-1	-1	-0.2	ใช้ไม่ได้
1.2	ตำแหน่ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.3	ประสบการณ์การตรวจสอบเอกสารขออนุมัติเปิดสอน ☐ 1 – 2 ครั้ง ☐ 3 – 5 ครั้ง ☐ มากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ตอนที่ 2 สภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน									
1.	ท่านตรวจสอบเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตามหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. ทั้งปัจจุบันและที่ผ่านมา ท่านตรวจรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอนในหัวข้อดังต่อไปนี้ ท่านใช้วิธีการตรวจอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมามีปัญหาอะไรบ้าง									
2.1	หัวข้อ ความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน ท่านใช้วิธีการตรวจอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมามีปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.2	หัวข้อ ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องกับ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	loc	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
	นโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ ท่านใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการ ตรวจสอบ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง								
2.3	หัวข้อ ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาใน หลักสูตรที่จะเปิดสอน และข้อมูลการศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน ท่านใช้ วิธีการตรวจสอบอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจสอบ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. ทั้งปัจจุบันและที่ผ่านมา เมื่อท่านตรวจโครงการขออนุมัติเปิดสอนในหัวข้อดังต่อไปนี้ ท่านใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไร หรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจสอบ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง									
3.1	หัวข้อ ชื่อโครงการ ท่านใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไร และ ที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
3.2	หัวข้อ ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน ท่านใช้ วิธีการตรวจสอบอย่างไร และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
3.3	หัวข้อ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ท่านใช้วิธีการตรวจ อย่างไร และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.4	หัวข้อ ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล ท่านใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการ ตรวจสอบ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.5	หัวข้อ วัตถุประสงค์ของโครงการ ท่านใช้วิธีการ ตรวจสอบอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจสอบ และที่ ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.6	หัวข้อ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ท่านใช้วิธีการตรวจ อย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจสอบ และที่ผ่านมา พบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	loc	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
3.7	หัวข้อ กำหนดการเปิดสอน ท่านใช้วิธีการตรวจ อย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมา พบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.8	หัวข้อ ครูผู้สอน ท่านใช้วิธีการตรวจอย่างไรหรือใช้ เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหา อะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.9	หัวข้อ จำนวนนักเรียน/นักศึกษา ท่านใช้วิธีการตรวจ อย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมา พบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.10	หัวข้อ ทรัพยากรประกอบการเรียนรู้ ประกอบด้วย อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ และวัสดุ อุปกรณ์ ประกอบการสอน ท่านใช้วิธีการตรวจอย่างไรหรือใช้ เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหา อะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.11	หัวข้อ แผนงบประมาณรายจ่าย ทั้งในส่วนของงบ บุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ต่อหัว ท่านใช้วิธีการตรวจอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไร ในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.12	หัวข้อ ความร่วมมือกับสถานประกอบการ ท่านใช้ วิธีการตรวจอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.13	หัวข้อ ตัวอย่างแผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร ท่านใช้ วิธีการตรวจอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และ ที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
4.	ในปัจจุบันมีแนวทาง หรือตัวอย่างการจัดทำรายงาน ความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน และโครงการ ขออนุมัติเปิดสอนที่ถูกต้อง สมบูรณ์ ไว้ให้ผู้ขออนุมัติ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อ	คำถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	loc	สรุปผล
		1	2	3	4	5			
	เปิดสอนใช้เป็นแนวทางในการขออนุมัติเปิดสอนหรือไม่								
5.	ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ตรวจเอกสารในการขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ท่านมีแนวทางอย่างไรในการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติการขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตร
และเทคโนโลยี เพื่อยืนยันสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน

**แบบสัมภาษณ์ผู้จัดทำเอกสารขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี
เพื่อยืนยันสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน**

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ของนายโสพัฒน ปาณานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน คำตอบของท่านจะไม่ส่งผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่หรือการปฏิบัติงานของท่านและตัวท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านและคำตอบของท่านเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นายโสพัฒน ปาณานนท์
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1.1 ชื่อ-สกุล.....

1.2 ตำแหน่ง.....

1.3 สังกัด (วิทยาลัย).....

1.4 ประสบการณ์การดำเนินการเกี่ยวกับการขออนุมัติเปิดสอน

☐ 1 – 2 ครั้ง

☐ 3 – 5 ครั้ง

☐ มากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน

1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรเกษตรกรรมอย่างไรบ้าง

2. ทั้งปัจจุบันและที่ผ่านมา ท่านสำรวจข้อมูลและจัดทำรายงานความจำเป็นในหัวข้อดังต่อไปนี้อย่างไร และประสบปัญหาอะไรบ้าง

2.1 หัวข้อ ความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน ท่านสำรวจข้อมูลและจัดทำอย่างไร และประสบปัญหาอะไรบ้าง

2.2 หัวข้อ ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ ท่านสำรวจข้อมูลและจัดทำอย่างไร และประสบปัญหาอะไรบ้าง

2.3 หัวข้อ ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน และข้อมูลการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน ท่านสำรวจข้อมูลและจัดทำอย่างไร และประสบปัญหาอะไรบ้าง

3. ท่านจัดทำเอกสารโครงการขออนุมัติเปิดสอนอย่างไร ด้วยวิธีการใด

3.1 หัวข้อ ชื่อโครงการ ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง

3.2 หัวข้อ ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง

3.3 หัวข้อ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง

3.4 หัวข้อ ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง

- 3.5 หัวข้อ **วัตถุประสงค์ของโครงการ** ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง
- 3.6 หัวข้อ **ผลที่คาดว่าจะได้รับ** ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง
- 3.7 หัวข้อ **กำหนดการเปิดสอน** ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง
- 3.8 หัวข้อ **ครูผู้สอน** ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง
- 3.9 หัวข้อ **จำนวนนักเรียน/นักศึกษา** ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง
- 3.10 หัวข้อ **ทรัพยากรประกอบการเรียนรู้ ประกอบด้วย อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน** ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง
- 3.11 หัวข้อ **แผนงบประมาณรายจ่าย ทั้งในส่วนของงบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัว** ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง
- 3.12 หัวข้อ **ความร่วมมือกับสถานประกอบการ** ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง
- 3.13 หัวข้อ **ตัวอย่างแผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร** ท่านเขียนด้วยหลักการหรือแนวทางใด และประสบปัญหาอะไรบ้าง
4. ในปัจจุบันมีแนวทาง หรือตัวอย่างการจัดทำรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน และโครงการขออนุมัติเปิดสอนที่ถูกต้อง สมบูรณ์ ไว้ให้ผู้ขออนุมัติเปิดสอนใช้เป็นแนวทางในการขออนุมัติเปิดสอนหรือไม่
5. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้จัดทำเอกสารในการขออนุมัติเปิดสอน ท่านมีแนวทางอย่างไรในการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์ผู้ตรวจเอกสารขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตร
และเทคโนโลยี เพื่อยืนยันสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน

**แบบสัมภาษณ์ผู้ตรวจเอกสารขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี
เพื่อยืนยันสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน**

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม ของนายโสพัฒน ปานานนท์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนา และการจัดการการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน คำตอบของท่านจะไม่ส่งผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่หรือการปฏิบัติงานของท่านและตัวท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านและคำตอบของท่านเป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นายโสพัฒน ปานานนท์
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1.1 ชื่อ-สกุล.....

1.2 ตำแหน่ง.....

1.3 ประสบการณ์การตรวจเอกสารขออนุมัติเปิดสอน

☐ 1 – 2 ครั้ง

☐ 3 – 5 ครั้ง

☐ มากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาของการขออนุมัติเปิดสอน

1. ท่านตรวจเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตามหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนอย่างไรบ้าง

2. ทั้งปัจจุบันและที่ผ่านมา ท่านตรวจรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอนในหัวข้อดังต่อไปนี้ ท่านใช้วิธีการตรวจอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

2.1 หัวข้อ ความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน ท่านใช้วิธีการตรวจอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

2.2 หัวข้อ ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ ท่านใช้วิธีการตรวจอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

2.3 หัวข้อ ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน และข้อมูลการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน ท่านใช้วิธีการตรวจอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

3. ทั้งปัจจุบันและที่ผ่านมา เมื่อท่านตรวจโครงการขออนุมัติเปิดสอนในหัวข้อดังต่อไปนี้ ท่านใช้วิธีการตรวจอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

3.1 หัวข้อ ชื่อโครงการ ท่านใช้วิธีการตรวจอย่างไร และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

3.2 หัวข้อ ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน ท่านใช้วิธีการตรวจอย่างไร และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

3.3 หัวข้อ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ท่านใช้วิธีการตรวจอย่างไร และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

3.4 หัวข้อ **ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล** ท่านใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

3.5 หัวข้อ **วัตถุประสงค์ของโครงการ** ท่านใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

3.6 หัวข้อ **ผลที่คาดว่าจะได้รับ** ท่านใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

3.7 หัวข้อ **กำหนดการเปิดสอน** ท่านใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

3.8 หัวข้อ **ครูผู้สอน** ท่านใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

3.9 หัวข้อ **จำนวนนักเรียน/นักศึกษา** ท่านใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

3.10 หัวข้อ **ทรัพยากรประกอบการเรียนรู้ ประกอบด้วย อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน** ท่านใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

3.11 หัวข้อ **แผนงบประมาณรายจ่าย ทั้งในส่วนของงบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัว** ท่านใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

3.12 หัวข้อ **ความร่วมมือกับสถานประกอบการ** ท่านใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

3.13 หัวข้อ **ตัวอย่างแผนการเรียนตลอดหลักสูตร** ท่านใช้วิธีการตรวจสอบอย่างไรหรือใช้เกณฑ์อะไรในการตรวจ และที่ผ่านมาพบปัญหาอะไรบ้าง

4. ในปัจจุบันมีแนวทาง หรือตัวอย่างการจัดทำรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน และโครงการขออนุมัติเปิดสอนที่ถูกต้อง สมบูรณ์ ใ้ให้ผู้ขออนุมัติเปิดสอนใช้เป็นแนวทางในการขออนุมัติเปิดสอนหรือไม่

5. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ตรวจเอกสารในการขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ท่านมีแนวทางอย่างไรในการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา

ภาคผนวก ง
หนังสือรับรองจริยธรรมวิจัยในมนุษย์

AF19-03-03.1
August, 2023

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ชื่อโครงการวิจัย : การพัฒนาคู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นายโสพัฒน ปาณานนท์

หน่วยงานต้นสังกัด : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หมายเลขรับรองโครงการวิจัย : SWUEC-672178

รายการเอกสารที่รับรอง :

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณา	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 7 เมษายน 2567
2. โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2567
3. เอกสารข้อมูลและขอความยินยอมสำหรับอาสาสมัคร	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 18 เมษายน 2567
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2567
5. ประวัติผู้วิจัย	

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยยึดหลักเกณฑ์ตาม Declaration of Helsinki, Belmont Report, International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP), International Guidelines for Human Research ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิจัยนี้ได้

วันที่รับรอง : 6 พฤษภาคม 2567

วันที่หมดอายุ : 5 พฤษภาคม 2568

(ลงชื่อ).....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

ชุดสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ (ชุดที่ 2)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หน่วยจริยธรรมและมาตรฐานการวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาคารนวัตกรรม ศ.ดร.สาโรช บัวศรี ชั้น 17

โทร. (02) 6495000 ต่อ 17503, 17506 โทรสาร (02) 2042590

AF20-03-03.0
May, 2023

Certificate of Ethical Committee Approval

This is to certify that:

Protocol Title: THE DEVELOPMENT OF MANUAL FOR OFFERING VOCATIONAL PROGRAM IN AGRICULTURE.

Principal investigator: Mr.Sophat Pananont

Institution: Faculty of Education, Srinakharinwirot University

Protocol code: SWUEC-672178

Documents approved:

1. Submission form	version no. 2 date 7 April 2024
2. Full research proposal	version no. 1 date 8 March 2024
3. Participant information sheet and consent form	version no. 2 date 18 April 2024
4. Questionnaire/data collection form	version no. 1 date 8 March 2024
5. Investigator's biography	

have been reviewed and approved by the Human Research Ethics Committee of Srinakharinwirot University based on Declaration of Helsinki, Belmont Report, International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP), International Guidelines for Human Research, along with laws and regulations of Thailand. Thus, the approval for conducting the study is granted.

Date of approval: 06/05/2024

Date of expiration: 05/05/2025

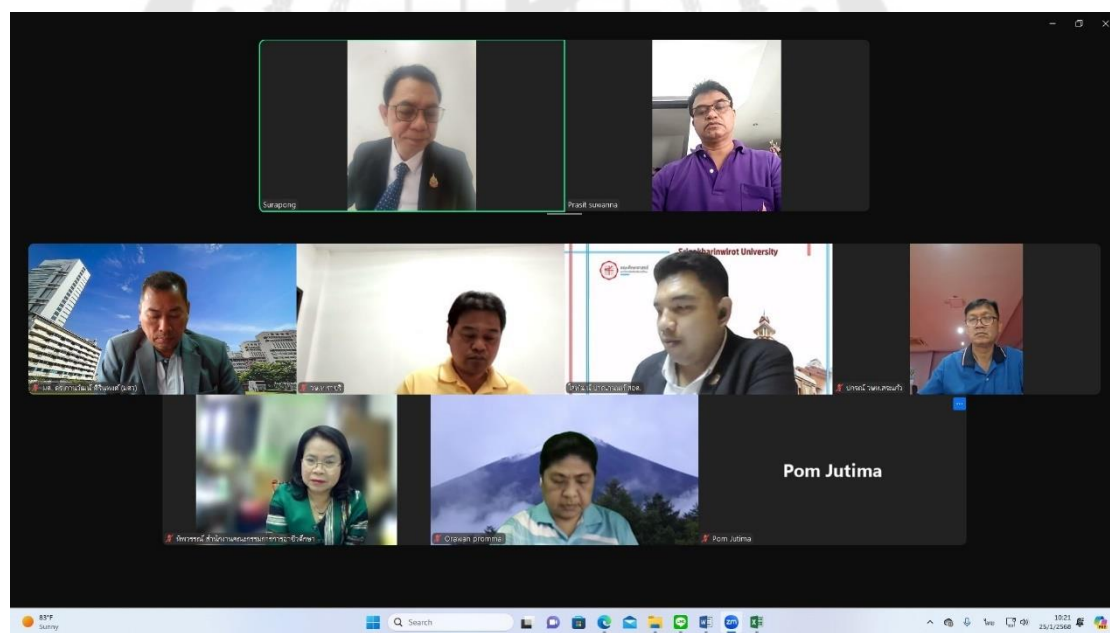
(Associate Professor Sittipong Wattananonsakul, Ph.D.)

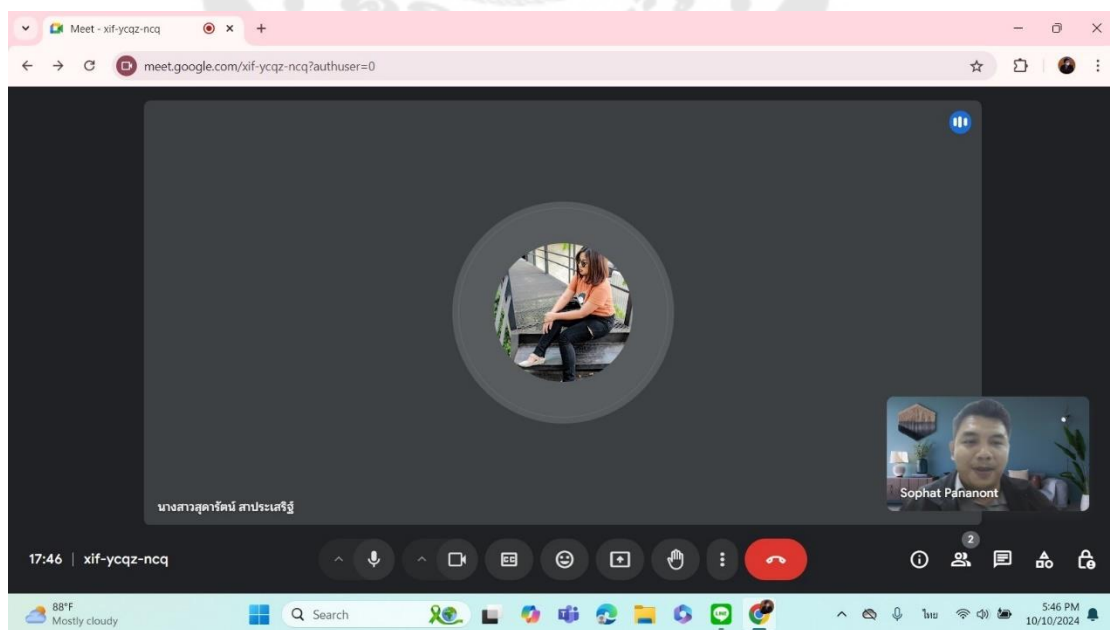
Chairman, Social Science and Behavioral Science Research Sub-Committee
of Srinakharinwirot University (Panel 2)

Ethics and Research Standards Division
Innovation Building Prof. Dr. Saroch Buasri, Floor 17
Srinakharinwirot University, 10110 Thailand
Tel.: +66-26-495000, 17503 Fax: (02) 2042590

ภาพผนวก จ
ภาพประกอบการเก็บข้อมูลการวิจัย

ภาคผนวก จ
คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

คู่มือการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา
ประเภทวิชาเกษตรกรรม

โดย นายโสพัฒน์ ปาณานนท์

นิสิตปริญญาโท กลุ่มวิชาการจัดการการอาชีวศึกษา

สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนำ

การจัดการเรียนการสอนประเภทวิชาเกษตรกรรมในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษานั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตกำลังคนในสาขาวิชาเกษตรกรรมให้มีทักษะระดับฝีมือ และระดับเทคนิคเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีที่มีอยู่แต่ละภูมิภาคทั่วประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงกำหนดหลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา เพื่อควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษา โดยกำหนดให้สถานศึกษาได้จัดทำข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนสาขานั้น ๆ แสดงให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้เห็นถึงความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดังกล่าว

ผู้จัดทำคู่มือจึงได้ศึกษาปัญหาจากการดำเนินการขออนุมัติเปิดสอนของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีที่ผ่านมา จากนั้นดำเนินการจัดทำคู่มือที่รวบรวมขั้นตอน วิธีการต่าง ๆ ในการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติดังกล่าว เพื่อให้วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการขออนุมัติเปิดสอน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการดำเนินการขออนุมัติเปิดสอน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดได้อย่างถูกต้อง เป็นระบบ และลดต้นทุนในการดำเนินการทั้งด้านเวลา และงบประมาณ ส่งผลให้สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

นายโสพัฒน์ ปาณานนท์

สาขาวิชาการพัฒนาและการจัดการการศึกษา กลุ่มวิชาการจัดการการอาชีวศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้จัดทำ

สารบัญ

บทนำ	1
ความเป็นมา ความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	1
สิ่งที่ควรทราบเกี่ยวกับหลักสูตรการอาชีวศึกษา	1
การเขียนโครงการขออนุมัติเปิดสอนที่ดี	2
ตอนที่ 1 นิยามศัพท์	4
ตอนที่ 2 กระบวนการ	6
ตอนที่ 3 การจัดทำเอกสาร	11
การจัดทำรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน	11
การจัดทำโครงการขออนุมัติเปิดสอน	17
ตัวอย่างแผนการเรียนรู้	32
ตอนที่ 4 เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ	34
หลักเกณฑ์ในการเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขอเปิดสอน	34
ตารางแสดงรายละเอียดการตรวจสอบแต่ละหัวข้อ	35
ตอนที่ 5 ตัวอย่างแบบฟอร์ม	43
ภาคผนวก	68

บทนำ

ความเป็นมา ความสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ต้องการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรมหรือประเภทวิชาเกษตรกรรม ดำเนินการขออนุมัติเปิดสอนจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาตามหลักเกณฑ์การขอเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอน เพื่อขออำนาจในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยให้สถานศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนทั้งในด้านครูผู้สอน วัสดุครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ สถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา โอกาสการมีงานทำ และช่องทางการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากการจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งจากการสำรวจเอกสารขออนุมัติเปิดสอนย้อนหลังพบว่า สถานศึกษาจัดทำเอกสารการขออนุมัติเปิดสอนตามหลักเกณฑ์ในการเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนจำนวนไม่น้อยที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ส่งผลให้การดำเนินการขออนุมัติเปิดสอนมีความล่าช้า และเกิดผลกระทบกับกิจกรรมอย่างอื่นที่มีความเชื่อมโยงกับการขออนุมัติเปิดสอนด้วย เช่น การวางแผนกำลังคน งบประมาณ และแผนการรับนักเรียน เป็นต้น ผู้จัดทำคู่มือจึงต้องการหาวิธีให้สถานศึกษาสามารถจัดทำโครงการขออนุมัติเปิดสอนได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วทันต่อการจัดการเรียนการสอนตามระยะเวลาที่กำหนด

คู่มือฉบับนี้จึงถูกจัดทำขึ้นมาเพื่อต้องการให้สถานศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการขออนุมัติเปิดสอน ควบคู่ไปกับการดำเนินการตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด อันจะส่งผลให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการขออนุมัติเปิดสอนได้สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การจัดการอาชีวศึกษามีประสิทธิภาพ สามารถผลิตกำลังแรงงานสมรรถนะสูงส่งต่อสู่ภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของคู่มือ

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา ประเภทวิชาเกษตรกรรม

สิ่งที่ควรทราบเกี่ยวกับหลักสูตรอาชีวศึกษา

1. หลักสูตรการอาชีวศึกษาจะจัดหมวดหมู่ตามงานอาชีพ โดยในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567 และหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567 จะแบ่งออกเป็นประเภทวิชา ในแต่ละประเภทวิชาจะจำแนกเป็นกลุ่มอาชีพ และในแต่ละกลุ่มอาชีพจะแบ่งเป็นสาขาวิชา

2. หลักสูตรการอาชีวศึกษาในแต่ละระดับจะกำหนดหลักการของหลักสูตรและจุดประสงค์ของหลักสูตร เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ของสาขาวิชานั้น ผู้เรียนจะต้องศึกษารายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดไว้ เพื่อนำไปสู่คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. หลักสูตรการอาชีวศึกษาได้ระบุมাত্রฐานการศึกษาวิชาชีพเพื่อกำหนดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมและลักษณะบุคคล ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ จำแนกเป็นด้านสมรรถนะแกนกลางและด้านสมรรถนะวิชาชีพ เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนรายวิชาตามหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ

4. รายวิชาในหลักสูตรจะมีความสอดคล้อง สัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพของสาขาวิชา โดยแต่ละรายวิชาจะมีองค์ประกอบสำคัญคือ รหัสวิชา ชื่อวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ชั่วโมงเรียนภาคทฤษฎี (ท) ชั่วโมงเรียนภาคปฏิบัติ (ป) จำนวนหน่วยกิต (น) รายวิชาที่ต้องเรียนก่อน (มีเฉพาะในบางรายวิชาที่จำเป็นจะต้องเรียนต่อเนื่องกัน) อ้างอิงมาตรฐานอาชีพ ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา จุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา

การเขียนโครงการขออนุมัติเปิดสอนที่ดี

โครงการ (Project) คือ แผนงานที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลาย ๆ กิจกรรม สำหรับการพัฒนาองค์กร ช่วยให้องค์กรสามารถมองเห็นภาพและทิศทางการดำเนินงานในอนาคต และมีขอบเขต ส่งผลให้สามารถติดตาม ประเมินผลได้

โครงการขออนุมัติเปิดสอนที่ดี คือ โครงการที่มีการวางแผนและกำหนดการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ตอบโจทย์วัตถุประสงค์และนำไปสู่การสร้างผลลัพธ์การเรียนรู้ได้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ การเขียนโครงการขออนุมัติเปิดสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งกับการจัดการอาชีวศึกษา อันจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการศึกษาตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เป็นกำลังแรงงานที่ดีในอนาคต โครงการขออนุมัติเปิดสอนที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. **กำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน** สามารถตอบคำถามได้ว่าสิ่งที่ต้องทำให้เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนนั้นคืออะไร โดยต้องกำหนดให้สามารถวัดและประเมินผลได้ ซึ่งองค์ประกอบของวัตถุประสงค์ที่ดีนั้นควรประกอบไปด้วย

- S = Specific หมายถึง มีความชัดเจน เฉพาะเจาะจง
- M = Measurable คือ สามารถวัดและประเมินผลงานได้
- A = Attainable คือ สามารถทำให้บรรลุได้
- R = Realistic คือ อยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง สมเหตุสมผล

- T = Timely คือ มีการกำหนดกรอบเวลาที่แน่นอน

2. ตอบสนองความต้องการ การเขียนโครงการขออนุมัติเปิดสอนต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้น รายละเอียดของโครงการต้องมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ วัตถุประสงค์ของโครงการต้องสอดคล้องกับ ความสำคัญของปัญหาหรือหลักการและเหตุผล รวมถึงวิธีดำเนินการต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3. การวางแผนอย่างรอบคอบ โครงการขออนุมัติเปิดสอนต้องมีการวางแผนการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน อย่างละเอียด ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินการ ทรัพยากรที่ใช้ ทั้งครูผู้สอน วัสดุครุภัณฑ์ที่ใช้ ประกอบการเรียนการสอน อาคารสถานที่ งบประมาณ และสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษา

4. ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โครงการขออนุมัติเปิดสอนที่ดีควรดำเนินการตามหลักเศรษฐศาสตร์ คือการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต้องมีการจัดการงบประมาณ บุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ที่ใช้ ประกอบการเรียนการสอน อาคารสถานที่ และเวลาอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

5. อ่านแล้วเข้าใจง่าย รายละเอียดของโครงการขออนุมัติเปิดสอนต้องสามารถอ่านแล้วทำความเข้าใจได้ง่าย การใช้ภาษาที่ง่าย ไม่คลุมเครือ ไม่ต้องตีความหมาย

6. ข้อมูลที่เป็นจริงน่าเชื่อถือ ข้อมูลที่ใช้ในการเขียนโครงการขออนุมัติเปิดสอนต้องเป็นข้อมูลที่เป็นจริง เกิดขึ้นจริง หรือได้มาจากการเก็บข้อมูลจริง สามารถอ้างอิงที่มาได้ ไม่ควรเขียนขึ้นมาเอง หรือใช้ข้อมูลเก่า และ หลีกเลี่ยงข้อความที่แสดงความเห็นส่วนตัวหรืออารมณ์ เช่น น่าจะ รู้สึกว่า เป็นต้น

ตอนที่ 1

นิยามศัพท์

การจัดการอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ โดยการใช้หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน ที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน ตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ

การขออนุมัติเปิดสอน หมายถึง การขออำนาจในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

หลักสูตรการอาชีวศึกษา หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม

ผลลัพธ์การเรียนรู้ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร

มาตรฐานการศึกษาวิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมและลักษณะบุคคล ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ

หลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอน หมายถึง แนวทาง วิธีการ หรือกระบวนการที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดไว้ให้วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีถือปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอน โดยเริ่มบังคับใช้วันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2564

สาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาภายใต้ประเภทวิชาเกษตรกรรมหรือประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง

ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนที่ได้ขึ้นทะเบียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และนักศึกษาที่ได้ขึ้นทะเบียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สังกัดวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีหรือสถานศึกษาของรัฐที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม

สถานศึกษา หมายถึง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีหรือสถานศึกษาของรัฐที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม

สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ที่มีการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน อาจมีลักษณะเป็นสำนักงาน โรงงาน ไร่ ฟาร์ม หรืออื่นใดที่ประกอบกิจการถูกต้องตามกฎหมาย

สถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษา คือ สถานที่ที่มีการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน อาจมีลักษณะเป็นสำนักงาน โรงงาน ไร่ ฟาร์ม หรืออื่นใดที่ประกอบกิจการถูกต้องตามกฎหมายจัดบ้านที่ก่อก่อตกลงความร่วมมือกับสถานศึกษาหรือสถาบันเพื่อร่วมจัดการอาชีวศึกษากับสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบัน

สถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน หมายถึง สถานประกอบการอื่นที่ไม่ได้ร่วมจัดการอาชีวศึกษา แต่มีความต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน

โอกาสการมีงานทำ หมายถึง ความเป็นไปได้หรือความสามารถในการได้รับการจ้างงานหลังสำเร็จการศึกษา

ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น หมายถึง ตำแหน่งงานหรืออาชีพที่มีความจำเป็นหรือสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ อาจเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม รวมถึงธุรกิจหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้น ๆ

ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ หมายถึง เป้าหมายหรือแนวทางของการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอนที่เชื่อมโยงหรือสอดคล้องกับทิศทางและเป้าหมายสำคัญของประเทศ และรวมถึงนโยบายรัฐบาลในขณะนั้นด้วย

ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน หมายถึง ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสนใจของผู้เรียนที่จะเข้าศึกษาหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน

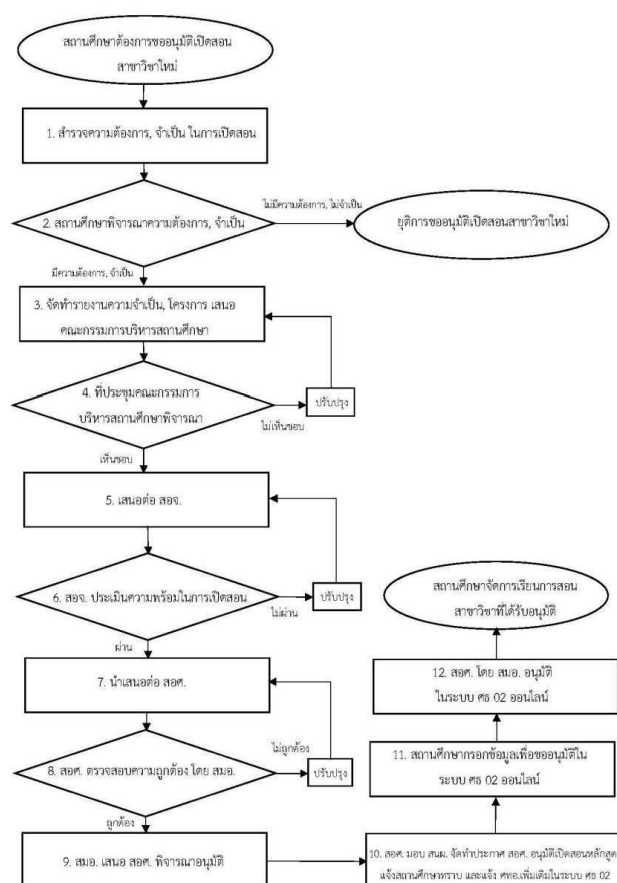
ข้อมูลการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน หมายถึง การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสหรือเส้นทางการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นกว่าหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน เช่น การศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรระดับปริญญาตรี เป็นต้น

6

ตอนที่ 2

กระบวนการ

การขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตร ให้ดำเนินการดังนี้

แผนภาพที่ 1 กระบวนการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา กรณีขอเปิดสอนสาขาวิชาใหม่

จากแผนภาพที่ 1 สามารถอธิบายโดยละเอียดได้ดังนี้

1. สำรวจความต้องการ ความจำเป็นในการเปิดสอน

สถานศึกษาสำรวจความต้องการ ความจำเป็นที่ส่งผลให้ต้องจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาที่ต้องการขออนุมัติเปิดสอน ทั้งปัจจัยภายนอกสถานศึกษา เช่น ความต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอนของตลาดแรงงาน ความสอดคล้องกับนโยบาย และทิศทางการพัฒนาประเทศในขณะนั้น และความต้องการเข้าศึกษา และปัจจัยภายในสถานศึกษา เช่น บุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นต้น

2. สถานศึกษาพิจารณาข้อมูลความต้องการ ความจำเป็น

จากที่ได้สำรวจความต้องการ ความจำเป็นในการเปิดสอนสาขาวิชาใหม่นั้น หากพิจารณาข้อมูลแล้วสรุปได้ว่าไม่เกิดความคุ้มค่า หรือไม่มีความจำเป็นที่จะจัดการเรียนการสอนสาขาวิชานั้น ก็ควรยุติการขออนุมัติเปิดสอน แต่หากพิจารณาข้อมูลแล้วสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชานั้น เกิดประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น ที่มีความต้องการกำลังแรงงานในสาขาวิชาที่ต้องการขออนุมัติเปิดสอน และมีผู้เรียนที่สนใจเข้าเรียนต่อในสาขาวิชานั้น ให้สถานศึกษาดำเนินการในขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

3. จัดทำเอกสารการขออนุมัติเปิดสอน ประกอบไปด้วยรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอนและโครงการขออนุมัติเปิดสอน เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

3.1 รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน ให้สถานศึกษาเรียงข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

- (1) ความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษาและสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน
- (2) ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่นความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ
- (3) ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน และข้อมูลการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน

3.2 โครงการขออนุมัติเปิดสอน ประกอบไปด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อโครงการ
- (2) ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน
- (3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- (4) ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล ระบุหลักการและเหตุผลความจำเป็น/ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นหากไม่ได้ดำเนินการ โดยอ้างอิงข้อมูลจากรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน
- (5) วัตถุประสงค์ของโครงการ
- (6) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- (7) กำหนดการเปิดสอน
- (8) ครูผู้สอน
- (9) จำนวนนักเรียน/นักศึกษา โดยระบุจำนวนนักเรียน/ นักศึกษาที่จะรับเข้าศึกษาและที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในระยะเวลา 5 ปี นับจากปีการศึกษาที่จะเริ่มเปิดดำเนินการ
- (10) ทรัพยากรประกอบการสอน ประกอบด้วย
 - (10.1) อาคารสถานที่
 - (10.2) ครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน
- (11) แผนงบประมาณรายจ่าย ให้ประมาณการแผนงบประมาณรายจ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน ในระยะเวลา 5 ปี นับจากปีการศึกษาที่จะเริ่มเปิดดำเนินการโดยแยกรายละเอียด ดังนี้
 - (11.1) งบบุคลากร ให้ระบุค่าจ้างชั่วคราว (ครูจ้างสอน) และหรือค่าตอบแทนพนักงานราชการ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน
 - (11.2) งบดำเนินงาน ให้ระบุค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภคเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน
 - (11.3) งบลงทุน ให้ระบุค่าครุภัณฑ์และหรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน
 - (11.4) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัว คำนวณจากยอดรวมงบประมาณในแต่ละปีการศึกษาจากข้อ (11.1) – (11.3) แล้วนำมาหารด้วยจำนวนนักเรียน/นักศึกษาทั้งหมดในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน
- (12) ความร่วมมือกับสถานประกอบการ
- (13) ตัวอย่างแผนการเรียนตลอดหลักสูตร

4. เสนอคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

เมื่อจัดทำรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอนและโครงการขออนุมัติเปิดสอนแล้ว ให้สถานศึกษาเสนอรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอนและโครงการขออนุมัติเปิดสอนบรรจุเป็นวาระในการประชุมคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ หากคณะกรรมการสถานศึกษาไม่เห็นชอบ ให้

สถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามมติที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา จากนั้นนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาใหม่จนกว่ามติที่ประชุมสถานศึกษาจะให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

5. เสนอสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด

เมื่อคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเห็นชอบแล้ว ให้สถานศึกษาเสนอสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดเพื่อประเมินความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

6. สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดประเมินความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดดำเนินการประเมินตามแบบประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอน หากผลการประเมินไม่ผ่าน ให้สถานศึกษาดำเนินการแก้ไขตามหัวข้อที่ไม่ผ่านจากนั้นนำเสนอคณะกรรมการอาชีวศึกษาเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

7. เสนอสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เมื่อการประเมินจากคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดมีผลเป็นผ่านแล้ว ให้สถานศึกษาเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อพิจารณาอนุมัติเปิดสอน ประกอบด้วย

- (1) หนังสือรายงานการเรียนการสอนคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง ขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ/ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช .. ประถมศึกษา .. สาขาวิชา ..
- (2) โครงการขออนุมัติเปิดสอน จำนวน ๒ เล่ม โดยจัดทำเอกสารเป็นรูปเล่มให้เรียบร้อย
- (3) รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน
- (4) สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาที่มีมติเห็นชอบให้เปิดสอนหลักสูตรนั้น
- (5) สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดที่มีมติเห็นชอบให้เปิดสอนหลักสูตรนั้น
- (6) แบบประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอน
- (7) เอกสารประกอบอื่นหรือที่อ้างถึง (ถ้ามี) โดยให้จัดทำเป็นเอกสารผนวกแนบท้ายเอกสารโครงการขออนุมัติเปิดสอน

8. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพิจารณาการขออนุมัติเปิดสอน

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ พิจารณาเอกสารโครงการขออนุมัติเปิดสอนของสถานศึกษา หากเอกสารไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน หรือไม่สมบูรณ์ สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพจะดำเนินการแจ้งสถานศึกษาเพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

9. สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อพิจารณาอนุมัติ

กรณีสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพตรวจสอบแล้วพบว่าเอกสารถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และสถานศึกษามีศักยภาพและความพร้อมในการเปิดดำเนินการสอนตามหลักสูตร สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพจะดำเนินการเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อพิจารณาอนุมัติเปิดสอนต่อไป

10. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามอบสำนันโยบายและแผนการอาชีวศึกษาและศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอนุมัติให้จัดการเรียนการสอนสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอนแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะมอบหมายให้สำนันโยบายและแผนการอาชีวศึกษาดำเนินการจัดทำประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพร้อมแจ้งให้สถานศึกษาทราบผลการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตร และมอบศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษาเพิ่มเติมข้อมูลในระบบ ศธ. 02 ออนไลน์

11. สถานศึกษารอกข้อมูลสาขาวิชาในระบบ ศธ 02 ออนไลน์

เมื่อสถานศึกษาได้รับประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเรื่องการอนุมัติเปิดสอนหลักสูตรแล้ว ให้สถานศึกษารอกข้อมูลสาขาวิชาที่ได้รับการอนุมัติในระบบ ศธ 02 ออนไลน์พร้อมแนบประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเรื่องการอนุมัติเปิดสอนหลักสูตรในระบบเพื่อเป็นหลักฐานให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบด้วย (คู่มือการใช้งานระบบ ศธ 02 ออนไลน์ <https://std2018.vec.go.th/web/Login.htm?mode=manual>)

12. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพดำเนินการอนุมัติให้เปิดสอนสาขาวิชาในระบบ ศธ 02 ออนไลน์

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการรอกข้อมูลสาขาวิชาในระบบ ศธ 02 ออนไลน์แล้ว สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพจะดำเนินการตรวจสอบและอนุมัติในระบบ ศธ 02 ออนไลน์ จากนั้นสถานศึกษาก็สามารถดำเนินการจัดแผนการเรียนในระบบ ศธ 02 ออนไลน์ และดำเนินการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชานั้นได้

ตอนที่ 3

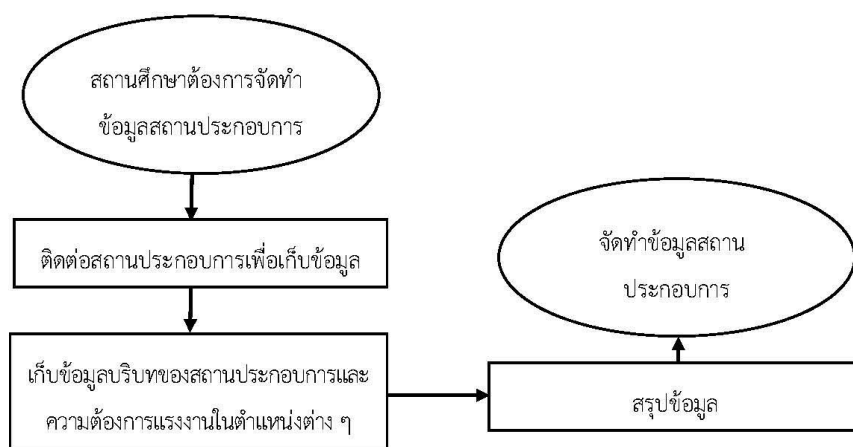
การจัดทำเอกสาร

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดให้สถานศึกษาที่มีความประสงค์เปิดสอนสาขาวิชาใหม่ หรือสาขาวิชาที่เคยเปิดสอนแล้วแต่ไม่ได้จัดการเรียนการสอนเกิน 5 ปี จัดทำรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน และโครงการขออนุมัติเปิดสอนเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเอกสารดังกล่าวสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ดังนี้

การจัดทำรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน

1. ความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน

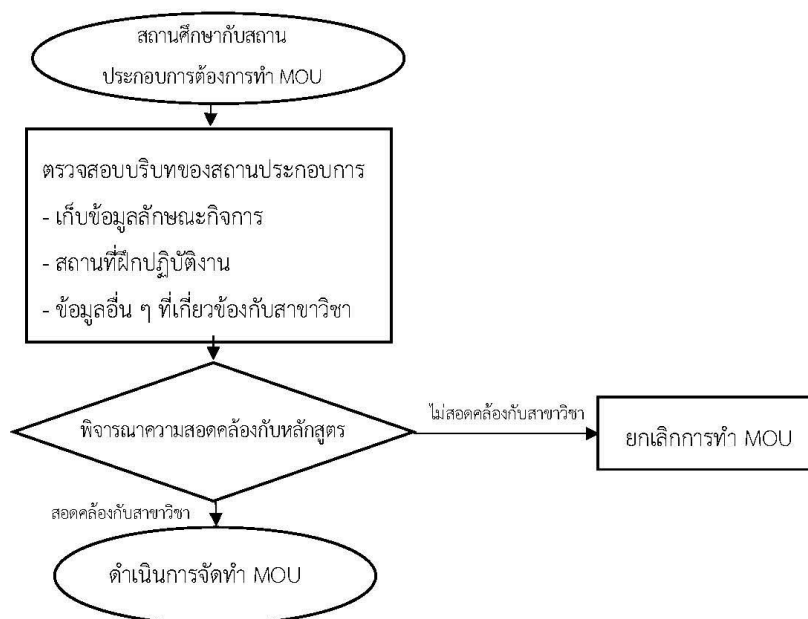
การดำเนินการในหัวข้อนี้ให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการจัดทำข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน

การศึกษาบริบทของสถานประกอบการ คือการทำความเข้าใจถึงลักษณะการดำเนินกิจการของสถานประกอบการ เพื่อวิเคราะห์ถึงความสอดคล้องเหมาะสมกับการร่วมจัดการอาชีวศึกษาตามหลักสูตรที่ต้องการขอเปิดสอน การวิเคราะห์บริบทนี้จะช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงที่มีประสิทธิภาพระหว่างการจัดการอาชีวศึกษาและการทำงานใน

โลกของการทำงานจริง ในส่วนของขั้นตอนการศึกษาริบทของสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษานั้น เริ่มจากที่เกิดความต้องการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษาระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ จากนั้นสถานศึกษาต้องดำเนินการตรวจสอบบริบทของสถานประกอบการถึงความสอดคล้องกับบริบทของสาขาวิชาที่ต้องการจัดการเรียนการสอน โดยการขอเข้าพื้นที่ของสถานประกอบการเพื่อตรวจสอบลักษณะของการดำเนินกิจการ สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน และข้อมูลที่เป็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพในการร่วมจัดการอาชีวศึกษา หากผลการวิเคราะห์ออกมาว่าเกิดความคุ้มค่าในการจัดการอาชีวศึกษาให้ดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน ขั้นตอนต่าง ๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 3 วิธีศึกษาริบทของสถานประกอบการ

ในส่วนของการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ ให้สถานศึกษาดำเนินการโดยแยกประเด็นออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1.1 ความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา

ระบุข้อมูลความต้องการของผู้ว่าจ้างหรือองค์กรที่ต้องการจ้างแรงงานในตำแหน่งงานหรือมีสมรรถนะสอดคล้องกับผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ขอเปิดสอน รวมข้อมูลความต้องการของสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา

การจัดทำข้อมูลในส่วนนี้เพื่อให้สถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษา สามารถจัดการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับวิชาชีพ สถานศึกษาจึงต้องคำนึงถึง สอดคล้องกันระหว่างบริบทของสถานประกอบการกับบริบทของสาขาวิชา และความสามารถในการร่วมจัดการอาชีวศึกษาของสถานประกอบการ การจัดทำข้อมูลในส่วนนี้สถานศึกษาสามารถเขียนเป็นความเรียงหรือจัดทำเป็นตาราง ดังตัวอย่าง ตารางที่ 1

ที่	สถานประกอบการ	ลักษณะการดำเนินงานของกิจการ	สาขาที่มีความต้องการ	อัตรากำลังคนที่ต้องการ
1	บริษัท คูโบต้า ฟาร์ม จำกัด	ฟาร์มสร้างประสบการณ์เกษตรสมัยใหม่ของคูโบต้า ในภูมิภาคอาเซียน	- เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร - พืชศาสตร์	3
2	วันเดอร์ฟาร์ม	สถานที่ท่องเที่ยวสำหรับครอบครัว เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	- พืชศาสตร์	2
3	บริษัท สุนทรธัญทรัพย์ จำกัด	ผลิตและจัดจำหน่ายข้าวสารตราไก่แจ้ ที่ขายดีที่สุด ในภาคตะวันออก เปิดดำเนินงานมายาวนานกว่า 60 ปี และขยายกำลังการผลิตเพื่อเป้าหมายเป็นอันดับต้นของประเทศ	- เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร - พืชศาสตร์	5
4	บริษัท ไทยรับเบอร์ลาเทคส์กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ดำเนินธุรกิจเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำยางข้นและผลิตภัณฑ์จากน้ำยาง	- เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร - พืชศาสตร์	3
5	บริษัท ไร่ถิ่นเมืองทอง จำกัด	ผลิตและจำหน่ายวัตถุดิบทางการเกษตร เช่นมันสำปะหลัง, สับปะรด, ปาล์มน้ำมัน, มะพร้าว, ยางพารา และมูลไก่จากฟาร์ม(อ้างอิงข้อมูล Link บริษัท)	- เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร - พืชศาสตร์	5

ตารางที่ 1 ตัวอย่างความต้องการแรงงานตามสาขาที่ขอเปิดสอนของสถานประกอบการที่ทำบันทึกข้อตกลงร่วมจัดการอาชีวศึกษา

1.2 สถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน ระบุตำแหน่งงานที่สถานประกอบการในพื้นที่หรือพื้นที่ใกล้เคียง ถึงแนวโน้มการเปิดรับสมัครพนักงานที่ตรงตามสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน หรือมีความต้องการในอนาคตนั้น ในส่วนของการแสดงข้อมูลจะเป็นลักษณะเดียวกันกับ 1.1 แต่ไม่ใช่สถานประกอบการที่ร่วมจัดการศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แนวโน้มความต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน

ที่	สถานประกอบการ	ลักษณะการดำเนินงานของกิจการ	สาขาที่มีความต้องการ	จำนวน (คน)
1	สวนแนว อรุณ	คาเฟ่ ร้านอาหาร & แค้มป์ พื้นที่พักผ่อนสำหรับทุกคน มีกิจกรรมให้ได้ทำในวันพักผ่อน	- พืชศาสตร์	3
2	อรุณฟาร์มวิลเลจ	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	- พืชศาสตร์	5
3	สวนลุงบุญ	บริการออกแบบสวน จัดสวน ปูหญ้า ติดตั้งระบบสปริงเกอร์ ระบบไฟสนามอัตโนมัติ ระบบพ่นหมอก ศาลา บ่อปลา น้ำตก ครอบจับที่เดียว	- พืชศาสตร์	3

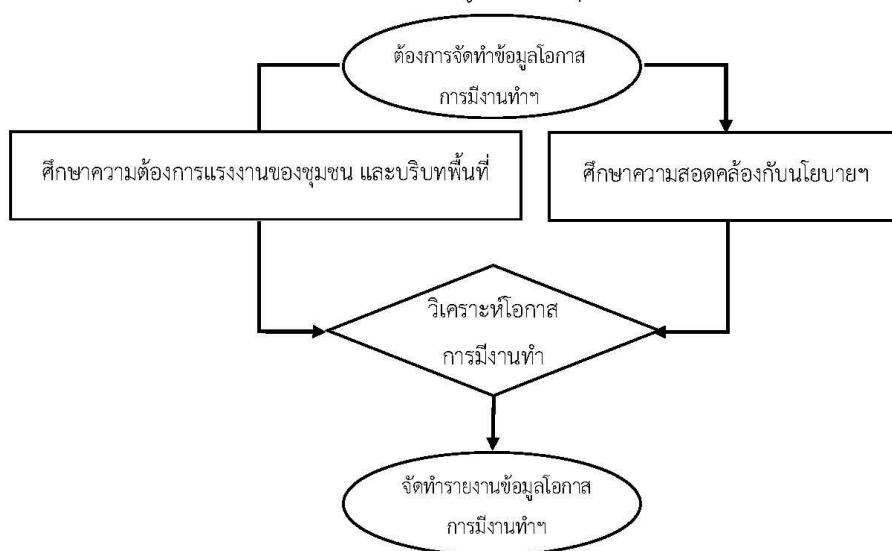
ตารางที่ 2 แสดงตัวอย่างความต้องการแรงงานตามสาขาที่ขอเปิดสอนของสถานประกอบการอื่นในพื้นที่

ข้อแนะนำ สถานศึกษาต้องศึกษาหลักสูตรและบริบทของสถานประกอบการให้ชัดเจน

ข้อควรระวัง ข้อมูลของสถานประกอบการกับสาขาวิชาไม่สอดคล้องกัน

2. ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการแรงงานในชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องกับนโยบาย และทิศทางการพัฒนาประเทศ

การจัดทำข้อมูลในข้อนี้ให้เริ่มเขียนตั้งแต่ บริบทของพื้นที่ การคาดการณ์ความต้องการแรงงานของชุมชนในอนาคต ทักษะที่ชุมชนต้องการในอนาคต จนถึงความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ จากนั้นเชื่อมโยงถึงสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน โดยแสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่ชุมชนในพื้นที่จำเป็นต้องมีผู้มีความรู้ความสามารถตรงตามสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอนรวมถึงผลเสียหากไม่ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนสาขานั้น ซึ่งขั้นตอนในการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 4 แสดงวิธีการจัดทำข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการแรงงานในชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศ

ข้อแนะนำ สถานศึกษาต้องศึกษาบริบทของพื้นที่ก่อน จากนั้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่ชุมชนในพื้นที่จำเป็นต้องมีผู้มีความรู้ความสามารถตรงตามสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอนรวมถึงผลเสียหากไม่ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนสาขานั้น

ข้อควรระวัง ขาดการศึกษาข้อมูลบริบทพื้นที่

3. ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน และข้อมูลการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน

ควรแยกออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่

หัวข้อที่ 1 ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน ดำเนินการดังนี้

ภาพที่ 5 วิธีการเก็บข้อมูลผู้สนใจเข้าศึกษาในหลักสูตรที่เปิดสอน

จากการวิจัยพบว่าการเก็บความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรนั้น หากเก็บข้อมูลจากผู้เรียนเพียงอย่างเดียวข้อมูลจะมีโอกาสเปลี่ยนแปลงสูง เนื่องจากผู้เรียนมีการตัดสินใจที่ไม่มั่นคง ผู้เก็บข้อมูลควรเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองประกอบด้วย การแสดงข้อมูลนั้นอาจจัดทำเป็นตารางหรือเป็นความเรียงก็ตามแต่ที่เห็นสมควร ในคู่มือนี้จะยกตัวอย่างในรูปแบบตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4 รายชื่อโรงเรียนในจังหวัดชลบุรีและยอดนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สนใจเข้าเรียนสาขาวิชาฟิสิกส์

ลำดับ	สถานที่	ระดับที่เปิดสอน	ม.6 จำนวน/ คน	ผู้สนใจสาขาวิชา ฟิสิกส์
1	โรงเรียนชลบุรี (สุขบท)	ม.3-ม.6	122	3
2	โรงเรียนชลราษฎรอำรุง	ม.3-ม.6	174	5
3	โรงเรียนชลกันยานุกูล	ม.3-ม.6	146	5
4	โรงเรียนแสนสุข	ม.3-ม.6	247	2
5	โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม	ม.3	-	2
6	โรงเรียนคลองก้อยวิทยา	ม.3-ม.6	123	5
7	โรงเรียนหนองใหญ่ศิริราชมหาวิทยาลัย	ม.3-ม.6	321	10
8	ผู้เรียน ปวช. ในวิทยาลัย	ปวช.-ปวส.	100	20
รวม			1,133	52

ตารางที่ 3 แสดงตัวอย่างการนำเสนอความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน

หัวข้อที่ 2 การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่เปิดสอน

หัวข้อนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงช่องทางการศึกษาต่อของผู้เรียนสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน การนำเสนอข้อมูลนั้นไม่มีแบบฟอร์มที่ตายตัว ในที่นี้จะแสดงตัวอย่างการเขียนในรูปแบบ ดังนี้

เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในหลายสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

1. วิทยาลัยพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยแม่โจ้

- สาขาวิชาฟาร์มอัจฉริยะและนวัตกรรมกรรมการเกษตร หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี ภาคปกติ (รับประเภทวิชาเกษตรกรรม ทุกสาขาวิชา)

2. มหาวิทยาลัยบูรพา

- สาขาวิชานวัตกรรมการเกษตร

ข้อเสนอแนะ สถานศึกษา ควรเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองร่วมด้วย

ข้อควรระวัง การเก็บข้อมูลจากผู้เรียนเป็นหลัก จึงเกิดความไม่คงที่ของข้อมูลสูง

การจัดทำโครงการขออนุมัติเปิดสอน

1. ชื่อโครงการ ให้สถานศึกษาระบุว่า “โครงการขออนุมัติเปิดสอน”

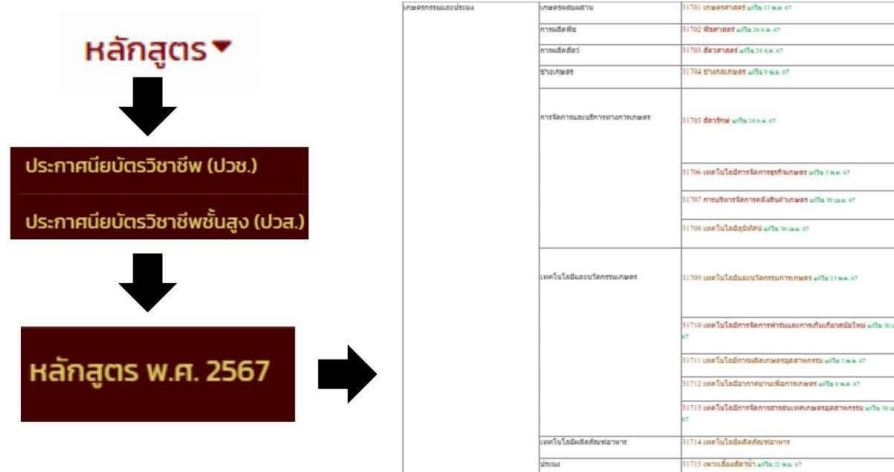
2. ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน

ระบุชื่อหลักสูตรที่ต้องการขออนุมัติเปิดสอน ชื่อประเภทวิชา กลุ่มอาชีพ สาขาวิชา ยกตัวอย่างเช่น

- หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567 ประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง กลุ่มอาชีพการผลิตพืช สาขาวิชาพืชศาสตร์

สถานศึกษาสามารถเข้าไปดูชื่อหลักสูตรได้ที่เว็บไซต์ของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ

<https://bsq.vec.go.th/>

ภาพที่ 6 การเข้าถึงหลักสูตรการอาชีวศึกษา

เมื่อสถานศึกษาเลือกหลักสูตรที่ต้องการขออนุมัติเปิดสอนแล้วให้ระบุชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอนตามภาพ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
พ.ศ. 2567

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
กลุ่มอาชีพการศึกษาศาสตร์
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ระบุตามนี้เท่านั้น

31/713

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

ภาพที่ 7 การเขียนชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน

จากการวิจัยพบว่า ข้อผิดพลาดที่เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบพบบ่อยในข้อนี้คือ การพิมพ์ผิด หรือ การใช้อักษรย่อ ปวส. หรือ พ.ศ. ซึ่งไม่ตรงตามชื่อที่ระบุในหลักสูตร ดังนั้น สถานศึกษาควรตรวจสอบการเขียนชื่อหลักสูตร ประเภทวิชา กลุ่มอาชีพ และสาขาวิชาให้ถูกต้องตามที่หลักสูตรระบุไว้

ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาควรตรวจสอบการเขียนชื่อหลักสูตร ประเภทวิชา กลุ่มอาชีพ และสาขาวิชาให้ถูกต้องตามที่หลักสูตรระบุไว้

ข้อควรระวัง การพิมพ์ผิด หรือ การใช้อักษรย่อ ปวส. หรือ พ.ศ. ซึ่งไม่ตรงตามชื่อที่ระบุในหลักสูตร

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

การพิจารณาในแบบประเมินความพร้อมระบุให้ใส่ชื่อแผนกวิชา/หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักสูตร

ยกตัวอย่างเช่น แผนกวิชาพีชศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชลบุรี ไม่ควรระบุเพียงชื่อสถานศึกษาเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ ควรระบุผู้รับผิดชอบเป็นแผนกวิชาภายในสถานศึกษา และสถานศึกษา

ข้อควรระวัง ไม่ควรระบุแต่เพียงชื่อสถานศึกษาเท่านั้น

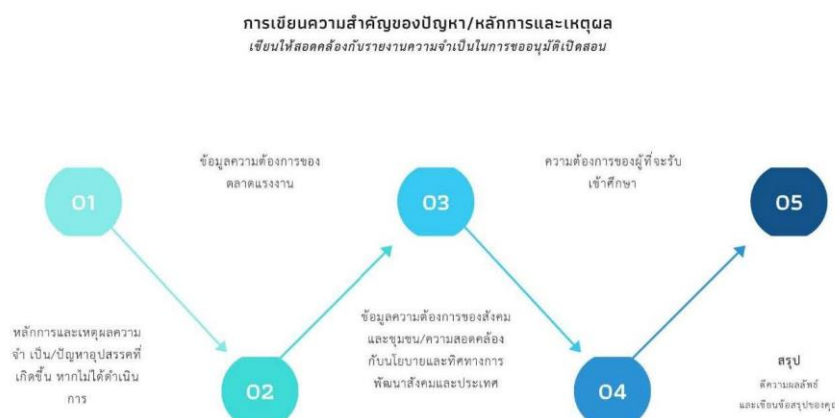
4. ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล

หลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนระบุว่า

“ให้ระบุหลักการและเหตุผลความจำเป็นของโครงการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรดังกล่าว และหรือปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นหากไม่ได้ดำเนินการโครงการ ซึ่งต้องชี้ให้เห็นข้อมูลที่ระบุถึงความต้องการของตลาดแรงงานและหรือสังคม ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ รวมทั้งระบุกลุ่มเป้าหมายของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตร โดยใช้ข้อมูลอ้างอิงจากรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน” นั้นแสดงให้เห็นว่า ควรจัดทำรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอนก่อนการทำโครงการขออนุมัติเปิดสอน เนื่องจากรายงานความจำเป็น จะทำให้ทราบข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการเปิดสอนสาขานั้น ๆ

การเขียนความสำคัญของปัญหาหรือหลักการและเหตุผลคือการกล่าวนำให้ผู้อ่านเริ่มเข้าใจในปัญหาซึ่งเป็นความสำคัญว่าปัญหาที่ต้องทำโครงการนี้เพราะอะไร หรือเกิดปัญหาอะไรที่ส่งผลให้สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนสาขานี้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนสาขานี้ดังกล่าว มักจะเขียนเป็นย่อหน้า และไม่ยาวจนเกินไป ตรงประเด็น เน้นปัญหาให้ถูกจุด กระชับ เข้าใจง่าย ไม่นำข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องมาใส่มากนัก เนื้อเรื่องต้องมีความสัมพันธ์กัน แบ่งตอนได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

หากสรุปวิธีการเขียนความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล เป็นข้อ ๆ เพื่อความเข้าใจง่ายจะได้ดังนี้

ภาพที่ 8 วิธีการเขียน ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล

จากภาพที่ 8 แสดงให้เห็นว่า การเขียนความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผลนั้นควรเริ่มจากหลักการหรือเหตุผลที่ต้องเปิดสอนสาขาวิชานี้ ความต้องการแรงงาน ความต้องการทักษะ รวมถึงความต้องการเข้าเรียนของผู้เรียน จากนั้นสรุปให้เห็นถึงความสำคัญจำเป็นที่จะต้องเปิดสอนในสาขาวิชานี้

ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาควรระบุให้เห็นว่าต้องทำโครงการนี้เพราะอะไร เกิดปัญหาอะไรที่ส่งผลให้สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนสาขาวิชานี้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชานี้ดังกล่าว มักจะเขียนเป็นย่อหน้า และไม่ยาวจนเกินไป ตรงประเด็น เน้นปัญหาให้ถูกจุด กระชับ เข้าใจง่าย ไม่นำข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องมาใส่มากนัก เนื้อเรื่องต้องมีความสัมพันธ์กัน และแบ่งตอนได้อย่างเหมาะสม

ข้อควรระวัง ต้องระบุข้อมูลให้เห็นถึงความสำคัญจำเป็น หรือสภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบหากไม่ได้จัดการเรียนการสอนสาขาวิชานั้น

5. วัตถุประสงค์ของโครงการ

หลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนกำหนดว่า “กำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ปฏิบัติได้ วัดได้ และสอดคล้องกับความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล”

ดังนั้นควรกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน เข้าใจง่าย เจาะจง สามารถเกิดขึ้นได้จริง วัดผลได้ สอดคล้องกับ ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล และมีการกำหนดเวลาที่ชัดเจน และเป็นวัตถุประสงค์ที่แสดงให้เห็นถึง เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาที่ขออนุมัติในพื้นที่ของสถานศึกษา

หลักการเขียนวัตถุประสงค์ “หลัก SMART”

S = Sensible (เป็นไปได้) หมายถึง ต้องมีความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ

M = Measurable (วัดได้) หมายถึง ต้องสามารถวัดและประเมินผลได้

A = Attainable (ระบุสิ่งที่ต้องการ) หมายถึง ระบุสิ่งที่ต้องการดำเนินงานอย่างชัดเจน ปฏิบัติได้ มีสิ่งเพื่อฝัน

R = Reasonable (เป็นเหตุเป็นผล) หมายถึง ต้องมีความเป็นเหตุเป็นผลในการปฏิบัติสอดคล้องกับความเป็นจริง

T = Time (เวลา) หมายถึง ต้องมีขอบเขตของเวลาที่แน่นอนในการปฏิบัติงาน

ตัวอย่าง

4.1 เพื่อจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567 ประเภทวิชาเกษตรกรรม และประมง กลุ่มอาชีพการผลิตพืช สาขาวิชาพืชศาสตร์ ในภาคเรียนที่ 1 พ.ศ. 2568

4.2 เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาด้านพืชศาสตร์ที่มีคุณภาพเข้าตลาดแรงงานและชุมชนในพื้นที่ ภายใน ปี พ.ศ. 2570 เป็นต้นไป

ข้อแนะนำ วัตถุประสงค์เป็นข้อความที่แสดงถึงความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ของโครงการให้ปรากฏผลเป็น รูปธรรม สถานศึกษาต้องเขียนให้ชัดเจน ไม่คลุมเครือ สามารถวัดและประเมินผลได้ โดยโครงการหนึ่งๆ อาจมีวัตถุประสงค์ มากกว่า 1 ข้อ แต่ไม่ควรเกิน 3 ข้อ หากสถานศึกษาเขียนวัตถุประสงค์ไว้มากข้อ จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติมองภาพไม่ชัด และอาจ ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ยาก ทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นถึงความสำคัญ สภาพปัญหาที่ส่งผลให้จะขอเปิดสอนสาขาวิชา

ข้อควรระวัง สถานศึกษาต้องเข้าใจวิธีการเขียนวัตถุประสงค์

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

หลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนกำหนดว่า (ระบุว่าเมื่อสิ้นสุด โครงการ จะมีผลกระทบใดในทางที่ดีที่คาดว่าจะเกิดขึ้นโดยตรงและโดยอ้อม โดยระบุให้ชัดเจนว่าใครเป็นผู้ได้รับ ผลประโยชน์จากโครงการบ้าง ได้รับประโยชน์อย่างไร ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพในแง่การสร้างมูลค่าเพิ่ม มิใช่ คัดลอกวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย)

จากการวิจัยพบว่า สถานศึกษาเขียนผลที่คาดว่าจะได้รับไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์เป็นหลัก โดยเขียนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ผู้ได้รับผลประโยชน์ ซึ่งเป็นข้อความที่ต่อยอดจากวัตถุประสงค์ แต่ไม่ควรคัดลอกวัตถุประสงค์

ตัวอย่างการเขียนผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลทางตรง

- วิทยาลัยฯ มีผู้เรียนสาขาวิชาพืชศาสตร์ เพิ่มขึ้นปีละ 20 คน
- สามารถผลิตผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านพืชศาสตร์เข้าสู่ตลาดแรงงานและชุมชนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2570 ปีละ 20

คนเป็นต้นไป

ผลทางอ้อม

- ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2570 ชุมชนในพื้นที่ที่มีการเกษตรที่เข้มแข็งขึ้น
- สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ข้อแนะนำ การเขียนผลที่คาดว่าจะได้รับเป็นการบอกถึงว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการ จะเกิดผลในทางที่ดีทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยระบุให้ชัดเจนว่าใครเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการบ้าง ได้รับประโยชน์อย่างไร ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ

ข้อควรระวัง ต้องเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

7. กำหนดการเปิดสอน

จะเริ่มเปิดดำเนินการสอนตั้งแต่ภาคการศึกษา..... ปีการศึกษา.....

ตัวอย่าง กำหนดการเปิดสอน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

ข้อแนะนำ สถานศึกษาต้องได้รับการอนุมัติให้เปิดสอนสาขาวิชาก่อนที่จะจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดังกล่าวได้ เพราะฉะนั้นเวลาของการกำหนดการเปิดสอนต้องเกิดขึ้นหลังจากวันที่ส่งเอกสารขออนุมัติเปิดสอน

ข้อควรระวัง ต้องระบุระยะเวลาที่จะเริ่มเปิดสอน

8. ครูผู้สอน

8.1 ครูผู้สอนประจำหลักสูตร หลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอน กำหนดว่าต้องมีครูประจำหลักสูตร อย่างน้อย ๒ คน มีวุฒิการศึกษา/สาขาวิชาเอก หรือประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า ๕ ปี ที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอนระบุข้อมูลอาจารย์ที่มีหน้าที่หลักในการสอนสาขาวิชา

จากการวิจัยพบว่า สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในหัวข้อครูผู้สอนคือ ครูผู้สอนต้องมีคุณสมบัติทางการศึกษาตรงหรือ สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน จำนวนครูต้องเพียงพอต่อการประมาณการจำนวนผู้เรียน และข้อมูล ครูผู้สอนต้องใส่ให้ครบทุกรายวิชาที่มีในหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอนรายวิชาสมรรถนะแกนกลาง และครูผู้สอน รายวิชาสมรรถนะวิชาชีพ ดังตัวอย่างในตารางด้านล่างเป็นการขอเปิดสอนในสาขาวิชาฟิสิกส์

ลำดับที่	ชื่อ - ชื่อสกุล	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชาเอก	ประสบการณ์สอน (ปี)
1	นาย.....	ครูชำนาญการ	กศ.ม. ค.บ.	อาชีวศึกษา ฟิสิกส์	10 ปี
2	นาย.....	ครูชำนาญการ	วท.ม. ค.อ.บ.	วิศวกรรมเกษตร ฟิสิกส์	5 ปี
3	นาง.....	ครูผู้ช่วย	กษ.บ.	ฟิสิกส์	1 ปี
4	นาย.....	ครูผู้ช่วย	กษ.บ.	ฟิสิกส์	1 ปี
5	นาย.....	ครูอัตราจ้าง	วท.บ.	เกษตรศาสตร์	1 ปี

ตารางที่ 4 แสดงตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลครูประจำหลักสูตร

8.2 อาจารย์พิเศษ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

ระบุผู้สอนจากภายนอกที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน (ถ้ามี)

ลำดับที่	ชื่อ - ชื่อสกุล	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชาเอก
1	รศ.ดร.....	อาจารย์	กศ.ด. กศ.ม. ค.บ.	บริหารการศึกษา อาชีวศึกษา วิศวกรรมเกษตร

ตารางที่ 5 แสดงตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลครูพิเศษ

8.3 ครูผู้สอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง

ระบุอาจารย์ที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาอื่นของหลักสูตรนั้น ๆ เช่น ครูหมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง

ลำดับที่	ชื่อ – ชื่อสกุล	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชาเอก
1	นาง.....	ครูชำนาญการ	กศ.ม. ค.อ.บ.	อาชีวศึกษา คอมพิวเตอร์
2	นาย.....	ครูชำนาญการ	บช.บ.	การบัญชี
3	นาย.....	ครูผู้ช่วย	วท.ม.	คณิตศาสตร์ศึกษา
4	นางสาว.....	ครูผู้ช่วย	ศษ.บ.	ภาษาไทย
5	นางสาว.....	ครูผู้ช่วย	ศษ.บ.	ภาษาอังกฤษ
6	นางสาว.....	ครูผู้ช่วย	กศ.ม.	สังคมศาสตร์
7	นางสาว.....	ครูอัตราจ้าง	วท.บ.	วิทยาศาสตร์

ตารางที่ 6 แสดงตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลครูสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ ครูผู้สอนประจำหลักสูตรอย่างน้อย 2 คนมีวุฒิการศึกษา/สาขาวิชาเอก หรือประสบการณ์การสอน ไม่น้อยกว่า 5 ปี ที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน และต้องใส่ข้อมูลครูผู้สอนต้องใส่ให้ครบทุกรายวิชาที่มีในหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอนรายวิชาสมรรถนะแกนกลาง และครูผู้สอนรายวิชาสมรรถนะวิชาชีพ

ข้อควรระวัง จำนวนครูผู้สอนต้องสอดคล้องกับสาขาวิชา มีเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนและจำนวนนักเรียนหรือนักศึกษาที่กำหนดไว้

9. จำนวนนักเรียน/นักศึกษา

การระบุจำนวนนักเรียน/นักศึกษา ให้สถานศึกษาเขียนให้สอดคล้องกับแผนการรับนักเรียนที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น โดยเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลผู้สนใจเข้าเรียนในสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน แล้วจึงนำมาเขียนแยกเป็นรายปีซึ่งกำหนดว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพใช้เวลาเรียน 3 ปี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงใช้เวลาเรียน 2 ปี นั้นแสดงให้เห็นว่าหากสถานศึกษาขอเปิดระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในปี 3 จะมีผู้เรียนเป็น 3 เท่าของปีแรก และปีที่ 4 กับปีที่ 5 จะมีผู้เรียนเท่ากับปีที่ 3 เนื่องจากผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาเมื่อเรียนครบ 3 ปี เช่นเดียวกันกับในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผู้เรียนในปีที่ 2 จะเป็น 2 เท่าของปีแรก และปีที่ 3,4,5

จะมีจำนวนเท่ากับปีที่ 2 เนื่องจากระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาเมื่อเรียนครบ 2 ปี ซึ่งคู่มือจะแสดงตัวอย่างดังนี้

จำนวนนักเรียน/นักศึกษา ที่คาดว่าจะรับเข้าเรียนหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

นักเรียน/นักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง สาขาวิชา พืชศาสตร์	ปีการศึกษา				
	2568	2569	2570	2571	2572
ชั้นปีที่ 1	20	20	20	20	20
ชั้นปีที่ 2	-	20	20	20	20
ชั้นปีที่ 3	-	-	20	20	20
รวมทั้งหมด	20	40	60	60	60
จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา	-	-	20	20	20

ตารางที่ 7 ตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลจำนวนนักเรียนนักศึกษา

หมายเหตุ

- กรณีขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ให้ใช้คำว่า “นักเรียน” และให้ประมาณการระยะเวลาในการศึกษา 3 ปีการศึกษา
- กรณีขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ให้ใช้คำว่า “นักศึกษา” และให้ประมาณการระยะเวลาในการศึกษา 2 ปีการศึกษา

ข้อแนะนำ ให้สถานศึกษาเขียนให้สอดคล้องกับแผนการรับนักเรียนที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น แล้วจึงนำมาเขียนแยกเป็นรายปีซึ่งกำหนดว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพใช้เวลาเรียน 3 ปี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงใช้เวลาเรียน 2 ปี นั้นแสดงให้เห็นว่าหากสถานศึกษาขอเปิดระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในปี ที่ 3 จะมีผู้เรียนเป็น 3 เท่าของปีแรก และปีที่ 4 กับปีที่ 5 จะมีผู้เรียนเท่ากับปีที่ 3 เนื่องจากผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาเมื่อเรียนครบ 3 ปี เช่นเดียวกันกับในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผู้เรียนในปีที่ 2 จะเป็น 2 เท่าของปีแรก และปีที่ 3,4,5 จะมีจำนวนเท่ากับปีที่ 2 เนื่องจากระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาเมื่อเรียนครบ 2 ปี

ข้อควรระวัง จำนวนผู้เรียนในแต่ละชั้นปีต้องสอดคล้องกัน และสามารถเกิดขึ้นได้จริง สอดคล้องกับข้อมูลความต้องการเข้าเรียนในสาขาวิชาที่เปิดสอน

10. ทรัพยากรประกอบการเรียนรู้

10.1 อาคารสถานที่ (ห้องเรียนทฤษฎี/ปฏิบัติ ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ฯลฯ) ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน หลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนกำหนดว่า “**ระบุอาคารสถานที่ซึ่งจัดเตรียมไว้สำหรับการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน โดยให้พิจารณาถึงความสอดคล้องและเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน**”

หัวข้อนี้สิ่งที่สถานศึกษาต้องคำนึงถึงคือความสอดคล้องกับมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานของสาขาวิชา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้เผยแพร่เว็บไซต์สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ ดังนี้

รายละเอียดครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐาน
หลักสูตรการอาชีวศึกษา/วิชาชีพ พ.ศ. 2567 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) สานักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ

รหัส	ประเภทวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน ชั่วโมง	หน่วย กิตติ	หมายเหตุ
1	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	1	1	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
2	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	2	2	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
3	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	3	3	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
4	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	4	4	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
5	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	5	5	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
6	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	6	6	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
7	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	7	7	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
8	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	8	8	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
9	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	9	9	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
10	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	10	10	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
11	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	11	11	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
12	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	12	12	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
13	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	13	13	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
14	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	14	14	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
15	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	15	15	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
16	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	16	16	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
17	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	17	17	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
18	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	18	18	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค

รายละเอียดครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐาน
หลักสูตรการอาชีวศึกษา/วิชาชีพ พ.ศ. 2567 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) สานักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ

รหัส	ประเภทวิชา	ชื่อวิชา	จำนวน ชั่วโมง	หน่วย กิตติ	หมายเหตุ
1	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	1	1	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
2	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	2	2	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
3	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	3	3	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
4	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	4	4	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
5	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	5	5	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
6	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	6	6	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
7	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	7	7	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
8	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	8	8	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
9	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	9	9	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
10	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	10	10	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
11	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	11	11	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
12	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	12	12	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
13	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	13	13	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
14	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	14	14	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
15	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	15	15	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
16	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	16	16	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
17	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	17	17	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค
18	การช่าง	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค	18	18	ช่างเทคนิคช่างเทคนิคช่างเทคนิค

ภาพที่ 9 การเข้าถึงมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน

กรณีที่ไม่พบมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานของหลักสูตรปัจจุบัน ให้สถานศึกษาใช้มาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานปีล่าสุดไปพลางก่อน

เมื่อพบมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานแล้ว ให้สถานศึกษาจัดทำข้อมูลตามแบบฟอร์มที่แนบปฏิบัติกำหนด หากวัสดุประกอบการสอนชิ้นไหนเป็นของสถานประกอบการให้สถานศึกษาระบุไว้ในช่องหมายเหตุด้วย ในส่วนของการระบุข้อมูลให้เริ่มจาก อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ประกอบการสอน ดังนี้

อาคารสถานที่

ที่	รายการ	จำนวน	หมายเหตุ
1.	ห้องปฏิบัติการทดสอบเกษตรแม่นยำ	1 ห้อง	
2.	ห้องปฏิบัติการสารชีวภาพ	1 ห้อง	
3.	ห้องปฏิบัติการเพาะเห็ดและโรงเรือนเพาะเห็ด	1 ห้อง	
4.	ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีการผลิตพืช	1 ห้อง	

ตารางที่ 8 ตัวอย่างการนำเสนอข้อมูลอาคารสถานที่ประกอบการเรียนการสอน

9.2 ครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน

ที่	รายการ	จำนวน	หมายเหตุ
รายการครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนที่มีอยู่แล้ว			
1	เครื่องวัดความเป็นกรดเป็นด่างในห้องปฏิบัติการ	1	
2	เครื่องวัดความเป็นกรดเป็นด่างภาคสนาม	4	
3	เครื่องแยกแยะชนิดดิน	1	
4	เครื่องวัดความชื้นของดินในห้องปฏิบัติการ	1	
5	เครื่องมือเก็บตัวอย่างดินแบบไม่รบกวนโครงสร้างของดิน	1	สถานประกอบการ
6	เครื่องชั่งไฟฟ้าทศนิยม 3 ตำแหน่ง	1	
7	สมุดเทียบสีดิน	1	
8	E.C Meter แบบหิ้ว	1	
9	ตู้อบความร้อนขนาด 30 ลิตร	1	
10	ชุดตรวจสอบค่าของดิน NPK และกรด - ด่าง แบบกระเป๋	1	
11	ชุดตัวอย่างดินและแร่	1	
12	เครื่องวัดความชื้นภาคสนาม	1	
13	หม้อนึ่งความดัน	1	
14	ตู้ปลอดเชื้อ	1	
รายการครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนที่ต้องการเพิ่ม			
1	เครื่องชั่งน้ำหนักขนาด 15 กก.		

ตารางที่ 9 ตัวอย่างการนำเสนอข้อมูล วัสดุ/ครุภัณฑ์ ประกอบการเรียนการสอน

ข้อแนะนำ สถานศึกษาต้องศึกษามาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานประจำสาขาวิชาที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดไว้ เพื่อนำข้อมูลมาสำรวจความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน

ข้อควรระวัง ข้อมูลไม่สอดคล้องตามมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน และรายวิชาในหลักสูตร

11. แผนงบประมาณรายจ่าย

หลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนกำหนดว่า (ให้ประมาณการแผนงบประมาณรายจ่ายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน ในระยะเวลา ๕ ปี นับจากปีการศึกษาที่จะเริ่มเปิดดำเนินการ

โดยแยกรายละเอียด ดังนี้

11.1 งบบุคลากร ให้ระบุค่าจ้างชั่วคราว (ครูจ้างสอน) และหรือค่าตอบแทน

พนักงานราชการ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน)

11.2 งบดำเนินงาน ให้ระบุค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค

เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน

11.3 งบลงทุน ให้ระบุค่าครุภัณฑ์และหรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างเฉพาะในส่วน

ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน

11.4 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัว คำนวณจากยอดรวมงบประมาณในแต่ละปีการศึกษา

จากข้อ 11.1 – 11.3 แล้วนำมาหารด้วยจำนวนนักเรียน/นักศึกษาทั้งหมดในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน)

ในส่วนนี้คือการประมาณการค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน การเขียนต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง สอดคล้องกับจำนวนผู้เรียน โดยอาจวิเคราะห์จากที่เคยจัดการเรียนการสอน หรือนโยบายด้านงบประมาณภายในสถานศึกษา และหากผู้ตรวจสอบเอกสารมีข้อสงสัยก็สามารถอธิบายได้ ดังตัวอย่างนี้

ประเภทงบประมาณ รายจ่าย	ปีงบประมาณ				
	2568	2569	2570	2571	2572
งบบุคลากร					
1. ค่าจ้างชั่วคราว (ครูจ้างสอน)	140,160	140,160	140,160	140,160	140,160
2. ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	216,000	216,000	216,000	216,000	216,000
งบดำเนินงาน					

ประเภทงบประมาณ รายจ่าย	ปีงบประมาณ				
	2568	2569	2570	2571	2572
1. ค่าตอบแทน	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
2. ค่าใช้สอย	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000
3. ค่าวัสดุ	12,000	27,000	33,000	39,000	39,000
4. ค่าสาธารณูปโภค	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000
งบลงทุน					
1. ค่าครุภัณฑ์	500,000	200,000	200,000	200,000	200,000
2. ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	2,223,000				
รวม	3,231,160	723,160	729,160	735,160	735,160
จำนวนนักเรียน/นักศึกษา	20	40	60	60	60
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัว	161,558	18,079	12,153	12,252	12,252

ตารางที่ 10 ตัวอย่างการเขียนครุภัณฑ์

ข้อแนะนำ การเขียนต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง ผู้เรียนที่คาดว่าจะเข้าเรียน แผนการรับนักเรียน และงบประมาณของแต่ละปีงบประมาณต้องสอดคล้องกัน

ข้อควรระวัง สถานศึกษาต้องแยกหมวดรายจ่ายให้ครบตามที่แบบฟอร์มกำหนดไว้

12. ความร่วมมือกับสถานประกอบการ

หลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนกำหนดว่า “ให้ระบุสถานประกอบการที่มีบริบทสอดคล้องกับสาขาวิชาที่จะเปิดสอน และจะร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน โดยสอบถามสถานประกอบการถึงจำนวนผู้เรียนที่จะรับเข้าฝึกงาน”

ข้อมูลที่ระบุในข้อนี้ต้องสอดคล้องกับรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน ที่แตกต่างคือช่องสุดท้ายคือการระบุจำนวนผู้เรียนที่รับเข้าฝึกงาน ซึ่งจำนวนนั้นต้องสอดคล้องกับจำนวนผู้เรียนที่คาดว่าจะรับเข้าศึกษา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ที่	สถานประกอบการ	ลักษณะการดำเนินงานของกิจการ	สาขาที่มีความต้องการ	จำนวนนักเรียน/นักศึกษาที่รับเข้าฝึกงาน/ฝึกอาชีพ
1	บริษัท คูโบต้า ฟาร์ม จำกัด	ฟาร์มสร้างประสบการณ์เกษตรกรสมัยใหม่ของคูโบต้า ในภูมิภาคอาเซียน	- พืชศาสตร์	3
2	วันเดอร์ฟาร์ม	สถานที่ท่องเที่ยวสำหรับครอบครัว เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	- พืชศาสตร์	2
3	บริษัท สุนทร ัญญทรัพย์ จำกัด	ผลิตและจัดจำหน่ายข้าวสารตราไก่แจ้ ที่ขายดีที่สุด ในภาคตะวันออก เปิดดำเนินงานมายาวนานกว่า 60 ปี และขยายกำลังการผลิตเพื่อเป้าหมายเป็นอันดับต้นของประเทศ	- เทคโนโลยีและ นวัตกรรมเกษตร - พืชศาสตร์	5
4	บริษัท ไทยรับเบอร์ลาเท็กซ์กรุ๊ป จำกัด	ดำเนินธุรกิจเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำยางข้นและผลิตภัณฑ์จากน้ำยาง	- เทคโนโลยีและ นวัตกรรมเกษตร - พืชศาสตร์	3
5	บริษัท ไร่ถิ่นเมืองทอง จำกัด	ผลิตและจำหน่ายวัตถุดิบทางการเกษตร เช่นมันสำปะหลัง, สับปะรด	- พืชศาสตร์	5

ตารางที่ 11 สถานประกอบการที่ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานศึกษา

ข้อแนะนำ การเขียนต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง ผู้เรียนที่คาดว่าจะได้รับ แผนการรับนักเรียน และงบประมาณของแต่ละปีงบประมาณต้องสอดคล้องกัน

ข้อควรระวัง สถานศึกษาต้องแยกหมวดรายจ่ายให้ครบตามที่แบบฟอร์มกำหนดไว้

13. แผนการเรียนตลอดหลักสูตร

หลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนกำหนดว่า (แนบตัวอย่างแผนการเรียนตามจำนวนระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตของการศึกษาตามโครงสร้างหลักสูตรที่ขอเปิดสอน ทั้งนี้ ให้สถานศึกษาจัดแผนการเรียนโดยถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรแต่ละระดับ)

การจัดแผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตรต้องคำนึงถึงเกณฑ์การใช้หลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร การลำดับความยากง่ายของรายวิชา การจัดวางรายวิชาก่อนหลัง และคำนึงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้รายปี ดังนี้

ตัวอย่างโครงสร้างหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567
ประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง กลุ่มอาชีพการผลิตพืช สาขาวิชาพืชศาสตร์

โครงสร้างหลักสูตร ปวส. พืชศาสตร์	หน่วยกิต
1.หมวดสมรรถนะแกนกลาง	15
2.หมวดสมรรถนะวิชาชีพ	60
2.1 หมวดสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน	22
2.2 หมวดสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ	38
- วิชาบังคับเลือก	24
- วิชาชีพเลือก	14
- โครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ	4
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	5
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (2 ชม. / สัปดาห์)	-
รวม	80 นก.

ตัวอย่างการจัดแผนการเรียนรู้หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567
ประเภทวิชาเกษตรกรรมและประมง กลุ่มอาชีพการผลิตพืช สาขาวิชาพืชศาสตร์

แผนการเรียนการสอนหลักสูตร ปวส. พุทธศักราช 2567											
ประเภทวิชา เกษตรกรรมและประมง กลุ่มอาชีพการผลิตพืช สาขาวิชาพืชศาสตร์											
ภาคเรียนที่ 1						ภาคเรียนที่ 2					
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	ท	ป	น		รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	ท	ป	น	
	1.หมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง						1.หมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง				
	กลุ่มสมรรถนะภาษาและการสื่อสาร						กลุ่มสมรรถนะภาษาและการสื่อสาร				
30000-1101	ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในงานอาชีพ	1	2	2		30000-1202	การเขียนและการนำเสนอโครงงานภาษาอังกฤษ	0	2	1	
30000-1201	ภาษาอังกฤษสำหรับงานอาชีพ	1	2	2		30000-1209	ภาษาอังกฤษสำหรับเกษตรและประมง	0	2	1	
	กลุ่มสมรรถนะการคิดและการแก้ปัญหา						กลุ่มสมรรถนะการคิดและการแก้ปัญหา				
30000-1304	วิทยาศาสตร์งานอาชีพประมงและเกษตรกรรม	2	2	3							
30000-1401	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่องานอาชีพ	3	0	3							
	กลุ่มสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต						กลุ่มสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต				
						30000-1501	สังคมไทยในยุคดิจิทัล	1	2	2	
	2.หมวดสมรรถนะวิชาชีพ						2.หมวดสมรรถนะวิชาชีพ				
	2.1 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน						2.1 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน				
31700-1004	พฤกษศาสตร์	2	2	3		31700-1005	สรีรวิทยาของพืช	2	2	3	
31700-1002	หลักพันธุศาสตร์	2	2	3		31700-1006	สถิติและการวิจัยนวัตกรรมการเกษตร	2	2	3	
	2.2 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ						2.2 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ				
31702-2001	การปรับปรุงพันธุ์พืช	2	2	3		31702-2014	การขยายพันธุ์พืชเพื่อการค้า	2	3	3	
31702-2002	เทคโนโลยีการจัดการทรัพยากรดินและธาตุอาหารเพื่อการเกษตร	2	2	3		31702-2026	สารควบคุมการเจริญเติบโตของพืช	2	3	3	
						31702-2004	เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช	2	2	3	
						31702-2011	เมล็ดพันธุ์และการจัดการเมล็ดพันธุ์	2	2	3	
	3. หมวดวิชาเลือกเสรี						3. หมวดวิชาเลือกเสรี				
	4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร						4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร				
30000-2001	กิจกรรมเสริมสร้างจิตสำนึกอาสา	0	2	0		30000-2002	กิจกรรมองค์การวิชาชีพ 1	0	2	0	
รวม (คาบ/สัปดาห์) คาบ		15	16	22		รวม (คาบ/สัปดาห์) คาบ		13	22	22	
		31						35			

แผนการเรียนการสอนหลักสูตร ปวส. พุทธศักราช 2567											
ประเภทวิชา เกษตรกรรมและประมง กลุ่มอาชีพการผลิตพืช สาขาวิชาพืชศาสตร์											
ภาคเรียนที่ 3					ภาคเรียนที่ 4						
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	ท	ป	น	รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	ท	ป	น		
	1.หมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง					1.หมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง					
	กลุ่มสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต					กลุ่มสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต					
30000-1601	การพัฒนาสุขภาพ	2	0	2							
	2.หมวดสมรรถนะวิชาชีพ					2.หมวดสมรรถนะวิชาชีพ					
	2.1 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน					2.1 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน					
					30001-1001	การเป็นผู้ประกอบการ	2	2	3		
30001-1003	การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในอาชีพ	2	2	3	30001-1002	องค์การและการบริหารงานคุณภาพ	3	0	3		
					31702-1001	กฎหมายในงานอาชีพการผลิตพืช	1	0	1		
	2.2 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ					2.2 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ					
31702-2003	เทคโนโลยีการจัดการระบบน้ำเพื่อการเกษตร	2	2	3	31702-2006	การจัดการธุรกิจเกษตรและการตลาดสินค้าเกษตร	2	2	3		
31702-2005	เทคโนโลยีการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวและการจัดการของเสียทางการเกษตร	2	2	3	31702-2007	คุณภาพและมาตรฐานการผลิตพืช	2	2	3		
31702-2027	สารชีวภาพและชีวภัณฑ์เพื่อการผลิตพืช	2	3	3	31702-2008	เทคโนโลยีการผลิตพืชไร้สารชีวภัณฑ์	2	2	3		
31702-2030	การจัดการดิน ปุ๋ยและน้ำเพื่อผลิตพืชอาหารปลอดภัย	2	3	3	31702-2032	โครงการ	*	*	4		
31702-2031	สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	2	3	3							
	3. หมวดวิชาเลือกเสรี					3. หมวดวิชาเลือกเสรี					
31702-2023	การปลูกพืชไร้ดินเพื่อการค้า	2	3	3	31702-2025	การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช	2	3	3		
	4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร					4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร					
30000-2003	กิจกรรมองค์การวิชาชีพ 2	0	2	0	30000-2004	กิจกรรมองค์การวิชาชีพ 3	0	2	0		
รวม (คาบ/สัปดาห์) คาบ		16	20	23	รวม (คาบ/สัปดาห์) คาบ		14	13	23		
		36					27				
รวมเรียน				90	หน่วยกิต						

ภาพที่ 10 ตัวอย่างการจัดแผนการเรียน

ข้อเสนอแนะ ควรศึกษาหลักสูตรให้ครบทุกส่วน

ข้อควรระวัง ต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร การลำดับความยากง่ายของรายวิชา การจัดวางรายวิชาก่อนหลัง จำนวนรายวิชาในแต่ละเทอมต้องไม่มากหรือน้อยเกินไป และคำนึงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้รายปี

ตอนที่ 4

เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ

หลักเกณฑ์ในการเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔

หลักเกณฑ์ในการเปิดสอน

1. หลักสูตรที่เปิดสอนต้องสอดคล้องกับแผนการผลิตนักเรียน นักศึกษา ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน สังคม และชุมชน
2. หลักสูตรที่เปิดสอนต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา
3. หลักสูตรที่เปิดสอนต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดตามเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา โดยหลักสูตรที่เปิดสอนต้องไม่เป็นสาขาวิชาที่ซ้ำซ้อนกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่บริการเดียวกัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามดุลพินิจของคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัด
4. สถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาต้องมีศักยภาพและความพร้อมในการเปิดดำเนินการสอนตามหลักสูตร ทั้งด้านผู้สอน ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอนและปัจจัยเกื้อหนุนอื่น ๆ

แนวปฏิบัติในการขอเปิดสอนหลักสูตรของสถานศึกษา

ในการเปิดสอนหลักสูตรอาชีวศึกษา สถานศึกษาควรทราบแนวปฏิบัติในการขอเปิดสอนหลักสูตรตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษาจะขออนุมัติเปิดสอนได้เฉพาะสาขาวิชาและหรือสาขางานที่มีในหลักสูตรปัจจุบัน
2. สถานศึกษาเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชานั้นอยู่แล้ว ไม่ต้องดำเนินการขออนุมัติเปิดสอนสาขาวิชานั้นอีก
3. สถานศึกษาที่ประสงค์จะเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาที่ยังไม่เคยเปิดสอน หรือเคยเปิดสอนแล้วแต่ระงับการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่องกันเป็นเวลานานกว่า 5 ปีการศึกษา ต้องทำโครงการขออนุมัติเปิดสอนสาขาวิชานั้นต่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
4. สถานศึกษาต้องดำเนินการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรตามขั้นตอนที่กำหนดและยื่นขออนุมัติต่อสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษาที่จะดำเนินการเปิดสอน ไม่น้อยกว่า 120 วัน นับตั้งแต่วันที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้รับเรื่อง
5. ให้คณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบการขออนุมัติเปิดสอนตามแบบประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอนที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

ตารางแสดงรายละเอียดการตรวจสอบแต่ละหัวข้อ

รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ข้อเสนอแนะ	ข้อควรระวัง
1 ความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษาและสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน	- สถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษาต้องมีบริบทการดำเนินกิจการที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน - มีข้อมูลความต้องการกำลังคนของสาขาประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษาและสถานประกอบการเป้าหมาย	สถานศึกษาต้องศึกษาหลักสูตรและบริบทของสถานประกอบการโดยละเอียด ก่อนทำการวิเคราะห์ความสอดคล้อง	ข้อมูลของสถานประกอบการกับสาขาวิชาไม่สอดคล้องกัน
2 ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่นความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ	ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่นความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน	สถานศึกษาต้องศึกษาบริบทของพื้นที่ก่อน จากนั้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญจำเป็นที่ชุมชนในพื้นที่จำเป็นต้องมีผู้มีความรู้ความสามารถตรงตามสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน รวมถึงผลเสียหากไม่ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชานั้น	ขาดการศึกษาข้อมูลบริบทพื้นที่
3 ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน และข้อมูลการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน	ข้อมูลที่น่าสนใจมีความสมเหตุสมผล เกิดขึ้นได้จริง	ควรเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองร่วมด้วย	การเก็บข้อมูลจากผู้เรียนเป็นหลัก จึงเกิดความไม่คงที่ของข้อมูลสูง

โครงการขออนุมัติเปิดสอน

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ข้อแนะนำ	ข้อควรระวัง
1. ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน	ก. ชื่อหลักสูตร/พุทธศักราช ข. ชื่อประเภทวิชา ค. ชื่อสาขาวิชา	สถานศึกษาควรตรวจสอบการเขียนชื่อหลักสูตร ประเภทวิชา กลุ่มอาชีพ และสาขาวิชาให้ถูกต้องตามที่หลักสูตรระบุไว้	การพิมพ์ผิด หรือการใช้อักษรย่อ ปวส. หรือ พ.ศ. ซึ่งไม่ตรงตามชื่อที่ระบุในหลักสูตร
2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อแผนกวิชา/หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักสูตร	ควรระบุผู้รับผิดชอบเป็นแผนกวิชาภายในสถานศึกษา และสถานศึกษา	ไม่ควรระบุแต่เพียงชื่อสถานศึกษาเท่านั้น
3. ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล*	ก. หลักการและเหตุผลความจำเป็น/ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นหากไม่ได้ดำเนินการ ข. ข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงาน ค. ข้อมูลความต้องการของสังคมและชุมชน/ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ ง. ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษา	ระบุถึงความจำเป็นที่ต้องจัดการเรียนการสอนสาขาวิชา เกิดปัญหาอะไรที่ส่งผลให้สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนสาขาวิชานั้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดังกล่าว มักจะเขียนเป็นย่อหน้า และไม่ยาวจนเกินไป ตรงประเด็น เน้นปัญหา	เขียนไม่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ หรือสภาพปัญหาที่ส่งผลให้จะขอเปิดสอนสาขาวิชา

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ข้อแนะนำ	ข้อควรระวัง
		ให้ถูกจุด กระชับ เข้าใจง่าย ไม่นำ ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง มาใส่มากนัก เนื้อ เรื่องต้องมี ความสัมพันธ์กัน และแบ่งตอนได้อย่าง เหมาะสม	
4. วัตถุประสงค์ของโครงการ	ก. ชัดเจน ปฏิบัติได้ วัดได้ ข. สอดคล้องกับความสำคัญของ ปัญหา/หลักการและเหตุผล	วัตถุประสงค์เป็น ข้อความที่แสดงถึง ความต้องการที่จะ กระทำการต่าง ๆ ของ โครงการให้ ปรากฏผลเป็น รูปธรรม สถานศึกษา ต้องเขียนให้ชัดเจน ไม่คลุมเครือ สามารถ วัดและประเมินผลได้ โดยโครงการหนึ่งๆ อาจมีวัตถุประสงค์ มากกว่า 1 ข้อ แต่ไม่ ควรเกิน 3 ข้อ หาก สถานศึกษาเขียน วัตถุประสงค์ไว้มาก ข้อ จะส่งผลให้ผู้ ปฏิบัติมองภาพไม่ชัด และอาจดำเนินการ ให้บรรลุวัตถุประสงค์	สถานศึกษาต้อง ศึกษาวิธีการเขียน วัตถุประสงค์

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ข้อแนะนำ	ข้อควรระวัง
		ได้ยาก ทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นถึงความสำคัญ สภาพปัญหาที่ส่งผลให้จะขอเปิดสอนสาขาวิชา	
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ก. ผลกระทบในทางที่ดีที่คาดว่าจะเกิดขึ้นโดยตรงและโดยอ้อม ข. ผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการได้รับประโยชน์อย่างไร (ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพในแง่การสร้างมูลค่าเพิ่ม มีใช้คัดลอกวัสดุประสงค์หรือเป้าหมาย)	การเขียนผลที่คาดว่าจะได้รับเป็นการบอกถึงว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการ จะเกิดผลในทางที่ดีทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยระบุให้ชัดเจนว่าใครเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการบ้าง ได้รับประโยชน์อย่างไร ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ	ต้องเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
6. กำหนดการเปิดสอน	ระบุภาคเรียนและปีการศึกษาที่จะเริ่มเปิดดำเนินการสอน	สถานศึกษาต้องได้รับการอนุมัติให้เปิดสอนสาขาวิชา ก่อนถึงจะจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาดังกล่าวได้ เพราะฉะนั้นเวลาของการกำหนดการเปิดสอนต้องเกิดขึ้นหลังจากวันที่ส่ง	ไม่ระบุเวลาเปิดสอน ก่อนการได้รับอนุมัติ หรือก่อนการยื่นเอกสารขออนุมัติเปิดสอน

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ข้อแนะนำ	ข้อควรระวัง
		เอกสารขออนุมัติเปิดสอน	
7. ครูผู้สอน*	ครูผู้สอนประจำหลักสูตรอย่างน้อย 2 คนมีวุฒิการศึกษา/สาขาวิชาเอก หรือประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี ที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน	ครูผู้สอนประจำหลักสูตรอย่างน้อย 2 คนมีวุฒิการศึกษา/สาขาวิชาเอก หรือประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี ที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน และต้องระบุข้อมูลครูผู้สอนให้ครบทุกรายวิชาที่มีในหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอนรายวิชาสมรรถนะแกนกลาง และครูผู้สอนรายวิชาสมรรถนะวิชาชีพ	จำนวนครูผู้สอนต้องสอดคล้องกับสาขาวิชา มีเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนและจำนวนนักเรียนหรือนักศึกษาที่กำหนดไว้
8. จำนวนนักเรียน/นักศึกษา	ก. จำนวนนักเรียน/นักศึกษาที่รับในแต่ละปี การศึกษาตามระดับหลักสูตร ข. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาตามระดับหลักสูตร	ให้สถานศึกษาเขียนให้สอดคล้องกับแผนการรับนักเรียนที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น	การกำหนดจำนวนผู้เรียนในแต่ละชั้นปีต้องสอดคล้องกัน และกำหนดจำนวนที่สามารถเกิดขึ้นได้จริง และสอดคล้องกับข้อมูลความต้องการเข้าเรียนในสาขาวิชาที่เปิดสอน
9. ทรัพยากรประกอบการเรียนรู้			

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ข้อแนะนำ	ข้อควรระวัง
9.1 อาคารสถานที่	ก. สอดคล้องและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน/นักศึกษา ข. สอดคล้องและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน	สถานศึกษาต้องศึกษามาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานประจำสาขาวิชาที่สำนักงาน	ข้อมูลไม่สอดคล้องตามมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานและรายวิชาในหลักสูตร
9.2 ครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน	มีครุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนตามมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน	คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดไว้เพื่อนำข้อมูลมาสำรวจความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน	
10. แผนงบประมาณรายจ่าย			
10.1 งบบุคลากร	ก. ระบุค่าจ้างชั่วคราว (ครูจ้างสอน) และหรือค่าตอบแทนพนักงานราชการ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน	การเขียนต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง ผู้เรียนที่คาดว่าจะเข้าเรียน,	สถานศึกษาต้องแยกหมวดรายจ่ายให้ครบตามที่แบบฟอร์มกำหนดไว้
10.2 งบดำเนินงาน	ข. ระบุค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภคเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน	แผนการรับนักเรียน, และงบประมาณของแต่ละปีงบประมาณต้องสอดคล้องกัน	
10.3 งบลงทุน	ค. ระบุค่าครุภัณฑ์และหรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน		
10.4 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัว	ง. คำนวณจากยอดรวมงบประมาณในแต่ละปีการศึกษาจากข้อ 10.1 -		

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ข้อแนะนำ	ข้อควรระวัง
	10.4 แล้วนำมาหารด้วยจำนวนนักเรียน/นักศึกษาทั้งหมดในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน		
11. ความร่วมมือกับสถานประกอบการ	ก. ชื่อสถานประกอบการ ลักษณะการดำเนินงานของกิจการ ที่อยู่ ข. จำนวนนักเรียน/นักศึกษาที่สถานประกอบการนั้นสามารถรับเข้าฝึกงาน/ฝึกอาชีพได้ในแต่ละปีการศึกษา	ระบุในข้อนี้ ต้องสอดคล้องกับรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน	- สถานศึกษาต้องระบุจำนวนนักเรียนหรือนักศึกษา ที่รับเข้าฝึกงานหรือฝึกอาชีพ - ผลรวมของจำนวนนักเรียนหรือนักศึกษา ที่รับเข้าฝึกงานหรือฝึกอาชีพ ต้องมากกว่าหรือเท่ากับจำนวนผู้เรียนในภาคเรียนที่จะส่งนักเรียนไปฝึกงานหรือฝึกอาชีพในสถานประกอบการ
12. ตัวอย่างแผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร	ก. ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ข. ถูกต้องตามโครงสร้างหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน	ควรศึกษาหลักสูตรให้ครบทุกส่วน	ต้องคำนึงถึงเกณฑ์การใช้หลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร การลำดับความยากง่ายของรายวิชา การจัดวางรายวิชา ก่อนหลัง จำนวนรายวิชาในแต่ละเทอมต้องไม่มากหรือน้อยเกินไป และคำนึงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้รายปี

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ข้อเสนอแนะ	ข้อควรระวัง
13. ภาคผนวก			
13.1 รายงานความ จำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน*	ก. ข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงาน/สถานประกอบการ ข. ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น รวมถึง ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ ค. ข้อมูลและหรือแบบสำรวจความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษา	- สถานศึกษาต้องศึกษาหลักสูตรและบริบทของสถานประกอบการให้ชัดเจน - สถานศึกษาต้องศึกษาบริบทของพื้นที่ก่อน จากนั้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญจำเป็นที่ชุมชนในพื้นที่จำเป็นต้องมีผู้มีความรู้ความสามารถตรงตามสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน รวมถึงผลเสียหากไม่ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชานั้น - สถานศึกษาควรเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองร่วมด้วย	- ข้อมูลของสถานประกอบการกับสาขาวิชาไม่สอดคล้องกัน - ขาดการศึกษาข้อมูลบริบทพื้นที่ - การเก็บข้อมูลจากผู้เรียนเป็นหลัก จึงเกิดความไม่คงที่ของข้อมูลสูง
13.2 รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา	มีมติเห็นชอบการขออนุมัติเปิดสอนในระเบียบวาระเพื่อพิจารณา	เน้นข้อความที่แสดงให้ เห็นว่า คณะกรรมการเห็นชอบสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน	รายงานการประชุมต้องมีจัดทำอย่างถูกต้อง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ

ตอนที่ 5

ตัวอย่างแบบฟอร์ม

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดให้สถานศึกษาจัดทำเอกสาร 2 ฉบับได้แก่ 1. รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน และ 2. โครงการขออนุมัติเปิดสอน ซึ่งสถานศึกษาสามารถดาวน์โหลดแบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้องได้จาก <https://bsq.vec.go.th> สำหรับการเข้าถึงให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

1. เข้าเว็บไซต์สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ
2. เลือกเอกสารเผยแพร่
3. เลือก ประกาศ/ระเบียบ
4. เลือกประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การขออนุมัติเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอน

ดังภาพต่อไปนี้

-ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ในการเปิดสอนและแนวปฏิบัติในการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2564

ภาพที่ 10 แสดงให้เห็นวิธีการเข้าถึงแบบฟอร์มและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งคู่มือฉบับนี้จะแสดงให้เห็นตัวอย่างของแบบฟอร์ม พร้อมกับคำแนะนำที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดไว้ในรูปแบบของตัวเอียง และข้อเสนอแนะ ข้อควรระวังที่ผู้จัดทำคู่มือเขียนขึ้นซึ่งอยู่ใน ☐ ให้ผู้จัดทำลบบข้อความที่เป็นตัวเอียงและที่อยู่ใน ☐ ออกเมื่อจัดทำโครงการเสร็จสิ้น

แบบฟอร์มโครงการขออนุมัติเปิดสอน

โครงการขออนุมัติเปิดสอน

หลักสูตร..... พุทธศักราช.....

ประเภทวิชา.....

สาขาวิชา.....

ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาควรตรวจสอบการเขียนชื่อหลักสูตร ประเภทวิชา กลุ่มอาชีพ และสาขาวิชาให้ถูกต้อง
ตามที่หลักสูตรระบุไว้

ข้อควรระวัง การพิมพ์ผิด หรือ การใช้ชื่อย่อ ปวส. หรือ พ.ศ. ซึ่งไม่ตรงตามชื่อที่ระบุในหลักสูตร

วิทยาลัย.....

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

โครงการขออนุมัติเปิดสอน

หลักสูตร..... พุทธศักราช.....

ประเภทวิชา.....

สาขาวิชา.....

1. ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน

หลักสูตร.....(1)..... พุทธศักราช.....(2).....

ประเภทวิชา.....(3)..... สาขาวิชา.....(4).....

- (1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
- (2) ระบุปีที่ประกาศให้ใช้หลักสูตร (มีใช้ปีที่จัดการเรียนการสอน)
- (3) ระบุประเภทวิชา เช่นในหลักสูตรปีพุทธศักราช 2567 ให้ระบุประเภทวิชา เกษตรกรรมและประมง
- (4) ระบุสาขาวิชาที่สถานศึกษาขออนุมัติเปิดสอน

ข้อแนะนำ สถานศึกษาควรตรวจสอบการเขียนชื่อหลักสูตร ประเภทวิชา กลุ่มอาชีพ และสาขาวิชาให้ถูกต้องตามที่หลักสูตรระบุไว้

ข้อควรระวัง การพิมพ์ผิด หรือ การใช้อักษรย่อ บวส. หรือ พ.ศ. ซึ่งไม่ตรงตามชื่อที่ระบุในหลักสูตร

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

.....(1).....(ชื่อแผนกวิชาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ).....

(1) แผนกวิชา..... วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี.....

ข้อแนะนำ ควรระบุผู้รับผิดชอบเป็นแผนกวิชาภายในสถานศึกษา และสถานศึกษา

ข้อควรระวัง ไม่ควรระบุแต่เพียงชื่อสถานศึกษาเท่านั้น

3. ความสำคัญของปัญหา/หลักการและเหตุผล

..... (ระบุหลักการและเหตุผลความจำเป็นของโครงการขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรดังกล่าว และหรือปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นหากไม่ได้ดำเนินการโครงการ ซึ่งต้องชี้ให้เห็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องถึงความต้องการของตลาดแรงงานและหรือสังคม ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ รวมทั้งระบุกลุ่มเป้าหมายของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตร โดยใช้ข้อมูลอ้างอิงจากรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน)

ข้อเสนอแนะ ระบุให้เห็นว่าต้องทำโครงการนี้เพราะอะไร เกิดปัญหาอะไรที่ส่งผลให้สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนสาขาวิชานี้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดังกล่าว มักจะเขียนเป็นย่อหน้า และไม่ยาวจนเกินไป ตรงประเด็น เน้นปัญหาให้ถูกจุด กระชับ เข้าใจง่าย ไม่นำข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องมาใส่มากนัก เนื้อเรื่องต้องมีความสัมพันธ์กัน และแบ่งตอนได้อย่างเหมาะสม ข้อควรระวัง เขียนไม่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ หรือสภาพปัญหาที่ส่งผลให้ขอเปิดสอนสาขาวิชา
--

4. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 4.1(1).....(กำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ปฏิบัติได้ วัดได้ และสอดคล้องกับความสำเร็จของปัญหา/หลักการและเหตุผล).....
- 4.2(2).....

แนวทางการเขียน

- (1) เพื่อจัดการเรียนการสอนหลักสูตร..... พุทธศักราช ประเภทวิชา..... กลุ่มอาชีพ..... สาขาวิชา..... ในภาคเรียนที่
- (2) เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาด้านวิชาชีพศาสตร์ที่มีคุณภาพเข้าสู่ตลาดแรงงานและชุมชนในพื้นที่ ภายในปี เป็นต้นไป

ข้อเสนอแนะ วัตถุประสงค์เป็นข้อความที่แสดงถึงความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ของโครงการให้ปรากฏผลเป็นรูปธรรม สถานศึกษาต้องเขียนให้ชัดเจน ไม่คลุมเครือ สามารถวัดและประเมินผลได้ โดยโครงการหนึ่งๆ อาจมีวัตถุประสงค์มากกว่า 1 ข้อ แต่ไม่ควรเกิน 3 ข้อ หากสถานศึกษาเขียนวัตถุประสงค์ไว้มากข้อ จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานภาพไม่ชัด และอาจดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ยาก ทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นถึงความสำคัญ สภาพปัญหาที่ส่งผลให้ขอเปิดสอนสาขาวิชา ข้อควรระวัง สถานศึกษาต้องศึกษาวิธีการเขียนวัตถุประสงค์

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....(ระบุว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการ จะมีผลกระทบใดในทางที่ดีที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยตรงและโดยอ้อม โดยระบุให้ชัดเจนว่าใครเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการบ้าง ได้รับประโยชน์อย่างไร ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพในแง่การสร้างความคุ้มค่าเพิ่ม มิใช่คัดลอกวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย).....

ข้อแนะนำ การเขียนผลที่คาดว่าจะได้รับเป็นการบอกถึงว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการ จะเกิดผลในทางที่ดีทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยระบุให้ชัดเจนว่าใครเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการบ้าง ได้รับประโยชน์อย่างไร ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ

ข้อควรระวัง ต้องเขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

6. กำหนดการเปิดสอน

จะเริ่มเปิดดำเนินการสอนตั้งแต่ภาคการศึกษา.....(1).....ปีการศึกษา.....(2).....

(1) 1 หรือ 2

(2) ปีพุทธศักราชที่เริ่มจัดการเรียนการสอน

ข้อแนะนำ สถานศึกษาต้องได้รับการอนุมัติให้เปิดสอนสาขาวิชาก่อนที่จะจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาดังกล่าวได้ เพราะฉะนั้นเวลาของการกำหนดการเปิดสอนต้องเกิดขึ้นหลังจากวันที่ส่งเอกสารขออนุมัติเปิดสอน

ข้อควรระวัง ไม่ระบุเวลาเปิดสอนก่อนการได้รับอนุมัติหรือก่อนการยื่นเอกสารขออนุมัติเปิดสอน

7. ครูผู้สอน

7.1 ครูผู้สอนประจำหลักสูตร

ลำดับที่	ชื่อ – ชื่อสกุล	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชาเอก	ประสบการณ์สอน (ปี)
1		(1)	(2)	(3)	
2					
3					
4					
5					

7.2 อาจารย์พิเศษ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

ลำดับที่	ชื่อ - ชื่อสกุล	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชาเอก
1		(4)	(2)	(3)
2				
3				

7.3 ครูผู้สอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง

ลำดับที่	ชื่อ - ชื่อสกุล	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา	สาขาวิชาเอก
1		(1)	(2)	(3)
2				
3				

(1) วิทยฐานะ

(2) วุฒิการศึกษา ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

(3) วิชาเอกที่สำเร็จการศึกษาที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน

(4) อาจารย์พิเศษ หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อแนะนำ ครูผู้สอนประจำหลักสูตรอย่างน้อย 2 คนมีวุฒิการศึกษา/สาขาวิชาเอก หรือประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 5 ปี ที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน และต้องใส่ข้อมูลครูผู้สอนต้องใส่ให้ครบทุกรายวิชาที่มีในหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอนรายวิชาสมรรถนะแกนกลาง และครูผู้สอนรายวิชาสมรรถนะวิชาชีพ

ข้อควรระวัง จำนวนครูผู้ต้องสอดคล้องกับสาขาวิชา มีเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้ และจำนวนนักเรียนหรือนักศึกษาที่กำหนดไว้

8. จำนวนนักเรียน/นักศึกษา

จำนวนนักเรียน/นักศึกษาที่จะเข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษา (แผนการรับนักเรียน/นักศึกษา)

นักเรียน/นักศึกษา หลักสูตร..... ประเภทวิชา..... สาขาวิชา.....	ปีการศึกษา				
	25..	25..	25..	25..	25..
ชั้นปีที่ 1					
ชั้นปีที่ 2					
ชั้นปีที่ 3					
รวมทั้งหมด					
จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา					

หมายเหตุ

- กรณีขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ให้ใช้คำว่า “นักเรียน” และใช้ระยะเวลาในการศึกษา 3 ปีการศึกษา
- กรณีขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ให้ใช้คำว่า “นักศึกษา” และใช้ระยะเวลาในการศึกษา 2 ปีการศึกษา

ข้อแนะนำ ให้สถานศึกษาเขียนให้สอดคล้องกับแผนการรับนักเรียนที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น แล้วจึงนำมาเขียนแยกเป็นรายปีซึ่งกำหนดว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพใช้เวลาเรียน 3 ปี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงใช้เวลาเรียน 2 ปี นั้นแสดงให้เห็นว่าหากสถานศึกษาขอเปิดระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในปี ที่ 3 จะมีผู้เรียนเป็น 3 เท่าของปีแรก และปีที่ 4 กับปีที่ 5 จะมีผู้เรียนเท่ากับปีที่ 3 เนื่องจากผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาเมื่อเรียนครบ 3 ปี เช่นเดียวกันกับในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผู้เรียนในปี ที่ 2 จะเป็น 2 เท่าของปีแรก และปีที่ 3,4,5 จะมีจำนวนเท่ากับปีที่ 2 เนื่องจากระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาเมื่อเรียนครบ 2 ปี

ข้อควรระวัง การกำหนดจำนวนผู้เรียนในแต่ละชั้นปีต้องสอดคล้องกัน และกำหนดจำนวนที่สามารถเกิดขึ้นได้จริง และสอดคล้องกับข้อมูลความต้องการเข้าเรียนในสาขาวิชาที่เปิดสอน

9. ทรัพยากรประกอบการเรียนรู้

9.1 อาคารสถานที่ (ห้องเรียนทฤษฎี/ปฏิบัติ ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ฯลฯ) ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ที่	รายการ	จำนวน	หมายเหตุ
	ระบอบการสถานที่ซึ่งจัดเตรียมไว้สำหรับการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน โดยให้พิจารณาถึงความสอดคล้องและเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน		

9.2 ครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน

(ระบุรายละเอียดครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนตามมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน ทั้งที่มีอยู่แล้วและที่ต้องการเพิ่มในอนาคต)

ที่	รายการ	จำนวน	หมายเหตุ
รายการครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนที่มีอยู่แล้ว			
รายการครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนที่ต้องการเพิ่ม			

ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาต้องศึกษามาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐานประจำสาขาวิชาที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดไว้ เพื่อนำข้อมูลมาสำรวจความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน

ข้อควรระวัง ข้อมูลไม่สอดคล้องตามมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน และรายวิชาในหลักสูตร

10. แผนงบประมาณรายจ่าย

(ให้ประมาณการแผนงบประมาณรายจ่าย 5 ปี เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอนและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวในการผลิตบุคลากรตามหลักสูตร)

ประเภทงบประมาณรายจ่าย	ปีงบประมาณ				
	25..	25..	25..	25..	25..
งบบุคลากร					
1. ค่าจ้างชั่วคราว (ครูจ้างสอน)					
2. ค่าตอบแทนพนักงานราชการ					
งบดำเนินงาน					
1. ค่าตอบแทน					
2. ค่าใช้สอย					
3. ค่าวัสดุ					
4. ค่าสาธารณูปโภค					
งบลงทุน					
1. ค่าครุภัณฑ์					
2. ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง					
รวม					
จำนวนนักเรียน/นักศึกษา					
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัว					

ข้อแนะนำ การเขียนต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง ผู้เรียนที่คาดว่าจะเข้าเรียน แผนการรับนักเรียน และงบประมาณของแต่ละปีงบประมาณต้องสอดคล้องกัน

ข้อควรระวัง สถานศึกษาต้องแยกหมวดรายจ่ายให้ครบตามที่แบบฟอร์มกำหนดไว้

11. ความร่วมมือกับสถานประกอบการ

ที่	ชื่อสถานประกอบการ	ลักษณะการดำเนินงานของกิจการ	ที่อยู่	จำนวนนักเรียน/นักศึกษาที่รับเข้าฝึกงาน/ฝึกอาชีพ

ข้อเสนอแนะ ระบุในข้อนี้ต้องสอดคล้องกับรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน

ข้อควรระวัง

- สถานศึกษาต้องระบุจำนวนนักเรียนหรือนักศึกษา ที่รับเข้าฝึกงานหรือฝึกอาชีพ
- ผลรวมของจำนวนนักเรียนหรือนักศึกษา ที่รับเข้าฝึกงานหรือฝึกอาชีพ ต้องมากกว่าหรือเท่ากับจำนวนผู้เรียนในภาคเรียนที่จะส่งผลเรียนไปฝึกงานหรือฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

12. แผนการเรียนรู้ตลอดหลักสูตร

(แนบตัวอย่างแผนการเรียนรู้ตามจำนวนระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตของการศึกษาตามโครงสร้างหลักสูตรที่ขอเปิดสอน ทั้งนี้ ให้สถานศึกษาจัดแผนการเรียนรู้โดยถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรแต่ละระดับ)

แผนการเรียนรู้ หลักสูตร..... พุทธศักราช.....
 ประเภทวิชา.....กลุ่มอาชีพ..... สาขาวิชา.....
 ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....

รหัสวิชา	รายวิชา	ท	ป	น	ชั่วโมง/ สัปดาห์
	1. หมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง				
.....					
	2. หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ				
	2.1 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน				
.....					
.....					
	2.2 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ				
.....					
.....					
	2.3 โครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ				
.....					
	3. หมวดวิชาเลือกเสรี				
.....					
	4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร				
.....					
รวมทั้งสิ้น					

ข้อแนะนำ ควรศึกษาหลักสูตรให้ครบทุกส่วน

ข้อควรระวัง ต้องคำนึงถึงเกณฑ์การใช้หลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร การลำดับความยากง่ายของรายวิชา การจัดวางรายวิชาก่อนหลัง จำนวนรายวิชาในแต่ละเทอมต้องไม่มากหรือน้อยเกินไป และคำนึงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้รายปี

ให้สถานศึกษาแนบรายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอนตามหัวชั้นดังต่อไปนี้

รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติเปิดสอน

1. ความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่จะร่วมจัดการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการเป้าหมายที่ต้องการกำลังคนในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน

ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาต้องศึกษาหลักสูตรและบริบทของสถานประกอบการให้ชัดเจน

ข้อควรระวัง ข้อมูลของสถานประกอบการกับสาขาวิชาไม่สอดคล้องกัน

2. ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการและแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น รวมถึงความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการพัฒนาสังคมและประเทศ

ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาต้องศึกษาบริบทของพื้นที่ก่อน จากนั้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่ชุมชนในพื้นที่จำเป็นต้องมี ผู้มีความรู้ความสามารถตรงตามสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอนรวมถึงผลเสียหากไม่ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชานั้น

ข้อควรระวัง ขาดการศึกษาข้อมูลบริบทพื้นที่

3. ความต้องการของผู้ที่จะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรที่จะเปิดสอน และข้อมูลการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่จะเปิดสอน

ข้อเสนอแนะ สถานศึกษาควรเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองร่วมด้วย

ข้อควรระวัง การเก็บข้อมูลจากผู้เรียนเป็นหลัก จึงเกิดความไม่คงที่ของข้อมูลสูง

เอกสารแนบ

1. รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา
2. รายงานการประชุมคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัด
3. แบบประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอน

แบบสำรวจความต้องการเข้าศึกษาต่อ

คำชี้แจง

1. กรุณาศึกษาข้อมูลเอกสารรายละเอียดของหลักสูตรอย่างถี่ถ้วน
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการศึกษาต่อในระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนาหลักสูตร

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลเพื่อที่ผู้วิจัยจะได้นำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการวางแผนจัดการศึกษาหลักสูตร.....วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จังหวัด.....ขอรับรองว่าข้อมูลนี้จะไม่มีการเปิดเผยให้ท่าน ได้รับความเสียหายใดๆ ทั้งสิ้น เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับคืนที่.....

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมคำในช่องว่างให้ตรงกับความจริงมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 6
3. สถานศึกษา (ระบุ)
ตำบล อำเภอ จังหวัด
4. เกรดเฉลี่ย ณ ปัจจุบัน.....
5. อาชีพของบิดา

☐ ข้าราชการ	☐ พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐ
☐ พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ	☐ พนักงาน/ลูกจ้างของเอกชน
☐ เกษตรกร	☐ ค้าขาย/อาชีพอิสระ
☐ รับจ้างทั่วไป/งานช่าง	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
6. อาชีพของมารดา

☐ ข้าราชการ	☐ พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐ
☐ พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ	☐ พนักงาน/ลูกจ้างของเอกชน
☐ เกษตรกร	☐ ค้าขาย/อาชีพอิสระ
☐ รับจ้างทั่วไป/งานช่าง	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
7. รายได้ของบิดาและมารดา รวมกันประมาณเดือนละ

☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท	☐ 5,000 – 10,000 บาท
☐ 10,001 – 15,000 บาท	☐ 15,001 – 20,000 บาท
☐ 20,001 – 25,000 บาท	☐ 25,000 บาทขึ้นไป

8. ครอบครัวมีพี่น้องทั้งหมด (รวมนักเรียน/นักศึกษา)คน นักเรียน/นักศึกษาเป็นบุตรคนที่.....

9. ค่าเล่าเรียนในปัจจุบันของท่านอยู่ในความรับผิดชอบของใคร

☐ บิดา , มารดา

☐ ญาติ

☐ กู้ยืมทางการศึกษา

☐ อื่นๆ (ระบุ).....

10. ในการศึกษาต่อของท่าน ค่าใช้จ่ายในการศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของใคร

☐ บิดา , มารดา

☐ ญาติ

☐ กู้ยืมทางการศึกษา

☐ อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการศึกษาต่อในระดับ.....สาขาวิชา.....

ถ้าวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี.....เปิดสอนระดับ.....สาขาวิชา.....

ท่านคิดว่าจะศึกษาต่อที่นี่หรือไม่

☐ ศึกษาต่อ (ข้ามไปตอบข้อ 3)

☐ ไม่ศึกษาต่อ (ข้ามไปตอบข้อ 9)

☐ ยังไม่แน่ใจ (ตอบข้อ 2 ต่อ)

2. เหตุผลที่ท่านยังไม่แน่ใจศึกษาต่อ หรือยังไม่ได้ตัดสินใจเรียนในหลักสูตร..... (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ชื่อเสียง หรือความน่าเชื่อถือในการเปิดสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยยังไม่เป็นที่ ยอมรับ

☐ ยังไม่มีคณาจารย์ / บุคลากรที่มีคุณภาพน่าเชื่อถือเพียงพอ

☐ วิทยาลัยยังไม่มีความพร้อมในด้านอาคาร สถานที่และอุปกรณ์การสอน

☐ ไม่เคยรู้จักหลักสูตรนี้มาก่อน

☐ ทางการเงินยาก

☐ จบการศึกษายาก

☐ เดินทางไปศึกษาไม่สะดวกเสียค่าใช้จ่ายมาก

☐ อื่นๆ (ระบุ)

4.3. เหตุผลที่ท่านเลือกที่จะศึกษาต่อ หลักสูตร..... ที่ วิทยาลัยและเทคโนโลยี.....
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เชื่อมั่นในหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยเปิดสอน
- ☐ คณาจารย์/บุคลากรมีคุณภาพน่าเชื่อถือ
- ☐ ใกล้บ้าน
- ☐ ค่าใช้จ่ายไม่แพง
- ☐ มีโอกาสจบการศึกษาสูง
- ☐ เห็นว่าเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียง
- ☐ ความถนัด / ความชอบ
- ☐ มีแหล่งงานรองรับ
- ☐ เป็นความต้องการของผู้ปกครอง
- ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

4. ท่านคิดว่าเมื่อจบหลักสูตร..... แล้ว สามารถนำไปใช้ ประโยชน์ในการประกอบอาชีพตำแหน่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐(ระบุตัวเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)
- ☐(ระบุตัวเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)
- ☐(ระบุตัวเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)
- ☐(ระบุตัวเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)
- ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

5. ท่านคิดว่า สถานที่ทำงาน/แหล่งงานรองรับผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร..... มีแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐(ระบุตัวเลือกแหล่งงานที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)
- ☐(ระบุตัวเลือกแหล่งงานที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)

60

☐(ระบุตัวเลือกแหล่งงานที่สอดคล้องกับสาขาวิชา).....

☐(ระบุตัวเลือกแหล่งงานที่สอดคล้องกับสาขาวิชา).....

☐(ระบุตัวเลือกแหล่งงานที่สอดคล้องกับสาขาวิชา).....

☐ อื่นๆ (ระบุ).....

6. หากท่านเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี..... ค่าใช้จ่ายใน การศึกษาต่อของท่าน
ได้จากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ทุนสนับสนุนจากหน่วยงาน

☐ จากการกู้ยืม

☐ ผู้ปกครอง/ญาติพี่น้อง

☐ อื่นๆ (ระบุ)

7. หากท่านเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี.....ท่านต้องการ ศึกษาต่อในลักษณะใด

☐ วันธรรมดาในเวลาราชการ

☐ วันธรรมดานอกเวลาราชการ

☐ วันเสาร์ – อาทิตย์

☐ อื่นๆ (ระบุ)

8. ท่านอยากให้วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี..... เปิดสอนสาขาวิชาใดทางการเกษตร
มากที่สุด 5 อันดับแรก (อันดับที่ 1 พียงประสงค์มากที่สุด และอันดับ ที่ 5 พียงประสงค์น้อยที่สุด) (ตอบเป็นตัวเลข 1-5)

☐ เกษตรศาสตร์

☐ พืชศาสตร์

☐ ช่างกลเกษตร

☐ เทคโนโลยีการจัดการธุรกิจเกษตร

☐ สัตวศาสตร์

☐ สัตวรักษ์ณ

61

☐ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร

☐ อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนาหลักสูตร.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี.....

หมายเหตุ แบบฟอร์มนี้เป็นเพียงการยกตัวอย่างเท่านั้น สถานศึกษาสามารถออกแบบแบบฟอร์มที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อคุณภาพของข้อมูลที่ได้รับเพิ่มเติมได้

แบบสำรวจความคิดเห็นผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ของบุตรหลาน

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นของบุตรหลาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนาหลักสูตร

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลเพื่อที่ผู้วิจัยจะได้นำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการวางแผนจัดการศึกษาหลักสูตร.....วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จังหวัด.....
ขอรับรองว่าข้อมูลนี้จะไม่ผลทำให้ท่าน ได้รับความเสียหายใดๆ ทั้งสิ้น เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จ
เรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาส่งกลับคืนที่.....

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือเติมคำในช่องว่างให้ตรงกับความจริงมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. เป็นผู้ปกครองของผู้เรียนระดับ ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ☐ มัธยมศึกษาปีที่ 6
☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
3. สถานศึกษา (ระบุ)
4. ประกอบอาชีพ

☐ ข้าราชการ	☐ พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐ
☐ พนักงาน/ลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ	☐ พนักงาน/ลูกจ้างของเอกชน
☐ เกษตรกร	☐ ค้าขาย/อาชีพอิสระ
☐ รับจ้างทั่วไป/งานช่าง	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. ท่านเป็นผู้รับผิดชอบค่าเล่าเรียนในปัจจุบันของบุตรหลานของท่านหรือไม่
☐ รับผิดชอบ ☐ ไม่ได้รับผิดชอบ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับ.....สาขาวิชา.....ของบุตรหลาน

ถ้าวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี.....เปิดสอนระดับ.....สาขาวิชา.....

..... ท่านคิดว่าจะส่งบุตรหลานของท่านศึกษาต่อที่นี่หรือไม่

- ☐ ส่ง (ข้ามไปตอบข้อ 3)
- ☐ ไม่ส่ง (ข้ามไปตอบข้อ 8)
- ☐ ยังไม่แน่ใจ (ตอบข้อ 2 ต่อ)

2. เหตุผลที่ท่านยังไม่แน่ใจที่จะศึกษาต่อ หรือยังไม่ได้ตัดสินใจส่งบุตรหลานของท่านศึกษาต่อที่นี่หรือไม่ ในหลักสูตร...

..... (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ชื่อเสียง หรือความน่าเชื่อถือในการเปิดสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยยังไม่เป็นที่ ยอมรับ
- ☐ ยังไม่มีคณาจารย์ / บุคลากรที่มีคุณภาพน่าเชื่อถือเพียงพอ
- ☐ วิทยาลัยยังไม่มีความพร้อมในด้านอาคาร สถานที่และอุปกรณ์การสอน
- ☐ ไม่เคยรู้จักหลักสูตรนี้มาก่อน
- ☐ หางานทำยาก
- ☐ จบการศึกษายาก
- ☐ เดินทางไปศึกษาไม่สะดวกเสียค่าใช้จ่ายมาก
- ☐ อื่นๆ (ระบุ)

3. เหตุผลที่ท่านเลือกที่จะส่งบุตรหลานของท่านศึกษาต่อในหลักสูตร..... ที่ วิทยาลัยและเทคโนโลยี

..... (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เชื่อมั่นในหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยเปิดสอน
- ☐ คณาจารย์/บุคลากรมีคุณภาพน่าเชื่อถือ
- ☐ ใกล้บ้าน
- ☐ ค่าใช้จ่ายไม่แพง
- ☐ มีโอกาสจบการศึกษาสูง
- ☐ เห็นว่าเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียง
- ☐ ความถนัด / ความชอบ
- ☐ มีแหล่งงานรองรับ
- ☐ เป็นความต้องการของผู้ปกครอง
- ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

4. ท่านคิดว่าเมื่อบุตรหลานของท่านจบหลักสูตร..... แล้ว สามารถนำไปใช้ ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ/ตำแหน่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (ระบุตัวเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)
- ☐ (ระบุตัวเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)
- ☐ (ระบุตัวเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)
- ☐ (ระบุตัวเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)
- ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

5. ท่านคิดว่า สถานที่ทำงาน/แหล่งงานรองรับผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร..... มีแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ (ระบุตัวเลือกแหล่งงานที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)
- ☐ (ระบุตัวเลือกแหล่งงานที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)
- ☐ (ระบุตัวเลือกแหล่งงานที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)
- ☐ (ระบุตัวเลือกแหล่งงานที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)
- ☐ (ระบุตัวเลือกแหล่งงานที่สอดคล้องกับสาขาวิชา)
- ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

7. หากท่านส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี..... ท่านต้องการให้ศึกษาต่อในลักษณะใด

- ☐ วันธรรมดาในเวลาราชการ
- ☐ วันธรรมดานอกเวลาราชการ
- ☐ วันเสาร์ – อาทิตย์
- ☐ อื่นๆ (ระบุ)

8. ท่านอยากให้วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี..... เปิดสอนสาขาวิชาใดทางด้านการเกษตร มากที่สุดใน

5 อันดับแรก (อันดับที่ 1 พียงประสงค์มากที่สุด และอันดับ ที่ 5 พียงประสงค์น้อยที่สุด) (ตอบเป็นตัวเลข 1-5)

- ☐ เกษตรศาสตร์

- ☐ พืชศาสตร์
- ☐ ช่างกลเกษตร
- ☐ เทคโนโลยีการจัดการธุรกิจเกษตร
- ☐ สัตวศาสตร์
- ☐ สัตวรักษ์ณ์
- ☐ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร
- ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนาหลักสูตร.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี.....

หมายเหตุ แบบฟอร์มนี้เป็นเพียงการยกตัวอย่างเท่านั้น สถานศึกษาสามารถออกแบบแบบฟอร์มที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อคุณภาพของข้อมูลที่ได้รับเพิ่มเติมได้

แบบสำรวจข้อมูลความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ

คำชี้แจง : แบบสำรวจฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี.....เพื่อนำข้อมูลไปใช้
 ประกอบการวางแผนผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทางวิทยาลัยขอ
 ความอนุเคราะห์ท่านให้ข้อมูลตามความเป็นจริงอย่างละเอียด เพื่อการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ
 ตรงตามความต้องการของผู้ใช้แรงงาน และเป็นผลดีกับองค์กรของท่านเองในอนาคต

- 1) ชื่อสถานประกอบการหรือนายจ้าง _____
- 2) ประเภทกิจการ _____
- 3) เลขที่ _____ หมู่ที่ _____ ซอย _____ ถนน _____
 ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____
 รหัสไปรษณีย์ _____ เบอร์โทรศัพท์ _____
- 4) จำนวนพนักงานไทย _____ พนักงานต่างด้าว _____
- 5) ชื่อผู้ให้ข้อมูล _____ ตำแหน่ง _____ เบอร์ติดต่อ _____
- 6) ความต้องการจ้างงานแรงงานในปัจจุบัน

ตำแหน่งที่ต้องการ _____ จำนวน _____
 ตำแหน่งที่ต้องการ _____ จำนวน _____
- 7) ประมาณการความต้องการจ้างงานแรงงานใน 3-5 ปีข้างหน้า

ตำแหน่งที่ต้องการ _____ จำนวน _____
 ตำแหน่งที่ต้องการ _____ จำนวน _____

68

ภาคผนวก

ตัวอย่างหน้าเว็บไซต์สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ
สำหรับการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขออนุมัติเปิดสอน

- 1 คือ ช่องทางการเข้าถึงมาตรฐานครุภัณฑ์ขั้นพื้นฐาน
- 2 คือ ช่องทางการเข้าถึงหลักสูตร
- 3 คือ ช่องทางการเข้าถึงประกาศ ระเบียบ หรือเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการขออนุมัติเปิดสอน

แบบประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอน

แบบประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขออนุมัติเปิดสอน
 หลักสูตร.....ประเภทวิชา.....สาขาวิชา.....
 วิทยาลัย.....จังหวัด.....

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ระดับความพร้อมและศักยภาพ			เกณฑ์การให้คะแนน
		๑	๒	๓	
๑. ชื่อหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน	ก. ชื่อหลักสูตร/ชุดการศึกษา ข. ชื่อประเภทวิชา ค. ชื่อสาขาวิชา				๑ - ไม่ระบุ ก. - ก. /ระบุผิดทุกข้อ ๒ - ระบุไม่ครบ/ไม่ถูกต้องบางข้อ ๓ - ระบุครบถ้วน/ถูกต้องสมบูรณ์
๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ชื่อแผนกวิชา/หน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือหลักสูตร				๑ - ไม่ระบุข้อมูล ๒ - ระบุข้อมูลไม่ถูกต้อง ๓ - ระบุข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์
๓. ความสำคัญต่อปัญหา/หลักการและเหตุผล	ก. หลักการและเหตุผลความจำเป็น/ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นหากไม่ได้ดำเนินการ ข. ข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงาน ค. ข้อมูลความต้องการของสังคมและชุมชน/ความสัมพันธ์กับนโยบายและวิสัยทัศน์ของวิทยาลัยและประเทศ ง. ความต้องการของผู้ที่จะรับการศึกษา				๑ - ระบุครบถ้วน/ถูกต้องสมบูรณ์ น้ำหนักคะแนนที่ประเมินได้คูณด้วย ๒
๔. วิสัยทัศน์ของโครงการ	ก. จัดเจน ปฏิบัติได้ วัดได้ ข. สอดคล้องกับความต้องการปัญหา/หลักการและเหตุผล				๑ - ไม่ระบุ ก. - ก. /ระบุผิดทุกข้อ ๒ - ระบุไม่ครบ/ไม่ถูกต้องบางข้อ ๓ - ระบุครบถ้วน/ถูกต้องสมบูรณ์

--- ๒ ---

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ระดับความพร้อมและศักยภาพ			เกณฑ์การให้คะแนน
		๑	๒	๓	
๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ก. ผลกระทบในทางที่ดีที่คาดว่าจะเกิดขึ้นโดยตรงและโดยอ้อม ข. ผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการได้รับประโยชน์อย่างไร (ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพในแง่การสร้างความคุ้มค่า มีข้อคิดหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม)				๑ - ไม่ระบุ ก. - ก. /ระบุผิดทุกข้อ ๒ - ระบุไม่ครบ/ไม่ถูกต้องบางข้อ ๓ - ระบุครบถ้วน/ถูกต้องสมบูรณ์
๖. กำหนดการเปิดสอน	ระบุภาคเรียนและปีการศึกษาที่จะเริ่มเปิดดำเนินการสอน				๑ - ไม่ระบุข้อมูล ๒ - ระบุข้อมูลไม่ถูกต้อง ๓ - ระบุข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์
๗. ครูผู้สอน*	ครูผู้สอนประจำหลักสูตรอย่างน้อย ๒ คน มีคุณวุฒิทางวิชาชีพหรือประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า ๕ ปี ที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน				๒ - ครูผู้สอนทุกคน ไม่มีวุฒิการศึกษา/สาขาวิชาเอก และหรือประสบการณ์การสอนที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน ๓ - ครูผู้สอนทุกคน มีวุฒิการศึกษา/สาขาวิชาเอก และหรือประสบการณ์การสอนที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน น้ำหนักคะแนนที่ประเมินได้คูณด้วย ๒
๘. จำนวนนักเรียน/นักศึกษา	ก. จำนวนนักเรียน/นักศึกษาที่รับในแต่ละปีการศึกษาตามระดับหลักสูตร				๑ - ไม่ระบุ ก. - ก. /ระบุผิดทุกข้อ ๒ - ระบุไม่ครบ/ไม่ถูกต้องบางข้อ

-- ๓ --

รายการ	รายละเอียดประกอบรายการพิจารณา	ระดับความพร้อมและศักยภาพ			เกณฑ์การให้คะแนน
		๑	๒	๓	
	๑. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาตามระดับหลักสูตร				๑ = ระบุครบถ้วน/ถูกต้องสมบูรณ์
๙. ทรัพยากรประกอบการเรียนรู้ ๙.๑ วัสดุสถานที่*	ก. สอดคล้องและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน/นักศึกษา ข. สอดคล้องและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน				๒ = ระบุไม่ครบ/ไม่ถูกต้องบางส่วน ๓ = ระบุครบถ้วน/ถูกต้องสมบูรณ์ น้ำหนักเกณฑ์ประเมินได้คูณด้วย ๒
๙.๒ ครูผู้สอนและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน*	มีครูผู้สอนและวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนตามมาตรฐานครูผู้สอนขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน				ประเมินผลจากร่องรอยของรายการครูผู้สอนที่และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนตามมาตรฐานครูผู้สอนที่ขึ้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน ดังนี้ ๒ = ร้อยละ ๙๐ - ๙๕ ๓ = ร้อยละ ๙๖ - ๑๐๐ น้ำหนักเกณฑ์ประเมินได้คูณด้วย ๒
๑๐. แผนงบประมาณรายจ่าย ๑๐.๑ งบประมาณ	ก. ระบุค่าใช้จ่ายชั่วคราว (ครูจ้างสอน) และหรือค่าตอบแทนพนักงานราชการ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน				๑ = ไม่ระบุ ก. - ๔ /ระบุผิดทุกข้อ ๒ = ระบุไม่ครบ/ไม่ถูกต้องบางส่วน ๓ = ระบุครบถ้วน/ถูกต้องสมบูรณ์

-- ๔ --

รายการ	รายละเอียดประกอบรายการพิจารณา	ระดับความพร้อมและศักยภาพ			เกณฑ์การให้คะแนน
		๑	๒	๓	
๑๐.๒ เงินดำเนินงาน	ก. ระบุค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภคเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน				
๑๐.๓ เงินลงทุน	ก. ระบุค่าครูผู้สอนและหรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน				
๑๐.๔ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัว	ก. คำนวณจากยอดรวมงบประมาณในแต่ละปีการศึกษาจากปี ๑๐.๑ - ๑๐.๔ แล้วนำมาหารด้วยจำนวนนักเรียนนักศึกษาทั้งหมดในสาขาวิชาที่ขออนุมัติเปิดสอน				
๑๑. ความร่วมมือกับสถานประกอบการ	ก. ข้อเสนอแนะประกอบการ สักขณและการดำเนินงานของกิจการ ที่อยู่ ข. จำนวนนักเรียน/นักศึกษาที่สถานประกอบการนั้นสามารถรับเข้าฝึกงาน/ฝึกอาชีพได้ในแต่ละปีการศึกษา				๑ = ระบุครบถ้วน/ถูกต้องสมบูรณ์ น้ำหนักเกณฑ์ประเมินได้คูณด้วย ๒
๑๒. ตัวอย่างแผนการเรียนตลอดหลักสูตร	ก. ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ข. ถูกต้องตามโครงสร้างหลักสูตรที่ขออนุมัติเปิดสอน				๑ = ไม่ระบุ ก. - ๔ /ระบุผิดทุกข้อ ๒ = ระบุไม่ครบ/ไม่ถูกต้องบางส่วน ๓ = ระบุครบถ้วน/ถูกต้องสมบูรณ์

-- ๕ --

รายการ	รายละเอียดประกอบการพิจารณา	ระดับความพร้อมและศักยภาพ			เกณฑ์การให้คะแนน
		๑	๒	๓	
๑๓.๑ ภาคนโยบาย ๑๓.๑ รายงานความจำเป็นในการขออนุมัติ เปิดสอน*	ก. ข้อมูลความต้องการของตลาดแรงงาน/ สถานประกอบการ ข. ข้อมูลโอกาสการมีงานทำ ความต้องการ และแหล่งงานในชุมชนท้องถิ่น รวมถึง ความสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางการ พัฒนาสังคมและประเทศ ค. ข้อมูลและข้อเสนอสำรวจความ ต้องการ ของผู้ที่จะรับเข้าศึกษา				๓ = ระดับสูงเกินกว่าต้องสนใจ นำคะแนนที่ประเมินได้คูณด้วย ๒
๑๓.๒ รายงานการประเมินผลของการ บริหารงานศึกษา*	มีมติเห็นชอบ การขออนุมัติเปิดสอน ในระเบียบวาระเพื่อพิจารณา				๓ = ระดับสูงเกินกว่าต้องสนใจ นำคะแนนที่ประเมินได้คูณด้วย ๒
รวมทั้งหมวด ๑๕ รายการ คะแนนเต็ม ๖๖ คะแนน					
คะแนนที่ได้รวม คะแนน					

หมายเหตุ ข้อ ๓./ข้อ ๗./ข้อ ๘.๑/ข้อ ๘.๒/ข้อ ๘.๓/ข้อ ๑๓.๑ และ ข้อ ๑๓.๒ ให้นำคะแนนที่ประเมินได้คูณด้วย ๒

-- ๖ --

สรุปผลการประเมิน

จากผลการประเมินความพร้อมและศักยภาพในการขอขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตร.....
 เปรียบเทียบ.....สาขาวิชา.....รองอธิการบดี.....

- ☐ ขาดความพร้อมและศักยภาพในการเปิดสอน ๑ - ๒๐ คะแนน (ปริมาณร้อยละ ๑ - ๓๓)
- ☐ ความพร้อมหรือศักยภาพในการเปิดสอน ๒๑ - ๔๐ คะแนน (ปริมาณร้อยละ ๓๓ - ๖๖)
- ☐ มีความพร้อมและศักยภาพในการเปิดสอน ๔๑ - ๖๐ คะแนน (ปริมาณร้อยละ ๖๖ - ๑๐๐)

สรุป.....ผู้ประเมิน
 (.....)
 ตำแหน่ง.....

ประวัติผู้เขียน

